

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier IV

Map 2

***Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië***

31 oktober 1968-31 december 1968

www.MinisterieVanPropaganda.org

Castro zegt in het achtluik „Loin du Vietnam” (het deel van de Franse film-mer Chris Marker): In Vietnam wordt de fundamentele kwestie van onze tijd uitgevochten. Het recht van de armen om voor hun eigen voortuitgang maatschappijen te vormen die op iets anders zijn gebaseerd dan de belangen van de rijken.”

Johnson beveelt einde van bombardementen

Van onze correspondent

WASHINGTON, 1 nov. — In een wat opzetteljk dramatische radio- en televisierede heeft president Johnson gisteren aangekondigd dat de resterende Amerikaanse lucht- en artilleriebombardementen op Noord-Vietnam met ingang van twee uur (Nederlandse tijd) zouden worden gestaakt. Hij verklaarde dat het aan delegaties uit Saigon en van het Bevrijdingsfront vrijstaat om volgende week woensdag de Parijse onderhandelingen bij te wonen „zonder dat dit op enige manier erkenning inhoudt van het front”. (De dele-

gaties zullen worden opgenomen in de Amerikaanse en Noordvietnamese, zodat „erkenning” over en weer, die op een vredesregeling zou kunnen voortuitlopen, niet nodig is.)

De president zei, dat het besluit was genomen als „proof op de goede trouw van hen die beloven dat stopzetting van de bombardementen gevolgd zal worden door positieve actie”. Zonder het woord voorwaarde te noemen voegde hij eraan toe, dat „vruchtbare besprekingen” in Parijs niet mogelijk waren indien Zuidvietnamese steden met raketten werden aangevallen of de gedemilitariseerde zone werd geschonden.

Hij waarschuwde dat deze ontwikkeling „nog geen doorbraak naar vrede” betekende, dat „nog hevige gevechten te verwachten waren, en bovendien zeer moeilijke onderhandelingen”. Hij vroeg daarom grote eensgezindheid van het Amerikaanse volk in de komende maanden.

De rede werd pas een uur tevoren aangekondigd. Zij was om vier uur 's middags opgenomen. Om zeven uur werd pro forma nog een vergadering van de Nationale Veiligheidsraad gehouden. Om acht uur werd de rede uitgezonden. De president herhaalde de „formule van San Antonio” dat de vijand geen voordeel mocht trekken uit de stopzetting van de bombardementen en dat deze geen verhoogde Amerikaanse verliezen mocht veroorzaken. Maar, zo waarschuwde hij, geen afspraak is „full-proof”. „Wat we nu met recht mogen verwachten”, aldus de president, „zijn spoedige, produktieve, ernstige en intensieve onderhandelingen in een sfeer die voortgang mogelijk maakt.”

Voor het besluit was instemming verkregen van de Amerikaanse militaire en diplomatieke leiders. Ook waren de drie presidentschapskandidaten op de hoogte gehouden.

Humphrey noemde het besluit goed nieuws, Wallace meende dat zijn en generaal Le Mays energieke houding ertoe had bijgedragen en Nixon wenste pas later commentaar te geven....

Zet voor Humphrey?

manoeuvres om Johnsons gezicht te redden.

In welingelichte kring werd dit echter ten scherpste ontkend. De president kon de door Hanoi aanvaarde voorwaarden niet noemen daar Hanoi officieel een onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen eiste. Vandaar ook de aanval van gisteren op Saigon en de hier verwachte gevechten, die moeten tonen dat Hanoi geen voorwaarden heeft aanvaard.

Indien Johnson een politieke manoeuvre voor Humphrey op het oog zou hebben gehad, dan had het besluit veel vroeger moeten komen. Ook Hanoi had trouwens gearzeld, met het oog op de Amerikaanse verkiezingen. Aldus welingelichte kringen.

De conferentie van gisteravond tussen ambassadeur Bunker en president Thieu in Saigon, die zich legen „de waanzin van onvoorwaardelijke stopzetting der bombardementen” had verzet, duidde op het feit dat het stilzwijgende compromis tot het laatst aan een zijden draad heeft gehangen.

Recht van Saigon

Tweemaal, in het begin en in het midden van zijn rede die een half uur duurde, legde Johnson uitgebreid uit dat sinds zijn rede op 31 maart, waarin hij stopzetting van het grootste deel der bombardementen aankondigde, het recht van de regering in Saigon om een „leidende rol

dat hij niet kon zeggen waarom er begin oktober vooruitgang bleek in de Parijse onderhandelingen, en dat tenslotte „besluiten in Hanoi bepaalden of het mogelijk zou zijn voor ons om de bombardementen te staken”.

Na de vooruitgang in oktober was pas zondag bevestiging verkregen betreffende de „essentiële verstandhouding over de kritieke onderwerpen”. Dinsdagochtend om 2.30 uur had hij toen generaal Abrams de opperbevelhebber in Vietnam ontvangen die hem verzekerde dat nu het juiste oogenblik was aangebroken om de bombardementen te staken en dat dit geen Amerikaanse slachtoffers hoefde te kosten.

Tekenen

Volgens welingelichte kring hier waren de tekenen die tot Johnsons besluit bijdroegen: de terugtrekking van 40.000 Noordvietnamese troepen, de pauze in de gevechten, de nadruk van Hanoi op een „lange oorlog”, in plaats van zoals tot nu toe op een snelle overwinning, en tenslotte Hanoi's instemming tot deelneming van Saigon aan het Parijse gesprek.

Toegegeven wordt hier, dat door opneming van Saigon en het Bevrijdingsfront in de onderhandelingen iets is afgedaan aan de bestaande ficties: die van de Amerikanen en Saigon, volgens welke alleen Noord-Vietnam de agressor is, en die van Hanoi volgens welke in Zuid-Vietnam een volksoptstand uitbrak tegen imperialistische agressie.

ens worden verwacht. En wat eruit tevoorschijn zal komen, zal naar alle waarschijnlijkheid wel verschillen van de toestand die Amerika in Zuidoost-Azië graag had gezien.

Dat kan heel ernstig zijn, maar was er een redelijke kans dat bij voortzetting van de oorlogshandelingen een gunstiger resultaat mogelijk zou zijn geweest?

VIETNAM was een hoogst pijnlijke plek op de geteisterde aardkorst geworden. Wat in het begin niet ongerechtvaardigd leek, werd in de feitelijke ontwikkeling een toestand die met geweld niet was op te lossen, een toestand die op andere manier moest worden geliquideerd.

Als zal blijken dat Johnsons bevel inderdaad het definitieve einde van het wapengeweld in Vietnam heeft betekend, zal extra worden gedacht aan de mensenlevens die de strijd aan weerskanten heeft gekost. En er zal worden gevraagd: waartoe? Een vraag die na elke oorlog moet opkomen.

In vele tientallen eeuwen heeft de mensheid telkens weer naar de wapens gegrepen. De opvatting dat dit niet de methode tot oplossing van geschillen zou moeten zijn is lang niet zo vele eeuwen zich aan het verbreiden.

Zo is er meer wat pas de laatste eeuwen tot de mensheid is gaan doordringen. Het licht van wetenschap en kennis verbreidt zich met minder moeite, dan het licht dat van een vreedzame samenleving moet worden verwacht.

We zijn er nog lang niet. Dat kan ook worden vastgesteld ten aanzien van de kwestie-Vietnam. Wat de betekenis van de oplossingen die ten slotte zullen worden bereikt, voor Zuidoost-Azië en voor de wereld kan zijn, laat zich niet overzien. De onzekerheid daarover mengt zich in de voldoening over het — waarschijnlijk — einde, althans in deze zaak, van het geweld.

er meteen op dat behalve overeenstemming over deelneming van Saigon en het Bevrijdingsfront aan de onderhandelingen niet veel over was van het „pakket” voorstellen dat Washington zou hebben aangeboden. Dit en de daarin bij geruchte gestelde voorwaarden waren dan alleen gesuggereerd om de beschuldiging te ontzenuwen dat het hier — vijf dagen voor de verkiezingen — om een politieke zet gaat die Humphrey moet helpen.

Volgens deze critici had het besluit ook eerder of later genomen kunnen worden, en waren de diplomatieke spanningen en hun ontknoping alleen

een hoofdvoorwaarde was Dit was ook in zijn instructies aan de onderhandelaar Harriman tot uiting gekomen.

In zijn inleiding verklaarde de president dat de voorwaarde van spoedige en productieve onderhandelingen van begin af aan had betelungen van onderhandelingen waaraan de kend: „onderhandelingen waaraan de Zuidvietnamese regering zou deelnemen”. Voorzover de president hierdoor het uitstel van zijn actie trachtte te verklaren, leek hij weinig gete te verloofwaardig, aangezien deze voorwaarde op 31 maart niet werd genoemd en ook daarna weinig nadruk kreeg.

Later zei president Johnson echter,

dij de erkenning dat het burgeroorlog gaat. Echter wordt hier te verstaan gegeven, dat er geen enkele garantie bestaat tegen een lang proceduregevecht over de plaatsen van de Zuidvietnamese delegatie wanneer volgende woensdag de eerste gezamenlijke vergadering mogint. Ook zijn nog verrassingen mogelijk, aangezien Johnson de mogelijkheid van verkenningsvluchten boven Noord-Vietnam niet heeft uitgesloten.

Zie ook het hoofdartikel, de Toestand op pag. 3 en reacties, o.a. uit Saigon, op pag. 4

Sinds 15 maart 1965

Op 7 februari waren de Amerikanen begonnen met het uitvoeren van een luchtaanval op Noord-Vietnam als vergelding voor zware aanvallen van de Vietcong op Amerikaanse installaties. Op 2 maart 1965 werd besloten luchtaanvallen op Noord-Vietnam uit te voeren zonder voorafgaande provocatie, sinds 15 maart 1965 werden de bombardementen op Noord-Vietnam vrijwel dagelijks uitgevoerd met uitzondering van negen korte bombardementspauzes.

Sedert dat tijdstip heeft Hanoi onveranderlijk aangedrongen op onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen. Op 12 april 1965 formuleerde premier Pham Van Dong zijn vier punten voor een regeling: inachtneming van de akkoorden van Genève van 1954; evacuatie van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam, beëindiging van alle agressie tegen gebied en de soevereiniteit van Noord-Vietnam; een regeling van de zaken van Zuid-

Vietnam op basis van het programma van het Zuidvietnamese Nationale bevrijdingsfront (NLF); hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam zonder inmenging van buitenaf.

Gedurende anderhalf jaar komt er geen verandering in dit Noordvietnamese standpunt.

Op 5 januari 1967 zegt de Noordvietnamese vertegenwoordiger in Parijs, Mai Van Bo, op een persconferentie dat, als de VS hun bombardementen onvoorwaardelijk zouden stopzetten, er onderhandelingen zouden kunnen komen, welk standpunt op 28 januari 1967 door de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken, Nguyen Duy Trinh, wordt bevestigd.

Elf maanden lang komt er geen verandering in de situatie.

Eind 1967 verandert Hanoi de term „er zouden onderhandelingen kunnen beginnen” in „er zullen onderhandelingen komen als...” Kort tevoren had president Johnson in San Antonio ge-

zegt bereid te zijn tot een bombardementsstop als daarop prompte en vruchtbare besprekingen zouden volgen.

Op 31 maart 1968 kondigt Johnson een beperkte stopzetting van de bombardementen af. Een algehele stopzetting zou volgen als Hanoi van zijn kant de oorlogsspanningen zou verminderen. Hanoi blijft stopzetting van alle oorlogsdaden tegen Noord-Vietnam eisen.

Op 3 april 1968 aanvaardt Hanoi het houden van voorbereidende besprekingen voor vredesoverleg, maar zegt tegelijkertijd dat niets positiefs kan worden besproken voordat alle bombardementen onvoorwaardelijk zullen zijn stopgezet. Na enig touwtrekken om de plaats van het overleg komen op 10 mei 1968 Noordvietnamese en Amerikaanse onderhandelaars voor het eerst bijeen in Parijs. Sindsdien is dit overleg, zonder veel resultaat, iedere woensdag voortgezet.

men mede...
vraag over de nog oudere zaak v
het Amsterdamse woningbeleid. H
kwam bij dit tweede onderzoek zel
zoover dat dr. Samkalen, die er ve
de eerste dag van zijn voorzi
terechap maar heeft gestreefd binn
de technische mogelijkheden van d
functie te blijven, een persoonlijk
mening (die dan ook nadrukkelij
als persoonlijk werd aangeduid) v
Hiet gesprek over de demonstra
ties begon met een uiteenzetting
van de voorzitter over de gebeurte
nissen die tot de studentende-
monstraties hadden geleid, de ve-
monstraties zelf en het optreden van

bedrag voor de uitvoering van
het congresgebouw in Den Haag
is nog f 2 miljoen hoger dan in
juni van dit jaar werd gedacht.
Het wordt nu berekend op
f 71 miljoen. Dit blijkt uit het
voorstel van B. en W., de N.V.
Het Nederlands congresgebouw
de noodzakelijke lening te garan-
deren, echter dus niet van de
verwachte f 20 miljoen, maar
van f 22 miljoen.
Volgens B. en W. moet de ver-
hoging worden toegeschreven aan

usen.
staat
st.
amende
elden?
ting.

Maar had ze dan tenminste niet met iemand anders kunnen trouwen dan met die oude uitgave Omasis? Niemand maakt ons immers wijs dat dit een huwelijk in vele ogen haast Madonna-achtige — vrouw en die Omasis, die weggelopen sijkt uit een gangsterfilm? Als ze met de een of andere Engelse lord was weggegaan, was het althans een sprookje gebleven. Maar dit... Zo jammeren zij die in sprookjes willen gelooven.

En dan komen de kruisigers met hun verklaringen; ze is nooit op iets anders uit geweest dan op publiek en macht. Eenmaal van deze boom gegoten hebbend.

*

mens van vlees en bloed te zijn, net zoals John Kennedy was.

lagen

Op Saigon raketaanvallen

Blindganger op Nederlandse ambassade

Onmiddellijk voorafgaande aan president Johnsons aankondiging van de onbeperkte bombardementsstop hebben guerillastrijders van de Vietcong gisteravond die raketaanvallen op Saigon uitgevoerd die aan tenminste 21 mensen het leven hebben gekost. In totaal werden 19 raketten afgevuurd waarvan er een ontplofte in een kerk vol kerkgangers.

Een andere raket drong door de muren van de Nederlandse ambassade. Het was evenwel een blindganger zodat er alleen maar schade werd veroorzaakt. De raket sloeg een groot gat in de muur en boorde zich onder de villa waar de ambassade is gevestigd diep in de grond. (Reuter-AP)

Saigon ontevreden over Johnsons besluit

Het besluit van president Johnson om de bombardementen op Noord-Vietnam te staken heeft grote consternatie veroorzaakt in Zuidvietnamese regeringskringen. De Zuidvietnamese regering heeft officieel nog niet gereageerd maar president Thieu heeft verklaard dat het Amerikaanse besluit eenzijdig genomen is, waarmee hij te kennen gaf dat hij en zijn regering het er absoluut niet mee eens zijn.

Volgens waarnemers is de regering in Saigon niet zozeer verstoord over de bombardementsstaking, als wel over het feit dat het Zuidvietnamese bevrijdingsfront — evenals overigens de Zuidvietnamese regering — tot het vredesoverleg in Parijs worden toegelaten.

De vorm waarin deze nieuwe fase van de onderhandelingen zal plaats-

Vietnam, dat een soevereine staats is geheel alleen verantwoordelijk is voor zijn antwoord op het initiatief van president Johnson.

De propaganda die de laatste weken de dreiging van een nieuwe escalatie aan de kaak had gesteld, zal nu ongetwijfeld wel gaan spreken van het „terugkrabbelen” der Amerikanen die verplicht waren te wijken onder de militaire druk en de veroordeling van de openbare mening van heel de wereld.

„Grote voldoening”

De Nederlandse regering heeft met grote voldoening kennis genomen van de edelmoedige beslissing van de president van de Verenigde Staten. Zij hoopt en verwacht dat deze gevolgd zal worden door duidelijke en vergelijkbare daden van de andere zijde.

De onderhandelingen te Parijs zullen dan een nieuwe fase ingaan, die hopelijk zal leiden tot een oplossing van het conflict, aldus het ministerie van buitenlandse zaken.

Tegengebaar onder tafel

door H. J. NEUMAN

1 NOV 63 7 45

DE MANIER waarop nu de bombardementen op Noord-Vietnam worden gestaakt, is alleen begrijpelijk als men zich herinnert hoe ze zijn begonnen. In het voorjaar van 1964, toen Lyndon Johnson zijn plaats in het Witte Huis dus nog maar kort tevoren had ingenomen, werden hem plannen voorgelegd om bepaalde doelen in Noord-Vietnam vanuit de lucht te bestoken.

Op dat moment was in Saigon een militaire regering aan het bewind die werd geleid door generaal Nguyen Khanh. Zij had te kampen met ernstige politieke moeilijkheden. Er was onrust onder de boeddhisten, de zogenaamde pacificatie van het platteland wilde niet erg vlotten en met name de jeugd trok de straat op om te demonstreren voor de terugkeer naar een niet militair bewind. Premier Khanh zocht naar middelen om de aandacht van zijn precaire positie af te leiden en zo kwam hij ertoe de leuze aan te heffen „naar het noorden”. Hij zei dat hij de oorlog wilde verplaatsen naar Noord-Vietnam en een paar keer liet hij

— meer om de Amerikanen te imponeren dan om nu werkelijk militaire resultaten te behalen — parachutisten afwerpen ten noorden van de zeventiende breedtegraad. De Amerikaanse regering was afkerig van een werkelijke invasie in het noorden. Maar ze wilde wel iets doen om de positie van Nguyen Khanh te schragen.

Er speelde bij haar nog een andere overweging. Het ongeduld is een Amerikaanse karaktertrek. De oorlog had al zo lang geduurd; er was geen sprake van dat die verloren behoefde te worden, maar wel was het de vraag of hij — met het oog op de publieke opinie thuis — in dit tempo en op deze onbesliste wijze nog lange tijd kon worden voortgezet. Vandaar dat vele Amerikaanse generaals in die dagen spraken van „het veranderen van de spelregels”. Ze bedoelden daarmee dat ze de heie conceptie van de oorlog wilden veranderen en door een plotse-ling gebruik van superieur geweld een snelle beslissing wilden forceren.

President Johnson was juist in die periode gewikkeld in een verkiezingsstrijd met de reactionaire senator Barry Goldwater. Hij had er geen behoefte aan hem te evenaren in sabelgekletter en dreigende gebaren. Maar hij wilde wel graag laten zien dat hij eventueel zijn mannetje zou kunnen staan. Vandaar dat hij de zogenaamde incidenten in de Golf van

IN AUGUSTUS 1964 meldde hij, dat twee Amerikaanse jagers — de Maddox en de Turner Joy — herhaaldelijk door Noord-Vietnamese motortorpedoboten waren aangevallen in de Golf van Tonkin en dat hij bij wijze van represaille luchtaanvallen had laten uitvoeren op een vijftal doelen in Noord-Vietnam.

Let wel: dit was niet het begin van de systematische bombardementen zoals ze vandaag zijn gestaakt. Dat kwam pas in februari 1965. De verkiezingen in Amerika waren achter de rug en Johnson had de grootste overwinning behaald uit de Amerikaanse geschiedenis. Maar in Zuid-Vietnam boekte de Vietcong de ene zege na de andere en de positie van Nguyen Khanh was nu zo verzwakt dat hij zelfs op straat werd gemolesteerd. De speciale adviseur van Johnson voor nationale veiligheidszaken, McGeorge Bundy, raakte op een rondreis door Zuid-Vietnam zo ontzet over de situatie dat hij bij de president aandrang op een grootscheeps luchtoffensief tegen het noorden.

Er waren dus twee overwegingen: men wilde de politieke situatie in Zuid-Vietnam verbeteren én men dacht een snelle militaire beslissing te kunnen afdwingen. Maar toen president Johnson zijn luchtmacht het groene licht gaf, voerde hij in het openbaar een ander argument aan: onverhoedse overvallen op Amerikaanse kampementen (o.a. te Pleiku) toonden volgens hem aan dat Noord-Vietnam sinds kort rechtstreeks infiltreerde in het zuiden en dat hij daar iets tegenover moest plaatsen om de levens van zijn Amerikaanse militairen te beschermen. Hij stelde het dus voor of de Amerikaanse bombardementen een antwoord waren op een escalatie van de oorlog door Vietnam.

DE WERKELIJKHEID is vermoedelijk net andersom geweest. Deze kromme redenering nu heeft Johnson de laatste maanden parten gespeeld. Toen hij eenmaal had besloten de weg naar een compromis in te slaan, was hij terwille van het Amerikaanse publiek en van de regering in Saigon verplicht van Noord-Vietnam te verlangen dat het een tegenprestatie zou leveren indien hij de bombardementen staakte. Maar Hanoi is het met Johnsons rechtvaardiging van de bombardementen nooit eens geweest en het achtte zich dus ook niet geroepen een eventueel gebaar van Johnson te honoreren met een tegengebaar. Het compromis dat nu is gevonden (en dat eind juni al is ingeleid) is dit, dat Noord-Vietnam wel een deel van zijn strijdkrachten heeft teruggenomen, maar dat dit niet officieel als een tegenprestatie mag worden uitgelegd, door Johnson niet en ook niet door president Thieu.

Lyndon Johnson kan met enig vertrouwen zeggen dat de bomstop niet een stijging van de Amerikaanse verliescijfers tot gevolg zal hebben. Maar dat is dan ook alles. Bij het nationale bevrijdingsfront en bij de Noord-Vietnamese regering heerst vandaag een gerechtvaardigde triomfstemming. Of Johnson en Thieu ook zo blij zijn, valt te betwijfelen.

De doorbraak

DE DOORBRAAK is tot stand gekomen. President Johnson heeft het besluit genomen de bombardementen op Noord-Vietnam te staken. Hij heeft dit gedaan „op basis van de ontwikkelingen in de Parijse besprekingen”. Men moet vaststellen, dat de Noordvietnamezen dan afgeweken zijn van hun oorspronkelijke standpunt, dat de stopzetting onvoorwaardelijk zou moeten zijn. Uit de woorden van Johnson kan men opmaken dat zij toezeggingen hebben gedaan. De president heeft bovendien in de terugtrekking van de Noordvietnamese eenheden uit het Zuiden de daadwerkelijke bevestiging gekregen van de door hem verlangde wederzijdsheid in de de-escalatie.

De Noordvietnamezen zijn bovendien bereid geweest de Zuidvietnamese regering een plaatsje aan tafel te

De Toestand

gunnen, hoewel zij aanvankelijk eisten, dat alleen het Nationale bevrijdingsfront als ver-

tegenwoordiger van het Zuidvietnamese volk op zou kunnen treden.

De stopzetting van de bombardementen is onder deze omstandigheden nauwelijks een concessie meer, vooral daar het militaire effect op het ogenblik niets aan de toestand veranderen zal, vooral niet nu uit Johnsons woorden blijkt, dat de Noordvietnamezen ingestemd hebben de gedemilitariseerde zone aan de grens tussen Noord en Zuid te ontzien. Johnson verwacht nl. produktieve besprekingen en hij kan geen produktieve besprekingen voeren in een sfeer waarin steden worden beschoten en waarbij de gedemilitariseerde zone wordt misbruikt. In het begin van de onderhandelingen in Parijs had Harriman enkele malen de eerbiediging van de gedemilitariseerde zone als een belangrijk punt naar voren gebracht.

Wanneer president Johnson nu bovendien spreekt over de beschieting van steden, dan mag men veronderstellen, dat het communistische kamp ook op dit punt toezeggingen heeft gedaan. Zou de aanval op Saigon van gisteren dan de laatste zijn?

DE BELANGRIJKSTE concessie van de Ver. Staten is, dat bij de verdere onderhandelingen in Parijs de vertegenwoordigers van het bevrijdingsfront aanwezig zullen zijn. Op welke wijze zij aanwezig zullen zijn, is niet duidelijk. Washington en Saigon konden zich hun aanwezig-

steden dan als onderdeel van de Noordvietnamese delegatie. Men laat het nu in het midden, wat inhoudt dat zij geen deel van de Noordelijke delegatie uitmaken.

Deze vredesonderhandelingen zullen een bijzonder gecompliceerd karakter dragen, daar nu de kwestie weer geheel geconcentreerd wordt op het Zuiden. Men zoekt geen vrede tussen staten, zoals dat in Korea in feite nog het geval was, maar men moet een politieke oplossing vinden van de politieke en administratieve problemen van een burgeroorlog die van Zuid-Vietnam een tamelijk onoverzichtelijk geheel van gebieden heeft gemaakt die deels in handen van de communisten zijn, deels in handen van de regering, deels daartussen wisselen naar het uur van de dag.

Het is onwaarschijnlijk, dat het bevrijdingsfront dat voor het massale ingrijpen van de Amerikanen op het punt stond de macht aan zich te trekken en dat door de Amerikanen toch ook niets kon worden geknakt (mede door de Noordvietnamese ruggesteun), nu in Parijs het hoofd in de schoot van Saigon komen leggen.

Na lange onderhandelingen zal er wel een soort coalitie uit de bus komen die niets anders zal zijn dan de voortzetting van de burgeroorlog met andere middelen, waarbij de huidige regering van Saigon door haar geringe basis in de bevolking en door een organisatorische greep die zoveel geringer lijkt dan die van het bevrijdingsfront, in een bijzonder moeilijke positie zal komen.

. . .

ONVERMIJDELIJK zullen de Amerikaanse aftocht die het gevolg van een overeenkomst zal zijn, en de toenemende invloed van het bevrijdingsfront aan Zuid-Vietnam een communistisch karakter geven. De gevolgen hiervan voor de machtsverhoudingen in Zuidoost-Azië zijn nog moeilijk te overzien.

Aanhangers van de z.g. domino-theorie zullen vrezen, dat nu de andere landen uit dit gebied het slachtoffer zullen worden van het communistische gevaar en dat te meer omdat de wereldmacht Amerika niet in staat is gebleken oplossingen in niet-communistische zin af te dwingen. Veel afhangen van de richting waarin een geconsolideerd Zuid-Vietnam (hereniging met het Noorden is ook nog een probleem) zich ook onder communistische inspiratie zal ontwikkelen. Het Vietnamese nationalisme heet zeer sterk te zijn, waardoor bv. Chinese invloed beperkt kan blijven. Maar dat neemt niet weg, dat de ontwikkelingen een ernstige klap voor de Amerikaanse politiek zijn.

Drie jaar lang vielen bommen op N.-Vietnam

DE AMERIKAANSE rechtstreekse actie tegen Noord-Vietnam begon op 5 augustus 1964. Op die dag werden luchtacties ondernomen tegen vier Noordvietnamese bases van motortorpedoboten (MTB's), nadat volgens de Amerikanen twee Amerikaanse torpedobootjagers in de Golf van Tonkin door Noordvietnamese MTB's waren aangevallen.

Enkele dagen later (8 augustus) aanvaardde het Congres de zgn. „Tonkin-resolutie“, die president Johnson grote macht gaf. Het duurde echter tot 7 februari 1965 voor de grote luchtacties begonnen. Zij werden ingeleid door een vergeldingsaanval, na Vietcong-aanvallen op de Amerikaanse bases Bien Hoa en Pleikoe. Later werden ook Hai-phong en de hoofdstad Hanoi aangevallen.

De Amerikanen zeiden dat de aanvallen waren gericht tegen militaire doelen, waarbij echter niet was te vermijden dat soms burgers werden getroffen. Hanoi daarentegen stelde, dat sprake was van massale bombardementen op de burgerij. Het nodigde westelijke journalisten uit om zich daarvan te overtuigen. De Amerikaanse aanvallen hadden over de gehele we-

reld grote anti-Amerikaanse demonstraties tot gevolg.

Met uitzondering van enkele bestandsperiodes, duurden de Amerikaanse aanvallen op geheel Noord-Vietnam waarbij inmiddels ook beschietingen vanuit zee waren gekomen ruim drie jaar voort. Op 31 maart van dit jaar deelde Johnson mee dat hij de bombardementen zou beperken tot het zuidelijke deel van Noord-Vietnam beneden de 20ste breedtegraad, waar slechts tien procent van de bevolking zou wonen.

Kort daarna begonnen de inleidende besprekingen in Parijs, waar de Noordvietnamezen steeds hebben gesteld dat pas vorderingen zouden worden gemaakt, als de Amerikanen hun aanvallen op Noord-Vietnam en onvoorwaardelijk zouden staken.

Bij de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam is een groter gewicht aan bommen geworpen dan in de gehele tweede wereldoorlog op Hitler Duitsland vielen.

Het incident in de Golf van Tonkin is later een omstreden zaak geworden. Er ontstond twijfel over de gang van zaken bij het incident. Enkele leden van het Congres vroegen in 1967 intrekking van de Tonkin-resolutie, hetgeen echter niet geschiedde.

Reeds 29.000

Amerikanen

gesneuveld

in Vietnam

SAIGON, 1 nov. (Reuter) — Het Amerikaanse dodental in Vietnam heeft de 29.000 overschreden, hoewel de verliezen in de afgelopen week de op één na laagste van het jaar waren. Dit is meegedeeld door het Amerikaanse militaire opperbevel in Saigon.

Het dodencijfer bedroeg in de op 26 oktober geëindigde week 109, tegen de week daarvoor precies 100. Het aantal Amerikaanse militairen, dat sinds 1 januari 1961 in de Vietnamese oorlog is gesneuveld, bedraagt thans 29.034. De afgelopen week werden 717 Amerikanen gewond.

Volgens de Amerikaanse legerleiding sneuvelden vorige week 1289 Noordvietnamezen en Vietcong-strijders, tegen 1243 in de voorgaande week. Dit heeft het dodental bij de tegenpartij sinds 1 januari 1961 op 409.299 gebracht, aldus de Amerikanen.

PRESIDENT JOHNSON :

„Wat wij nu verwachten - en wij hebben er recht op dit nu te verwachten - zijn prompte, produktieve, ernstige en intensieve onderhandelingen in een sfeer, die is gericht op vooruitgang. Wij hebben de tegenpartij duidelijk gemaakt, dat deze besprekingen niet kunnen voortduren als zij daar militair voordeel uit trekt.”

President Johnson met Dean Rusk (links) in de bijeenkomst van de nationale veiligheidsraad.

Sinds vanmiddag geen bommen op N.-Vietnam VREDE IN ZICHT

WASHINGTON/PARIJS.

nov. (AFP, Reuter, UPI) —

De langverwachte vrede in Vietnam is vandaag eindelijk in zicht gekomen. Sinds vanmiddag twee uur word Noord-Vietnam niet langer door de Verenigde Staten gebombardeerd. Volgende week woensdag, 6 november, zullen de vredesbesprekingen in Parijs worden voortgezet. Voor de eerste maal zal daaraan niet alleen worden deelgenomen door Amerikanen en Noord-Vietnamezen, maar óók door delegaties van het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) en de Zuidvietnamese regering in Saigon.

De Noordvietnamese delegatie in Parijs zal vandaag nog haar reactie op deze belangrijke ontwikkelingen bekendmaken. De leider van de delegatie, Xuan Thuy, zei dat hij de zaak eerst moest „bestuderen”. Noord-Vietnam heeft altijd gezegd, dat vele moeilijkheden overwonnen

zouden worden, zodra de bombardementen werden gestaakt. Dit wettigt de verwachting, dat op het vredesbeeraad spoedig een grote doorbraak tot stand zal komen. Een wapenstilstand behoort tot de mogelijkheden. Deze week nog zei Xuan Thuy dat Johnson, als hij dat werkelijk wil, nog vóór de Amerikaanse verkiezingen (dinsdag) vrede in Vietnam zou kunnen bereiken.

Gisteravond om acht uur (twee uur vannacht Nederlandse tijd) verscheen Johnson op de Amerikaanse t.v.-schermen om zijn belangrijke besluit bekend te maken. Tevoren had hij vergaderd met de leden van de Nationale Veiligheidsraad, die voor deze gelegenheid was uitgebreid met enkele belangrijke adviseurs. De spanning was groot. Johnson had tevoren de drie rivalen in de race naar het Witte Huis, Richard Nixon, Hubert Humphrey en George Wallace, van zijn beslissing op de hoogte gesteld.

Verwachting

Johnson deelde het Amerikaanse volk mee, dat hij had besloten de bombardementen geheel te staken en dat de Vietcong en Saigon zouden gaan deelnemen aan het vredesgesprek. „Wat wij nu verwachten — en wij hebben er recht op dit nu te verwachten — zijn prompte, produktieve, ernstige en intensieve onderhandelingen in een sfeer, die is gericht op vooruitgang. Wij hebben de tegenpartij duidelijk gemaakt, dat deze besprekingen niet kunnen voortduren als zij daar militair voordeel uit trekt. Wij kunnen geen produktieve besprekingen voeren in een sfeer, waarin steden worden beschoten en de neutrale zone (tussen de beide Vietnams) wordt genegeerd.”

staan, kan de vijfderdigste er nog best bij vinden wij.

KLEIN GRAPJE

„EEN UITVINDING die zeker behoort bij de uitrusting van de sportieve automobilist, is de kunstwolk die in werking wordt gesteld door een klein pedaal dat direct naast het gaspedaal is gemonteerd. Bij een druk op dit pedaal komt er een kleine rookwolk uit de auto, die de nummerborden voor deze manier kan men de pogingen van een ogenblik onzichtbaar maakt. Op anti-automobilisten die met radar-toestellen net achter de 50 km-borden in de bojes zitten te loeren, geheel te niet doen.”

Dit is een van de kleine grapjes die George Haines in de eiserier-autopocket „Hoe houd ik het uit achter het stuur?” verkoopt. Haines spot in zijn boekje met autofabrikanten, automobilisten en al hun speciale gewoonten: De hele bedrijvigheid met de AUTO-meent hij — geholpen door een zeer Engelse tekenaar — in de maling. Zo zegt hij over signalen die automobilisten elkaar op de weg geven: „Het meest gebruikte systeem is de koplampcode van vrachtwagenchauffeurs. Met dit systeem kan men alle kanten uit voor het sehen van boodschappen. Groot licht kan betekenen: „Mijn lading steekt uit”; „Schiet op”; „Pas op, ik kom er aan”; maar ook: „De laatste uitwerking van het niet-uitdoen.”

kon tillen en dat het lot van heer Ollie daarvoor een open zaak bleef. Voordat hij echter een list had kunnen verzinnen hoorde hij aan de voet van de heuvel het geluid van een automotor en een dun geschreeuw, dat ekeilig door de herfstwind verwaald werd. Hij wendde zich om en zag ongesteld de jeep met de voortrellende heer Bommet passeren.

6471

„Daar heb je het al!”, dacht hij. „Heer Ollie gaat zijn ondergang tegemoet, net waar ik al bang voor was. Ik moet opschieten!” Nu wilde het geval, dat niet ver vandaar professor Pliwzkozski bezig was met een bodemonderzoek. Hij groef voorzichtig met een schopje in de aarde en bestudeerde de losgekomen kluiten met grote aandacht. In deze bezigheid werd hij echter gestoord door een luid geroep en toen hij zich gehinderd omdraaide zag hij Tom Poes al rennend naderen.

„Kan ik uw takelauto even lenen?” riep die. „Heel even maar. Het gaat om w waardevol hunnebed, dat uit elkaar gevallen is!”

ADVERTENTIE

IMP OUD HAARLEM WINKKOPERS

Gram *zon+orange+cognac*

1877 OUD

Tharmit *een onvergelykbaar fijne likeur*

ADVERTENTIE **BISSCHOP ERNST**

Brieven van lezers

de mensen het zo gelukkigmoedig opvaten. Maar wat moeten ze dan? Zomoppen in zichzelf, die voetgangers maar ze kunnen toch moeilijk met spanndoeken gaan demonstren. Eklachtenbureaus voor voetgangers bestaan er niet.

AMSTERDAM Voetganger/tietse

De Karel Doorman

De Karel Doorman is uit de vaaggenomen en verkocht. Gelukkig, cbedrijfskosten zijn te hoog en deskundigen verzekeren ons, dat het schijnverouderd is. Maar waarom dit schijnverouderd aan Argentinie verkocht uitgerekend aan Argentinie? Het land is nergens meer, dolla van de Cellustrateerde Pers geschreven is: „Het land is nergens meer”. Het was natuurlijk ons belang dit schip te stelen, maar het is ronduit omme te seijk er nu de Argentinien mee op te schepen.

Wij noemen ons trots een christelijkenatie. Een der hoofdzaken van het christen zijn is toch wel de liefde tot de medemens en die liefde moet zich wereldwijd uitstreken. Ons eigenbelang is nu echter vooropgesteld, zonderlang is nu echter vooropgesteld, zonderkommer om de volgende slachtoffers van dit monsterschip.

KOTTERDAM W. A. Steehouwer

Gehoorzaamheid

In Amsterdam heeft een pater Jezulet verklaard dat hij zich los heeft

Raketten

Johnson waarschuwde, dat de stopzetting van de bombardementen niet hoeft te betekenen, dat „morgen” de vrede kan zijn hersteld. Er kunnen (in Zuid-Vietnam) nog zware gevechten worden verwacht. Als om zijn woorden te onderstrepen was inmiddels bekend geworden, dat de Vietcong gisteren een aantal raketten heeft afgevuurd op Saigone. Een daarvan trof de Nederlandse ambassade, maar ontplofte niet. De raket boorde zich in de grond en zal moeten worden uitgegraven. De raketaanval kostte in totaal drie mensen het leven.

Misleid?

De tijd is gekomen om te zien of Hanoi te goeder trouw is, aldus Johnson. „Het is mogelijk dat wij worden misleid. Wij zijn op die mogelijkheid voorbereid. Wij bidden God dat het niet het geval is.”

De president deelde mee, dat het voltallige comité van chefs van slaven alsmede de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, generaal Creighton W. Abrams, hem hadden meegedeeld, dat zij geen bezwaar hadden tegen een staking van de bombardementen. „Volgens hun militaire oordeel diende deze stap nu genomen te worden. Zij menen dat deze maatregel geen verhoging van het aantal Amerikaanse slachtoffers tot gevolg zal hebben.”

Het is zeer verheugend nieuws dat Amerika een einde heeft gemaakt aan de bombardementen op Noord-Vietnam. Het zou het begin kunnen zijn van het einde van de oorlog. Er is nieuwe hoop op vrede. De oorlog is nu althans in een wezenlijk nieuwe fase gekomen, nu de rechtstreekse Amerikaanse militaire aanvallen op Noord-Vietnam zijn opgehouden. Precies zeven maanden nadat Johnson een aanzienlijke beperking van de bombardementen had afgekondigd, heeft hij nu die strategie volledig opgegeven. De Amerikaanse regering had als voornaamste voorwaarde voor het staken van de bombardementen gesteld, dat de levens van de Amerikaanse soldaten aan het Vietnamese front niet in gevaar moesten komen. Volgens Johnson, die zich liet adviseren door zijn commandant aan het front, kon men nu aannemen dat de veiligheid van de troepen van de V.S. niet bedreigd werd.

Het besluit van de president is een berekend risico. De Amerikaanse regering beseft, dat het Vietnamese conflict nog lang kan duren. Men herinnert zich de jarenlange onderhandelingen in Korea. De eigenlijke onderhandelingen tussen de partijen in het conflict gaan nu pas beginnen. Tot nog toe werden er in Parijs slechts inleidende en verkennende besprekingen gehouden. Belangrijk is dat er nu een regeling is getroffen voor deelname van het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong aan de Parijse gesprekken. Maar ernstige moeilijkheden kunnen nog verwacht worden van de Zuidvietnamese delegatie, gezien de oorlogszuchtige en onverzoenlijke houding van president Thieu.

Volledige tekst toespraak

JOHNSON KONDI

PRESIDENT LYNDON B. JOHNSON van de Verenigde Staten heeft een rede gehouden waarin hij het staken van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam aankondigt. De tekst van deze toespraak, die van historische betekenis is, wordt hieronder volledig afgedrukt:

„Goeden avond, mede-Amerikanen,

IK SPREEK vanavond tot u over een zeer belangrijke ontwikkeling in ons zoeken naar vrede in Vietnam. Wij hebben sedert mei in Parijs besprekingen gevoerd met de Noordvietnamezen. De besprekingen begonnen nadat ik op de avond van de 31ste mei in een televisie-toespraak tot de natie had aangekondigd dat de Verenigde Staten — in een poging besprekingen over een regeling van de Vietnamese oorlog op gang te krijgen — de bombardementen op Noord-Vietnam hadden gestaakt voor het gebied waar 90 procent van de bevolking woont.

Toen onze afgevaardigden — ambassadeur Harriman en ambassadeur Vance — naar Parijs werden gezonden, kregen zij opdracht er gedurende de besprekingen op te blijven staan dat de weinig gekozen regering van Zuid-Vietnam haar plaats moet innemen bij alle serieuze onderhandelingen over de toekomst van Zuid-Vietnam. Onze ambassadeurs Harriman en Vance hebben het de vertegenwoordigers van Noord-Vietnam daarom overduidelijk gemaakt dat — zoals ik te kennen had gegeven op de avond van de 31ste mei — wij het bombarderen van Noord-vietnamees gebied volledig zouden staken als dat zou leiden tot prompte en produktieve besprekingen, daarmee bedoelend: besprekingen waaraan de Vietnamese regering vrij zou zijn deel te nemen.

Onze ambassadeurs hebben er ook de nadruk op gelegd dat we de bombardementen niet zouden kunnen staken zolang we daardoor de levens en de veiligheid van onze militairen in gevaar zouden brengen.

Gedurende een flink aantal weken was er in het geheel geen beweging in de besprekingen. Deze schenen daadwerkelijk te zijn vastgelopen. Enkele weken geleden, kwamen zij in een nieuwe en veel hoopvollere fase.

Terwijl wij voortgingen, voerde ik een reeks zeer diepgaande besprekingen met onze bondgenoten en met de belangrijkste militaire en diplomatieke functionarissen van de Amerikaanse regering over de vooruitzichten op vrede. De president stelde ook onze leiders in het Congres en al de presidentskandidaten op de hoogte.

Afgelopen zondag en de gehele maandag daarna, begonnen wij bevestiging te krijgen van het noodzakelijke begrip dat wij bij de Noordvietnamezen hadden gezocht over de kritieke kwesties die er enige tijd tussen ons hadden bestaan. Het grootste deel van dinsdag besteedde ik met alle details van deze zaak door te nemen met onze opperbevelhebber (in Vietnam), generaal Abrams, die ik naar Amerika had ontboden, en die hier op het Witte Huis om 2.30 uur in de ochtend aankwam en die onmiddellijk in conferentie ging met de president en de betrokken leden van zijn kabinet. Wij kregen het oordeel van generaal Abrams en luitenanten uitvoerig naar zijn aanbevelingen.

Bevel

Ik heb nu, als resultaat van al deze ontwikkelingen, bevel gegeven alle lucht-, vloot- en artilleriebombardementen op Noord-Vietnam te staken vanaf vrijdag 8 uur voormiddag Washington-tijd.

Ik ben tot dit besluit gekomen op basis van de ontwikkelingen in de Parijse besprekingen.

Ik ben daartoe gekomen in het geloof dat deze maatregel kan leiden tot vooruitgang naar een vreedzame regeling van de Vietnamese oorlog.

Ik heb de drie presidentskandidaten, zowel als de leiders van het Congres van de Republikeinse en van de Democratische partij, op de hoogte gebracht van de redenen waarom de regering dit besluit heeft genomen.

DIT BESLUIT komt zeer nauw overeen met de verklaringen die ik in het verleden over een staking van de bombardementen heb afgelegd.

Het was op 19 augustus dat de president zei:

„Deze regering is niet van plan verder te gaan totdat zij goede redenen heeft te geloven, dat de tegenpartij van plan is serieus met ons mee te doen in de de-escalatie van de oorlog op weg naar vrede.”

Daarna weer op 10 september, zei ik:

„Er zal geen einde aan de bombardementen komen voor we er zeker van zijn dat dat niet zal leiden tot een stijging van de Amerikaanse verliezen.”

De gezamenlijke chefs van stafven, alle militairen, hebben mij

verzekerd, en generaal Abrams zei me dinsdag op die vroege bespreking om 02.30 nadrukkelijk tegen mij, dat naar hun militaire oordeel deze maatregel nu diende te worden genomen en dat deze maatregel geen enkele stijging van de Amerikaanse verliezen tot gevolg zou hebben.

Een regelmatige bijeenkomst van delegaties in Parijs zal woensdag 11 november worden gehouden, waaraan de vertegenwoordigers van de regering van Zuid-Vietnam vrij zijn deel te nemen.

Wij zijn ervan in kennis gesteld door de vertegenwoordigers van de regering in Hanoi dat de vertegenwoordigers van het Nationale Bevrijdingsfront ook aanwezig zullen zijn. Ik zeg me nadruk dat hun aanwezigheid op geenlei wijze erkenning van het Nationale Bevrijdingsfront in enige vorm inhoudt. Toch is het in overeenstemming met de verklaringen die we, door jaren heen vele malen hebben afgelegd dat het Bevrijdingsfront geen moeilijkheden zou ondervinden bij het kenbaar maken van zijn standpunten.

Wat we nu verwachten — wat we het recht hebben te verwachten — zijn prompte, produktieve, ernstige en intensieve onderhandelingen in een sfeer die bevorderlijk is voor vooruitgang.

We hebben een stadium bereikt waarin produktieve besprekingen kunnen beginnen. We hebben het op andere kant duidelijk gemaakt, dat dergelijke besprekingen niet kunnen voortduren als zij er militair voordeel uit trekken. We kunnen geen produktieve besprekingen voeren in een sfeer waarin steden worden beschoten en waarin de gedemilitariseerde zone wordt misbruikt.

Risico

Ik denk dat ik moet waarschuwen mede-Amerikanen, dat regelingen van dit soort nooit zonder risico zijn. Wat dat betreft zijn zelfs formele verdragen nooit zonder risico, zoals we uit ervaring hebben geleerd.

Maar in het licht van de vooruitgang die de afgelopen weken is gemaakt en na zorgvuldige overweging en afgewende het unanieme militaire en diplomatieke advies en de oordelen van de opperbevelhebber (de president - red.) heb ik tenslotte besloten deze stap te doen en werkelijk de goede trouw te bepalen van hen die ons hebben verzekerd dat vooruitgang het gevolg zal zijn als de bombardementen eindigen en om te trachten vast te stellen of een snelle vrede mogelijk is.

De doorslaggevende overweging die ons op dit uur leidt is de kans en de gelegenheid dat we wellicht mensenlevens sparen, mensenlevens sparen aan beide zijden van het conflict. Daarom ben ik tot de slotsom gekomen dat u

De Amerikaanse president

GET BOMSTOP AAN

moeten zien of zij te goeder trouw handelen.

We zouden kunnen worden misleid — en we zijn voorbereid op een dergelijke mogelijkheid. We bidden God dat het niet gebeurt. Maar het moet ons allen duidelijk zijn dat de nieuwe fase van onderhandelingen die zes november begint, niet betekent dat er al een duurzame vrede in Zuidoost-Azië is gekomen. Er kan heel goed nog een tijd van zeer hard vechten voor ons liggen, er liggen nog zeer harde onderhandelingen in het verschiet, want de onderhandelaars staan nog voor veel moeilijke en kritieke, belangrijke kwesties. Ik hoop dat we ze met Gods wil kunnen oplossen. We weten dat onderhandelingen snel voort kunnen gaan als het gemeenschappelijke doel van de onderhandelaars vrede in de wereld is.

Martelend

DE WERELD moet weten dat het Amerikaanse volk zich bitter de lange martelende Koreaanse onderhandelingen van 1951 tot en met 1953 herinnert en dat ons volk niet opnieuw opzettelijke vertraging en voortdurend uitstel zal aanvaarden.

Wel, hoe is het gekomen dat wij er nu op 1 november mee hebben ingestemd de bombardementen op Noord-Vietnam te staken?

Ik zou alles wat ik bezit hebben gegeven als de omstandigheden het mij mogelijk hadden gemaakt ze maanden geleden te staken. Als er ook maar enige beweging in de Parijse besprekingen was geweest welke mij zou hebben gerechtigd te zeggen: „Nu kunnen ze veilig worden gestopt.“

Maar ik, de president van de Verenigde Staten, heb geen macht over de tijdsbepaling van de gebeurtenissen in Hanoi. In werkelijkheid bepaalt Hanoi of en wanneer het voor ons mogelijk zou zijn de bombardementen te staken.

We konden niet intrekken dat we staan op deelneming van de Zuidvietnamese regering aan serieuze besprekingen betreffende de toekomst van haar volk — het volk van Zuid-Vietnam. Want hoewel we ons in deze strijd voor vele jaren met Zuid-Vietnam hebben verbonden, hebben we ons nooit de rol aangematigd de toekomst van het volk van Zuid-Vietnam te dicteren en we zullen dat nooit verlangen. Het juiste beginsel op grond waarvan we bij Zuid-Vietnam betrokken zijn — het beginsel van zelfbeschikking — vereist dat het Zuidvietnamese volk zelf wordt toegestaan vrij voor zichzelf te spreken op de Parijse besprekingen en dat de Zuidvietnamese delegatie een leidende rol speelt overeenkomstig onze overeenstemming met president Thieu in Honolulu.

Het is Noord-Vietnam even duidelijk gemaakt dat een algehele stopzetting

van de bombardementen geen risico voor de levens van onze mannen moet betekenen.

Toen ik voor het laatst op 31 maart sprak, zei ik die avond:

„Of een volledige stopzetting van de bombardementen in de toekomst mogelijk zal worden zal worden bepaald door de gebeurtenissen“. Ik kan u vanavond niet in bijzonderheden uiteenzetten waarom er vooruitgang in Parijs is gemaakt. Maar ik kan u zeggen dat een reeks hoopvolle dingen in Zuid-Vietnam zijn gebeurd:

De regering van Zuid-Vietnam is gestaag sterker geworden.

De Zuidvietnamese strijdkrachten zijn aanzienlijk uitgebreid, zodat nu, op dit moment, één miljoen man onder de wapenen staat.

De kolossale prestatie van onze eigen manschappen onder de briljante leiding van generaal Westmoreland en generaal Abrams heeft waarachtig opmerkelijke resultaten tot gevolg gehad. Misschien hebben enkele of al deze factoren een rol gespeeld bij het bewerkstelligen van vooruitgang in de besprekingen en nu er tenslotte vooruitgang is gekomen, geloof ik dat mijn verantwoordelijkheid tegenover de dapperen mannen — onze mannen die op dit ogenblik in Zuid-Vietnam de zwaarste last van de strijd dragen — en mijn plicht om een eervolle regeling van de oorlog te zoeken — onverwijld handelen van mij eisen. Ik heb vanavond gehandeld.

Er zijn vele lange dagen van wachten op nieuwe stappen naar vrede geweest — dagen die hoopvol begonnen om slechts 's avonds met teleurstelling te eindigen. Trouw aan ons nationaal doel de basis te zoeken voor een duurzame vrede in Zuidoost-Azië — heeft mij al deze uren geschrangd als er helemaal geen vooruitgang in deze besprekingen scheen te zijn.

MAAR NU dat er vooruitgang is gekomen, weet ik dat uw gebeden zich bij de mijne hebben gevoegd — en bij die van het hele mensdom — dat de maatregel die ik vanavond aankondig een belangrijke stap naar een hechte en eervolle vrede in Zuidoost-Azië zal zijn. Dat kan zo zijn.

Wat dus in deze nieuwe omstandigheden van ons wordt verlangd, is juist die evenwichtige vastbeslotenheid en dat geduld die ons dit meer hoopvolle vooruitzicht hebben gebracht.

Belangrijk

Wat van ons verlangd wordt is een moed en een standvastigheid en een volharding hier thuis, die passen bij die van onze mannen die voor ons in Vietnam vechten.

Ik vraag u niet slechts om uw gebeden maar om de moedige en begrijpende steun die Amerikanen hun president en hun leider altijd geven in een uur van beproeving. Met dat begrip en met die steun zullen we niet falen.

Zeven maanden geleden zei ik niet te zullen toelaten dat het presidentschap betrokken zou worden in de partij verdeeldheid, die zich toen ontwikkelde in dit politiek belangrijke jaar. In overeenstemming daarmee maakte ik op de avond van de 31ste maart bekend, dat ik de nominatie van mijn partij voor een nieuwe termijn als president zou nastreven, noch zou aanvaarden.

Ik heb alles gedaan wat het presidentschap ter beschikking staat aan het zoeken naar vrede in Zuidoost-Azië. Gedurende de hele zomer en herfst heb ik alle presidentskandidaten volledig ingelicht over de ontwikkelingen in Parijs zowel als in Vietnam. Ik heb het overduidelijk gemaakt dat geen van de kandidaten voordeel zou hebben boven anderen voor wat betreft inlichtingen over deze ontwikkelingen of voor wat betreft een kennisgeving vooraf over de politiek die de regering voornemens was te volgen. De hoogste diplomatieke en militaire functionarissen van deze regering hadden allen opdracht dezelfde gedragslijn te volgen.

Steun

SEDERT DIE AVOND van de 31ste maart heeft elk van de kandidaten verschillende denkbeelden over de regeringspolitiek gehad. Maar, in het algemeen gesproken, hebben we gedurende de hele campagne één verenigde stem kunnen laten horen die onze regering en onze mannen in Vietnam steunt. Ik hoop en ik geloof dat dit tot de 20ste januari van het volgende jaar kan voortduren als een nieuwe president zitting neemt. Want in dit kritieke uur kunnen we ons eenvoudig niet meer dan één stem veroorloven die namens de natie spreekt in het zoeken naar vrede.

Ik weet niet wie de komende januari als de 37ste president van de Verenigde Staten zal worden geïnstalleerd. Maar ik weet wel dat ik de komende paar maanden alles wat ik kan zal doen om zijn lasten te verlichten, zoals de bijdragen van de president vóór mij de mijne in grote mate hebben verlicht. Ik zal alles wat in mijn macht ligt doen om ons naar de vrede te brengen, die de nieuwe president — evenals deze president en naar ik geloof, elke andere Amerikaan — zo diep en dringend verlangt.

Ik dank u voor uw aandacht en goede avond. God zegene u allen."

SAIGON GAAT NIET

Hanoi vecht door naar algehele overwinning

SAIGON, 2 nov. (Reuter, UPI) — Zuid-Vietnam zal niet deelnemen aan de vredesbesprekingen in Parijs, die woensdag — daags na de Amerikaanse presidentsverkiezingen — worden hervat. De Zuidvietnamese president, Nguyen van Thieu, deelde dit vanmorgen mee, nadat eerder bekend was geworden, dat Saigon een delegatie van zes burgers en zes officieren had aangewezen, die aan het overleg zou deelnemen. De Zuidvietnamezen zouden dan aan één tafel zitten met hun aartsvijanden, de afgevaardigden van de Vietcong. Zuid-Vietnam had al eerder verbitterd gereageerd op de Amerikaanse bomstop, die het „eenzijdig” en „gevaarlijk” noemt.

Noord-Vietnam is reeds overwinnaar

Noord-Vietnam maakt geen haast met het „gebaar van goede wil”, dat het eerder had beloofd te zullen maken „binnen een uur” nadat de Amerikaanse luchtaanvallen waren gestaakt. Hanoi heeft tot dusver de bomstop slechts „een grote overwinning in de strijd tegen de Amerikaanse agressors” genoemd en wil zijn onderhandelingspositie zo veel mogelijk uitbuiten. In een met veel op-

hef aangekondigde, radiouitzending van Hanoi werd dit herhaald en werd er aan toegevoegd, dat de oorlog zal worden voortgezet „tot de algehele overwinning”.

Voor Noord-Vietnam betekent de staking van de Amerikaanse bombardementen uiteraard een enorme morele overwinning. Het ziet er naar uit, dat Hanoi nu Amerika nog er toe zal pogen te pressen ook het Nationaal Bevrijdingsfront (Vietcong) te erkennen als vertegenwoordiger van de Zuidvietnamese bevolking. De onderhandelingspositie van de Noordvietnamezen is veel sterker dan die van de Amerikanen. Noord-Vietnam zegt al vóór de afkondiging van de bomstop een blijk van goede wil te hebben gegeven door 40.000 man troepen terug te trekken uit het zuiden. Volgens de Amerikanen moesten die troepen echter wel vertrekken omdat hun toestand onhoudbaar was geworden.

Misbruik

„De Noordvietnamezen begrijpen heel goed wat Amerika van hen verwacht na de bomstop.” Aldus verklaarde Dean Rusk, de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken. „Hanoi kan nu op zijn beurt zijn goede wil tonen.” Rusk wilde hier niet verder op in gaan, maar hij doelde kennelijk op de Amerikaanse verwachting, dat er

geen misbruik van de bomstop gemaakt zal worden, dat de Noordvietnamezen niet verder zullen doordringen in de gedemilitariseerde zone en dat er geen Zuidvietnamese steden zullen worden aangevallen. Op deze voorwaarden zou Johnson de bomstop hebben afgekondigd, maar omdat Hanoi voor de buitenwereld staat op een „onvoorwaardelijke” bomstop preciseerd Rusk kennelijk de Amerikaanse „verwachtingen” niet nader.

Woensdag aanstaande, wanneer de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen bekend is, zullen in ieder geval de vredesonderhandelingen in Parijs hervat worden

Eenzijdig

Overigens heeft Saigon laten weten geen enkele behoefte te hebben nog samen met de Amerikaanse bondgenoten een verklaring af te leggen over de bomstop. In het „eenzijdige” communiqué van Saigon staat verder, dat Zuid-Vietnam zijn bondgenoten herhaaldelijk gewezen heeft op de gevaren van een staking van de bombardementen, waarvan de Vietcong in militair opzicht alleen maar kan profiteren.

Tot vlak voor gistermiddag twee uur (Nederlandse tijd) hebben Amerikaanse vliegtuigen nog bombardementen op het noorden uitgevoerd. Daar staat tegenover, dat ook de Vietcong nog actief is met raketten en bommen in de buurt van Saigon. Sinds gistermiddag twee uur zijn er in ieder geval geen Amerikaanse luchtaanvallen op Noord-Vietnam meer uitgevoerd. Het slagschip „New Jersey”, een veteraan uit de Tweede Wereldoorlog en Korea, dat ter hoogte van de Noordvietnamese kust lag en met zijn 40 cm geschut kustdoelen onder vuur nam, ligt thans ter hoogte van de Mekongdelta.

Engeland

De Engelse regering heeft aangeboden bij de onderhandelingen in Parijs als bemiddelaar op te treden, mocht daaraan nog behoefte zijn. Engeland is (samen met Rusland) voorzitter van de Geneefse Conferentie over Indochina van 1954. De Russen hebben niet officieel gereageerd op de bomstop, maar daaruit mag hun instemming worden afgeleid. Instemming kwam ook van secretaris-generaal Oe Thant van de Verenigde Naties, die herhaaldelijk op staking van de Amerikaanse bombardementen heeft aangedrongen, en verder bijvoorbeeld van woordvoerders van de Wereldraad van Kerken en van het Vaticaan. Laos hoopt, dat thans ook daar vredzamer tijden zullen aanbreken en dat Noord-Viet-

Bui Huu Nha vietnamese wo Parijs, leest een verklaring voor de Amerikaanse

nam zijn troepen terugtrekken. Ook met het Amerikaans het op — als bo Amerikanen — nie geraadpleegd.

Peking, dat het d verdere ontluistering Lioe Sjao-tsjij, heeft gereageerd. Maar verschijnende New gaan van Peking-co Johnsons besluit „e Johnson „bedriegt kiezers”, volgens h voorts nog degenen zaak van de brede z

Presidentsverkiezing

Vrijmoedig commentaar

NAAR PARIJS

Het kleine Noord-Vietnam neemt een sterke onderhandelingspositie in tegenover het grote Amerika. Hanoi kan nu de indruk wekken Washington tot een aanzienlijke concessie gedwongen te hebben. In het openbaar hebben de Noordvietnamezen niet erkend, dat zij een tegengebaar zouden hebben gemaakt, terwijl zo'n geste toch door de Amerikanen verlangd was. De Amerikanen hebben geconstateerd dat Noordvietnamese legereenheden uit Zuid-Vietnam werden teruggetrokken, maar Hanoi zal nooit toegeven daarmee zelf een concessie te hebben gedaan.

In de Parijse gesprekken tussen Amerika en Noord-Vietnam, heeft de woordvoerder van Hanoi steeds maar één eis gesteld: „De Amerikanen moeten onvoorwaardelijk ophouden met hun bombardementen en met alle andere oorlogsdaden tegen de Democratische Republiek Vietnam“. Eerst als die eis vervuld was, zou Hanoi bereid zijn tot werkelijke onderhandelingen. Volgens de Noordvietnamezen is die eis nu letterlijk vervuld, waarbij zij het accent leggen op het woord „onvoorwaardelijk“. Zij weigeren toe te geven, dat zij op enige voorwaarde van de Amerikanen zouden zijn ingegaan. In werkelijkheid hebben zij echter ingestemd met deelname van de Zuidvietnamese regering aan de onderhandelingen, terwijl zij aanvankelijk uitsluitend het Nationaal Bevrijdingsfront van de Vietcong als Zuidvietnamese vertegenwoordiging bij de Parijse gesprekken wilden betrekken. Maar de Noordvietnamezen hebben tot nog toe beslist niet hun gezicht verloren. Zij hebben bijna vier jaar bombardementen doorstaan zonder te capituleren.

in.
t, de Noord-
rdvoerder in's
nietszeggende
als reactie op
bomstop.

it dat land zal
nailand stemt in
besluit, al merkt
genoot van de
tevoren te zijn

ik heeft met de
van president
og) niet officieel
e in Hongkong
vening Post, or-
munisten, noemt
dubbel bedrog".
te Amerikaanse
blad, en hij zou
edriegen, die d'
toegedaan.

AMSTERDAM, 2 nov. — Bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de Nederlandse Bioscoopbond heeft het hoofdbestuur besloten, dat tijdens de vertoningsweken van 7 november tot 28 november aan elke bioscoopbezoeker, wiens entreebiljet een controlenummer heeft dat eindigt met 50, een geschenkbioscoopbon zal worden uitgereikt ter waarde van f 3. Deze bonnen zullen geldig zijn tot 18 december. Landelijk omgeslagen op de ruim 400 bioscooptheaters zal dit neerkomen op ongeveer 20.000 geschenkbonnen.

meewerken aan het opnemen van grammofoonplaten.

Een ernstige griep van de kunstenaarsbonden is het wat zij noemen „krankzinnige gebruik“, dat de platenmaatschappijen maken van de bandjes, waarop de opnamen voor de platenproductie zijn vastgelegd. Dez worden royaal ter beschikking gesteld van de NTS en/of haar componenten zonder dat de musici voor het afdraaien daarvan (veel al als begeleiding van vocalisten) ook maar een cent ontvangen.

De ABK heeft deze gewraakte praktijken eerder aan de kaak gesteld door een boycot-actie van opnamen van de John van Kesteren-show. Deze actie moest echter op rechterlijk bevel worden afgebroken.

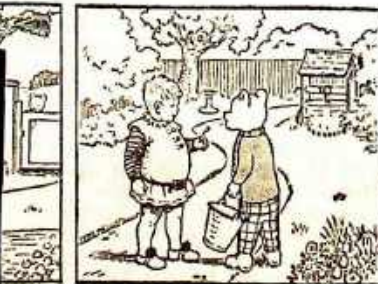
senheid de bisschoppen en ons dergelijk spel te besparen.

'S-HERTOGENBOSCH.

Dr. E. Speekenbrink, pastoor.

Beer

Moddermannetje

dacht ik, dat jy me misschien zou
ou het erg fijn vinden, als ik water uit
nzelf“, zegt zijn vriendje. „Wacht even,
aagt Robbie verbaasd. „Sluit je de put
tje Groen mijn poes in de put gegooid
er miauwen zodat ik haar er nog op tijd

ADVERTENTIE

ZWARE VERLIEZEN VOOR V.S. IN ZUID-VIETNAM

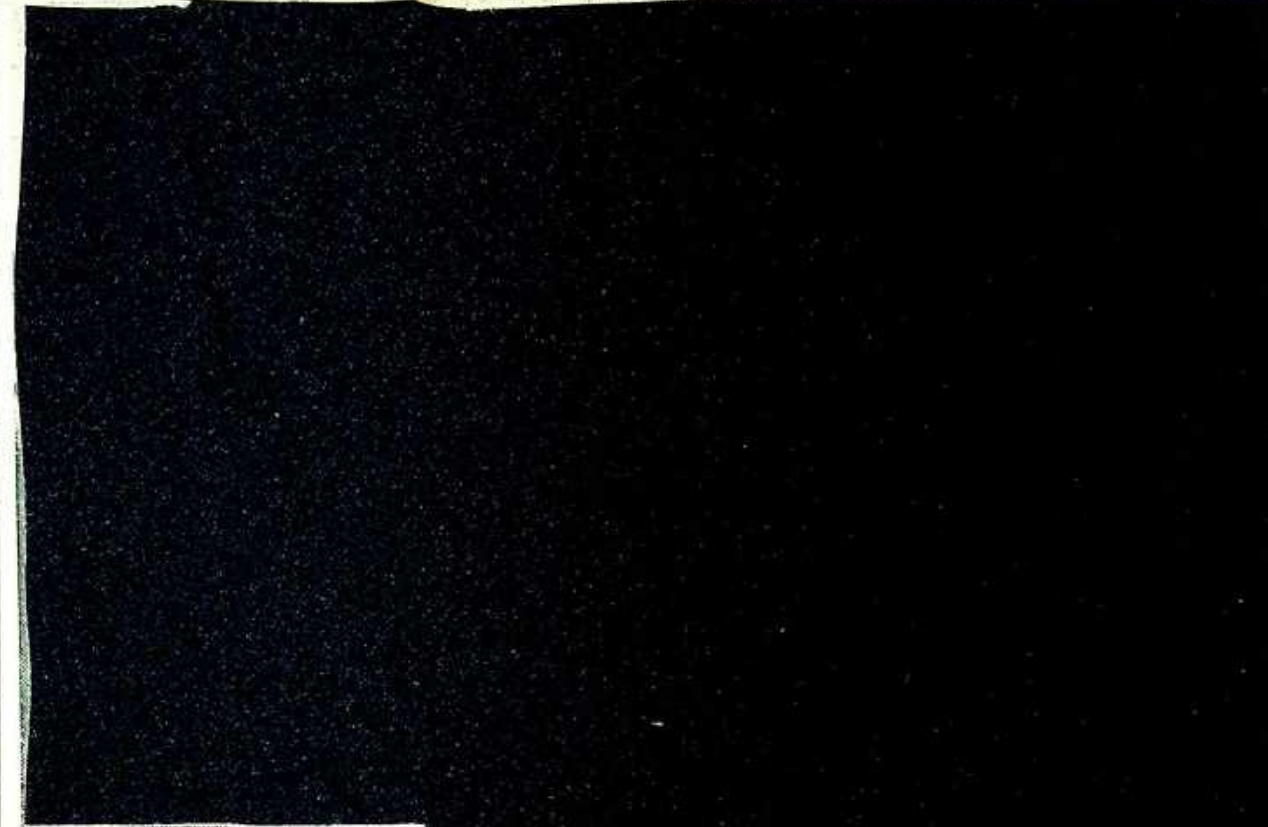
Actie van Vietcong wellicht voordelig voor Goldwater

Grote schade aan luchtmacht V.S.

SAIGON/WASHINGTON, 2 nov. (Reuter, UPI) — De guerillastrijdkrachten van de communistische Vietcong in Zuid-Vietnam hebben zich gisteren, bij wijze van spreken, midden in de Amerikaanse verkiezingscampagne gestort. Door een onverhoedse en zeer succesvolle aanval op een luchtmachtbasis in de buurt van Saigon brachten zij de Amerikanen de zwaarste nederlaag toe, die zij tot nu toe in Zuid-Vietnam hebben geleden. Niet minder dan 27 vliegtuigen werden vernield of oorspronkelijk beschadigd dat er voorlopig niet meer mee gevlogen kan worden. Vier Amerikanen en twee Zuidvietnamezen vonden de dood.

Senator Barry Goldwater heeft in zijn verkiezingscampagne herhaaldelijk gezegd, dat de regering in Washington de oorlog in Zuid-Vietnam helemaal verkeerd aanpakt. De Amerikaanse troepen daar zijn volgens hem onvoldoende uitgerust: „De regering laat Amerikaanse jongens sneuvelen zonder dat het nodig is.” Nu plotseling de Vietcong een spectaculaire overwinning heeft behaald mag men verwachten, dat dit morgen, als de Amerikanen naar de stembus gaan, voordelig zal zijn voor Goldwater, die een snelle simpele oplossing in Zuid-Vietnam aanbeveelt, die hierop neerkomt, dat de Vietcong zeer hard moet worden aangepakt en dat de oorlog zo snel mogelijk in het voordeel van de VS moet worden beslist.

Het is geen wonder dat het Witte Huis gisteren zijn best deed de aanval zoveel

mogelijk te bagatelliseren. Dat lukte natuurlijk maar slecht, want de feiten spreken een zeer duidelijke taal. Zondag morgen vroeg deden de guerilla's volkomen onverwacht een aanval op de belangrijke luchtmachtbasis Bien Hoa twintig kilometer van Saigon. Met mortieren openden zij het vuur op de daar gestationeerde Amerikaanse bommenwerpers en het nabij gelegen Amerikaanse kamp.

Desastreus

De gevolgen waren desastreus. Vijf straalbommenwerpers van het type Canberra B-57 werden totaal vernield, acht andere zwaar en zeven licht beschadigd. „Licht beschadigd” betekent in dit verband, dat reparatie mogelijk is, maar toch wel enige tijd zal vergen. Bovendien werden drie Zuid-Vietnamese bommenwerpers van het (Amerikaanse) type Skyraider vernield en vier Amerikaanse helikopters beschadigd. De Vietcong gebruikte mortieren van ...Amerikaanse make, destijds tijdens de oorlog in Indo-China veroverd op de Fransen. Totale schade: ruim vijftig miljoen dollar.

Heldhaftig was het gedrag van een Amerikaanse officier, die zijn leven riskeerde om te voorkomen dat een lading bommen ontplofte. Hij kroop onder een brandende B-57 en spoot water op de bommen.

Later op de dag ondernam de Vietcong een tweede aanval, ditmaal op het militaire kamp van de stad Tan Oeyen, negen kilometer ten noorden van Saigon. Hier sneuvelde een Amerikaanse officier. Vijftien Zuidvietnamese soldaten werden gewond. In Bien Hoa werden 36 mensen gewond, van wie 31 Amerikanen.

Geen crisis

President Johnson gaf gisteren nog bevel de buiten gevecht gestelde B-57's onmiddellijk te vervangen. De nieuwe

IN WASHINGTON DENKT NIEMAND AAN WEGGAAN UIT VIETNAM

2 wov 68 NL

DE laatste twee weken heeft het niet ontbroken aan geruchten over een akkoord inzake een beperking van het vuren in Vietnam. Er werd door Amerikanen en Noordvietnamezen onderhandeld in Parijs en Laos, terwijl in Saigon de ambassadeur der VS, Bunker, probeerde de Zuidvietnamese premier Thieu over te halen bij te dragen tot ontspanning. Als gunstige tekenen daarvoor werd een aantal feiten vermeld. De Amerikanen beperkten zich in Zuid-Vietnam kennelijk tot de verdediging der steden en hun onderlinge verbanden, zoals in Le Monde de journalist Jean Claude Pomonti beschreef, waarbij zij geen moeite deden de verloren controle over het platteland terug te winnen. Het Tet-offensief van het Nationale Bevrijdingsfront had tot gevolg gehad dat zijn strijdkrachten grotendeels de provincie beheersten, en daarin was weinig verandering gekomen. Het Amerikaanse slagschip New Jersey, vol zware batterijen, had opgehouden de kustgebieden van Noord-Vietnam nog verder in puin te schieten. De luchtbombardementen op dit land gingen voort, maar bleven nog steeds (sinds 31 maart) beperkt tot het gebied ten zuiden van de negentiende breedtegraad, waar nu wel niet veel meer te vernielen was.

Van de kant van het Nationale Bevrijdingsfront was de offensieve activiteit verminderd, terwijl het geringer steun zou ontvangen van Hanoi. Voor Washington gunstige berichten moesten aannemelijk maken, dat van de veronderstelde 125.000 man Noordvietnamese soldaten er 60.000 waren teruggetrokken. Hoezeer dit een gissing was bleek uit andere cijfers, in dezelfde tijd bekendgemaakt: slechts 30.000 tot 40.000 zouden het strijdtoneel hebben verlaten. De Verenigde Staten wilden echter wel de indruk wekken dat er reden was tot optimisme. Tweemaal liep het gerucht, dat Noord-Vietnam de Amerikaanse voorwaarden had aanvaard voor een stopzetten van de bombardementen: het terugtrekken van een behoorlijk aantal divisies uit het zuiden. Tweemaal werd uit Hanoi gemeld dat men daar niet dacht aan enige „legendarische“: de Amerikanen waren in februari 1965, zonder oorlogsverklaring en zonder redenen, begonnen Noord-Vietnam te bombarderen en ze konden geen beloning eisen voor het beëindigen van hun agressie. Op 24 en 25 oktober werd in Washington en Hanoi ontkend dat er sprake was van een „doorbraak“. Maar daarmee was het overleg niet van de baan.

Wat Noord-Vietnam betreft is de positie vrij duidelijk. Het eist dat de bombardementen worden gestaakt, voordat er sprake kan zijn van onderhandelingen. Hanoi is belanghebbende „partij“ op grond van de akkoorden van Genève van 1954, die het heeft getekend voor geheel Vietnam. Een zuidelijke zone zou voorlopig onder eigen bestuur blijven, maar binnen twee jaar moest daar door vrije verkiezingen een regering worden gekozen die een referendum zou houden over hereniging met het noorden. Deze procedure is nooit gevolgd en Hanoi kan zeggen dat het nog altijd wacht op de uitvoering van het akkoord van 1954. Dat in het zuiden in 1960 een burgeroorlog is begonnen is niet de schuld van Hanoi. Daarin heeft Noord-Vietnam gelijk: het Nationale Bevrijdingsfront zou nooit binnen vier jaar tachtig procent van het land onder zijn bestuur hebben gebracht en de steden hebben bedreigd, als niet het volk in het zuiden massale hulp had verleend aan de Vietcong. Het

contrarevolutionaire ingrijpen van de Amerikanen heeft een overwinning van het Front verijdeld. Laten ze vertrekken en laat het zuiden zijn eigen lot regelen, aldus Ho Tsjih Minh. Het Amerikaanse standpunt, zoals dit door Johnson is ontwikkeld, staat daar diametraal tegenover. Ook nu nog wil hij niets weten van een „prijsgeven“ van het zuiden. Hij betoogt immers dat het noorden rode troepen naar het zuiden heeft gestuurd, agressor is en derhalve gestraft moest worden. Ook toen hij op 31 maart de luchtbombardementen beperkte deed hij dit, om Noord-Vietnam gelegenheid te geven „zijn agressie te staken jegens Zuid-Vietnam, deze kleine aangevallen natie“. En hij voegde eraan toe: „Als de vrede niet komt door onderhandelingen zal hij komen als Hanoi begrijpt dat onze gemeenschappelijke vastberadenheid onwrikbaar is, onze macht onoverwinnelijk.“ Daarop antwoordde men te Hanoi dat het vredesvoorstel van Washington slechts „een list was om het onderscheid tussen agressor (VS) en slachtoffer (Noord-Vietnam) te verdoezelen“. Op grond van de Amerikaanse stelling was de Vietcong in haar geheel een werktuig van het noorden en moest zij het zuiden verlaten. Vandaar dat op 7 april de Nationale Vergadering van Zuid-Vietnam, trouw aan Thieu en Ky, zich wel bereid verklaarde tot overleg met Hanoi, opdat dit „het zuiden zou ontruimen“, maar in geen geval wilde onderhandelen met het Nationale Bevrijdingsfront. Dit standpunt is op 25 oktober door Thieu te Saigon herhaald: hij wil instemmen met onderhandelingen als er goede redenen is te hopen dat de regering van Noord-Vietnam wil praten met Zuid-Vietnam over „het beëindigen van de agressie“.

vietcong kwam niet uit het noorden

Hoe tegengesteld de twee theorieën zijn moge nog hieruit blijken. Na het staken der bombardementen wil Hanoi onderhandelingen bevorderen tussen de Verenigde Staten, Noord-Vietnam en Zuid-Vietnam om te bereiken dat het Vietnamese volk autonoom en zonder inmenging van welke zijde ook zijn eigen lot zal bepalen. Voorop moet de bereidheid der Amerikanen staan, zich terug te trekken. Voor Hanoi nu is het Nationale Bevrijdingsfront in het zuiden „de authentieke vertegenwoordiger van het volk“. Vroeger heette het „de enige authentieke vertegenwoordiger“ en daarin zien optimisten een teken, dat Hanoi ook andere groeperingen aan de conferentietafel wil doen plaats nemen, bijvoorbeeld de regerende groep van Thieu. Deze is altijd gedoodverfd als een klik van corrupte collaborateurs, die niets achter zich heeft dan de Amerikanen. Leest men rapporten van journalisten in Newsweek van 9 oktober 1967, dan wordt dit oordeel geheel bevestigd. Het artikel is een meedogenloos vonnis over een „laffe, onbekwame en corrupte“ kaste. Maar het is mogelijk dat Hanoi haar — met het bevrijdingsfront — wel aan de conferentietafel wil toelaten. Na het vertrek der Amerikanen stort zij onmiddellijk ineen. En het minste gerucht over een eventueel heengaan der yankees verwekt in deze kringen van niets ontziende profiteurs een paniek en een vluchtstemming. Voor Washington zou het Bevrijdingsfront hoogstens als schuldige ge-

sprekspartner aanwezig mogen zijn, volgens Thieu als fractie van de delegatie van Noord-Vietnam. Alsof de Vietcong uit het noorden zou komen! Van 1960 tot 1964 heeft niemand getwijfeld aan het reële zuidelijke karakter der opstandige beweging. Zij is pas als „noordelijk“ betiteld, toen Johnson een rechtvaardiging zocht voor zijn militaire interventie: de zogenaamde „verdediging van het zuiden tegen het noorden“. Zijn er dan geen noordelijke troepen? Zeker, maar ten dele bestaan ze uit zuiderlingen, die in 1954 naar Noord-Vietnam zijn verhuisd. En verder zijn zij pas ten tonele verschenen, nadat de V.S. begonnen zijn Noord-Vietnam te bombarderen. De Vietnamezen hebben één vaderland en willen dit van vreemde soldaten bevrijden, zo hoorde men toen.

Bezie men aldus de situatie, dan rijst de vraag hoe de Amerikanen iets kunnen verwachten van onderhandelingen, die volgens hen ten doel moeten hebben de strijd te staken zonder dat ze zelf weggaan. De uitspraken van Amerikaanse generaals over de noodzaak militaire bases te behouden in Zuid-Vietnam zijn legio. Bovendien wil hun leger geen aftocht die gelijk zou staan met een nederlaag. De Amerikaanse troepen zien echter anderszids geen kans het hele land te bezetten, tenzij zij de bevolking niet voor tien percent, maar voor de helft uitroeien. En dan nog... Voorlopig zouden zij genoeg kunnen nemen met controle over de steden en de enorme militaire bases, niet meer verontrust door de Vietcong. Een staken van het vuren op grondslag van de status quo zou dus aanvaardbaar zijn. Vandaar dat Nixon, de Republikeinse kandidaat voor het presidentschap in de V.S., „een instrument van het Pentagon“ en de favoriet van Johnson (al behoort hij dan tot de tegenpartij!) zijn goedkeuring hechte aan het „vredesstreven“ van Johnson. Zolang deze als „vredesapostel“ bezig is kan de Vietnamese kwestie overigens geen inzet zijn van de verkiezingen: duiven en haviken moeten afwachten. Bovendien waren er Russisch-Amerikaanse besprekingen over de kwestie. De Sovjet-Unie had allereerst belang bij een staken van de bombardementen op Noord-Vietnam, haar beschermeling. Voor haar komt een regeling in het zuiden waarschijnlijk op het tweede plan.

Mocht Hanoi, om aan het volk nog grotere ellende te besparen, instemmen met een beperken of staken van het vuren, wat zal dan het Bevrijdingsfront in het zuiden doen? Het zou voorlopig genooddakt kunnen worden in te stemmen met een bestand, omdat de Amerikaanse troepen te sterk zijn om hen uit de steden te verjagen. Maar men kan moeilijk inzien hoe onderhandelingen daarna kunnen leiden tot het vertrek van de yankees. Daaraan denkt trouwens in Washington niemand. En ook wanneer straks — tegen de wil van de Saigon-groep — de Verenigde Staten zouden besluiten het Bevrijdingsfront als gesprekspartner te aanvaarden, zal het hoogstens zijn om te proberen de status quo te bevestigen, met dit verschil dat de Amerikanen dan in hun bases niet meer bestreden zouden worden. Gezien het standpunt van Hanoi en de Vietcong is het niet duidelijk, waarop Johnson zijn hoop baseert dat hij in deze opzet zal slagen. Of zijn de Vietnamezen toch murw genoeg gemaakt om tenminste een pauze te wensen? Het is nog een open vraag.

A. L. CONSTANDSE

Nauwelijks invloed van bombardementstop

Het stopzetten van de bombardementen op Noord-Vietnam heeft vrijdag slechts even voor een koersstijging in Wall Street gezorgd. Er volgde spoedig een terugslag onder de invloed van winstnemingen en de aarzeling als gevolg van de onzekere uitslag van de presidentverkiezingen. Sommige beurshandelaren meenden dat het stopzetten van de bombardementen de afgelopen weken al in het koerspeil is verdisconteerd en dat het er nu maar om gaat of bij de vredebesprekingen ook werkelijk snel resultaat kan worden bereikt.

De blue chips (eerste klas fondsen) daalden in overeenstemming met de rest van de markt toen de beleggers

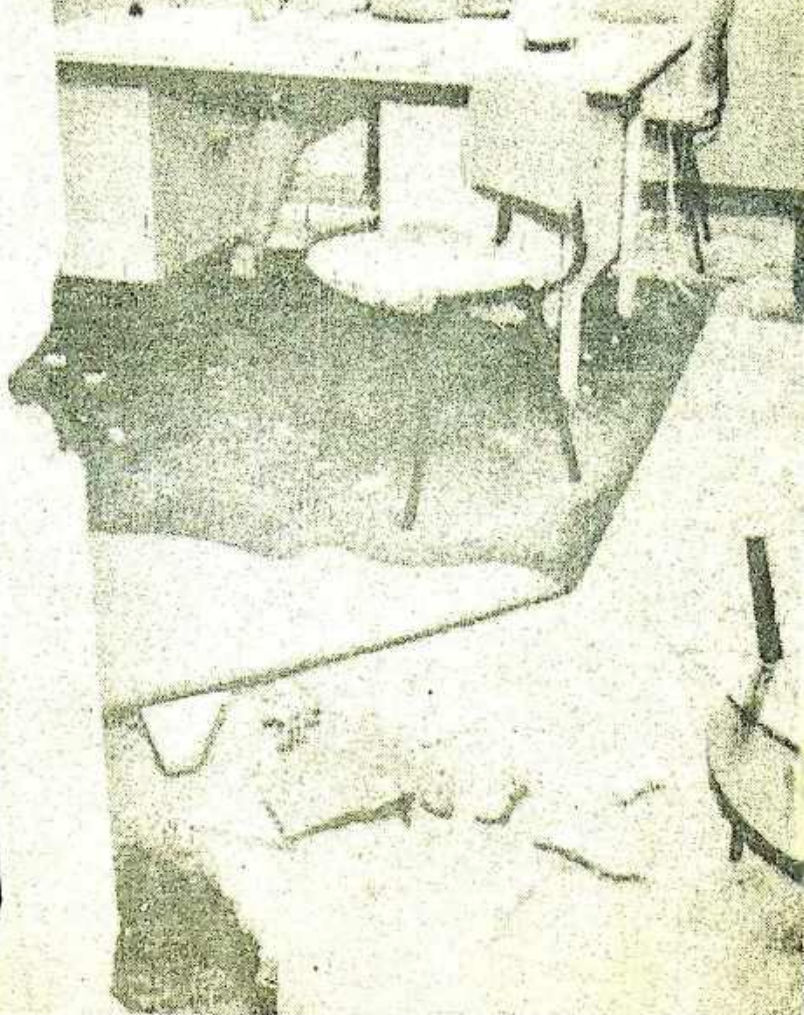
winst gingen nemen om aan de kant te gaan staan. Daarbij kwam dat ook de beroepshandel er niet voor voelde met een onzeker weekend voor de boeg nog positie in te nemen. Tegen het slot leefde de activiteit nog wat op maar de dagomzet bleef met 14 mln. aandelen ver achter bij donderdag toen 17,65 mln. aandelen van eigenaar verwisselden.

Young Sheet and Tube was het onderwerp van fusiegeruchten en verbeterde $4\frac{1}{2}$ punt bij drukke handel. Owens-Illinois die als gegadigde wordt genoemd steeg $\frac{1}{4}$ punt. Sinclair Oil trok $\frac{3}{8}$ punt aan. Gulf and Western die toch een bod op Sinclair wil doen ondanks het plan van Sinclair met Atlantic Richfield een fusie aan te gaan liep bijna een punt terug. Ook Atlantic was een punt lager. Southern Pacific verloor $\frac{1}{2}$ punt.

De staaandelen hadden van winstnemingen te lijden. U.S. Steel moest $\frac{3}{4}$ punt prijsgeven. Allied Chemical die de vorige dag een dividendverlaging had aangekondigd leed een verlies van $1\frac{1}{4}$ punt. De Dow Jones index voor industriële fondsen eindigde 3.98 punt lager op 9488.41. De spoorwegindex was 1.03 punt op retour.

2 NOV 1968
168

De Nederlandse militaire attaché kolonel Koeh aan het werk in de voor een blindganger gefeisterde ambassade in Saigon.

De grote Londense demonstratie tegen de oorlog in Vietnam van 11 zondag is voornamelijk rustig verlopen. De demonstranten gedroegen zich zeer gedisciplineerd, de politie trad niet provocatorisch op, en zij liet zich provoceren. Er is al heel wat gefilosofeerd over het waarom van deze rust. De pers immers had om de gebeurtenissen een web van overspannen opwindig gespannen. Van niet weinig betekenis is waarschijnlijk het feit dat de Londense politie, althans zo op het oog, ongewapend is. Zou dat hier niet eens geprobeerd kunnen worden?

VIETNAM EN MÜNCHEN

'De these van de vreedzame co-existentie is indertijd door Chroesjtsjov gelanceerd en door het 'Vrije Westen' dankbaar aanvaard', zegt de heer Jan P. Schuyf (in DB van 22 september). Dat van 'de these van de vreedzame co-existentie is indertijd door Chroesjtsjov gelanceerd' is helemaal waar, maar dat van 'en door het 'Vrije Westen' dankbaar aanvaard' is helemaal onwaar! Chroesjtsjov heeft het met de co-existentie-politiek inderdaad zo bedoeld en - duidelijk genoeg - gezegd: 'laten we geen oorlog gaan voeren, maar laten we middels een vreedzaam naast elkaar bestaan aan de tijd over laten welk stelsel het beste is!' Dat veronderstelde vanzelfsprekend het nalaten van elke vorm

van geweld waar ook ter wereld. Maar blijkbaar vreesden de Amerikanen het zó niet te zullen winnen - bovendien gingen zij de pogingen van Chroesjtsjov zien als het verlangen naar vrede tot elke prijs - en zij gingen zich met geweld bemoeien met de gang van zaken in Vietnam. Dát was de mislukking - en daarmee het einde - van de co-existentie-politiek en dáárom werd Chroesjtsjov vervangen.

Laten we leren ons niet te vergissen in de schijn en de werkelijkheid. Nog slechts 30 jaar geleden werd Chamberlin n.a.v. 'München' geportretteerd als 'de redder van de vrede'. Nu lezen we (in 'Televizier') terecht: 'Voor historici is het een vaststaand feit, dat de tweede wereldoorlog in München is begonnen. Daar deed de Britse premier Neville Chamberlain grote concessies aan de Duitse dictator Adolf Hitler. Het resultaat was een overrompeling van Tsjecho-Slowakije en later de overval op Polen'. Het afwijzen van de co-existentie-politiek door Amerika zou eventueel later het begin van de derde wereldoorlog genoemd kunnen worden. Moge het niet zover komen!

A. A. Zuidam, Den Haag

Bomstop Vietnam goed voor Democraten

HUMPHREY EN NIXON

IN FELLE

EINDSPURT

Ho Tsji Minh: *Wij
blijven doorvechten*

WASHINGTON, 4 nov. (AFP, Reuter) — Vice-president Hubert Humphrey is in de laatste dagen van de race naar het Witte Huis, begonnen aan een geweldige eindspurt. Morgen gaan de Amerikanen naar de stembus; vandaag is Humphrey's achterstand op Richard Nixon teruggelopen tot enkele procenten. De stopzetting van de bombardementen op Vietnam en het nieuwe uitzicht op vrede in dat land hebben zijn kansen aanzienlijk verbeterd. „Ik ruik de geur van de overwinning”, zei de Democratische kandidaat gisteravond in Texas. Over zesendertig uur zal de wereld weten of hij te optimistisch is geweest.

Volgens de laatste, vandaag gepubliceerde „poll” van het instituut Gallup kan Humphrey thans rekenen op 40 procent van de stemmen, tegen Nixon 42 procent en George Wallace, de derde kandidaat, 14 procent. Vier

is bereikt”. De Amerikanen verwachten langdurige en zeer moeilijke besprekingen, die zich zeer lang kunnen voortspelen. De beslissende vraag is of men er in zal slagen op korte termijn een wapenstilstand in Zuid-Vietnam tot

geen mening. Het vorige onderzoek van Gallup gaf Nixon 39, Humphrey 31 en Wallace 11 procent, met 15 procent geen mening. Wallace had tevoren twintig procent gehaald, maar zijn aanhang blijkt steeds verder terug te lopen.

Opmerkelijker is nog dat Humphrey volgens andere „polls”, die minder beroemd zijn dan die van Gallup, een kleine voorsprong heeft genomen op Nixon. Het lijkt waarschijnlijk, dat de twee belangrijkste kandidaten morgen een nek-aan-nek-race zullen uitvechten. De kans bestaat dat zij geen van beiden een meerderheid zullen halen in het College van Kiesmannen. In dat geval zal het Huis van Afgevaardigden een beslissing moeten nemen, tenzij Wallace zijn kiesmannen in het College voor een hoge prijs aan een van beide kandidaten „verkoopt”. Niemand verwacht echter dat Humphrey of Nixon voor een overwinning afhankelijk zal willen zijn van Wallace.

Thieu afwijzend

In de kwestie-Vietnam hebben zich in het weekeinde geen nieuwe sensationele ontwikkelingen voorgedaan. President Van Thieu houdt vast aan zijn standpunt, dat Zuid-Vietnam niet zal deelnemen aan de vredesbesprekingen in Parijs. De regering in Saigon weigert aan één tafel te gaan zitten met vertegenwoordigers van de Vietcong.

„De voorwaarden voor serieuze en rechtstreekse onderhandelingen zijn op dit ogenblik niet aanwezig,” zei Thieu zaterdag in het Zuidvietnamese parlement. Zijn rede werd door radio en televisie uitgezonden. De president zei, dat hij graag wil onderhandelen met Noord-Vietnam, maar die besprekingen moeten dan rechtstreeks zijn. Hij verwerpt elke poging van het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) om als zelfstandige eenheid aan het vredesbeeraad deel te nemen. „Wij zullen nooit praten met het Bevrijdingsfront.”

Delegatie

Het Bevrijdingsfront heeft reeds een delegatie naar Parijs gestuurd om aan de gesprekken tussen Amerika en Noord-Vietnam deel te nemen. De delegatie staat onder leiding van mevrouw Nguyen Thi Binh, lid van het centrale comité van het Front. Zij zal vandaag met haar medewerkers in de Franse hoofdstad arriveren.

Over de conferentie — woensdag komt men bijeen — hangt intussen de waarschuwing van Hanoi van zaterdag, dat „wij zullen blijven doorvechten totdat de uiteindelijke overwinning

Overwinning

President Ho Tsj Minh van Noord-Vietnam hield zondag een radiorede, waarin hij zijn volk aanspoorde tot nog grotere vastberadenheid om de oorlog tegen de Verenigde Staten te winnen. „Het volk en het leger van Noord-Vietnam hebben na vier jaar een schitterende overwinning behaald. De Amerikaanse imperialisten hebben zich vergist, toen zij dachten dat zij met de vernietigende kracht van bommen en granaten het noorden konden verzwakken, toen zij dachten dat zij konden voorkomen dat het grote achterland steun gaf aan het Front,” aldus president Ho.

de juiste timing... had men precies „Villa des Roses” — en er lopen wel enige karakters rond in Brulo. Voor ieder karakter — en er werkelijk subliem als het echtbaar Lange en Ank van der Moer waren cast van actrices en acteurs. Bob de stuk bezet was met een vrijwel ideale uitstekend. Voeg daar nog bij dat het zen”. Hij begrijpt de taal van Elsschot-vendien mocht Ton Lensink „voorle- „Kaas” een soort onnatuurlijkheid. Bo- Dat vertellende aan de opvoering van ter dit keer uiteraard niet meespedde. Een pluspunt was het dat de vertel- begrip voor de sfeer ervan.

Elsschot op de televisie. Laatst kwam de NCRV met „Kaas”, gisteravond bracht de AVRO „Villa des Roses”. In moet toegeven dat dit boek zich beter voor enige dramatisering leent dan het vorige. Ook heeft Walter van der Kamp het werk intelligent genoeg voor de televisie bewerkt en met een fijn

ER IS SPRAKE VAN een hantse in Elsschot op de televisie. Laatst kwam de NCRV met „Kaas”, gisteravond bracht de AVRO „Villa des Roses”. In moet toegeven dat dit boek zich beter voor enige dramatisering leent dan het vorige. Ook heeft Walter van der Kamp het werk intelligent genoeg voor de televisie bewerkt en met een fijn

... „wij zullen nooit praten met het Bevrijdingsfront.” zei de

HUM

Bomstop

Na de bommen

ALS reactie op het staken van de bombardementen op Noord-Vietnam zou misschien een zucht van verlichting zijn verwacht. Maar voor zover die zucht er was, werd zij overstemd — dat kan met zuchten makkelijk gebeuren — door zuiver politieke uitingen.

Die politieke uitingen betreffen natuurlijk wat er nu verder kan gaan gebeuren. Er is een perspectief geopend door het staken van de bombardementen. Maar voorlopig is dat perspectief wel erg mistig en troebel. Het zwaartepunt ligt in Parijs. Maar wat zich daar zal voltrekken hangt vooral af van Saigon en Hanoi.

Saigon wil niet — of nog niet — naar Parijs. Saigon is boos op Amerika. Dat is geen verrassing. In de ogen en de mond van Noord-Vietnam is de regering in Saigon een stel marionetten. Als die visie juist is, zijn de touwtjes nu toch wel danig in de knoop geraakt.

Nu is het begrip marionetten-regering zeer gangbaar. Het is makkelijk, het te hanteren om er afkeer of verachting mee tot uiting te brengen. Als argument heeft het niet veel waarde.

Saigons onwil om in Parijs aan het vredesoverleg deel te nemen, is niet bepaald een marionettengebaar. En als het ten slotte toch naar Parijs zou gaan — wat nog mogelijk blijft — zal dat waarschijnlijk niet erg lijken op een gedirigeerd marionettengebaar.

AAN de andere kant zijn er reacties in Hanoi, die niet in de laatste plaats voor binnenlands gebruik dienen. Hanoi wil doorvechten tot Amerika helemaal verslagen is. Tegelijkertijd zal het wel in Parijs over vrede praten. Dat is een van de pijnlijke kanten: bombarderen is niet de enige manier van vechten.

Voor het overige zegt Hanoi met veel nadruk, dat het staken van de Amerikaanse bombardementen een grote overwinning is voor Noord-Vietnam. Daar zit in zoverre iets in, dat Noord-Vietnam het nodige heeft bijgedragen tot verwachtingen die

Saigon neemt niet deel aan overleg in Parijs

2 NOV 68 NR 2

President Thieu van Zuid-Vietnam heeft in een rede voor een verenigde vergadering van het Zuidvietnamese parlement meegedeeld dat zijn land woensdag de vredesbesprekingen in Parijs niet kan bijwonen aangezien de voorwaarden voor „serieuze en rechtstreekse onderhandelingen op het ogenblik ontbreken”. Thieu zei dat Saigon bereid is aan vredesoverleg deel te nemen zodra Noord-Vietnam ermee instemt rechtstreekse besprekingen met Zuid-Vietnam te beginnen. Voorts stelde hij als voorwaarde dat het Zuidvietnamese bevrijdingsfront als „anoniem” deel van de Noordvietnamese regeringsdelegatie aan de Parijse besprekingen zal deelnemen, en niet als een zelfstandige eenheid.

Noord-Vietnam van zijn kant heeft vandaag bekendgemaakt dat het zal deelnemen aan vredesbesprekingen in Parijs met de Amerikanen en vertegenwoordigers van de Zuidvietnamese regering. Het uitte daarbij ovrigen de waarschuwing dat het zal vechten tot een overwinning in de oorlog is bereikt.

Radio-Hanoi, die een officiële verklaring omroep, zei dat Noord-Vietnam bereid is vertegenwoordigers van Washington en Saigon te ontmoeten om over vrede te praten. Het radiostation legde er echter de nadruk op dat de regering-Thieu „niet meer dan een marionet” is en dat alleen het nationale bevrijdingsfront de bevoegdheid heeft om het Zuidvietnamese volk te vertegenwoordigen.

Saigon stelt voorwaarden

In San Antonio, waar president Johnson het weekeinde doorbrengt, zei een woordvoerder geen commentaar te kunnen geven alvorens de verklaringen uit Hanoi en Saigon bestudeerd zijn.

Hooggeplaatste Amerikaanse functionarissen hadden al direct nadat president Johnson donderdag de bombardementsstop bekend had gemaakt gezegd dat er afwijkende verklaringen uit Hanoi, Saigon en van het bevrijdingsfront te verwachten waren, waarin verschillende interpretaties van de gebeurtenissen gegeven zouden worden. Zij zeiden van mening te zijn dat dergelijke verklaringen voor het publiek bedoeld zouden zijn en dat men er niet te veel waarde als een definitief antwoord aan zou moeten hechten.

Thieu: „Geen listen”

In zijn rede voor het Zuidvietnamese parlement zei president Thieu: „De verwezenlijking van directe onderhandelingen tussen de republiek Vietnam en Noord-Vietnam zal een gewichtige stap in de richting van herstel van de vrede vormen. Maar om werkelijk nuttig te zijn moeten dit rechtstreekse en serieuze besprekingen tussen de twee partijen zijn.

„Wij zullen deze onderhandelingen als rechtstreeks en serieus beschou-

grondslag liggen. Dat is nu juist de omstandigheid, die niet toelaat, het staken van de bombardementen te beschouwen als een verkiezingsmanoeuvre.

Het was te verwachten, dat hier en daar enig verband met de Amerikaanse presidentsverkiezing wel zou worden gelegd. Wij hoorden gisteren een BBC-correspondent te Saigon voor de radio zeggen, dat Amerikaanse militairen in Vietnam met een zeker cynisme in die geest over het staken van de bombardementen spreken. Maar uit het relaas van die correspondent — eerste indrukken — werd niet duidelijk, hoeveel gezag zijn zegslieden hadden.

KORTOM, het staken van de bombardementen heeft een grote verscheidenheid aan reacties teweeggebracht. Het besluit daartoe is dan ook maar een onderdeel, wel een uiterst belangrijk onderdeel, van de pogingen om een einde te maken aan de strijd in Vietnam.

Die reacties zijn gemengde gevoelens die niet alle grond moeten te ontnemen aan de hoop op een regeling. De hemel kan niet in één klap opklaren. Een totale opklaring kan ook moeilijk worden verwacht. Er zullen wolken blijven, zeker voor Amerika, zeker ook althans voor een deel van Vietnam. Maar het noodweer hoeft niet weer te keren.

aan verwelkomen. Wanneer de volgende voorwaarden worden verwezenlijkt:

„1. Hanoi moet een krachtige en ondubbelzinnige verzekering aan de republiek Vietnam geven, dat het bereid en klaar is om rechtstreekse en serieuze besprekingen met de republiek Vietnam te beginnen.

„2. De directe besprekingen tussen de republiek Vietnam en Hanoi zullen een geheel nieuwe fase vormen die in geen enkel opzicht beschouwd kan worden als de voortzetting van de huidige voorbereidende besprekingen tussen de Verenigde Staten en Hanoi.

„3. Hanoi moet geen listen toepassen om het zogenoemde nationale bevrijdingsfront deel te laten nemen aan de besprekingen als een afzonderlijke eenheid — onderscheiden van de Noordvietnamese delegatie — als een manoeuvre die de eerste stap vormt naar de formule van een onechte coalitieregering in Zuid-Vietnam.”

Geen erkenning

Thieu, wiens toespraak herhaaldelijk door applaus werd onderbroken, zei dat het stopzetten van de bombardementen een daad van goede wil was, dat hij zich er niet tegen wilde verzetten, maar dat de bombardementsstop wel het leven van de strijdkrachten en het volk van Zuid-Vietnam in gevaar bracht.

„Het nationale bevrijdingsfront zal ik nooit erkennen”, riep de president onder oorverdovend applaus uit. De Amerikaanse ambassadeur, Ellsworth Bunker, die in de afgelopen weken dertien gesprekken met Thieu over de bombardementsstop heeft gevoerd, zat er onbewogen bij.

„Troepen VS moeten weg”

In de door radio-Hanoi omgeroepen officiële verklaring van de Noordvietnamese regering werd gezegd dat de door president Johnson afgekondigde stopzetting van de bombardementen en het neerschieten van „in totaal 3200 Amerikaanse vliegtuigen” een grote stap tot een volledige overwinning vormen.

In de verklaring werd geëist dat de Amerikanen alle oorlogshandelingen zullen beëindigen en zich zullen terugtrekken uit Zuid-Vietnam. „Zolang de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam blijven zullen het bevrijdingsfront en het Vietnamese volk de strijd tot aan de volledige overwinning voortzetten”, aldus radio-Hanoi.

Druk op Hanoi

De Noordvietnamezen „begrijpen heel goed” wat de Verenigde Staten als reactie op de bombardementsstaking van hen verwachten, zo heeft de Amerikaanse minister van buiten-

Bui Huut Nhan, een lid van de Noordvietnamese vertegenwoordiging in Parijs, kondigt het vredesoverleg aan met de VS.

landse zaken, Dean Rusk, vrijdagavond op een persconferentie gezegd. „Zij weten wat wij met betrekking tot de besprekingen (in Parijs) en wat betreft de omstandigheden waaronder het tot serieuze besprekingen kan komen, verwachten”, zei Rusk.

De regering van de Verenigde Staten heeft goede redenen om aan te nemen dat de stopzetting van de bombardementen de weg zal effenen naar serieuze onderhandelingen voor een herstel van de vrede, zonder de Amerikaanse en geallieerde strijdkrachten in Zuid-Vietnam in gevaar te brengen, aldus de Amerikaanse minister.

Waarnemers menen dat Rusk hiermee duidelijk wil maken dat Washington er van overtuigd is dat de Noordvietnamezen niet zullen doordringen in de gedemilitariseerde zone en geen Zuidvietnamese steden zullen aanvallen. Deze twee voorwaarden zou president Johnson naar voren hebben gebracht alvorens de bombardementen te laten staken.

Het woord is nu aan Hanoi en aan hen die, zowel in als buiten de Verenigde Staten hebben aangeraden de bombardementen stop te zetten. Zij moeten druk op Hanoi uitoefenen om aan te tonen dat de adviezen die zij de Amerikaanse regering hebben gegeven goed gefundeerd zijn, zo vervolgde Rusk.

De minister zei dat hij over de verstandhouding tussen de VS en Hanoi geen details kon meedelen. In de komende dagen en weken zal blijken wat deze verstandhouding inhoudt, voegde hij eraan toe. „Wij handelen niet alleen op grond van een veronderstelling”.

De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, heeft gisteren verklaard dat hij erop rekent dat spoedig „serieuze besprekingen met Hanoi” zullen beginnen, nu Noord-Vietnam „de nutteloosheid van zijn agressiedaden tegen Zuid-Vietnam” heeft erkend.

Hij gaf de verzekering dat Amerika Zuid-Vietnam zal blijven steunen. „Ons doel is, wat het altijd geweest is, namelijk een rechtvaardige en vreedzame oplossing van het huidige conflict”, aldus Bunker. Hij zei vertrouwen te hebben in de kracht van de Amerikaanse en Zuidvietnamese positie in besprekingen met Hanoi.

Niet geraadpleegd

De Thailandse leiders hebben het besluit van Amerika om de bombardementen op Noord-Vietnam te staken gunstig ontvangen, maar vinden het vreemd dat zij als bondgenoten van Amerika niet van te voren zijn geraadpleegd, aldus de Thailandse minister van buitenlandse zaken Thanat Khoman. Ik hoop, zei hij, dat de communisten ernstig zullen proberen tot een vreedzame oplossing van

het Vietnamese vraagstuk te komen. Khoman en premier Thanom Kittikachorn zijn vrijdagochtend door de Amerikaanse ambassadeur in Bangkok op de hoogte gesteld. Thailand heeft troepen in Zuid-Vietnam en Amerikaanse bases in eigen land.

Het Amerikaanse slagschip New Jersey dat ter hoogte van de Noordvietnamese kust lag en daar met zijn 40 cm geschut kustdoelen beschoot, is naar de Zuidvietnamese wateren vertrokken. Naar in een communiqué van het Pentagon is meegedeeld, zal het de geallieerde eenheden in het gebied van het eerste Zuidvietnamese legerkorps, direct ten zuiden van de gedemilitariseerde zone, ondersteunen.

De New Jersey nam in de Tweede Wereldoorlog en later in de Koreaanse oorlog deel aan acties. Daarna werd het slagschip bij de motienballenvloot gevoegd om ongeveer een maand geleden ingezet te worden in Vietnam voor de beschieting van Noordvietnamese installaties.

Vliegtuig neergestort

De Amerikanen hebben vrijdag hun 915e vliegtuig boven Noord-Vietnam verloren toen enkele uren voor het stopzetten van de bombardementen een jachtbommenwerper van de marine werd neergeschoten. De twee vliegers konden worden gered. Amerikaanse toestellen voerden voor de bombardementsstop nog 114 vluchten uit.

(Reuter - AFP - DPA)

geleiding van een aantal kinderen op het vlak van de taalverrijking? Bont u het ermee eens dat verdere stappen op het gebied van de telepractica bij de openbare scholen gemeenschappen voor algemeen voorgezet onderwijf op voortverlengde en ook al zullen zij weleens vergen en ook al zullen zij weleens op weerstanden stuiten bij hen die nu eenmaal zijn opgevoerd met oude methoden? Bont u het ermee eens dat — ondanks het feit dat de behzizing van de scholengemeenschappen hier en daar te wensen overlaat — beter met de bouw van nieuwe, zoer grote schoolgebouwen omdat wij bijvoorbeeld nog niet weten aan welke technische eisen deze schoolgebouwen te zijner tijd zullen moeten voldoen? Bont u het ermee eens dat de vernieuwing van het leugderwerk om experimentele subsidiering vraagt.

Minister dr. M. A. M. Klompé heeft vandaag op het jubileumcongres van de Nederlandse bond voor sociaal-cultureel vormingswerk (NBV) gezegd, dat zij hoopt spoedig met particuliere organisaties in overleg te kunnen treden over een drastische vereenvoudiging van de administratieve voorschriften bij subsidieverlening. Met haar aanwezigheid op deze bijeenkomst te Scheveningen ter gelegenheid van het verjaardagsbestaan van de NBV wilde de minister het belang van het buurtwerk in zijn moderne vorm onderstrepen. De NBV werd in 1928 — mede op initiatief van een aantal Rotterdamse volkshuizen — opgericht als Nederlandse bond voor volkshuizen. Van werken aan de verbetering van de volkshuizen is het buurtwerk sindsdien uitgegroeid tot een stuk fundamentele democratisering, aldus dr. Klompé. Van de huidige tweehonderd Nederlandse buurt- of dorps huizen zijn er 125 aangesloten bij de NBV. Honderd van deze huizen komen thans in aanmerking voor subsidie van rijk en gemeente die terwijf 43 pct. van de kosten betalen, terwijl de resterende 14 pct. door de buurtbevolking wordt opgebracht.

Breuk dreigt tussen Washington en Saigon

Vervolg van pag. 1

„Onafhankelijke delegatie van NLF”

Onze correspondent in Parijs meldt dat de leider van de Noordvietnamese delegatie in Parijs, Xuan Thuy, heeft bevestigd dat de delegatie van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront (NLF), die hier vanmorgen is aangekomen, als een „onafhankelijke delegatie met recht van spreken” zal deelnemen aan de volgende fase van de onderhandelingen die hier overmorgen „op z'n vroegst” zullen beginnen.

De delegatie van het Bevrijdingsfront telt zes man en staat onder leiding van mevrouw Nguyen Thi Binh, lid van het centrale comité van het Front. Alle leden van de delegatie reizen met Noordvietnamese paspoorten, aangezien Parijs het Front niet als een regering erkent. Het hier vorige maand gevestigde nieuwsagentschap van het Front geniet ook geen diplomatieke status, terwijl het Zuidvietnamese consulaat, waar de waarnemers van Saigon zijn gevestigd, die wel heeft.

Vijf punten

Het Bevrijdingsfront heeft aangekondigd dat het tijdens de onderhandelingen zal komen met een programma in vijf punten: 1. Het Front blijft strijden voor een verenigd, neutraal, welvarend en democratisch Vietnam; 2. Alle strijdkrachten van de Amerikanen en hun satellieten moeten zich terugtrekken uit Zuid-Vietnam; 3. De interne problemen van Vietnam moeten worden geregeld door het Vietnamese volk zonder inmenging van buiten. Er moet een coalitieregering worden gevormd en in Zuid-Vietnam moeten er vrije en democratische verkiezingen worden gehouden; 4. De bevolkingen van Noord- en Zuid-Vietnam moeten het met elkaar eens worden over de hereniging van het land zonder enige buitenlandse inmenging; 5. Een buitenlandse politiek van vre-

de en neutraliteit: geen militair verbond met welk land dan ook.

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft zondag de bevolking aangespoord met nog groter vastberadenheid te strijden om de oorlog tegen Amerika te winnen, aldus meldt het Noordvietnamese persbureau in een uitzending die te Hongkong is opgevangen.

Cambodja wil VS in Azië houden

Het Cambodjaanse staatshoofd, prins Norodom Sihanouk, heeft zondag tegen journalisten gezegd te hopen dat de Verenigde Staten zich niet uit Azië zullen terugtrekken. „Dat zou het eind van onze onafhankelijkheid zijn, en een uitnodiging voor Mao Tse-toeng de macht in Cambodja over te nemen.” Zich tot Amerikaanse journalisten richtend zei Sihanouk: „Ik hoop dat u in Thailand en de Filippijnen zult blijven, nadat u Vietnam heeft verlaten, zoot ik uw aanwezigheid kan gebruiken om de toestand in Zuid-Oost-Azië in de hand te houden.” Hij voegde er echter aan toe dat Cambodja nooit Amerikaanse troepen op haar grondgebied zou toelaten, maar de aanwezigheid in Azië alleen zou gebruiken om het evenwicht tussen „communisme en imperialisme” te handhaven.

Saigon doet

niet mee

door H. BRONKHORST

IN ZIJN TOESPRAAK van vorige week over het staken van de bombardementen sprak president Johnson ook over het bewind in Saigon. Aan de komende Parijse besprekingen over Vietnam, zo zei hij, zouden „de vertegenwoordigers van de regering van Zuid-Vietnam vrij zijn deel te nemen”.

THIEU

Van die vrijheid zal het regime in Saigon geen gebruik maken, zo is door president Thieu in het Zuidvietnamese parlement bekend gemaakt. De noodzakelijke voorwaarden voor deelname van zijn regering aan de Parijse besprekingen zouden niet

vervuld zijn. De condities van Thieu waren:

1. Hanoi moet in het openbaar verklaren dat het bereid is tot ernstige en rechtstreekse besprekingen met Saigon.
2. De komende onderhandelingen mogen niet meer gezien worden als een voortzetting van de besprekingen Hanoi-Washington. Het moeten nieuwe besprekingen zijn, waarin Saigon de hoofdrol heeft.
3. De vertegenwoordiging van het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong mag in Parijs niet beschouwd worden als een zelfstandige delegatie, naast die van Noord-Vietnam. De deelname van het front aan de besprekingen mag niet gezien worden als voorspel van een coalitiebewind voor Zuid-Vietnam.

De vervulling van deze drie voorwaarden is onmogelijk. Amerika wil en kan deze eisen niet van Hanoi en het Front afdwingen. Uiteraard denkt Ho Tsjì Minh er niet over rechtstreeks met Thieu te gaan onderhandelen. Hanoi heeft minder dan ooit reden Saigon als een ernstige onderhandelingspartner te beschouwen. De Noordvietnamezen willen de vertegenwoordigers van Thieu aan de onderhandelingsstafel accepteren, maar dat betekent geen erkenning van Saigon als wettige Zuidvietnamese regering.

Voor Hanoi maar ook voor Washington kan Saigon geen hoofdrol spelen in de nieuwe Parijse onderhandelingen. Het blijven op de eerste plaats besprekingen tussen Amerika en Noord-Vietnam, met als een der hoofdpunten: het terugtrekken van alle vreemde troepen uit Zuid-Vietnam.

Hoewel Johnson in dit stadium het Front niet erkent, zal hij beseffen dat voorbereiding van een coalitiebewind

WAT WIL THIEU met zijn halsstarige houding bereiken. Men kan zich moeilijk voorstellen, dat hij de Parijse besprekingen volledig wil torpederen. President Thieu hoopt waarschijnlijk vooral invloed te winnen vóór hij toch nog mee gaat doen. Misschien wacht hij op de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen en draait hij bij als Nixon zou winnen. Nixon heeft immers gezegd, dat hij Saigon geen coalitie-bewind wil opdringen. Humphrey heeft daarentegen verklaard, dat Saigon niet het recht moet krijgen de Amerikaanse Vietnampolitiek met een veto te treffen.

De sabotage van de Zuidvietnamese regering vermindert de kans op een spoedige vrede. Johnsons opzet wordt door deze manoeuvre van Thieu doorkruist. De laatste weken had de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, talrijke besprekingen met Thieu gevoerd om hem voor het Amerikaanse standpunt te winnen. Toen Johnson het staken van de bombardementen aankondigde, meende de Amerikaanse regering kennelijk dat Thieu zou meewerken aan de komende onderhandelingen. Kort na Johnsons toespraak zei de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk: „Ik denk dat Zuid-Vietnam aan de besprekingen zal deelnemen.” Enige uren later bleek dat Rusk zich in Thieu vergist had.

DOOR HANOI wordt het bewind in Saigon gezien als een „marionettenregering” van Washington. Thieu wil nu het tegendeel bewijzen door niet aan Johnsons Vietnampolitiek mee te werken. Maar als hij tenslotte toch bij moet draaien zou de positie van Zuid-Vietnam ten opzichte van Amerika verder verzwakt kunnen blijken.

Thieu doet een wanhopige poging zijn gezicht te redden tegenover die landgenoten die, ondanks alles, op een militaire overwinning bleven rekenen. Dat zo'n militaire overwinning uitgesloten is wordt benadrukt door Johnsons besluit de aanvallen op Noord-Vietnam op te geven. Amerika en Zuid-Vietnam kunnen noch op een militaire noch op een politieke overwinning rekenen. Amerika wil nu niet meer dan een politieke regeling, zo mogelijk zonder ernstig gezichtsverlies. Washington streeft nog naar een „eervolle vrede”, maar voor Thieu persoonlijk kan welke regeling dan ook nauwelijks eervol zijn. Als er inderdaad een coalitie-bewind komt voor Zuid-Vietnam, zal Thieu nooit regeringsleider kunnen zijn, omdat hij immers met het Nationale Bevrijdingsfront niets te maken wil hebben.

Saigon heeft de Amerikanen in Zuid-Vietnam de kastanjes uit het vuur laten halen. Vooraanstaande Amerikaanse senatoren als de Kennedy's hebben er herhaaldelijk over geklaagd dat de Zuidvietnamese militaire inspanningen onvoldoende waren. Senator Edward Kennedy heeft ook een felle aanklacht gelanceerd tegen de corruptie in het Zuidvietnamese regeringsapparaat. Saigon is voor Washington een zeer dubieuze en weinig betrouwbare bondgenoot. Toch heeft Thieu nu pretenties, terwijl het voortbestaan van zijn regime tot nog toe geheel van Amerika's steun afhankelijk was. Hij streeft nu naar uitbuiting van zijn „nuisance value”: de chantage die hij kan plegen door dwars te liggen.

Met Thieu heeft Johnson al evenveel last als indertijd Eisenhower met Singman Rhee van Zuid-Korea.

Amerika vraagt Hanoi uitstel HALSSTARRIG SAIGON BEDREIGT OVERLEG

*Delegatie NLF
geestdriftig
onthaald*

PARIJS/SAIGON, 5 nov. (Reuter en NYT) — Boven een witte villa in de bezadigde en deftige wijk Le Vesinet, 16 kilometer van het centrum van Parijs, wapperde maandag een blauw-rode vlag met in het midden een gele ster ten teken dat een afvaardiging van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam onder leiding van mevrouw Ngoejen Ti Bin in de Franse hoofdstad was aangekomen.

Op het Parijse vliegveld Le Bourget kreeg de delegatie van het NLF een stormachtig onthaal, waartegen de recalcitrante houding van de Zuid-vietnamese regering schril afstak. In een onverwachte toespraak voor radio en televisie heeft president Thieu herhaald dat hij weigert vertegenwoordigers naar het Vietnam-overleg te sturen.

Door de weigering van Thieu is het zeer onwaarschijnlijk geworden, dat woensdag de eerste zitting kan beginnen van het „verbrede“ overleg, waaraan behalve Amerika en Noord-Vietnam ook het Nationale Bevrijdingsfront en een vertegenwoordiging van de regering in Saigon deelnemen.

Amerika zou de Noordvietnamese onderhandelaars om uitstel hebben gevraagd. Er zijn aanwijzingen, dat de Noordvietnamezen daar geen bezwaar tegen hebben. Xoean Toej, leider van de Noordvietnamese delegatie, zei gisteren: „als er vier afgevaardigden zijn, komt er woensdag een zitting“.

Een gesprek tussen Amerika, Noord-Vietnam en het NLF is volgens Amerikaanse diplomaten „politiek te riskant“, omdat Saigon daardoor nog harder op zijn tenen zou worden getrapt. Xoean Toej verklaarde, dat deze mogelijkheid niet ter sprake is

Enthousiast begroet mevrouw Ngoejen Ti Bin, leidster van de delegatie van het Nationaal Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam, enkele honderden landgenoten, die haar op het Parijse vliegveld Le Bourget opwachten.

gekomen. Voorlopig houden waarnemers in Parijs het erop, dat woensdag alleen de Noordvietnamese en Amerikaanse onderhandelaars bijeenkomen om over procedure-zaken te praten.

Mevrouw Ngoejen Ti Bin, lid van 't centrale comité van het NLF, beklemtoonde bij haar aankomst, dat het front bereid is woensdag aan de besprekingen deel te nemen, „zoals president Johnson heeft goedgevonden“. Rond mevrouw Bin en de vijf le-

den van haar afvaardiging speelden zich gisteren wilde tonelen af. De kleine, tengere vrouw werd door verslaggevers en fotografen bijna onder de voet gelopen, toen zij werd omhelsd door Noordvietnamese onderhandelaars en sovjet-ambassadeur Valerin Zorin. Honderden in Parijs wonende Vietnamezen juichten en zwaaiden met papieren NLF-vlaggetjes.

Eerste woorden

Haar eerste woorden tot de pers waren: „Dank zij de heldhaftige strijd en de grootse overwinningen in elk opzicht van de 31 miljoen Vietnamezen (Noord- en Zuid-Vietnam) en dank zij de krachtige eisen van de volkeren der wereld en van het Amerikaanse volk, moest de regering van de Verenigde Staten de bombardementen op de democratische republiek Vietnam onvoorwaardelijk staken.“

Mevrouw Bin ontvouwde het programma van het Nationale Bevrijdingsfront en waarschuwde dat „het Vietnamese volk zijn strijd vastberaden zal voortzetten tot de uiteindelijke overwinning, zolang de Amerikaanse regering haar agressieve bedoelingen niet opgeeft en de marionettenregering in Saigon blijft steunen“.

De delegatie van het NLF reist op Noordvietnamese papieren, omdat Frankrijk het front niet erkent als een soevereine eenheid. De status van het front is de oorzaak van het verzet van de Zuidvietnamese regering om naar Parijs te komen.

Vaag

De Amerikaanse en Noordvietnamese onderhandelaars hebben in hun akkoord om hun overleg uit te breiden de status van het NLF en de Zuidvietnamese regering in het midden gelaten. Beide partijen worden uitgenodigd aan het gesprek deel te nemen en Johnson heeft, toen hij de bomstop aankondigde, daaraan toegevoegd, dat de invitatie aan het NLF geen erkenning van het front inhoudt. Maar Thieu weigert een vertegenwoordiging te sturen naar een gesprek, waaraan

het NLF als aparte delegatie deelneemt. Hij beschouwt de delegatie van het NLF als „aanhangel“ van de Noordvietnamese onderhandelaars en niet als aparte partij.

Vandaag zullen, naar wordt verwacht, ongeveer 6.000 ambtenaren en militante katholieken voor het gemeentehuis van Saigon een demonstratie houden als teken van goedkeuring van het besluit van Thieu om weg te blijven van het vredesoverleg in Parijs.

Hanoi blijft been stijf houden

SAIGON MOSKOU (AP, Reuter, UPI) — De onderhandelingen tussen Amerika en Noord-Vietnam zijn in een uiterst kritiek stadium gekomen. Radio-Hanoi ontkende gisteren ten stelligste, dat Noord-Vietnam bereid is, voorwaarden te accepteren in ruil voor een algehele stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op zijn grondgebied.

In een communiqué, uitgegeven na een bezoek van de premier van Nieuw-Zeeland, Keith Holyoake, aan premier Thieu van Zuid-Vietnam stond, dat de vrede naderbij kan komen, als Noord-Vietnam zijn oorlogs-inspanningen vermindert. Van een afzonderlijke vertegenwoordiging van het Nationale Bevrijdingsfront bij internationale vredesonderhandelingen kan echter geen sprake zijn, aldus het gezamenlijke communiqué van Thieu en Holyoake.

De Russische premier Alexej Kosygin, zei gisteren in Moskou, waar hij een onderhoud van 90 minuten had met de Japanse minister van transport, Yahihiro Nakasone, dat de Vietnamonderhandelingen een zeer gecompliceerd stadium hebben bereikt. Kosygin vroeg de minister, de Japanse regering te verzoeken, haar invloed aan te wenden bij Amerika om

tot een onvoorwaardelijke stopzetting van de bombardementen te komen.

In Parijs werd gisteren voor de tweede achtereenvolgende maal de gebruikelijke persconferentie op maandag afgelast. Er werd geen verklaring voor de afgelasting gegeven. In Saigon kwam de Amerikaanse ambassadeur, Elsworth Bunker, twee keer op bezoek bij president Thieu. Er werd eerst 45 minuten en daarna twee uur geconfereneerd.

Op een persconferentie zei de Nieuw-Zeelandse premier Holyoake gisteren: 'Ho Tsji Minh heeft meer milde voorstellen voor een stopzetting van de bombardementen onder zijn neus dan ooit tevoren'. De regering van de Verenigde Staten wil de stopzetting van de bombardementen koppelen aan een of ander blijk van militaire de-escalatie van haar tegenstanders. Maar radio Hanoi meldde gisteren letterlijk: 'Opnieuw verklaren wij, dat het onwrikbare standpunt van Noord-Vietnam is: de Verenigde Staten moeten absoluut onvoorwaardelijk alle bombardementen op Noord-Vietnam stopzetten.

De Verenigde Staten moeten dit doen als de vereiste eerste stap om voorwaarden te scheppen, die leiden tot

een juiste regeling van de oorlog in Vietnam'.

KRANTEN

De Zuidvietnamese regering heeft gelast dat de krant Song Moi drie dagen niet mag verschijnen. Het blad beschuldigde president Thieu ervan een geweldige ommezwaai te hebben gemaakt in zijn standpunt ten aanzien van de stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam. Een andere, niet met name genoemde, krant mag eveneens drie dagen niet verschijnen wegens de publikatie van een foto van Ho Tsji Minh.

Premier Kittikatsjorn van Thailand heeft gisteren verklaard, dat Amerika eerst zijn bondgenoten moet raadplegen, voordat het eventueel de bombardementen op Noord-Vietnam gaat staken. Amerika heeft hierover nog niet met Thailand gepraat. En radiostation van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront heeft gemeld, dat half oktober 'in bevrijd gebied' 'n vergadering is gehouden van het Front. Het bestuur van het Bevrijdingsfront en daarmee verbonden organisaties van vrouwen, boeren en jongeren waren tien dagen bijeen geweest. Verdere bijzonderheden werden niet gegeven.

In Stockholm heeft het Zuidvietname-

se Bevrijdingsfront gisteren een voorlichtingskantoor geopend. Sinds begi oktober heeft het Front een dergelijk kantoor in Parijs. Het Zweedse comité voor Vietnam en de Zweedse sociaal-democratische regeringspartij hebben ongeveer 17.500 gulden bijeen gebracht voor de vestiging van het kantoor.

Het Noordvietnamese persbureau heeft gisteren bekendgemaakt dat het Amerikaanse slagschip de New Jersey door Noordvietnamese kustbatterijen beschoten en beschadigd is. Een Amerikaanse woordvoerder in Saigon ontkende aanvankelijk de beschieting, maar later vertelde hij dat de New Jersey wel in de vuurlijn had gelegen, maar dat alle schoten mis waren geweest. De New Jersey is het enige Amerikaanse slagschip dat meedoet aan de Vietnam-oorlog. Het is afkomstig uit de Amerikaanse mottenballenvloot en vuurt reuzengranaten af op het Vietnamese vasteland.

• vlees e

Subject: "President Johnson
ombaranderen
de politieke redde
op te zetten vers
artikel

MELD U
S VERMIST

WELKOM VOOR VIETCONG

Met een grote bos bloemen wordt mevrouw Nguyen Thi Binh, leidster van de Vietcong-delegatie naar de vredesonderhandelingen in Parijs, verwelkomd op het Parijse vliegveld.

Vredesgesprek in Parijs nog

U C .

Zouder Saigon

Ook Vietcong afwezig?

(Van onze correspondent)

PARIJS, 5 nov. — De conferentie over Vietnam die morgen in Parijs gehouden zou moeten worden zal wellicht nog een beperkt karakter hebben. Mogelijk zullen alleen Amerikaanse en Noordvietnamese delegaties samenkomen voor procedurekwesties. Aangezien Saigon, althans voorlopig, geen delegatie aan de conferentie laat deelnemen, zouden Washington en Hanoi kunnen overeenkomen niet direct alleen met het Nationale Bevrijdingsfront samen te komen.

Het is ook mogelijk dat de bijeenkomst die voor morgen op het programma stond wordt uitgesteld. Amerika en Noord-Vietnam waren vorige week overeengekomen, dat aan de onderhandelingen over Vietnam voortaan vier partijen zouden deelnemen, maar de Zuidvietnamese regering blijft weigerachtig.

(AFP) — President Ngoeyen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft in een televisierede gezegd, dat zijn regering niet met het Nationale Bevrijdingsfront in Parijs zal spreken. Hij verzocht de Zuidvietnamese strijdkrachten de strijd tegen de communisten op het slagveld voort te zetten.

Het Zuidvietnamese parlement heeft een resolutie goedgekeurd waarin algehele steun van de bevolking voor president Thieu wordt geëist. De resolutie zegt, dat het Zuidvietnamese parlement zich niet verzet tegen het staken van de bombardementen op Noord-Vietnam maar anderzijds van Noord-Vietnam eist, dat het hier iets tegenover stelt. Ook bevat de resolutie de verklaring, dat Zuid-Vietnam wel rechtstreeks wil onderhandelen met Noord-Vietnam, maar absoluut weigert aan een bijeenkomst deel te nemen waarbij het Nationale Bevrijdingsfront aanwezig is.

Eigen geweten

Brieven van lezers

ak me dus niet boos!
 treng, "ik neem er nota van dat
 g ik, dat zijn opmerkingen weinig ho
 an.
 ik uitspraak doende, beveel ik, d
 g hem naar het gemeente-senatoriu
 rdt. Hij is een gevaar voor de stad.

(Reuter) — Boven een villa in Parijs waait de blauw-rode Vietcong-vlag nadat een delegatie van het Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront in de Franse hoofdstad was gearriveerd. Deze groep staat onder leiding van mevrouw Ngoeyen Thi Binh, een lid van het Centrale Comité. Verwacht wordt, dat zij aan de onderhandelings-tafel zal plaats nemen, samen met hoge diplomaten van de Verenigde Staten en Noord-Vietnam.

Mevrouw Binh kwam in Parijs aanvoergezeld door vijf andere leden van het Front. Zij werd omstuwde door een honderdtal verslaggevers en tv-camera's in de ontvangstaal van het vliegveld Le Bourget. Haar eerste woorden tot de pers waren: "Dank zij de heldhaftige strijd en de grootse overwinningen in elk opzicht van de 31 miljoen Vietnamezen en dank zij de krachtige eisen van de volken der wereld en van het Amerikaanse volk, moest de regering van de Verenigde Staten onvoorwaardelijk de bombardementen van het gehele gebied van de Democratische Republiek van Vietnam staken." (De bevolking van Zuid-Vietnam is 15 miljoen en die van Noord-Vietnam 16 miljoen).

Mevrouw Binh verklaarde, dat het Vietnameese volk zijn strijd vastberaden zal voortzetten tot de definitieve overwinning, "zolang de Amerikaanse regering haar agressieve oogmerken niet heeft opgegeven." Honderden in Parijs woonachtige Vietnamezen begroetten op Le Bourget de delegatie van het Front en zij zwaaiden met Vietcong-vlaggetjes.

MOSKOU (Reuter) — Het Sovjet-Russische regeringsblad „Izvestia" heeft verklaard dat president Johnson met zijn besluit de bombardementen op Noord-Vietnam stop te zetten blijk heeft gegeven van „gezond verstand en begrip voor de politieke realiteit".

Vredesgesprek over Vietnam uitgesteld

PARIJS, 6 nov. (Reuter, UPI) — De eerste bijeenkomst van de „nieuwe” vredesbesprekingen over Vietnam, met deelname van de regering in Saigon en het Nationale Bevrijdingsfront, is uitgesteld. Het was de bedoeling dat de partijen vandaag bijeen zouden komen, maar de weigering van de Zuidvietnamese regering heeft roet in het eten gegooid. President Van Thieu maakte verleden week al bekend, dat hij geen afgevaardigden naar Parijs zal sturen. Zijn boycot heeft (tot nu toe) succes: de besprekingen zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld, op verzoek van de Amerikaanse delegatie.

Het was voor de Amerikanen, die zeggen dat zij in Zuid-Vietnam vechten om de wettige regering te beschermen tegen communistische agressors, moeilijk vandaag aan één tafel te gaan zitten met Hanoi en de Vietcong, maar zonder Saigon. Vandaar het verzoek aan Noord-Vietnam de besprekingen uit te stellen. Een Amerikaanse woordvoerder in Parijs zei, dat zijn land overleg pleegt in Saigon om Zuid-Vietnam te bewegen alsnog een delegatie te sturen. De Amerikaanse am-

bassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, verklaarde gisteren, dat Zuid-Vietnam een leidende rol moet spelen bij het vredesoverleg in Parijs.

Van gezaghebbende zijde in Washington is vernomen, dat president Johnson zich reeds bewust was van de Zuidvietnamese weigering, toen hij vorige week de „bomstop” bekendmaakte. De president voelde zich echter verplicht door te zetten, omdat Noord-Vietnam akkoord ging met zijn voorstellen.

Volgens geruchten zou president Nguyen Van Thieu zijn teruggekrabbel van een eerdere overeenkomst met ambassadeur Bunker, twee dagen vóór de bekendmaking van Johnson. Thieu zou de toezegging van Hanoi onvoldoende hebben gevonden, omdat het niet openlijk had verklaard dat het geen militaire voordelen zou trekken uit de bomstop.

Spionage

Noord-Vietnam heeft Amerika verweten dat het militaire vliegtuigen voor spionage naar Noord-Vietnam stuurt. Radio-Hanoi zei dat Amerikaanse verkenningsvliegtuigen het Noordvietnamese luchtruim blijven binnendringen, ondanks het bevel van Johnson de bombardementen onvoorwaardelijk stop te zetten.

Mevrouw Nguyen Thi Binh, de leidster van de Vietcong-delegatie in Parijs, zei gisteren op een persconferentie, dat de binnenlandse aangelegenheden van Zuid-Vietnam geregeld moeten worden door het volk zelf, in overeenstemming met het program van het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong). Zij pleitte voor vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam en de vorming van een democratische coalitieregering op brede basis. De hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam moet geleidelijk en langs vreedzame weg geschieden, op basis van discussies en akkoorden tussen Noord- en Zuid-Vietnam en zonder buitenlandse inmenging.

... In wezen wordt Johannes H., evenals
lage in zijn bloed 2,15.
(56) stierf, bedroef het alcoholpromit.
weest. Op de avond dat Johannes H.
herinneringen rekken, altijd zo ec-
thuis en dat is, voor zover Marus,
kwam de vader 's avonds dronken
... richting. Drie, vier keer in de week

Vredesgesprek over Vietnam uitgesteld

PARIJS, 6 nov. (Reuter, UPI) —De eerste bijeenkomst van de „nieuwe” vredesbesprekingen over Vietnam, met deelname van de regering in Saigon en het Nationale Bevrijdingsfront, is uitgesteld. Het was de bedoeling dat de partijen vandaag bijeen zouden komen, maar de weigering van de Zuidvietnamese regering heeft roet in het eten gegooid. President Van Thieu maakte verleden week al bekend, dat hij geen afgevaardigden naar Parijs zal sturen. Zijn boycot heeft (tot nu toe) succes: de besprekingen zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld, op verzoek van de Amerikaanse delegatie.

Het was voor de Amerikanen, die zeggen dat zij in Zuid-Vietnam vechten om de wettige regering te beschermen tegen communistische agressors, moeilijk vandaag aan één tafel te gaan zitten met Hanoi en de Vietcong, maar zonder Saigon. Vandaar het verzoek aan Noord-Vietnam de besprekingen uit te stellen. Een Amerikaanse woordvoerder in Parijs zei, dat zijn land overleg pleegt in Saigon om Zuid-Vietnam te bewegen alsnog een delegatie te sturen. De Amerikaanse am-

bassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, verklaarde gisteren, dat Zuid-Vietnam een leidende rol moet spelen bij het vredesoverleg in Parijs.

Van gezaghebbende zijde in Washington is vernomen, dat president Johnson zich reeds bewust was van de Zuidvietnamese weigering, toen hij vorige week de „bomstop” bekendmaakte. De president voelde zich echter verplicht door te zetten, omdat Noord-Vietnam akkoord ging met zijn voorstellen.

Volgens geruchten zou president Nguyen Van Thieu zijn teruggekrabbelde van een eerdere overeenkomst met ambassadeur Bunker, twee dagen vóór de bekendmaking van Johnson. Thieu zou de toezegging van Hanoi onvoldoende hebben gevonden, omdat het niet openlijk had verklaard dat het geen militaire voordelen zou trekken uit de bomstop.

Spionage

Noord-Vietnam heeft Amerika verweten dat het militaire vliegtuigen voor spionage naar Noord-Vietnam stuurt. Radio-Hanoi zei dat Amerikaanse verkenningsvliegtuigen het Noordvietnamese luchtruim blijven binnendringen, ondanks het bevel van Johnson de bombardementen onvoorwaardelijk stop te zetten.

Mevrouw Nguyen Thi Binh, de leidster van de Vietcong-delegatie in Parijs, zei gisteren op een persconferentie, dat de binnenlandse aangelegenheden van Zuid-Vietnam geregeld moeten worden door het volk zelf, in overeenstemming met het program van het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong). Zij pleitte voor vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam en de vorming van een democratische coalitiegeregering op brede basis. De hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam moet geleidelijk en langs vreedzame weg geschieden, op basis van discussies en akkoorden tussen Noord- en Zuid-Vietnam en zonder buitenlandse inmenging.

„Lakeien”

Het huidige bewind in Saigon noemde mevrouw Thi „een troep mensen, die het vaderland hebben verraden en lakeien zijn van de Amerikaanse agressors”. De buitenlandse politiek van Zuid-Vietnam zal volgens het program van het Bevrijdingsfront gericht zijn op vrede en neutraliteit.

Mevrouw Thi acht een staakt-het-vuren in Vietnam uitgesloten, zolang de Amerikaanse strijdkrachten er nog zijn.

Saigon: Alleen hier praten met Vietcong

SAIGON, 7 nov. (AFP, UPI) — Zuid-Vietnam wil alleen deelnemen aan een vredesoverleg, waarbij ook de Vietcong betrokken is, wanneer dit in de hoofdstad Saigon — en niet in Parijs — wordt gehouden.

President Nguyen Van Thieu wil het vredesoverleg over Vietnam in tweeën splitsen: in Parijs praten Amerika en Noord-Vietnam, zoals dat sinds mei al min of meer gebeurt, en in Saigon wil hij het gesprek tussen zijn regering en het Nationaal Bevrijdingsfront, de politieke afdeling van de Vietcong.

De regering in Saigon wijst er bij dit voorstel nog op, dat dit geen erkenning hoegenaamd van de Vietcong inhoudt, maar dat ze wel streeft naar de terugtrekking van de buitenlandse (Amerikaanse) troepen, naar een bestand, naar eerbiediging van de soevereiniteit van Zuid-Vietnam en naar een uiteindelijke hereniging van Noord en Zuid.

Noord-Vietnam heeft de Amerikanen beschuldigd van woordbreuk omdat ze het vredesoverleg in Parijs, dat gisteren had moeten beginnen, hebben afgelast. Zoals gemeld deed Amerika dit omdat de regering in Saigon zo halsstarrig de zaak bleef torpederen. In een verklaring van de Vietcong worden de Amerikanen er voorts van beticht „nieuwe misdaden tegen het Zuidvietnamese volk“ te beramen doordat ze hun vliegvlug en oorlogsscheper die in verband met de bomstop in Noord-Vietnam niet meer nodig zijn thans tegen Zuid-Vietnam zouden wille gebruiken.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft tegengesproken dat president Johnson vooruit zou weten hebben, dat Zuid-Vietnam niet vertegenwoordigd zou zijn bij de uitgebreidere Parijse vredesbesprekingen toen hij vorige week de Amerikaans bombardementspauze bekendmaakte.

Hanoi beschuldigt Washington van onwil

Van onze correspondent

PARIJS, 7 nov. — Dat president Thieu van Zuid-Vietnam vroeg of laat wel een delegatie zal sturen naar de Parijse onderhandelings tafel wordt hier zeker geacht. Het is alleen de vraag hoe lang het nog zal duren.

Dit uitstel van de onderhandelingen met vier partijen werd gisteren door de Noordvietnamese delegatie in een persconferentie toegeschreven aan de onwil van de Verenigde Staten. De delegaties van Hanoi en van het Bevrijdingsfront hadden namelijk beiden doen weten dat zij het minste bezwaar hadden tegen onderhandelingen met alleen de Amerikaanse regering dus in afwezigheid van vertegenwoordigers van de „marionettenregering” van Saigon.

De Parijse woordvoerder van Hanoi protesteerde voorts fel tegen de schendingen van het Noordvietnamese luchtruim door 150 verkenningsvluchten per dag sinds de bombardementen zijn gestaakt, terwijl, zoals hij zei, de bombardementen op Zuid-Vietnam worden versterkt. „Wij eisen”, zo zei hij, „dat de Amerikanen definitief afzien van iedere aanslag op de soevereiniteit en de veiligheid van de Democratische Republiek Vietnam.”

Nieuw voorstel van Thieu?

Het Franse persbureau AFP heeft gemeld dat president Thieu van Zuid-Vietnam bereid zou zijn met het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront te praten, mits dit overleg te Saigon en niet in Parijs plaatsvindt. Naar verluidt

zal dit standpunt tot uitdrukking worden gebracht in een nieuw vredesvoorstel van de Zuidvietnamese regering, dat woensdag door premier Tran Van Huong werd aangekondigd. De machthebbers in Saigon zouden met hun voorstel het vredesoverleg willen splitsen in onderhandelingen tussen delegaties uit Zuid- en Noord-Vietnam in Parijs, met deelneming van vertegenwoordigers van de met Zuid-Vietnam verbonden landen, en het genoemde gesprek tussen de Zuidvietnamese regering en het Bevrijdingsfront in Saigon. Dit laatste zou echter geen erkenning van het Bevrijdingsfront inhouden.

Het komende voorstel van Zuid-Vietnam zou ook betrekking hebben op de terugtrekking van de buitenlandse troepen, een bestand, de eerbiediging van de soevereiniteit van Zuid-Vietnam en de uiteindelijke hereniging van Vietnam.

Ontkenning

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gisteren ontkend dat president Johnson al vooruit zou hebben geweten dat Zuid-Vietnam van plan was niet deel te nemen aan de Parijse vredesbesprekingen als het Bevrijdingsfront daar ook aan zou deelnemen.

Met deze verklaring wilde het ministerie de berichten ontzenuwen dat president Johnson zijn besluit tot een bombardementenstop te vroeg had afgekondigd en dit gedaan had met het oog op de verkiezingen voor een nieuwe president.

Amerikaanse functionarissen hebben ook verklaard dat de VS niet met Hanoi in discussie willen treden over de verantwoordelijkheid voor het uitstel van de besprekingen in Parijs.

L.B.J. bespaart het z'n opvolger

Hoe men het ook probeert te bemantelen, president Johnsons besluit om de bombardementen op Noord-Vietnam te staken, is een capitulatie voor de eisen van Hanoi, dat hiervan steeds een absolute voorwaarde heeft gemaakt voor enig gesprek kon beginnen. Weliswaar duidt de vermindering van de strijd in zuid-Vietnam er op dat het Noordvietnamezen wel een klein handje hebben willen helpen om het Johnson mogelijk te maken zijn zure beslissing er nog enigermate eerzaam te laten uitzien, maar meer dan een kleine hoffelijkheid hoeft men er niet in te zien.

Waarom deed Johnson het? Tenslotte had hij tot zijn afscheid van het Witte Huis in januari a.s. ook de zaak wel bij het oude kunnen laten. Het lijkt niet waarschijnlijk dat hij zijn besluit alleen maar nam om zijn vriend Humphrey een handje te helpen in de verkiezingsstrijd. Daarvoor kwam het besluit te laat eigenlijk en is ook het effect te onberekenbaar.

Het ligt meer voor de hand dat Johnson heeft beseft, hoe moeilijk een capitulatie als waartoe hij overging, zou zijn voor een net benoemde opvolger. Voor hemzelf, die met geen toekomstige binnenlandse politieke ontwikkelingen rekening hoeft te houden als aanstaande professor in Texas, was het aanzienlijk makkelijker. Hij zal daarom zijn opvolger een uitermate zwaar besluit hebben bespaard.

De moeilijkheid

Overigens is nu zeker niet van de ene dag op de andere de zaak in kannen en kruiken. Niet dat men al te zwaar hoeft te tillen aan de bezwaren die de Zuidvietnamese president Thieu maakt om mee te doen met de onderhandelingen. Hij zal wel moeten, maar heeft gelijk dat hij van tevoren zijn onderhandelingspositie zo stevig mogelijk maakt. En zo min mogelijk de schijn wekt alleen maar een bijwagen van de Amerikanen te zijn.

De grote moeilijkheid is nooit geweest Saigon aan de onderhandelingstafel te krijgen. Die lag voor de Amerikanen zeker meer erin het eigen volk aanvaardbaar te maken dat het machtigste land ter wereld nu eens moest erkennen dat een ondernomen oorlog

niet kan worden gewonnen. Er zit iets zuurs in voor Johnson dat hij van Kennedy adviseurs erfde zoals McNamara en Bundy, die voor een harde lijn waren, maar die ijlings afstand namen van de harde Vietnampolitiek toen die eenmaal was doorgevoerd. Dit overkwam de president zelfs met McNamara's opvolger Clifford: in het kabinet gehaald door Johnson die hoopte van hem de steun te krijgen voor voortzetting van de strijd, zwaaide deze snel om tot de overtuiging dat de oorlog zinloos was en moest worden beëindigd.

Eindeloos

De tragedie voor Johnson is vooral geweest dat de Vietnamese oorlog tegelijk te groot en te klein

Buitenlands overzicht

was. Te groot om buiten de belangstelling van de gemiddelde Amerikaan te blijven, te klein dan dat er een basis van populair patriotisme voor kon ontstaan.

Juist het inzicht dat de V.S. de Vietnamese oorlog niet konden winnen, maar ook niet verliezen, liet de burgerij beseffen hoe hoog de eindeloze rekening aan het worden was: een dertigduizend doden al en zo langzamerhand nog eens tienduizend per jaar erbij. Uitgaven van een honderd miljoen gulden per jaar, die des te meer als verloren geld beschouwd werden omdat door oproeren in de getto's duidelijk werd hoezeer het geld beter besteed kon worden voor sociale verbeteringen binnenlands.

Dat is de Amerikanen eenvoudiger te veel geworden. De nationale trots echter verzette zich weer tegen een eenvoudig opgeven. Die moeilijke knoop doorgemaakt te hebben en er niet zijn opvolger mee op te zadelen is misschien wel de grootste verdienste die men Johnson voor zijn ambtsperiode kan toerekenen. Het was in elk geval een vertoon van morele moed waartoe noch Humphrey noch Nixon op het eerste gezicht gemakkelijk in staat lijken.

Hanoi verwerpt het Zuidvietnamese voorstel

Xuan Thuy, de leider van de Noordvietnamese afvaardiging naar het inleidend vredesoverleg te Parijs, heeft vrijdag het eerder die dag bekendgemaakt voorstel van president Thieu van Zuid-Vietnam verworpen om in Parijs een conferentie van twee in plaats van vier delegaties te houden. Thieu had voorgesteld dat de twee delegaties zouden worden gevormd door Zuid-Vietnam en Noord-Vietnam. De andere partijen — de Verenigde Staten en het Zuidvietnamese Nationale bevrijdingsfront — zouden de besprekingen dan kunnen bijwonen als leden van die delegaties.

„Als de Verenigde Staten en de regering in Saigon samen één delegatie willen vormen, is dat hun zaak”, zo zei Xuan Thuy. „Dan zal het een conferentie van drie in plaats van vier afvaardigingen worden, maar met een conferentie van twee gaan wij niet akkoord.”

In Washington werd vrijdag meegedeeld dat het voorstel van president Thieu op hoog niveau werd bestudeerd, en dat het een zorgvuldige analyse vereiste. Nader commentaar wilde men niet geven.

President Thieu van Zuid-Vietnam heeft vrijdag de drie voorwaarden herhaald die hij heeft gesteld voor deelneming van zijn land aan vredesoverleg:

1. Hanoi moet Zuid-Vietnam de verzekering geven dat het tot rechtstreekse besprekingen met Zuid-Vietnam bereid is.

2. Die rechtstreekse besprekingen moeten een geheel nieuwe fase in het overleg vormen, dus geen voortzetting van de verkennde besprekingen tussen Washington en Hanoi.

3. Het Nationale bevrijdingsfront kan slechts aanwezig zijn als deel van de Noordvietnamese afvaardiging.

Thieu verklaarde dat „de communistische agressors” sinds de stopzetting van de bombardementen hun aanvallen op dorpen en steden in Zuid-Vietnam hebben verhevigd. Daarbij waren 326 slachtoffers gevallen, onder wie vrouwen en kinderen.

„Hoe lang nog?”

Nhan Dan, het blad van de Noordvietnamese communistische partij, heeft zich vrijdag afgevraagd hoe lang het verzet van de „klik rondom Thieu” tegen president Johnson nog zal duren, en hoe lang deze dit verzet nog zal dulden.

Thieu en de zijnen, aldus het blad, zijn bang dat hun meesters hun halverwege in de steek laten, en de machthebbers in Washington kunnen het verraad van hun knechten op dit kritieke ogenblik niet dulden. De regering in Saigon heeft het over het verraad van Johnson en Humphrey; dit terwijl de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker,

achtienmaal bij Thieu is geweest om hem over te halen of door dreigementen te dwingen akkoord te gaan met de stopzetting van de bombardementen.

De impasse, aldus Nhan Dan, waarin de Amerikaanse agressors zich bevinden is het gevolg van het feit dat zij hun knechten niet meer in de hand weten te houden. (Reuter - AFP)

Nixon niet naar Saigon, tenzij Johnson het vraagt

Amerika's gekozen president, Nixon, heeft vastberaden alle persoonlijke interventie in de Vietnamese kwestie afgewezen, tenzij president Johnson hem hieromtrent uitdrukkelijk zou verzoeken.

Dit is gisteren megedeeld door Nixons perschef, Ron Ziegler, naar aanleiding van een in hartelijke bewoordingen gestelde uitnodiging van president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam, waarin deze Nixon vroeg zich persoonlijk in Vietnam van de situatie op de hoogte te komen stellen. Zeigler zei dat Nixon niet van plan was naar Saigon of enige andere buitenlandse hoofdstad te gaan vóór zijn inauguratie, tenzij president Johnson een dergelijke reis zou voorstellen.

In zijn felicitatieboodschap aan Nixon zei Thieu dat de Zuidvietnamese regering, de bevolking en de soldaten in de frontlijn „gelukkig” zouden zijn een „standvastige verdediger van de vrijheid” als Nixon te verwelkomen.

Nixon, die een korte vakantie houdt in Key Biscayne (Florida), concentreert zich thans op de problemen die verband houden met het overnemen van de regering op 20 januari.

Het standpunt van Nixon inzake Vietnam komt overeen met hetgeen hij steeds in zijn verkiezingscampagne had gezegd, namelijk dat het voeren van de vredesonderhandelingen door ieder ander dan de huidige president „niet passend en in de hoogste mate onverantwoordelijk” zou zijn.

In regeringskringen onthield men zich van commentaar, maar sommige diplomaten en hoge ambtenaren in Washington vonden het denkbeeld van een reis van Nixon naar Saigon „boeiend”. Sommigen zagen het als een gelegenheid Nixons populariteit bij de Zuidvietnamese regering te gebruiken voor een poging Saigons verzet tegen deelneming aan het Parijse vredesoverleg te breken.

Contacten in Parijs

In Parijs zetten de delegaties van de VS en Noord-Vietnam hun contacten voort over uitbreiding van het vredesoverleg met vertegenwoordigers van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront en de Zuidvietnamese regering.

Naar donderdag van goedingelichte zijde verluidde, staan bij deze contacten procedurekwesties op de voorgrond, hoewel nog steeds niet zeker is of en wanneer Saigon afgevaardigden naar de besprekingen stuurt. Van Amerikaanse zijde doet men alle mogelijke moeite zowel Noord-Vietnam als de Zuidvietnamese regering duidelijk te maken dat alle vier belanghebbende partijen aan de conferentietafel kunnen plaatsnemen zonder dat er moeilijkheden behoeven te ontstaan over het strijdpunt van aparte delegaties van het Bevrijdingsfront of van de regering in Saigon.

Amerikaanse kringen in Parijs legden er de nadruk op dat ondanks de te verwachten wijzigingen in de Amerikaanse delegatie als gevolg van de verkiezingsuitslag, deze volledig handelingsbekwaam zal blijven. Men houdt er rekening mee dat Nixon binnen afzienbare tijd enige waarnemers naar Parijs zal zenden.

Professor Ngufen Van Hieu, een vertegenwoordiger van het Zuidviet-

namese nationale bevrijdingsfront (NLF) heeft op een persconferentie in de hoofdstad van Cambodja gezegd, dat na de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam, er verkiezingen zullen worden gehouden voor een regering die samengesteld zou zijn uit vertegenwoordigers van alle meningsgroepen in het land, ook van mensen die het NLF niet actief gesteund hadden, mits zij niet met de Verenigde Staten hadden samengewerkt.

Volgens professor Hieu zal het NLF in de kerstperiode opnieuw een bestand afkondigen.

Telling gaat door

Nog steeds zijn de officiële definitieve cijfers van de Amerikaanse verkiezingen niet bekend. Bij het totaal van de uitgebrachte stemmen leidt Nixon thans, ofschoon het mogelijk is dat zijn voorsprong van goed 300.000 stemmen nog vermindert voordat de eindcijfers worden gepubliceert. (Volgens de officieuze telling heeft Nixon 30.446.000 stemmen op zich verenigd, tegenover Humphrey 30.122.000.)

Met name in Illinois, een der voor de uitslag beslissende staten, gaat de officiële (her)telling nog door. Burgemeester Daley van Chicago, leider van de Democraten in Illinois, zei dat gebleken was dat er op sommige plaatsen onregelmatigheden hadden plaatsgehad. Hij voorspelde dat het definitieve resultaat belangrijke wijzigingen te opzichte van de thans aangenomen telling te zien zou geven. Nixon had in Illinois een krappe overwinning behaald die hem de 26 kiesmannen van deze staat bezorgde waardoor hij de marge van 270 kiesmannen in het kiescollege, nodig voor de verkiezing tot president, had overschreden. (Reuter-AP).

THIEU WIL LEIDERSROL BIJ VREDESGESPREK

Saigon hoopt op hardere lijn van Richard Nixon

WASHINGTON, zaterdag

FUNCTIONARISSEN van de Amerikaanse regering hebben verklaard, dat de regering met spoed de voorstellen van president Thieu van Zuid-Vietnam zal bestuderen. Thieu heeft verklaard, dat Saigon van Washington de leiding wil overnemen bij de vredesbesprekingen in Parijs.

De voorstellen ten deze van Thieu maken het volgens Amerikaanse functionarissen noodzakelijk, dat president Johnson ten spoedigste overleg pleegt met Richard Nixon over het te voeren beleid.

Men meent in Washington, dat Thieu een hardere koers is gaan volgen met betrekking tot de besprekingen, omdat hij meer tegemoetkoming verwacht van Nixon dan hij van Johnson heeft gekregen.

Volgens deze bronnen is Thieu aanvankelijk akkoord gegaan met deelneming aan de besprekingen als partij van de Amerikaanse „zijde”, waarbij het Nationale Bevrijdingsfront partij naast Noord-Vietnam zou zijn. Maar Thieu zou later op grote tegenstand zijn gestoten in eigen kring, nadat Johnson uit Hanoi eind oktober had vernomen dat Noord-Vietnam ak-

zigheid en de activiteiten van de Amerikaanse en Noordvietnamese troepen zou Washington de toon wilen aangeven in de onderhandelingen met Hanoi.

Het probleem is, dat nauwelijks de regering in Saigon beschouwt en behandelt als een marionettenregering en er niet mee wil onderhandelen. Het Nationale Bevrijdingsfront vertegenwoordigt volgens Hanoi

...dige" besprekingen.

In de formule van de „tweezijdige" besprekingen was deze moeilijkheid omzeild.

Noord-Vietnam heeft gisteren verklaard het voorstel van Thieu niet serieus te nemen.

(AP)

Tegenstand

Op 29 oktober trok Thieu daarop zijn oorspronkelijke toezegging in, aldus bronnen in Washington.

De tegenstand in eigen kring, maar ook het feit, dat hij van Nixon een krachtiger standpunt verwachtte dan van Johnson, zou hiervan de oorzaak zijn geweest.

Het doel van Saigon is de eigen positie bij de besprekingen te versterken en Noord-Vietnam te dwingen minder gewicht te hechten aan de deelname door het Bevrijdingsfront.

Donderdag heeft Thieu van zijn warme gevoelens ten opzichte van Nixon doen blijken in zijn gelukwensen. Hij nodigde Nixon uit naar Saigon.

Men verwacht in Washington, dat president Johnson en Nixon spoedig besprekingen zullen beginnen ten einde Saigon niet de gelegenheid te bieden een — vermeend — verschil van opvatting tussen de gaande en komende president uit te buiten.

Boycot

Wanneer Johnson en Nixon een gezamenlijk standpunt kunnen opstellen zal een boycot van Thieu tegen de Parijse besprekingen waarschijnlijk spoedig tot het verleden behoren, aldus meent men in Washington.

In Amerikaanse regeringskringen denkt men dat een compromis in de volgende zin mogelijk is:

Het gaat om twee belangrijke kwesties — de activiteiten van de buitenlandse troepen in Zuid-Vietnam en kwesties met betrekking tot de toekomst van Zuid-Vietnam.

Onderhandeling

De Amerikaanse regering heeft Saigon altijd een belangrijke rol toebedacht bij de onderhandelingen over de laatste kwestie.

Maar wat betreft de aanwe-

chard

of op

BIJ VREDESB

Hanoi vindt plan-Thieu belachelijk

PARIJS, 9 nov. (Reuter) — In Noordvietnamese kringen is verklaard dat men het voorstel van president Thieu van Zuid-Vietnam, de vredesbesprekingen in de Franse hoofdstad tussen twee en niet tussen vier delegaties te laten plaatsvinden, belachelijk vindt.

De ene delegatie zou volgens het plan Thieu worden geleid door vertegenwoordigers van de regering in Saigon. Amerikaanse onderhandelaars zouden er deel van uitmaken. De andere delegatie zou volgens Thieu door Noord-Vietnam moeten worden geleid. Afgevaardigden van het door Saigon niet erkende nationale bevrijdingsfront (Vietcong) konden dan „anoniem“ in deze delegatie worden opgenomen.

Van Noordvietnamese zijde in Parijs werd hierbij aangetekend, dat men verwacht dat de Verenigde Staten Thieu's voorstel evenmin ernstig zullen nemen. De Amerikaanse delegatie had geen commentaar. Naar uit Amerikaanse bronnen verluidt heeft Thieu over zijn jongste voorstel geen overleg met Washington gepleegd.

„Nhan Dan“, het blad van de Noordvietnamese communistische partij heeft zich afgevraagd hoe lang het verzet van de „klik rond Thieu“ tegen president Johnson nog zal duren en hoe lang deze dit verzet nog zal dulden.

Thieu en de zijnen, aldus het blad, zijn bang, dat hun meesters hen halverwege in de steek laten en de machthebbers in Washington kunnen het verraad van hun knechten op dit kritieke ogenblik niet dulden. De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker is achttien maal bij Thieu geweest om hem over te halen of door dreigementen te dwingen akkoord te gaan met de stopzetting van de bombardementen. De impasse, aldus Nhan Dan, waarin de Amerikaanse agressors zich bevinden, is het gevolg van het feit dat zij hun knechten niet meer in de hand weten te houden.

Paulus VI en Hanoi

⊙ Honderd jaar geleden werd het „apostolisch vicariaat van West-Tonkin” aan Maria opgedragen. Ter gelegenheid van de herdenking heeft de paus een brief gestuurd aan de aartsbisschop van Hanoi. Daarin zegt hij o.a.: „Wees er zeker van, dat wij onder gunstiger omstandigheden volgarne in uw midden zouden hebben vertoefd om u te bemoeiden bij uw zware beproevingen en u duidelijk te maken hoe intens wij daarin delen.”

Optimisten die dit lezen hebben zich afgevraagd of Paulus VI werkelijk zoveel begrip zou hebben voor wat Amerika het Vietnamese volk heeft aangedaan en nog aandoeft. Maar de persman van het Vaticaan, mgr. Valaine, heeft hen uit de droom geholpen. „Dit is een manier van spreken, zei hij, om aan te geven hoe de paus in de geest dat eeuwfeest mee-beleeft.”

12.000.87.000

Dit Zuidvietnamese jongetje, dat onlangs werd gewond bij een Viet Cong aanval, kan voor het eerst IR-8 rijst proeven. IR-8 is een revolutionaire rijstsoort ontwikkeld op de Filipijnen en geïntroduceerd in Vietnam. Deze nieuwe rijstsoort zou een vier maal grotere oogst kunnen opleveren.

'Hanoi heeft akkoord niet geschonden'

WASHINGTON, SAIGON (AP, Reuter, UPI) — Een woordvoerder van de Amerikaanse ambassade in Saigon heeft gisteren gezegd dat de Noordvietnamese beschietingen vanuit de gedemilitariseerde zone niet beschouwd kunnen worden als een schending van het akkoord tussen de Amerikanen en de Noordvietnamezen in Parijs, waarbij de Amerikanen de bombardementen op Noord-Vietnam stopzetten.

De gedachte aan een 'schending' van

het akkoord werd door de woordvoerder voorbarig genoemd met een verwijzing naar een uittaling van minister Dean Rusk, die onlangs zei: 'het kan wel enige weken duren voordat Hanoi al zijn commandanten te velde kan hebben ingelicht over de inhoud van het Parijse akkoord'.

Noordvietnamese militairen beschoten gisteren vanuit de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam drie Amerikaanse stellingen in Zuid-Vietnam. Het was de eerste keer sinds de Amerikanen de bombardementen op Noord-Vietnam stopgezet hebben dat de Noordvietnamezen op deze manier de oorlog verhevigden. Deze Noordvietnamese actie waardoor tenminste vier Amerikaanse militairen omkwamen, werd in eerste instantie allerwegen in Saigon beschouwd als een schending van het stilzwijgende akkoord dat sinds de Amerikaanse bomstop gold in Vietnam. Algemeen

werd aangenomen dat Noord-Vietnam geen gebruik zou maken van de zone zolang de Amerikaanse bomstop gold. Amerikaanse mariniers brachten met hun geschut de Noordvietnamese artilleriebeschieting tot stilstand en vernietigden tenminste tien bunkers. Ook een straaljager werd ingezet. Ook de Viet Cong in Zuid-Vietnam heeft een aantal kleine steden beschoten.

De woordvoerder van het Witte Huis in Washington heeft gisteren verklaard dat generaal Creighton Abrams de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, elke maatregel kan nemen die hij nodig acht om de oorlog in Vietnam en Noordvietnamese beschietingen zoals die gisteren plaatsvonden effectief te voeren. Abrams kan met ieder antwoord dat hem goeddunkt reageren, zei woordvoerder George Christian.

Clifford

703 20060 MKC

waarschuwt Saigon

Vervolg van pag. 1

Clifford meende dat dit zuiver militaire onderwerpen waren aangezien de politieke toch door Saigon met Hanoi geregeld moesten worden.

Cliffords aanval werd als de scherpste beschouwd sinds die van Kennedy tegen het regime-Diem. Daar hij sprak nadat bekend werd dat op Amerikaans verzoek de volgende zitting in Parijs weer is uitgesteld en nadat Saigon nu ook nog een geschreven agenda had geëist als voorwaarde voor deelneming, namen men aan dat hij waarschuwde dat een derde uitstel niet mogelijk was.

Clifford trachtte de beschuldiging te ontzenuwen dat Washington handelde met het oog op de verkiezingen. Thieu en Ky hadden maandag 28 oktober hun akkoord gegeven aan een communiqué waarin slechts de data der stopzetting en der eerste gezamenlijke zitting open waren gelaten. (De VS had toen de grootste moeite Hanoi er toe te krijgen zo een eerste zitting niet weken te doen uitstel zoals Hanoi wilde.) Op de 29ste was Thieus enige bezwaar dat Ky niet zo snel een delegatie kon samenstellen. Maar op de 30ste kwam Thieu al met vier of vijf bezwaren. Maar, aldus Clifford, Johnson voelde zich toen verplicht tegenover Hanoi. Na alles wat wij voor dat land hebben gedaan kon hij Saigon geen veto geven over de Amerikaanse politiek. De recente beschieting van dorpen en schendingen van de gedemilitariseerde zone achtte Clifford geen reden om de bombardementen te hervatten. Het is bekend dat Clifford al deze zomer staking der bombardementen aanradde.

Reacties van Saigon

De eerste Zuidvietnamese reacties op Cliffords persconferentie, afkomstig van hoge ambtenaren, herinnerden aan het feit dat Zuid-Vietnam een onafhankelijk land is, aldus meldt Reuter. Saigon zou zich niet gebonden achten door afspraken die Washington en Hanoi maken buiten Zuid-Vietnam om.

In Vietnam zelf heeft de Vietcong volgens Amerikaanse berichten vannacht artillerie- en mortiervuur afge-

geven op tenminste vier dorpjes en militaire installaties in Centraal-Vietnam. Guerrillatroepen hebben onder meer een Amerikaanse basis te An Khe, 420 km ten noordoosten van Saigon beschoten, alsmede een vliegveld op 260 km ten noordoosten van Saigon en — met raketten — militaire installaties te Pleiku

In Saigon zeiden politiefunctionarissen dat „terroristische aanvallen” in de hoofdstad waren vermeerderd sinds de stopzetting van de bombardementen op het noorden.

Saigon blijft tegenwerken

OP NIEUW UITSTEL GESPREK VIETNAM

Amerika praat desnoods zonder Zuid-Vietnam

PARIJS, 13 nov. (Reuter, UPI) — Het ziet er naar uit, dat de vredesonderhandelingen over Vietnam, die vorige week woensdag al een week werden opgeschort, ook thans nog niet door kunnen gaan. Zuid-Vietnam blijft tegenwerken en weigert aan de besprekingen deel te nemen, wanneer de Vietcong er als een afzonderlijke delegatie vertegenwoordigd is.

Amerika's ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker voert op het ogenblik weer besprekingen met president Nguyen Van Thieu om te trachten deze te bewegen tot een soepeler standpunt. Ook in Parijs zijn er besprekingen gevoerd tussen de Zuidvietnamese waarnemer Pham Dang Lam en de Amerikaan Phil Habib.

Noord-Vietnam staat er op, dat de Vietcong apart vertegenwoordigd is bij de vredesbesprekingen. De Vietcong zegt het Zuidvietnamese volk te representeren, hetgeen de regering in Saigon uiteraard ook pretendeert. De Vietcong en Hanoi verwijten Amerika

schuld aan het uitstel door onvoldoende druk uit te oefenen op Saigon. Tekenen van ongeduld vertonen ze echter niet.

In Washington schijnt men niet gelukkig met de ontwikkelingen. De minister van defensie, Clark Clifford, viel gisteren op een persconferentie aan de vooravond van zijn vertrek naar de NAVO-ministerraad in Brussel scherp uit tegen Saigon. Hij verweet de Zuidvietnamese leiders te zijn teruggekomen van hun besluiten door te weigeren deel te nemen aan de Parijse onderhandelingen.

Met verheffing van stem zei de doorgaans zacht sprekende Clifford: „President Johnson heeft gedurende vijftieneenhalve maand na de gedeeltelijke bombardementsstop getracht tot een overeenkomst te komen welke naar zijn mening een grote stap op weg naar vrede zou kunnen zijn. En dan zegt Saigon plotseling op het allerlaatste moment nee”. Clifford maakte duidelijk dat Saigon vanaf het begin op de hoogte was gehouden van de inleidende besprekingen en daar geheel mee akkoord ging. Er was zelfs al een gezamenlijk communiqué, waarvan alleen de datum nog moest worden ingevuld.

Amerika zal, zo liet Clifford doorschmeren, de druk op de regering in Saigon versterken en als dat geen resultaat zal hebben zonder Saigon gaan onderhandelen. In ieder geval zou men dan tot een akkoord kunnen komen over een beperking van de strijd en de terugtrekking van Noordvietnamese en Amerikaanse troepen waardoor vele mensenlevens kunnen worden gespaard.

De Noordvietnamese regering heeft de bevolking opgeroepen zich nog meer in te spannen voor de bevrijding van het zuiden, de verdediging van het noorden en „vooruitgang in de richting van een vreedzame hereniging” van Noord- en Zuid-Vietnam.

„AMERIKAANSE VERKOOP“

OP DE SLOTBIJeenkomst in Amsterdam van de Derde Wereld Week — een bezinning van Nederlandse studenten op de vraagstukken van ontwikkelingshulp — is een collecte gehouden voor het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront, de Vietcong. Aanvankelijk was men van plan met een ietwat macabere verkoping geld voor het goede doel bij elkaar te krijgen: er zouden kammen geveild worden die gemaakt zijn van neergeschoten Amerikaanse bommenwerpers. Het plan ging niet door. De zaal vond dat op die manier alleen de mensen, die goed in hun slappe was zaten, de kans kregen zo'n veelbegeerd object in handen te krijgen.

We vroegen de organiserende ASVA naar de kammen. „We hebben er een stuk of vijf van de Noordvietnamese ambassade in Praag gehad. Ze hebben de vorm van een vliegtuig en zijn uit het plaatwerk van Amerikaanse bommenwerpers geperst. De Noordvietnamezen gebruiken ze om te bewijzen dat hun schutters heel wat successer boeken. Door inkervingen zijn de vliegtuigjes als kam te gebruiken, maar je kunt er ook heel goed brieven mee openmaken. Ja, ze zijn veel geld waard.“

„DESNOODS ALLEEN OVERLEG MET HANOI”

Clifford richt scherpe waarschuwing tot Saigon

Washington toont tekenen van ongeduld met de Zuidvietnamese regering omdat deze nog steeds weigert deel te nemen aan de uitgebreide Parijse vredesbesprekingen, samen met de VS, Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront.

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, zei gisteren op een persconferentie met duidelijke emotie en geïrriteerdheid dat Washington en Hanoi heel goed zonder Saigon kunnen gaan praten over een wederzijdse militaire de-

escalatie, ofschoon een dergelijke gedragslijn wellicht een veel diepere kloof zal scheppen tussen Washington en Saigon dan er nu al bestaat.

Inmiddels is vandaag te Parijs het uitgebreide vredesoverleg voor de tweede keer sinds Amerika zijn bombardementen op Noord-Vietnam had stopgezet, uitgesteld.

In Saigon verklaarden Zuidvietnamese regeringswoordvoerders dat Zuid-Vietnam niet gebonden is aan overeenkomsten die gesloten zijn tussen Washington en Hanoi. (Reuter)

Ontmoeting Johnson-Kosigin?

Van onze correspondent

WASHINGTON, 13 nov. — Met instemming van zijn Republikeinse opvolger, Nixon, zal president Johnson trachten nog voor de machtsoverdracht op 20 januari zowel vrede in Vietnam, of belangrijke stappen in die richting, desnoods zonder Saigon te bereiken, als een ook door Moskou gewenst begin van een gesprek over de beperking van raketbewapening, wellicht tijdens een ontmoeting met premier Kosigin indien de situatie in Tsjechoslowakije niet slechter wordt.

Dat was hier gisteren de conclusie toen de minister van defensie, Clifford, op bevel van de president in een woedende aanval op de Zuidvietnamese regering dreigde dat Washington ook zonder haar de Parijse onderhandelingen kon voortzetten. Saigon weigerde omdat het een garantie eist dat het Bevrijdingsfront

Clark Clifford

geen zelfstandige delegatie zal vormen.

Cliffords aanval kwam nauwelijks een elmaal nadat Nixon met Johnson had afgesproken dat deze hem in de buitenlandse politiek vertegenwoordigde en dat hij diens politiek zou voortzetten.

De in de geschiedenis unieke situatie dat een gekozen president de politiek van zijn voorganger gedurende de rest van diens ambtstermijn niet alleen impliciet dekt, doch uitdrukkelijk goedkeurt — hetgeen Kennedy in '60 tegenover Eisenhower weigerde — werd aldus onmiddellijk omgezet in het voordeel dat in deze overeenkomst lag opgesloten: een strenge waarschuwing aan Saigon dat van Nixon geen lankmoediger houding is te verwachten dan van Johnson wat betreft Saigons weigering om aan het compromis rondom de stopzetting der bombardementen deel te nemen.

Vrede voor 20 januari?

Hierdoor werd de verwachting bevestigd dat de president zal trachten nog voor 20 januari vrede te bereiken. Daarmee zou zowel het beeld van Johnson in de geschiedenis als het begin der regering-Nixon zijn gediend.

Op een persconferentie zei Clifford met brede gebaren en op een boze toon die men van hem niet kent, dat Saigon toestemming gaf tot de overeenkomst met Hanoi en op het laatste ogenblik terugtrok. „Je kunt niet tot het laatste ogenblik met je partner samenwerken en dan plotseling van mening veranderen”. De president zou voortgaan overeenstemming met Saigon te zoeken, maar, zo verklaarde Clifford, het is duidelijk dat de president een grondwettelijke verplichting heeft aan het Amerikaanse volk om de besprekingen voort te zetten. „Zelfs zonder vertegenwoordigers uit Saigon zijn er veel onderwerpen betreffende welke de VS en Noord-Vietnam naar overeenkomst kunnen streven.”

Zie verder pag. 6

Cambodja beperkt toegang voor journalisten

De regering van Cambodja heeft bepaald, dat voortaan slechts eens in de vijf jaar in november buitenlandse journalisten zullen worden toegelaten. Zij zullen dan kunnen komen ter gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag. De eerstvolgende maal dat zij mogen komen, zal in november 1973 zijn, wanneer Cambodja 20 jaar onafhankelijk hoopt te zijn.

Het staatshoofd, prins Sihanoeek, verklaarde onlangs tot buitenlandse verslaggevers: „Ik wil alleen maar dat men mijn land met rust laat. Waarom wilt u toch alleen komen schrijven over mij en allerlei bezwaren tegen mij aanvoeren?”

VS tot Hanoi: acties in Zone bedreigen overleg

14 NOV 68 ABE

Na de waarschuwing die de Amerikaanse minister van defensie, Clifford, aan Saigon had gegeven, heeft thans de Amerikaanse regering aan het adres van Hanoi een krachtige verklaring gericht, waarin wordt gezegd dat het voorgenomen uitgebreide vredesoverleg in Parijs, dat door Saigons weigering al enige keren is uitgesteld, wel eens in het geheel niet zou kunnen beginnen als de communistische troepen in Vietnam doorgaan met het vuren vanuit de gedemilitariseerde zone die Noord- en Zuid-Vietnam scheidt. (Gisteravond had Amerikaanse artillerie voor de derde keer in drie dagen het vuur beantwoord dat uit de gedemilitariseerde zone vermoedelijk was afgegeven door Noordvietnamese troepen. De zone ligt in het gebied dat krachtens president Johnsons besluit van enige weken geleden niet meer door Amerikaanse vliegtuigen mag worden aangevallen.)

Washington is zeer bezorgd door de beschietingen vanuit de zone, terwijl het aan de andere kant nog steeds probeert Saigon met een zacht lijntje aan de conferentietafel in Parijs te krijgen. (De Zuidvietnamese regering weigert naar Parijs te komen zo lang het in de bedoeling ligt het Zuidvietnamese bevrijdingsfront als onafhan-

kelijke partner aan het vredesoverleg te laten deelnemen.

Een Zuidvietnamese voorstel om de Amerikaanse delegatie in de Zuidvietnamese afvaardiging op te nemen is in Washington op weinig sympathie gestuit, terwijl Hanoi vasthoudt aan deelneming van het Bevrijdingsfront als onafhankelijke delegatie.)

Het State department herinnerde Hanoi eraan dat „serieuze besprekingen niet kunnen worden gevoerd” indien doorgaan zou worden met beschietingen vanuit de gedemilitariseerde zone. Amerika laat in zijn verklaring aan Hanoi verder doorschemeren dat er een einde aan Washingtons geduld kan komen tenzij de communisten hun aanvallen tegen Zuidvietnamese steden stopzetten.

De in onverbloemde woorden vervatte verklaring wordt gezien als een waarschuwing aan Hanoi en als een poging aan Saigons bezwaren tegen uitgebreide vredesbesprekingen enigszins tegemoet te komen.

„Overleg van twee partijen”

De VS bevestigden nog eens dat hun afspraak met Hanoi alleen een conferentie van twee partijen betrof (Hanoi en Bevrijdingsfront enerzijds en VS en Zuid-Vietnam anderzijds). Dat de delegatie van het Bevrijdingsfront wordt opgenomen aan de communistische zijde van het overleg, houdt op geen enkele wijze erkenning van het Front in welke vorm dan ook in”. „Wij beschouwen het Front niet als een onafhankelijke eenheid, het is alleen bij het overleg aanwezig als Hanoi's keuze.”

Waarnemers merken op dat de verklaring geen verwijzing bevat naar

de mogelijkheid van directe Amerikaanse - Noordvietnamese onderhandelingen over militaire zaken als Saigon zou blijven weigeren deel te nemen aan het overleg. Mogelijk heeft de verklaring tot doel wat scherpe kantjes af te slijpen van Cliffords waarschuwing aan Saigon, waarin de minister van defensie had gedreigd desnoods zonder Saigon met Hanoi overleg te gaan voeren.

De nieuwe verklaring wijst daarentegen Hanoi als de schuldlige aan voor het geval het overleg niet zou doorgaan omdat de Noordvietnamese schendingen van de „package deal” het gehele fragiele schema voor het akkoord zouden verstoren.

Ook wordt in de verklaring gezegd dat Amerika zal doorgaan met het uitvoeren van verkenningsvluchten boven Noord-Vietnam, ondanks Hanoi's bezwaren.

Vuur op zone

De laatste 24 uur hebben Amerikaanse artillerie meer dan 500 salvo's op de gedemilitariseerde zone afgevuurd. Dit was gebeurd nadat een verkenningsvliegtuig tien Noordvietnamese soldaten in de zone had ontdekt die door het zuidelijke gedeelte van de zone trokken.

Inmiddels heeft de Zuidvietnamese minister van voorlichting, Ton That Thien, de Amerikanen ervan beschuldigd vijf maanden voordat de bombardementen werden stopgezet met Hanoi te hebben afgesproken vredesoverleg te beginnen. Eerder had Thien gezegd dat president Thieu „in geen enkel stadium” toegestemd had in de recentelijke aangekondigde formule voor het uitgebreide vredesoverleg. (Reuter)

Vietnam en het recht

door Dr. J. W. SCHNEIDER

II en slot

DOOR DE AKKOORDEN van Genève werd een wapenstilstand getrokken tussen Zuid- en Noord-Vietnam. De Verenigde Staten hebben zich tegen deze akkoorden niet verzet, maar ze ook niet ondertekend, en dat terwijl de V.S. financieel de grootste last droegen van de Franse strijd.

De aldus ontstane situatie lag anders voor Rusland dan voor de VS. Rusland heeft zich nooit gedistancieerd van de zogenaamde „nationale bevrijdingsoorlogen”. Tot nog toe hebben de VS deze aanspraak gelaten voor wat zij is, behalve juist in Vietnam. De situatie daar bracht met zich mee, dat als de taktiek van de bevrijdingsoorlog zou slagen, het communistische blok zou worden uitgebreid. Deze situatie werd acuut toen Laos neutraal werd verklaard, het ogenblik dat de positie in Vietnam voor de VS van kritiek belang werd. Zodoende krijgt men dat, hoewel formeel de blokgrenzen worden gerespecteerd, Rusland in Zuidoost-Azië door bevrijdingsoorlogen zich een zekere ruimte van manoeuvreren kan voorbehouden. Dit wordt door de VS niet toegelaten als een achterdeur om die blokgrenzen door een fait accompli te veranderen.

Ruslands deelname in de strijd rond Laos had wel aangetoond dat dit land interesses in die richting had. Trouwens de sinds jaren verleende massieve hulp aan Noord-Vietnam was niet alleen nodig om de zeventiende breedtegraad te doen respecteren. Het feit, dat de ZOAVO zijn bescherming over Zuid-Vietnam uitstreckte — een wat rare formule — toonde wel aan, dat voor de VS en zijn bondgenoten de zeventiende breedtegraad gelijk kwam te staan met de andere scheidingslijnen, die reeds langer bestonden.

Het onsmakelijke van deze situatie is, dat beide grootmachten, de een direct, de ander indirect, over de hoofden van een derde natie heen hun invloedssfeer trachten af te palen of te bevestigen. Vandaar dat men waarschijnlijk moet wachten totdat de VS en Rusland tot een overeenkomst zijn gekomen om de blokgrenzen op deze manier niet meer te veranderen. Dat houdt dan ook een bereidheid in om vanuit het eigen blok geen pogingen te ondernemen met zo'n doel.

HET BESTAANDE internationale recht, dat een poging is om de machtsverhoudingen binnen een rechtssysteem te neutraliseren, lijdt aan de grote zwakte, dat het als het ware opereert onder de parapluie van een ander systeem dat men niet gemakkelijk een rechtssysteem kan noemen, maar dat in resultaat er toch mee overeenkomt. In de beoordeling van wat in Vietnam gebeurt, zal men daarom wel degelijk rekening moeten houden met het feit dat de belangvlie-

Zuid-Vietnam een grootmacht is als de VS.

Dit lijkt natuurlijk veel op zeggen, dat grote mogendheden zich kunnen permitteren wat kleinere niet kunnen. Tegen de interventie in Zuid-Vietnam is wellicht nog niet zo heel veel in te brengen, maar juist het bombarderen van Noord-Vietnam en andere oorlogsacties tegen de Noordvietnamese kust hebben deze strijd zijn kwalijk karakter gegeven. Tegen de tijd, dat die uitbreiding plaats had was echter de Russische hulp aan Noord-Vietnam reeds lang een feit.

Indien Rusland zich even openlijk in Noord-Vietnam zou nestelen als de VS deden in Zuid-Vietnam, zou de oorlog afgelopen zijn, want de supermogendheden bevechten elkaar niet. (Dat is ook de reden dat de haven van Hanoi nooit is gebombardeerd.) Zo'n Russische interventie zou de Amerikaanse interventie in Zuid-Vietnam legaliseren, zij het achteraf.

De eigenlijke inzet is een ideologische: Rusland moet verzaken aan de doctrine, officieel vastgelegd in de wereldcongressen van het communisme in 1956 en 1960, dat overal bevrijdingsoorlogen kunnen en moeten worden ondersteund. Deze verzaking dient zich tenminste uit te strekken tot gebieden langs de blokgrens, ook in Azië.

DEZE REDENERING lijkt ons noodzakelijk als aanvulling van een meer klassieke behandeling volgens internationaal recht. Maar tevens blijkt hoezeer het bestaande recht te kort schiet om zulke zaken als Vietnam te voorkomen. Het lijkt ons weinig reëel te beweren dat Amerika maar eens moet beginnen zich aan het recht te houden. De enige oplossing, hier zowel als elders, ligt uiteindelijk in een soort overeenkomst tussen de beide grootmachten.

Zolang er niet verschillende machtsconcentraties zijn, die beide grootmachten kunnen relativeren is geen oplossing te verwachten.

Het is moeilijk bij het schrijven of spreken over oorlog de passies onder de duim te houden en wellicht is het nog moeilijker de sympathie niet te laten meespreken. Ook worden bij het bestuderen van iemands argumenten de zaken niet gediend door iemands sympathieën verdacht te maken. Wil men tot een faire beoordeling komen dan moet men zoveel mogelijk de argumenten laten spreken.

Wij dachten, dat deze bundel een prijzenswaardige poging ondernomen heeft in het Nederlands een zakelijk verslag te geven en dat de meeste en de belangrijkste juridische argumenten ter sprake gekomen zijn. Naar onze mening is het kader van deze overwegingen echter niet ruim genoeg.

Deze toevoeging bedoelt niet een mogelijke veroordeling van de V.S. wat af te zwakken. De bundel bedoelt geen oordeel op te dringen, maar de instrumenten te geven om tot een persoonlijk oordeel te komen. In die zin is deze toevoeging ook bedoeld en daarmee willen wij onze waardering geven voor deze poging.

Het eerste artikel is verschenen op maandag 11 november.

V.S. waarschuwen ook N.-Vietnam

WASHINGTON, 14 nov. (Reuter, UPI) — De Verenigde Staten hebben Noord-Vietnam gewaarschuwd tegen „verder misbruik van de gedemilitariseerde zone” tussen Noord- en Zuid-Vietnam, van waaruit Noordvietnamese eenheden Amerikaanse en Zuidvietnamese stellingen onder vuur nemen. Aan de andere kant hebben de Amerikanen ook hun druk op de Zuidvietnamese regering opgevoerd om te bereiken dat deze alsnog aan de Parijse vredesonderhandelingen gaat deelnemen.

Zuidvietnamese autoriteiten hebben zich nogal opgewonden over het dreigement van Amerika's minister van defensie Clark Clifford, dat de Verenigde Staten als het niet anders kan ook zonder Zuid-Vietnam willen gaan onderhandelen. Om de pil iets te vergulden voor de Zuidvietnamezen heeft 'n Amerikaanse woordvoerder in Parijs verklaard, dat van meet af aan was afgesproken dat de vredesonderhandelingen bilateriaal zouden zijn: de Amerikanen en de Zuidvietnamezen zouden praten met Hanoi en dat laatstgenoemde van zijn kant ook aan het gesprek zou kunnen laten deelnemen wie hij maar wilde.

„Amerika beschouwt het Bevrijdingsfront of de Vietcong niet als onafhankelijke eenheid”, aldus de woordvoerder. „Het is duidelijk dat dit een organisatie is, die door Hanoi wordt beheerst en die door Hanoi wordt meegenomen naar de onderhandelingstafel”.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken legt er voorts nog maals de nadruk op dat deelneming van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront aan de Parijse besprekingen geen erkenning door Washington van het front inhoudt. Ook worden Noordsporen volgens welke de Amerikaans verkenningssluchten, die nog boven Noord-Vietnam worden uitgevoerd, schending van de overeenkomst inzake de bombardementsstop inhouden.

In Parijs zeggen Amerikaanse functionarissen nog steeds hoop te hebben op uitgebreide besprekingen in de verwachting dat de regering in Saigon er tenslotte toch aan zal deelnemen. De Amerikaanse delegatie staat voortdurend contact met de Noordvietnamese vertegenwoordigers. Zoveel van hoge Noordvietnamese zijde als van de zijde van de delegatie van het Bevrijdingsfront is vernomen dat deze delegatie met alle geduld wachten tot de onderhandelingen kunnen beginnen

ALS MEN foto's ziet van mevrouw Nguyen Thi Binh, de leidster van de delegatie van het Zuid-vietnamese Bevrijdingsfront in Parijs, kan men moeilijk zeggen of ze een harde, capabele vrouw is of een oriëntaals sieraad. Haar gezicht is mager en regelmatig — velen zeggen dat ze erg mooi is —, ze heeft een melancholieke uitdrukking, maar haar glimlach kan plotseling overgaan in een uitbundig schateren. Ze komt de conferentiezaal binnen in een wolk van Chanel nr. 5. Ze lijkt jonger dan de eenenveertig jaren die men zegt dat ze telt. Als ze praat komt ze met een klein vogel-stemmetje voor de dag — maar dat gaat eigenlijk voor de meeste oosterse vrouwen op. Ze maakt de indruk haar taak in Parijs goed aan te kunnen omdat ze zoveel ontspannenheid weet op te brengen dat ze tijdens de gesprekken keer op keer een lichte toets kan aanbrenge. Wie echter mevrouw Thi Binh's biografie leest komt tot de conclusie dat zij wel hard en capabel móet zijn, een vechtster, die voor geen verantwoordelijkheid terugschrikt. Chanel en het

stemmetje zijn daarbij charmante toegiften.

Ze werd in 1927 in Saigon geboren als kleindochter van de patriottisch gezinde Phan Chu Trinh en dochter van een bekend ambtenaar. Na haar schooltijd weerde ze zich als studente, door op te komen voor de rechten van de jeugd en de democratische vrijheid. In 1950 sluit ze zich aan bij de progressieve vrouwen en wordt ze bovendien bestuurslid van een beweging van scholieren, studenten en intellectuelen in Saigon, bekend onder de naam Tram Van On. In 1951 wordt ze gearresteerd en gevangen gezet. Drie jaar later komt ze vrij als de Akkoorden van Genève worden ondertekend (ook de jaren tussen 1940 en 1943 heeft ze gevangen gezeten). De laatste jaren heeft ze fel gestreden tegen — wat ze noemt — de Amerikaanse agressie en is ze een van de leidsters van de Zuidvietnamese vredesorganisatie. Ze is vice-presidente van de vrouwenvereniging ter bevrijding van Zuid-Vietnam. De laatste zes jaar heeft ze in haar functies heel wat delegaties geleid.

VREDESOVERLEG

Gaat Saigon overstag?

SAIGON, 16 nov. —(UPI) — De Zuidvietnamese regering schijnt onder de harde pressie van Washington langzaam overstag te gaan en meer geneigd te zijn tot een „realistische kijk” op de vredesonderhandelingen in Parijs. Volgens betrouwbare regeringskringen is Saigon bezig zich alsnog een plaats aan de conferentietafel te verwerven. Amerikaanse woordvoerders zijn echter nog zeer voorzichtig in hun interpretaties van de Zuidvietnamese „ommezwaai”.

Volgens een Zuidvietnamese regeringsambtenaar is de regering tot een soepeler standpunt gekomen na besprekingen tussen de Amerikaanse ambassadeur en de Zuidvietnamese president Thieu. „We zijn tot de conclusie gekomen dat we vroeger of later toch naar Parijs zullen moeten gaan”, aldus de Zuidvietnamese onofficiële woordvoerder. Tot nu toe heeft president Thieu zich in het openbaar altijd sterk afwijzend uitgelaten over Zuidvietnams deelname aan de besprekingen in de Franse hoofdstad.

President Johnson zei gisteren desgevraagd, dat er nog geen duidelijke tekenen waren van een wijziging in het Zuidvietnamese standpunt. Hij liet doorschemeren, dat de Amerikaanse regering wel zware druk uitoefende op het bewind in Saigon.

Kwestie van Parijse overleg nog in impasse

*16 nov 68
Nhi*

Nog steeds verkeert het probleem van de uitgebreide vredesonderhandelingen over Vietnam in Parijs in een impasse. Hoewel president Johnson vrijdag op een geïmproviseerde persconferentie in Washington zei dat de VS al het mogelijke doen om te komen tot „substantiële” vredesbesprekingen in aanwezigheid van een afvaardiging van de Zuidvietnamese regering, blijkt dat het niet alleen Saigon is dat een belemmerende factor is. Ook tussen Washington en Hanoi bestaan over en weer nog steeds wrijvingen die afbreuk dreigen te doen aan de Amerikaans-Noordvietnamese „package deal” die het uitgebreide vredesoverleg mogelijk moest maken.

Zo heeft de woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie te Parijs, Nguyen Thanh Le, vrijdag in antwoord op Amerikaanse beschuldigingen dat Noord-Vietnam de gedemilitariseerde zone voor beschietingen op het Zuiden misbruikt, geantwoord dat Washington deze beschuldigingen heeft geuit ter camouflage van de Amerikaanse verkenningsvluchten boven Noord-Vietnam, die nog steeds doorgaan.

Nguyen Thanh Le noemde een recente verklaring van het State Department, ondertekend door de plaatsvervangende minister van buitenlandse zaken, Katzenbach, over Noordvietnamese beschietingen vanuit de gedemilitariseerde zone „een flitsvlucht”, bedoeld om de intensivering van de oorlog in Zuid-Vietnam en de verkenningsvluchten te camoufleren teneinde de wereldopinie te

misleiden die aandringt op het zo spoedig mogelijke begin van het vredesoverleg tussen de vier partijen (VS, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront)”.

Noord-Vietnam dringt er, aldus Le, bij de VS op aan het overleg met drie partijen te beginnen, zonder Saigon. De Zuidvietnamese regering kan zich, als zij dat wil, er altijd nog bijvoegen, aldus het Noordvietnamese standpunt. (Saigon boycot het vredesoverleg omdat het tot geen prijs het Bevrijdingsfront wil erkennen en het meent dat deelneming aan vredesoverleg waar dit Front als onafhankelijke partner eveneens aan deelneemt, als zulk een erkenning zou kunnen worden opgevat.)

Beschieting van zone

De Noordvietnamese woordvoerder in Parijs deelde mee dat sinds de stopzetting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam op 1 november boven Noord-Vietnam twee Amerikaanse verkenningsvliegtuigen zijn neergeschoten, dat Amerikaanse oorlogsschepen woensdag het zuidelijke deel van de gedemilitariseerde zone die Noord- en Zuid-Vietnam scheidt hebben beschoten en dat Amerikaanse artillerie hetzelfde gebied donderdag heeft beschoten.

Ook gisteren hebben Amerikaanse vliegtuigen en artillerie twee keer de gedemilitariseerde zone aangevallen en beschoten, zo blijkt uit een bericht uit Saigon. (Reuter)

Weigering

zonder zin

IN WASHINGTON heeft het ministerie van buitenlandse zaken tot tweemaal toe verzekerd, dat Amerika niet van plan is rechtstreekse onderhandelingen met Noord-Vietnam zonder aanwezigheid van een delegatie van Saigon te beginnen. De bedoeling hiervan is de slechte indruk weg te nemen van de woorden van Clark Clifford, de Amerikaanse minister van defensie, die dinsdag op een persconferentie niet alleen verklaarde, dat president Thieu door de Amerikanen volledig op de hoogte is gehouden van de elementen van het „package deal“ met Hanoi (dit in tegenstelling tot de versie die in Saigon circuleert), maar dat president Johnson bij Zuidvietnamese weigerachtigheid de grondwettelijke verantwoordelijkheid heeft voort te gaan met de onderhandelingen.

Minister Clifford tekende de Amerikaanse rol bij de onderhandelingen wel bijzonder terughoudend, toen hij

De Toestand

hieraan toevoegde, dat er veel militaire kwesties zijn die door Amerika en Hanoi geregeld kunnen worden . . . en dat is onze werkelijke taak. Wij zijn daar geweest als een militair schild voor Zuid-Vietnam“. Dat werkte hij verder uit met de woorden, dat er met Hanoi al programma's uitgewerkt konden worden voor de terugtrekking van Noordvietnamese en Amerikaanse troepen. Hij zei ook niet te verwachten bij de politieke regeling in Zuid-Vietnam betrokken te worden.

DIT IS overigens een scheiding tussen het militaire schild en de politieke regeling die onhoudbaar is, daar Amerika's militaire inzet wel degelijk een politieke regeling in een bepaalde zin ten doel had.

Door de woorden van Clifford schemert weer de oude fictie, dat Amerika's militaire ontplooiing alleen maar in verband staat met de aanwezigheid van Noordvietnamese troepen. Vroeger was het een argument voor de escalatie, nu doet het argument dienst bij de verlangde de-escalatie. Dat het een fictie is, blijkt we uit de reacties van Saigon, dat heel goed voelt, dat het nu als drukmiddel tegen de eigen bondgenoot wordt gebruikt.

Men zou nl. veronderstellen, dat het Saigon uit het hart gegrepen zou zijn, wanneer Amerika in overleg met Hanoi de situatie tot stand zou kunnen brengen, dat Saigon zonder hu

tenantse inmenging (van Hanoi) of rebellie van het Nationale bevrijdingsfront meester zou worden. Saigon zie het bevrijdingsfront alleen maar als een verlengstuk van Hanoi, dat zonder Noordvietnamese hulp ineens zou storten. Het enige probleem zou dan de aftocht van de Noordvietnamese troepen zijn.

Maar Saigon juicht de gang van zaken, zoals door Clifford geschilderd, helemaal niet toe, want het weet heel goed, dat Amerikaans-Noordvietnaams overleg over militaire zaken met als uiterste consequentie een aftocht van Amerikaanse en Noordvietnamese troepen geen politieke oplossing brengt zoals Saigon die wil. Het bevrijdingsfront zou er zeker niet door ineenstorten.

De weigering aan een gesprek over een politieke regeling deel te nemen, wanneer het bevrijdingsfront een eigen identiteit heeft, lost niets op, verergert alleen de narigheid waarin Saigon terecht is gekomen. De afzonderlijke aanwezigheid van het bevrijdingsfront zou ongetwijfeld de status van het front verhogen, maar zonder dat aan de feitelijke machtsverhoudingen iets zou veranderen. Wat zijn nu de mogelijkheden bij deze volslagen verkeerde tactiek van weigerachtigheid?

NA DE overeenkomst van Amerika met Hanoi, die de status in het vage liet, is het uitgesloten, dat het bevrijdingsfront in een ondergeschikte positie aan de besprekingen deel zal nemen. Het enige wat Saigon kan bereiken is, dat het overleg nu mislukt, dat de oorlog op de oude voet hervat wordt door een Amerika, dat er volkomen beu van is en dat zich al bereid getoond heeft de consequenties van de feitelijke toestand te aanvaarden. Zal Washington een blijvend veto van Saigon accepteren?

Een andere mogelijkheid is, dat Saigon geïsoleerd komt te staan de woorden van Clifford gaan in die richting) en dat onvermijdelijk het huidige regime ineens zal storten, wanneer het Amerika ernst wordt met zijn besluit zich van de Vietnamese last te bevrijden, een bevrijding die de afgelopen maanden al voorbereid werd door de steeds sterkere nadruk die op de rol van de bondgenoot werd gelegd en door de mededelingen dat de oorlog gedeamericaniseerd zou worden.

Een derde mogelijkheid is, dat Saigon ten slotte eieren voor zijn geld kiest en onder zware Amerikaanse druk toch aan het overleg gaat deelnemen. Hierdoor zou het eigen zwakte en gebrek aan eigen wilsvorming duidelijk demonstrenen.

Hoe men het ook wendt, Saigons weigerachtigheid heeft de status van het bevrijdingsfront meer goed gedaan dan een aanvaarding van het gesprek met een vaagheid over die status.

VS en Vietnam

17 juni 64 Rijk

Het is voor ieder behoorlijk georiënteerd democratisch denkend mens duidelijk, dat de regering van de VS met haar wijze van onderhandelen over Vietnam geheel op de verkeerde weg is. Uittalingen als van de minister van defensie, Clark Clifford, aan het adres van de regering te Saigon zijn volstrekt ondemocratisch.

De VS erkent de regering van Zuid-Vietnam reeds sedert jaren als de rechtmatige over dat gebied en is op verzoek van die regering nog onder Eisenhower en Kennedy te hulp gekomen tegen de agressie van Noord-Vietnam. Dit is nota bene de rechtvaardiging van de aanwezigheid der strijdmacht van de VS in dat deel van Zuid-Azië.

Met volstrekte negatie van de rechter ook van de kleinste staat wordt de regering van Zuid-Vietnam, de hoofdbelanghebbende en meest gereede partij, nu naar het tweede plan geschoven en op één lijn gesteld met rebellen.

Wanneer de regering van de VS nog wil doen geloven aan haar eerbiediging van deze rechten, dan wijzige zij alsnog ten snelste haar houding. Zo niet, dan kunnen demonstraties als die van 16 maart jl. in Den Haag gevoeglijk achterwege blijven. Ik doe dan niet meer mee.

R. J. NELEMANS

Den Haag

Saigon wil wellicht nu praten

PARIJS, zaterdag

In Parijs en Washington groeit de hoop dat de Zuidvietnamese regering haar twee weken geleden afgekondigde boycot van de vredesonderhandelingen zal opheffen en een onderhandelingsdelegatie naar Parijs zal sturen.

Deze nog onbevestigde berichten steunen op inlichtingen uit Saigon en Hanoi. In de Zuidvietnamese hoofdstad heeft president Thieu gisteren voor het eerst sinds een week weer een onderhoud gehad met de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker. Hoewel over de inhoud van het gesprek niets concreets bekend is, verluidt in Saigon dat Thieu zijn afwijzende houding langzaam aan prijs geeft, nadat de Amerikanen hem hebben verzekerd dat de delegatie van het Nationale Bevrijdingsfront, de politieke organisatie van de Vietkong, door Washington niet als zelfstandige delegatie zal worden beschouwd, maar als onderdeel van de Noordvietnamese afvaardiging.

Hanoi

Uit Hanoi wordt gemeld dat een van de hoogste functionarissen van de Noordvietnamese delegatie, Le Doec Tho, via Peking en Moskou op weg is naar Parijs. Hij zou nieuwe voorstellen van president Ho Tsji Minh meebrengen, die zo geformuleerd zijn dat de deelname van de delegatie uit Saigon vergemakkelijkt wordt.

Uit Franse diplomatieke bronnen verluidt dat het akkoord, dat nu in Saigon tussen Amerika en Thieu voor de deur schijnt te staan, voorziet in een grotere rol voor Saigon bij de onderhandelingen.

(AP/UPI/Reuter)

16 NOV
68
NR

Meer dan een miljoen Amerikanen houden de wacht in Oost-Azië

HONGKONG, november —

De vredesonderhandelingen in Parijs en de Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn twee gebeurtenissen die grote gevolgen voor Azië zullen hebben. Daar de Amerikaanse politiek, gericht op dit gebied, gereflecteerd wordt in de huidige besprekingen in Parijs, kan nog geen enkel land beslissen welke methode het moet volgen bij de uitvoering van ontworpen of bestaande ontwikkelingsplannen.

Iedereen die, passief of actief, bij de stabilisatie van Oost-Azië is betrokken, moet echter ook rekening houden met een ander belangrijk feit. Namelijk de, bijna overweldigende, Amerikaanse militaire macht in dit gebied, die, afhankelijk van ieders persoonlijke mening, de

Amerikaanse marine bij Perth, aan de Australische noordwestkust, heeft gebouwd. Hierdoor zijn de Verenigde Staten in staat de Chinese proeflanceringen, in West-China, met intercontinentale ballistische projectielen van „nabij“ te volgen.

Bronnen

Een grote hoeveelheid betrouwbaar materiaal over de omvang van Amerika's militaire macht in Azië kan men verzamelen door gewoon officiële en semi-officiële publikaties na te slaan. Getuigenverklaringen voor het Amerikaanse Congres bevatten zelfs indien gecensureerd, een schat van gegevens.

Vrijwel elk Amerikaans legeronderdeel heeft zijn eigen krant, en deze bladen verschaffen bruikbare informatie over o.a. commando-uitbreiding en het komen en gaan van diverse troepenonderdelen. Wanneer een overzees militair onderdeel in een bepaald gebied een zekere omvang bereikt — bijvoorbeeld meer dan duizend man —, krijgt het een speciaal APO (Army Post Office) busnummer in San Francisco. Zo ontving een Amerikaans luchtmachtverbindingdetachement in Chieng Mai (Thailand) onlangs zijn eigen APO-nummers. Dit kan (maar niet al-

reidde. Volgens hem kwam een groot aantal vliegers en ander ondersteuningspersoneel regelmatig voor drie tot vier weken „tijdelijke dienst“ naar Thailand.

Laos

Wat de, onofficiële, Amerikaanse militaire aanwezigheid in Laos betreft, moet men aannemen dat deze zich beslist niet beperkt tot het „adviseurschap“. Een sergeant van de „groene baretten“ gaf in een gesprek toe, dat hij deel uitmaakte van een vooruitgeschoven observatiepost belast met de „vuurleiding“ voor de artillerie- en luchtmachtbombarde- menten op de Ho-Tsji Minhroute in Laos.

Hoeveel Amerikaanse militaire adviseurs precies in Laos zijn gestationeerd is onmogelijk na te gaan, maar hun aantal is, sedert het recente communistische offensief in dat land, beslist uitgebreid. Volgens verschillende waarnemers zijn, sinds de beperking van de bombardementen op Noord-Vietnam, de Amerikaanse grond- en luchtaanvallen op het Laotiaanse gedeelte van de Ho-Tsji Minhroute opmerkelijk verhevigd. De Amerikanen worden hierbij actief gesteund door de Thailandse luchtmacht, door sommige stammen uit de heuvels van dat gebied en door het

THAILAND

Totale sterkte: 00

leger: 10

luchtmacht: 00

vloot: 10
mariniers: 00

burgerpe

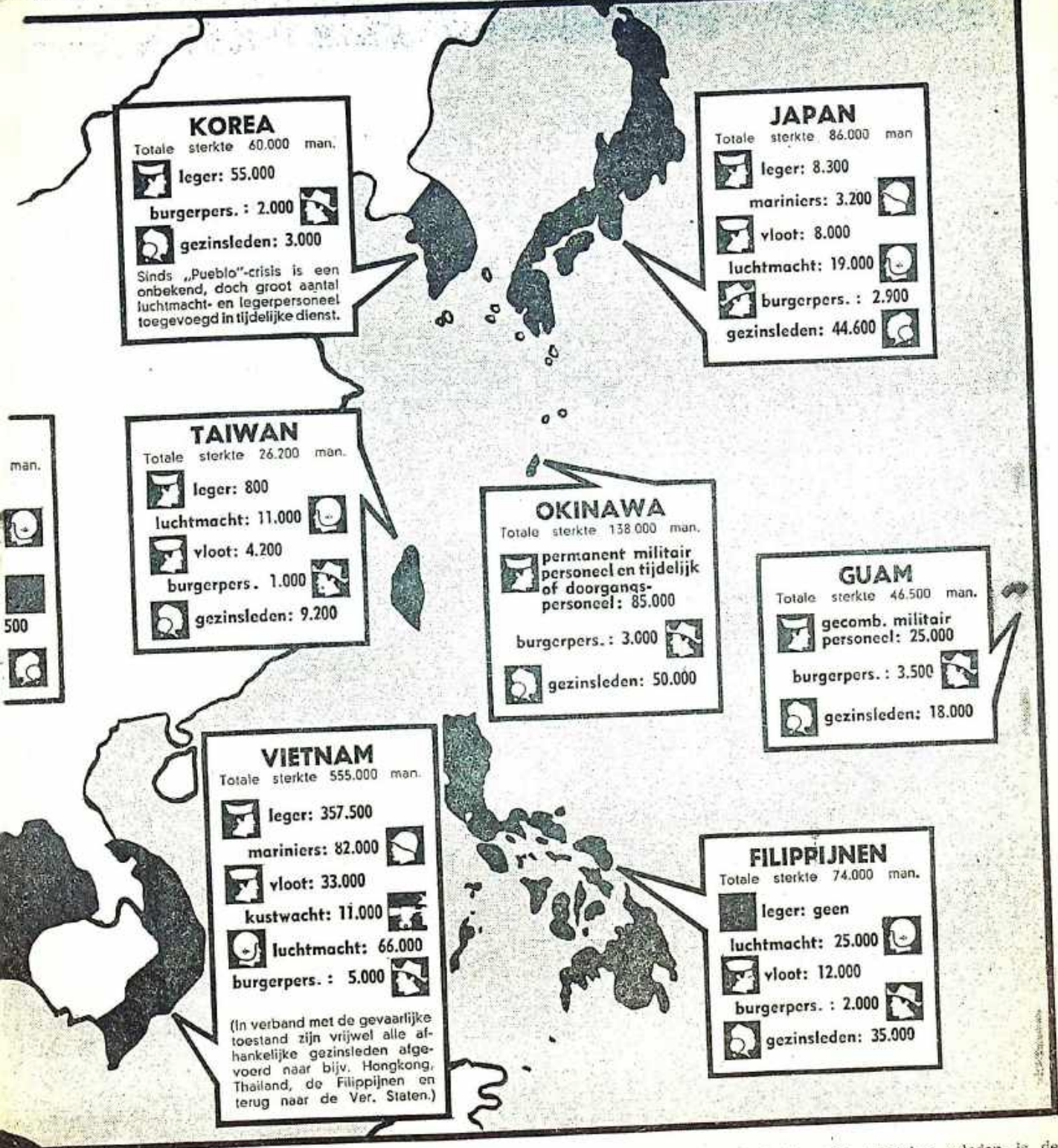
afhank
gezinsleden: 00

gen de recente rap door de Amerikanen litaire uitrustingen de Birmaanse regering tegen de communist vooral na Rangoons Peking vorig jaar.

Hoewel de Verenidia's grensoorlog me dit land bevoorrad zienlijke hoeveelheid aal geschikt voor

A'S MILITAIRE STERKTE PER LAND

en over de gevoerde mi-wapens voor n haar strijd e infiltraties, enigheid met

hoogvliegende spionagevliegtuigen. (Het was ook van deze basis dat Powers in 1960 met zijn U-2 opsteeg voor een verkenningvlucht over de Sovjetunie en later door de Russen onlaag werd gehaald.)

Nepal

Ook op de gladde Himalajahellingen van Nepal zijn de Verenigde Staten sterk vertegenwoordigd. In Kath-

taak beperkt zich voor het grootste deel tot het geven van adviezen en het verzamelen van inlichtingen met betrekking tot communistisch China. Omdat de regering van Tsjiang Kai-sjek geen politieke oppositie duldt en van mening is dat het land, in geval van een Chinese aanval, door de Zevende vloot verdedigd moet worden, bestaat er vanzelfsprekend maar weinig publieke commentaar op de aanwezigheid van de Amerikaanse militairen op dit ei-

loeloe vijf maanden geleden is de Amerikaanse militaire hulp aan Seel drastisch uitgebreid.

Enorme organisatie

Als men de diplomatieke missies, de talloze meteorologische en satellietverkenningseenheden en alle andere categorieën officiële Amerikaanse functionarissen, over Azië verspreid — Japan, Okinawa en de Filipijnen inclusief — bij elkaar op-tedon duidelijk

ur
rkingen
erwerk
wereld
tal, dat
kunnen
il Ro-
n heb-
feverij
.90) in
lokke-
moe-
heim-
rdoor
zing-
voerd
ering
gma-
il-
oude
son-
cht:
kan-
temt
sa-
zijn
art-
en
de
ijft
or-
tel
an
en
en
ijf
ke
ig
at
e
-
e
k

de reeds bestaande spanningen in dit werelddeel door haar aanwezigheid nog verhoogt.

Wanneer men de burgeremployés en hun gezinsleden meetelt, komt men tot een aantal van ten minste 1.057.200 Amerikanen die permanent gestationeerd zijn in Zuid-Vietnam, Okinawa, Japan, de Filipijnen, Thailand, Zuid-Korea, Guam en Taiwan. Dit cijfer omvat ten minste 378.600 legermilitairen, 58.200 man marinepersoneel, 85.200 mariniers, 166.000 man luchtmacht en 11.000 man kustwacht.

Hieraan moet men nog toevoegen de 135.000 militairen die niet onder de hierboven genoemde dienstvakken en wapens vallen, en de 30.000 man militair personeel die elke maand het doorgangskamp in Okinawa passeert.

De totale Amerikaanse strijdkracht in Azië omvat 864.000 man, waarvan ongeveer 550.000 man in Zuid-Vietnam en de resterende 314.000 in zeventien andere Aziatische landen.

De strategische kracht van de in dit gebied vertoevende Amerikaanse Zevende vloot is waarschijnlijk gelijk aan die van alle in Azië gevestigde Amerikaanse grondstrijdkrachten tezamen. Deze Zevende vloot is de verantwoordelijke is voor het gebied tussen 160 graden o.l. en de Indische oceaan (ruim 77 miljoen vierkante kilometer), bestaat uit ten minste 190 schepen, 80.000 manschappen en 750 vliegtuigen.

Het is echter niet Amerika's enige Pacificvloot. De Eerste vloot, gestationeerd aan de westkust in San Diego, Long Beach en San Francisco is van ongeveer gelijke grootte.

Zevende vloot

De Zevende vloot bestaat o.a. uit vijf vliegkampschepen, meestal geleid door het atoomschip Enterprise, 55 torpedojagers, vier of vijf kruisers en een onbekend aantal duikboten. Verder omvat zij een antiduikbooteenheid, geleid door een vliegkampschip, een mobiele eenheid voor de landing van mariniers en uitrustingen, en een complete mobiele logistieke ondersteuning bestaande uit ongeveer 45 schepen, die voor de bevoorrading en reparatie van de vloot op zee zorg dragen.

Behalve de op de vliegkampschepen gestationeerde toestellen die met kernwapens kunnen worden uitgerust, zijn ook sommige torpedojagers en kruisers uitgerust met raketten die van een atoom- of waterstofbomkop kunnen worden voorzien.

Atoomduikboten patrouilleren vanaf de Beringzee via de Chinese zee tot de Indische oceaan. Sommige van hen zijn "jagers" en worden ingezet in operaties tegen vijandelijke duikboten. De meeste zijn uitgerust met de Polarisraket, die, van een kernkop voorzien, onder water gelanceerd wordt en enkele duizenden kilometers verder doelen in China of Siberië kan bereiken.

Plannen de Polarismissen door Poseidons, de nieuwe geleide lanceer-afstandsraketten, te vervangen zijn reeds in vergevorderd stadium. De Poseidon, onder de waterspiegel

tijd) wijzen op de aanwezigheid van een volledig nieuwe tactische luchtmachtbasis.

Zowel in Vietnam als in andere delen van Azië publiceren de Amerikaanse bases hun eigen telefoonboek. Deze gidsen, hoewel meestal min of meer verouderd, bevatten een overvloed aan informatiemateriaal en zijn bovendien zeer gemakkelijk verkrijgbaar. Moeilijker is het met de z.g. "doorgangsonderdelen" of de eenheden op TDY (Temporary Duty).

Tijdens mijn bezoek aan Thailand vertelde een kok op een van de Amerikaanse luchtmachtbases me dat, hoewel zijn officieel rooster vijfduizend porties per maaltijd aangaf, hij in feite circa tienduizend porties be-

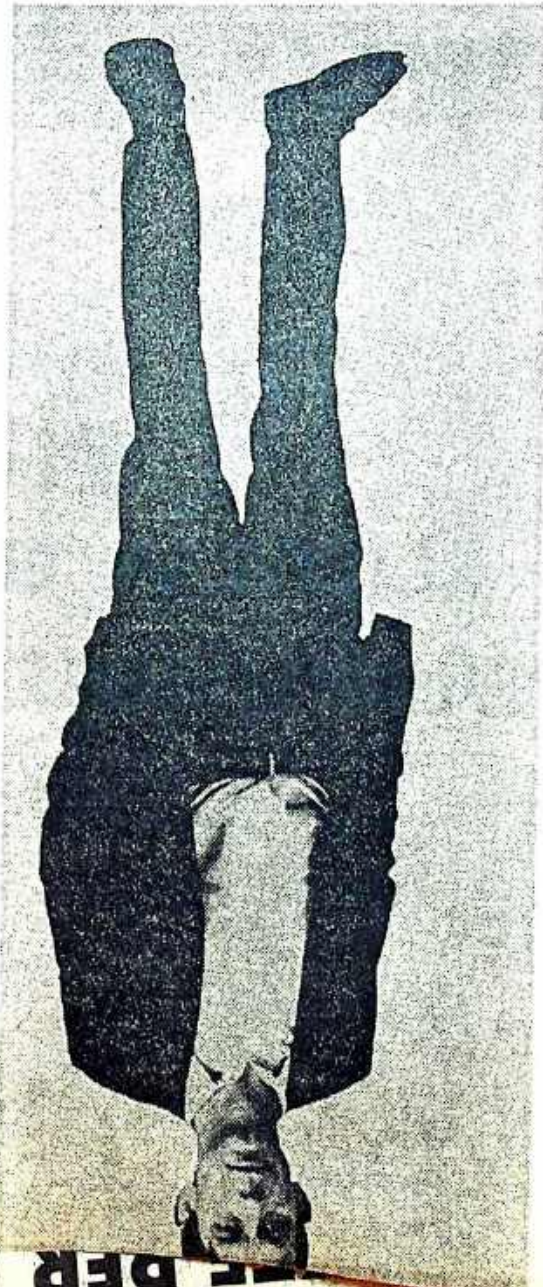
Birma, India en Pakistan

Van de in Birma gestationeerde Amerikaanse adviseurs wordt aangenomen dat zij de regering Ne Win assisteren in haar voortdurende strijd tegen de opstandige, door de communisten gesteunde rebellen. Aangezien buitenlandse bezoekers aan Birma nog steeds slechts een 24 uur geldend transitvisum uitgereikt worden, is het bijzonder moeilijk precies na te gaan hoe groot in bite de Amerikaanse militaire assistentie aan dit land is. De enige betrouwbare, doch schaarse, berichten bevei-

bergland, de aanwezigheid wijzen op de aanwezigheid rikaanse militaire adviseurs die Himalayagrenzen.

Pakistan, oorspronkelijk aanhanger van de ZO oost-Aziatische Verdragen en een gretig consument van kaans militair materieel, afgelopen jaren vriendschappelijke verhoudingen met China weten te ontwikkelen er thans naar uit dat het verdrag zal opzeggen kraken welke de Verenigde Staten machtbasis in Peshawar bruiken voor het verzamelen van lichtingen door middel van

Siegfried Lenz

G. W. HUYGENS

...el mogelijk in de oorspronkelijke...
...s de verneming begonnen om de...
...den el wat uitvoeriger gekund...
...in zijkort en ter zake, de Hiera...
...n Traakunsten.
...erhandlung Over het reizen gehou...
...bedid zal wel zijn de Hollandse
...er Nederlandse letterkunde, waar...
...nd in Leidse afdeling van de
...eidelet in Duitsland, maar in de
...eld; voorzover ik weet tijdens
...wel naukeurigheden, Jan van
...Bewend. Ook zijn er bij de
...k he ook vroeger al op geweest,
...waarertgens wel wat op aan te
...hal komen is een pluspunt van
...elijken? Dat dergelijke geschrift...
...w waarom aangehaald, maar wie
...hte schrijft Bezwaren tegen den
...n al maar van naam kent. Het
...gaveijke werken integraal her...
...stapassommingen blijft het, zijn
...ek veter van Woensel. Alles bij...
...Kinderdrukt is, of de verrassen...
...griff, het dat bijvoorbeeld een
...rt kijet nalaten, vele passages te
...erde werken als de ongevæn...
...ntrouwen, bij het doorbla...
...reputiviteit mochten ze uiter...
...de s of Jan-Jannetje, maar ter
...d zwaar te wachten op een
...depaanwezige zijn, spreekt van...
...t devenals in de overige, ver...
...kom
...e fig Kinker nog lang niet tot
...met dwerk is een belangrijke en
...t mis maar het verdient zeker de
...ordigt dichtstuk van Kinker is in
...er dazzen van den Brink niet
...n meppnemen, maar het is toch
...gen achter.
...busket watonder de persoonlijke
...d varter alsmede vijf prozastuk-

Specrum van de Nederlandse letterkunde

In de reeks Spectrum der Nederlandse Letterkunde (Prisma-boeken, Het Spectrum, Utrecht-Antwerpen) zijn enkele nieuwe deeltjes uitgekomen. Dit eerste, die een bijzonder uitvoerige selectie uit onze oudere literatuur zal bevatten, is op vijftienhonderd nummers berekend. Bij de bespreking van de eerstverschene nummers (1, 2, 3 en 10) heb ik ten overvloeg vermeld dat afzonderlijke deeltjes niet verkrijgbaar zijn. Dit blijkt onjuist (prijs f 3,90 bij inkeuring, losse nummers f 4,50). Zoals men heeft kunnen lezen werd deze uitgave aanleiding tot moeilijkheden, althans tot veront-rusting in het kamp van de hologen. Bij de aankondiging van de vorige nummers merkte ik al op dat de samensteller, dr. M. C. A. van der Heijden, bij zijn omvattende arbeid gebruik heeft kunnen maken van bestaande tekstkritische uitgaven. Ik heb daar toen zo waar niet aan getrokken omdat het een populare uitgave is en geen wetenschappelijke. Immiddels heeft prof. dr. W. A. P. Smit in de Nieuwe Taalgids de kat de bel aangeboden om tegen dit vrijmoedig gebruik protest aan te tekenen, hoewel ook hij oog had voor de positieve kant van de uitgave.

Het blijft een moeilijke zaak, die twee kanten heeft. Enerzijds bestaan de filologische uitgaven, zoals de Zwolse reeksen van Tjeenk Wllink, die tot stand gekomen zijn in opdracht van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Hiervoor hebben de verzorger een honorarium dat we beter een vergoeding kunnen noemen omdat het meestal in geen enkele verhouding staat tot de bestede tijd en moeite. Vertegenwoordigers van de alta-wetenschappen worden nu eenmaal gezocht grote ideeën te zijn, en in hun eisen zijn zij doorzwaans bescheiden dan de "creative" letterkundigen. Zonder dit idealisme zou er trouwens van hun wetenschappelijke uitgaven niet veel terecht komen. Nu zijn teksten waarop geen auteursrecht staat vogeltrij. Met verklaringen aantekeningen is het anders gesteld, maar in de praktijk is dit een onconformeerbare zaak; zeker wanneer het (zoals hier) bondige toelichtingen bij de tekst betreft; het aantal mogelijkheden blijft immers beperkt. Hier-tegen wel tegen het hier en daar zonder bronvermelding overnemen van kritisch bewerkte teksten en van betrekkelijk weinig bekende werken die op zekere hoogte zijn verschenen. Tot gewoeden, hoewel studerende het voorbodig uitgebrerde aantekeningen niet kunnen missen. Zo omgeveer ligt het probleem, dat een juridische kant heeft voorzover het de zogenaamde kritische tekstuilgaven betreft. Daarnaast, en hierop heeft prof. Smit de nadruk gelegd, is er een morele kant aan de zaak.

Maar tegenover dit alles staat dat deze serie aan een heel brede lezerskring een unieke verzameling kan worden voor...

ROB STEVENS

dat de Verenigde Staten in dit oer van de wereld een reusachtige administratieve organisatie hebben opgebouwd, die gesteund wordt door een geweldige, zij het niet altijd effectieve, militaire macht. Dit militaire potentieel, zowel te land, ter zee als in de lucht, kan niet op korte termijn ontmanteld worden, zelfs niet als de vrede in Vietnam eindelijk zal terugkeren. En sommige Aziaten hopen dat de Amerikaanse troepen hier definitief zullen blijven.

Korea

Als resultaat van de mislukte communistische moordaanslag op president Park van Zuid-Korea en de verovering van het spionageschip Pueblo door Noord-Korea waren de Amerikanen gedwongen snelle stappen te ondernemen en werden haastig diverse eskaders gevechtstoestellen, jagers en bommenwerpers naar Zuid-Korea overvlogen. Sedert de besprekingen tussen president Johnson en president Park in Hono-

Taiwan

De Amerikaanse militaire missie in Taiwan is betrekkelijk klein, en haar

mandu bevoorkende. Het kan de ambassade, waar bedrijvige diplomaten en talrijke functionarissen van hulporganisaties en inlichtingendiensten duidelijk een zelfde doel nastreven als de honderden Chinezen, Russen en Indiërs, die hier ijverig de belangen van hun land in het oog houden. Een groot deel van Amerika's inlichtingenmateriaal over China, in het bijzonder Tibet, wordt in of via Nepal verzameld.

Deutchstunde

Vrijmoedige bedenkingen

Ten slotte deeltje 20, dat weer zonderling van samenstelling is: *Vrijmoedige bedenkingen*. Het is een keuze uit "een eeuw essays en beschouwingen", namelijk van 1766 tot 1875, en het bevat een verhandeling van de geniale geleerde R. M. van Goens over de vergelijkende van de oude dichters met de van de 18de eeuw moderne, de satirische historie van het Trojaanse paard uit De Lanteren van Pieter van Woensel, het wijsgerige dichtstuk Het alle-ven van Johannes Kinker, de Bezwaren tegen den geest der eeuw van Da Costa, verhandelingen van Jacob Geel, het vermaarde Jan, Jannetje en hun

prof. Smit hiervan eerder een uitgave verzorgde) en Hiede tot Rose-mondt van de Vlaamse priester Justus de Harduwijn, waarmee de grens naar de 17de eeuw is overschreden. Beide jaartsgenomede dichtbundels zijn compleet opgenomen; ook daardoor is dit deel vrij omvangrijk geworden. Wie gevoel heeft voor de charme van de echte renaissancepoëzie zal in de weluidende sonnetten en andere gedichten veel genot vinden, ook al hebben ze na Petrarca en Ronsard aan de wereldliteratuur niet veel toegevoegd. Die oudere dichters werden trouwens vrijmoedig nagevolgd en geplunderd.

Opmerkelijk is het, hoe de mythologische beeldspraak tot de gebruikelijke uitdrukkingenwijze van de dichters gaat behoren. Neem de teuzen; waarmee een Jan van der Noot zijn geshilde tekent: *Om heur schoonheijt mach mense Venus noemen, Diana oock om heur reyn eerlyck wesen, Boven Jumo is sy weert tsijn gheplesen, Tsyns desen tyt queelt (= tydt) myn stole om heur minne.*

Met recht, want een vrouw met de lieflijkheid van Flora, de schoonheid van Venus, het verstand van Minerva, de kuisheid van Diana en de persoonlijkheid van Juno moet een lot uit de loterij zijn. Ten slotte deeltje 20, dat weer zonderling van samenstelling is: *Vrijmoedige bedenkingen*. Het is een keuze uit "een eeuw essays en beschouwingen", namelijk van 1766 tot 1875, en het bevat een verhandeling van de geniale geleerde R. M. van Goens over de vergelijkende van de oude dichters met de van de 18de eeuw moderne, de satirische historie van het Trojaanse paard uit De Lanteren van Pieter van Woensel, het wijsgerige dichtstuk Het alle-ven van Johannes Kinker, de Bezwaren tegen den geest der eeuw van Da Costa, verhandelingen van Jacob Geel, het vermaarde Jan, Jannetje en hun

jongste kind van ter asmeke ken van Busk, waaronder herinneringen, i Men kan nu gpenen, i wel jammer dizen van verteenwoordichtstuk maar het dit deel wat met werk is ee onderschatte I Kinker m Dat in dit venals in e maarde paradedaanwezic z, herdruk van des of Jan-tar wille van de reitviteit moel aard niet ontbrouwens, b aarde Reinart niet nalaten, v herlozen. Maar belangrij het dat bl dichtstuk van Kierdrukt is, of de journalistiek ster van Woe door, uit bovenstapsoemingen een, uit bovengaatwijken werken druk, die men maar van ne eens zo beruchtechrijft Bezwa gheet der eeuw valom aangeha heeft het werkelijzen? Dat derg ten nu in veler ik komen is een deze uitgaven, waerigens wel i merken valt.

De inding, ik h ook vroeger is allesbehalve begend. Ook zi toelichtingen wel nauwkeurigheid Hout bijvoorbeeld voorzover ik het beleg van Leidest in Duitstan Maatschappij der verhandse letter voor Geel de verhanding Over het den zou hebben; bedd zal wel zijn maatschappij van trakunsten. De toelichtingen zijn overgenomen. Maar ten slotte is de dermening beg tuuropgaven hadden al wat uitvoer spelling zijn overgenomen.

G. W.

Deelneming Saigon aan vredesoverleg verwacht

In Saigon en Parijs hebben het afgelopen weekeinde geruchten gecirculeerd volgens welke Saigon binnenkort zijn verzet tegen het Vietnamese vredesoverleg te Parijs zou opgeven en aan dit overleg zou gaan deelnemen.

Dit zou gebeuren op basis van Amerikaanse verzekeringen dat deelneming van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront aan het gesprek geen erkenning van dit Front inhoudt.

(Volgens het akkoord Washington-Hanoi zou het vredesoverleg worden uitgebreid door deelneming van de Zuidvietnamese regering en het NLF aan het overleg tussen de VS en Noord-Vietnam.

Saigon had dit geweigerd tenzij de delegatie van het NLF zou worden opgenomen in de Noordvietnamese afvaardiging.)

Recente Amerikaanse verzekeringen dat de VS het NLF niet als onafhankelijke eenheid erkennen en dat de Amerikaanse regering weigert het uitgebreide vredesoverleg als „vierpartijenoverleg” aan te merken, schijnen Saigons verzet te gaan breken.

Vance, de tweede man van de Amerikaanse delegatie in Parijs, zei dit weekeinde nog eens dat volgens het akkoord met Hanoi iedere zijde bij het vredesoverleg vrij is haar delegaties op te stellen op de wijze die haar goedgevondt.

Vance zei te verwachten dat de Zuidvietnamese vertegenwoordigers binnenkort in Parijs aanwezig zullen zijn en een voorname rol zullen spelen bij de onderhandelingen over de politieke toekomst van hun land.

De geruchten over een soepeler houding van Saigon werden ondersteund door een verklaring die president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam aan de Zuidvietnamese pers heeft gegeven en waarin de presi-

dent een beroep deed bij de kwestie van het vredesoverleg matiging te betrachten en begrip op te brengen.

Van Noordvietnamese zijde is evenwel gezegd dat het NLF het Parijse overleg moet bijwonen als „onafhankelijke en gelijkwaardige partner”. In deze Noordvietnamese verklaring, afkomstig van het ministerie van buitenlandse zaken te Hanoi, dordt de regering te Saigon „een instrument van de VS” genoemd die „niemand vertegenwoordigt”.

Strijd bij Da Nang

In Vietnam verwacht men in de komende dagen een grote aanval van guerillastrijders op de basis Da Nang in het noorden van Zuid-Vietnam.

In het weekeinde is na enkele commando-acties tegen de stad de staat van beleg ingesteld. Kleine groepen guerrillastrijders waren erin geslaagd tot Da Nang door te dringen, waar zij drie politiemannen hadden gedood en het radiostation, een spoorwegstation en de grote Amerikaanse basis hadden beschoten.

In de omgeving van de basis zijn verscheidene gevechten op kleine schaal uitgebroken.

Cambodja

Amerikaanse en Zuidvietnamese militairen hebben negen Cambodjaanse vrouwen en kinderen gedood en zes mensen verwond bij een aanval op Cambodjaans gebied, aldus heeft het ministerie van voorlichting in Pnom-Penh zondagavond meegedeeld. De aanval had zaterdag plaats vanuit drie boten die op de rivier de Giang Thanh het vuur hadden geopend op boeren in rijstvelden bij Bat Ponleak, ongeveer 80 kilometer ten westen van Pnom-Penh. De internationale commissie van toezicht zal een onderzoek instellen.

Johnson verwacht nog zware strijd in Zuid-Vietnam

WASHINGTON, 20 nov. (Rtr) — President Johnson heeft gewaarschuwd dat er in Vietnam nog meer zware strijd in het verschiet ligt „voordat het zoeken naar vrede een regeling aan de conferentietafel oplevert”.

„Ik kan niet genoeg onderstrepen dat wij nog geen vrede bereikt hebben — alleen de mogelijkheid van vrede”, verklaarde de president op een onderscheidingsceremonie in het Witte Huis. Hij repte niet van de moeilijkheden met Zuid-Vietnam aangaande het openen van vredesonderhandelingen in Parijs, maar zei: „ons hart en onze hoop gaan uit naar vrede en al onze inspanningen zijn daarop gericht”.

Vietcong-leden hebben vannacht mortiergranaten afgevuurd op een hospitaal in het Amerikaanse militaire kamp bij Danang. Het hospitaal zelf werd niet getroffen, wel een bevoorradingspost der mariniers, waar volgens een woordvoerder sommige militairen licht gewond werden. Ook andere Amerikaanse militaire installaties rond Danang zijn onder vuur genomen. Naar mededeling van een militaire woordvoerder in Saigon zijn bij acties in de afgelopen twee dagen in een gebied ten zuiden van Danang 99 rebellen gedood, voornamelijk door artillerievuur.

De voormalige Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, generaal William Westmoreland heeft verklaard, dat Amerika het doel van zijn militair optreden in Vietnam heeft bereikt door Noord-Vietnam aan de onderhandelingsstafel te krijgen. Westmoreland,

die thans stafchef is van de Amerikaanse landstrijdkrachten, zei dat de oorlog in Vietnam niet is verhevigd na stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam.

Johnson voorziet nog harde strijd in Vietnam

Terwijl president Johnson nog eens gewaarschuwd heeft voor harde gevechten in Vietnam voordat een regeling aan de conferentietafel zal zijn bereikt, kwamen uit Da Nang in het noorden van Zuid-Vietnam nog steeds berichten over aanvallen van Noordvietnamezen en Vietcong. Zij beschoten met raketten en mortiervuur de Amerikaanse basis aldaar, waarbij inslagen werden gemeld in een gebied waar hospitalen zijn gevestigd. Ook een vliegveld ten zuiden van Da Nang werd beschoten door guerillastrijders.

President Johnson, die sprak ter gelegenheid van de onderscheiding van vier Vietnam-strijders en een aalmoezenier, ging niet nader in op het probleem van de uitgebreide vredesbesprekingen in Parijs. Naar verluidt zou Saigon hebben ingestemd met deelneming aan het overleg, ofschoon over de voorwaarden hiervan nog niets naders bekend is.

(Saigon heeft het overleg tot dusverre geboycot omdat het deelneming aan een gesprek waarbij ook het zuidvietnamese bevrijdingsfront NLF aanwezig is, ziet als een erkenning van het NLF, welke erkenning het niet wenst.) (Reuter)

Oorlogsgevaar

1970/11/18 NR

verplaatst zich

Het moet nog blijken of het taken van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam tot succesvolle vredesbesprekingen zal leiden. Het is wel begrijpelijk dat de Zuidvietnamese regering bij zulke besprekingen niet als vijfde rad aan de wagen wil fungeren. De hele oorlog in Vietnam draaide immers om het zelfstandig voortbestaan van Zuid-Vietnam. De Vietcong-beweging rad en heeft de bedoeling om ook in het zuidelijk deel van het land een communistisch bewind te vestigen, waarna de vereniging met het noorden natuurlijk kon plaatsvinden, waar het overgrote deel van de Zuidvietnamese bevolking echter niets voor voelt. De hulp van Amerika heeft dit tot nu toe voorkomen, maar een militaire beslissing kon er toch niet door worden verkregen.

Daardoor ziet de toekomst er voor Zuid-Vietnam niet zo bijzonder rooskleurig uit. De beslissing van de Vietnamese oorlog komt nu volkomen op het politieke vlak te liggen en Zuid-Vietnam zal er dan uiteindelijk niet aan kunnen ontkomen om ook de Vietcong medezeggenschap in de regering te verlenen. Gezien de ervaring in andere landen duurt het dan meestal niet lang of de communisten weten langzamerhand het heft steeds meer in handen te nemen.

Maar voor Amerika is het zaak om zo spoedig mogelijk de belasting te raken. Er dreigen namelijk andere gevaren. De situatie in het Nabije Oosten, om Israël, neemt een steeds verontrustender karakter aan. Aan de grenzen en in het vorig jaar door Israël bezette gebied nemen de overvallen van de Arabische commandogroepen hand over hand toe, zowel vanuit Egypte als vanuit Jordanië. In laatstgenoemd land dreigden deze commandotroepen zelfs koning Hoesein te verjagen, om de macht er geheel in handen te nemen, hetgeen op het nippertje door het officiële Jordaanse leger voorkomen werd.

Tot nu toe had, sinds vorig jaar juni Syrië zich erg kalm gehou-

de twee burger-ministers Zayen en Makhoes, bezig de economische ontwikkeling van het land te verbeteren. Doch een paar weken geleden heeft er weer een staatsgreep plaatsgevonden, die de aanvoerder van de militante haviken, generaal Hafez Assad, aan het hoofd van de regering bracht. En deze nieuwe regering is zeker van plan een hardere lijn tegenover Israël te gaan volgen. Verwacht kan worden, dat nu ook Syrië zich weer gaat voorbereiden op een nieuwe oorlog tegen Israël, onder aanvoering van de jonge president Atassi. Ook in Irak hebben de „haviken“ weer de macht verkregen, zodat de gordel om Israël weer volledig gesloten en versterkt is. De communistische invloed in genoemde landen is onmiskenbaar.

Voeg daarbij de activiteiten van de Sowjet-Unie, zowel op vlotgebied in de Middellandse Zee en ter land in Oost-Europa, waar na Tsjechoslowakije nu ook Roemenië onder druk wordt gezet, dan wordt het steeds duidelijker, dat zich daar in het Nabije Oosten een gevaarlijke situatie aan het ontwikkelen is. Kenmerkend is ook, dat de pogingen van de VN-bemiddelaar Gunnar Jarring, om Israël en de Arabische landen om één tafel te krijgen, als misluk kunnen worden beschouwd.

Het is bepaald niet opwekkend

Het is een bepaald niet opwekkend gezicht wat zich allemaal in het oostelijk bekken van de Middellandse Zee aan het afspelen is. Nog is Turkije een steunpunt voor het Westen en waakt Joegoslavië er voor niet ook door Rusland aangetast te worden. In een komende strijd om Israël, die haast onontkoombaar lijkt, zal Tito echter trachten zich zo lang mogelijk afzijdig te houden. In ieder geval is de situatie er zó dreigend, dat het voor Amerika geboden is zo gauw mogelijk in Vietnam zijn handen vrij te krijgen. Het zal alle aandacht en wellicht veel van zijn kracht nodig hebben om te voorkomen dat Israël onder de voet wordt gelopen. Hierbij kunnen we echter wel in aanmerking nemen, dat de Russische steun aan de Arabische landen meer voortvloeit uit politieke overwegingen, om zijn goodwill in deze landen te verbeteren, dan om rechtstreeks te helpen bij een aanval op Israël.

H. v. W.

Eremedaille van 'Hollanders' voor Westmoreland

NEW YORK (AFP, ANP) — De voormalige opperbevelhebber van de Amerikaanse troepen in Vietnam, generaal William Westmoreland, is gisteren onderscheiden met de eremedaille van de Holland Society, een in 1885 opgericht genootschap van New Yorkers van Nederlandse afkomst. De onderscheiding wordt ieder jaar toegekend aan een Amerikaan van Nederlandse afkomst die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt. De enige keer dat een niet-Amerikaan de medaille kreeg was vorig jaar, toen prins Bernhard ermee werd bedacht.

Thieu begint koerswending

President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam is woensdag een campagne begonnen om de regeringshouding tegenover de Parijse vredesbesprekingen uiteen te zetten en de weg te effenen voor het geval de regering besluit alsnog aan de onderhandelingen deel te nemen.

Thieu heeft in Voeng Taoe voor 400 ambtenaren toegelicht waarom hij nooit zal toestaan dat het Zuidvietnamese bevrijdingsfront een eigen stem in de besprekingen zal hebben, maar zijn reis was ook bedoeld het land voor te bereiden op een mogelijke wijziging in het standpunt over deelneming.

In een kort bericht over Thiëus reis zei de Zuidvietnamese radio dat de president er de nadruk op legde dat Saigon de Parijse besprekingen niet wil boycotten.

Van Zuidvietnamese zijde is Parijs inmiddels meegedeeld dat president Thieu van plan is een grote delegatie naar de Franse hoofdstad te sturen, waar onder meer politieke leiders, generaals en juristen deel van zullen uitmaken.

Men verwacht dat de afvaardiging onder leiding zal komen te staan van Pham Dang Lam, ex-minister van buitenlandse zaken en hoofd van de groep Zuidvietnamese waarnemers in Parijs. Naar alle waarschijnlijkheid zal ook vice-president Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam als lid van de delegatie naar Parijs komen. Welke taak hij zal krijgen is nog niet bekend. Men kon in Parijs nog geen datum noemen voor de aankomst van de Zuidvietnamese regeringsafvaardiging. Wel werd meegedeeld dat een akkoord met de VS over de te volgen strategie bij het overleg in de Franse hoofdstad voor de deur staat.

De Amerikaanse ambassadeur in Zuid-Vietnam, Ellworth Bunker, heeft vandaag afzonderlijk overleg gevoerd met president Thieu en premier Tran Van Huong.

President Thieu heeft voor later op de dag de nationale veiligheidsraad bijeengeroepen, waarin naast hijzelf en de premier, vice president Ky en de minister van defensie, generaal Nguyen Van Vy zitting hebben.

(Reuter)

Paus wilde naar Hanoi

VATIKAANSTAD, 22 nov. (KNP) — Paus Paulus had naar Noord-Vietnam willen gaan wanneer de omstandigheden gunstiger waren geweest. Hij schrijft dit in een brief aan de aartsbisschop van Hanoi, mgr. J. M. Trinh-Nhu-Khue, in Noord-Vietnam, ter gelegenheid van het eeuwfeest van dit aartsbisdom.

„Wanneer de omstandigheden gunstiger waren geweest”, zo schrijft de paus letterlijk, „waren wij graag zelf in uw midden gekomen om u in uw harde beproevingen te bemoedigen en u te laten voelen hoe zeer wij meeleven. Wij willen dan minstens door middel van deze brief bij u zijn omdat wij geloven, dat wij vooral aan diegenen dienstbare steun moeten geven, die in droefheid verkeren”.

Het gesprek kan beginnen

2000/62 NR2

De Zuidvietnamese regering is door de Amerikanen overtuigd — als men niet wil zeggen gedwongen — dat het toch maar beter is mee te doen aan het gesprek in Parijs. Waarbij waarschijnlijk het overtuigendste argument is geweest dat dit gesprek doorgaat. Met hen of zonder hen. Het regime in Saigon heeft er dus vrede mee dat het bij de Amerikanen aan tafel schuift, zoals bij de Noordvietnamezen een delegatie van de Vietcong (het nationaal bevrijdingsfront N.L.F.) plaatsneemt.

Vervolgens begint dan een spelletje elkaar negeren: voor de Zuidvietnamezen bestaat 't N.L.F. niet, voor Noord-Vietnam en de N.L.F. is het bewind van Thieu niet meer dan een zetbaas van de V.S. Dat lijkt geen uitgangspunt voor een bevredigende conferentie, als een groot deel der afgevaardigden lucht is voor een deel der anderen. Maar men mag aannemen dat zo tegen de tijd dat het gesprek werkelijk begint en — daarvoor is het wachten tot Nixon in januari het Witte Huis betreft — toch meer contact over en weer zal zijn dan men nu vermoedt.

Vredeswil

Ongetwijfeld heeft Hanoi ertoe bijgedragen dat Saigon uiteindelijk aan tafel is gekomen, zij het met het gezichtsverlies van iemand die zijn krachtig nee heel slap heeft moeten inslikken. De De N.L.F. is minstens zozeer er op gebrand dat Hanoi niet de vaagste erkenning geeft aan het regime in Saigon.

Formeel is het zo dat de V.S. uitdrukkelijk stellen dat het aan tafel dulden van de N.L.F. geen erkenning inhoudt en de Noord-

vietnamezen nemen hetzelfde standpunt in ten aanzien van de Zuidvietnamese regering. Maar in feite is dit natuurlijk nonsens: de bereidheid om met iemand te praten is niet anders dan een erkenning dat dit de logische partner is om mee te praten.

Het feit dat zowel Hanoi als Washington tot dezelfde loze redenering komen om een erbijhangende partner een zure pil te laten slikken, wijst bij beiden op de wil om er een akkoord uit te slepen, ook al zou het de partner niet helemaal bevallen. Dat op zijn minst wekt enige hoop dat het Parijse gesprek op de lange duur tot resultaten leidt.

VS doen formeel beroep op Saigon

Thieu blijft tegensputteren

SAIGON, 22 nov. (Reuter, UPI) — Amerika heeft thans ook formeel aan de Zuidvietnamese regering verzocht een delegatie naar Parijs te sturen, opdat daar aanstaande woensdag eindelijk de vredesonderhandelingen kunnen beginnen.

De regering in Saigon heeft tot dusver op diverse manieren gepoogd tegen te strubbelen uit angst voor „gezichtsverlies”, als ze aan één tafel zou zitten met een afvaardiging van de Vietcong of het Nationale Bevrijdingsfront Zuid-Vietnam.

Uit Zuidvietnamese regeringskringen is vernomen dat er wellicht de komende dagen een belangrijke nieuwe stap komt. Anderen zeggen dat mogelijk binnen twee of drie weken een delegatie onder leiding van vice-president Ky naar Parijs vertrekt. Intussen zijn de uitlatingen van president Thieu niet erg bemoedigend.

„Wij zullen niet aan de besprekingen in Parijs deelnemen voordat wij volledige zekerheid hebben dat er bilaterale onderhandelingen worden gehouden,” zo zei hij op een besloten bijeenkomst.

(Thieu wil een „geallieerde” en een „communistische” delegatie.) De president merkte voorts op dat leden van het Bevrijdingsfront nooit zou worden toegestaan deel te nemen aan verkiezingen in Zuid-Vietnam.

Noord-Vietnam heeft een beroep op de VS gedaan hun mortieraanvallen op dorpen in het noordelijke deel van de gedemilitariseerde zone te staken. Anders zal Amerika alle consequenties voor deze acties moeten dragen, aldus een bericht van het Noordvietnamese persbureau, waarin ook melding wordt gemaakt van beschietingen door Amerikaanse oorlogsschepen bij de monding van de rivier de Coea-Viet.

Noord-Vietnam wil opening *2300* van vredesoverleg *me*

Noord-Vietnam heeft vrijdag opnieuw bij de Verenigde Staten op opening van de vredesonderhandelingen in Parijs aangedrongen. Het uitblijven van een Zuidvietnamese regeringsdelegatie mocht Noord-Vietnam, Amerika en het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront niet beletten aan de conferentietafel plaats te nemen.

Zuid-Vietnam zou op elk tijdstip aan de onderhandelingen kunnen gaan deelnemen. „Wij menen dat wij nu direct al — deze middag nog — een driepartijenconferentie kunnen beginnen”, zei de woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs, Nguyen Thanh Le, vrijdag. (Reuter)

Vietnam

17/02/1973
Amerika's moeilijkheden met het weerbarstige Saigon, dat weigerde naar het uitgebreide Parijse vredesoverleg te komen omdat het vreesde hiermee ongewild tot uitdrukking te brengen dat Zuid-Vietnam het Zuid-vietnamese bevrijdingsfront (NLF), dat aan de zijde van Hanoi aan het overleg zal deelnemen, erkent, zal vermoedelijk met een compromis eindigen.

Officieel is over de inhoud van dit compromis nog niets gezegd, maar het schijnt dat, geheel in overeenstemming met de aanvankelijke opvattingen, de oplossing is gezocht in de richting van een vasthouden aan de eigen interpretatie van de status van de delegaties. Zo zal Saigon als het naar Parijs komt, de delegatie van het NLF slechts zien als een onderdeel van de Noordvietnamese afvaardiging, terwijl Hanoi en het NLF zich als afzonderlijke en onafhankelijke partners blijven beschouwen.

Hanoi eist nu snel gesprek

Gevechten in Zuid-Vietnam

PARIJS, 23 nov. (Reuter) — Noord-Vietnam heeft gisteren opnieuw bij de Verenigde Staten op opening van de vredesonderhandelingen aangedrongen. Het uitblijven van een Zuidvietnamese regeringsdelegatie mag Amerika, Noord-Vietnam en het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong) niet verhinderen aan de conferentietafel plaats te nemen. Zuid-Vietnam kan op elk tijdstip aan de onderhandelingen gaan deelnemen. „Wij menen dat wij nu direct al — deze middag nog — een driepartijenconferentie kunnen beginnen”, zei de woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs, Nguyen Thanh Le.

Amerika draagt de volle verantwoordelijkheid voor het uitstel van de onderhandelingen, die zestien dagen geleden hadden moeten beginnen, zei de Noordvietnaams. De „Thieu-Ky-Huong-marionetten” hebben met hun

vertragingstactiek getoond, dat zij gekant zijn tegen vrede. Zij willen dat de Verenigde Staten hun agressie in Vietnam voortzetten. Zij zijn „verraders van het vaderland en agenten in dienst van Amerikaanse imperialisten en roepen de toorn van het volk op”.

Ruim twintig kilometer ten zuiden van de grote Amerikaanse basis Da nang in het noorden van Zuid-Vietnam hebben vijfduizend Amerikaanse mariniers een kordon getrokken rond twaalfhonderd militairen uit Noord-Vietnam, die ook door tweeduizend Zuidvietnamezen worden bestookt.

Amerikaanse artilleristen hebben gisteren voor het eerst sinds het staken van de bombardementen op Noord-Vietnam het noordelijk deel van de gedemilitariseerde zone beschoten. Dat gebeurde nadat was geschoten op een ongewapend Amerikaans verkenningvliegtuig, dat boven het zuidelijk deel van de zone vloog. Een Amerikaanse woordvoerder zei, dat een machinegeweerstelling en een stuk luchtdoelgeschut van de Noordvietnamezen werden getroffen.

Viëtnu of Viëtnooit

Nog geen twee weken geleden gaf president Johnson droevig te kennen dat hij de hoop had opgegeven nog tijdens zijn ambtsperio-

de de Vietnamese puzzel op te lossen. Dat was zijn manier om tegen de Noordvietnamezen te zeggen: dit is je laatste kans, tenzij jullie liever helemaal overnieuw beginnen met de volgende president, die best eens Nixon kan heten.

En de Noordvietnamezen hebben gereageerd — Johnson mag geen groot staatsman zijn gebleken, maar een zeer vernuftig speler in de politiek is hij zeer zeker. Waarbij tussen haakjes niet vergeten mag worden dat een goede slag van Johnson inzake Vietnam ook nog best de kansen van zijn man Humphrey in de verkiezings-slag kan laten keren. Als er eenmaal echt een hoopgevend contact tussen Washington en Hanoi is ontwikkeld moeten veel Amerikanen ook twee keer nadenken als ze op zo'n netelig moment uitgerend van politieke top willen wisselen....

Wat zich allemaal heeft afgespeeld ging grotendeels verscholen achter een mist van vage en soms waarschijnlijk zelfs onware verklaringen. Maar tekenend is wel dat de Amerikanen bijvoorbeeld contact hebben opgenomen met hun nominale bondgenoten in de Vietnamese oorlog over een staking van de bombardementen op Noord-Vietnam. En nog veelzeggender is dat duidelijk de oorlog aanzienlijk is teruggedraaid, inclusief het terugtrekken van Noordvietnamese eenheden uit het zuiden en het weer neutraal maken van de gedemilitariseerde bufferzone tussen de twee Vietnams.

In naam heette het grote probleem dat op de Parijse conferentie aan de orde was, het staken van de bombardementen door de Amerikanen, die hiervoor een Noordvietnamese tegenprestatie vergden, terwijl de Noordvietnamezen over geen tegenprestatie peinsden. In wezen niet zo'n moeilijk probleem. Men zou kunnen zeggen dat de tegenprestatie al geleverd is zonder er woorden aan vuil te maken en stilzwijgend zou dan dit probleem zijn opgelost.

Andere stap

Men mag aannemen dat de onderhandelaars in Parijs in feite al een stap verder waren bij 'n veel penibeler zaak: wie moet met wie praten over wat? De Zuidvietnamese regering verzet zich vanouds met hand en tand tegen het ook maar minimaal erkennen van het nationale bevrijdingsfront —

zeg maar de Vietcong — als gelijkwaardige gesprekspartner, ietwat Noord-Vietnam eist. In redevelijkheid mag men ook wel vaststellen dat die N.L.F. of men wi of niet, nu eenmaal een factor van betekenis is en dat praten zonder hem zinloos is. Zoals het ook zinloos zou zijn als de Zuidvietnamese regering buiten het gesprek bleef.

De Amerikanen zijn tot de erkenning gekomen — de bekering van de vroegere havik McGeorge Bundy duidt er op — dat er wel ontzettend lang kan worden gevochten, maar dat er geen overwinning in zicht is. Beide partijen kunnen wel beletten dat de ander wint, maar zelf geen zege forceren. Dat is al lang duidelijk en het overtuigendste argument dat er maar gepraat moet worden. Vandaar dat zowel Hanoi als Washington naar zo'n gesprek streven.

De voornaamste moeilijkheid is nu wel geworden ook de regering van Thieu tot die erkenning van de werkelijkheid te krijgen..... President Johnson kan nog maar korte tijd handelen. Het is de vraag of in zo korte tijd nog zo veel pijnlijke kwesties kunnen worden opgelost.

Clifford gelooft in Hanoi's goede wil

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, heeft zondag in Washington gezegd ervan overtuigd te zijn dat Hanoi een vreedzame regeling van de Vietnamese oorlog wenst. Als reden voor deze verwachting gaf Clifford op de mislukking van de communistische offensieven en de zware verliezen die Noordvietnamezen en Vietcong dit jaar hebben geleden. Ook uitte Clifford zijn optimisme ten aanzien van de beëindiging van de Zuidvietnamese boycot van het vredesoverleg.

Clifford noemde de beschietingen door Noordvietnamezen van de gede-militariseerde zone schendingen van het akkoord dat ten grondslag lag aan president Johnsons bevel tot stopzetting van de bombardementen op het noorden. De minister zei evenwel dat de Amerikaanse regering niet geloofde dat zij van voldoende ernst waren „om onze plannen te veranderen”. „Indien wij echter aanwijzingen vinden die twijfel doen ontstaan over Hanoi's goede trouw, dan zouden we tot enigerlei actie kunnen overgaan”, aldus Clifford, die hieraan toevoegde dat hij niet geloofde dat dit stadium is bereikt. Mocht dit evenwel wel het geval worden, dan „twijfel ik er niet aan dat de president zal terugkeren tot zijn vroegere politiek, het uitoefenen van druk, hetgeen indien nodig ook bombardementen zal omvatten”.

Bijeenkomst in Parijs

De delegaties van Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront (NLF) naar het vredesoverleg hebben zaterdag in Parijs, toegejuicht door enkele duizenden sym-

pathisanten, op een bijeenkomst felle kritiek geleverd op het uitstel van de vredesonderhandelingen. De sprekers op deze bijeenkomst, de delegatieliders van Hanoi en het NLF, Xuan Thuy en mevrouw Nguyen Thi Binh, stelden Amerika hiervoor verantwoordelijk. De bijeenkomst waarop beiden spraken was belegd door de Franse vredesbeweging en erd onder meer bijgewoond door de secretaris-generaal van de Franse communistische partij, Waldeck Rocnet, en door vakbondsleiders.

Zaterdag is Le Duc Tho, de voornaamste Noordvietnamese adviseur voor de vredesbesprekingen in Parijs, in de Franse hoofdstad teruggekeerd na in Hanoi overleg te hebben gepleegd. Op de terugreis had hij Peking en Moskou aangedaan.

Le Duc Tho eiste dat er „onmiddellijk” een „conferentie van vier” zal beginnen. Het NLF zou op de conferentie als volwaardige partij erkend moeten worden. Deelneming eraan door Saigon betekent niet, aldus Tho, „dat wij het uiterst wrede, oorlogszuchtige en corrupte bewind in Saigon erkennen”.

Le Duc Tho is lid van het politieke bureau van de Noordvietnamese communistische partij.

Gevangenen vrij

De Zuidvietnamese regering zal zaterdag 30 november 140 Vietcong-gevangenen vrijlaten, zo heeft een woordvoerder in Saigon meegedeeld. De vrijlating moest men zien als een „gebaar van welwillendheid”. Negen-tig gevangenen zullen door premier Tran Van Huong op een plichtigheid voor het stadhuis van Saigon in vrijheid worden gesteld, 36 in de stad Pleikoe en 14 in Da Nang.

De guerrillastrijders, die „op 'het slagveld” gevangen zijn genomen, mogen in Zuid-Vietnam blijven maar ook naar Noord-Vietnam gaan. (Reuter)

Saigon vertraagt vredesgesprek

PARIJS, 28 nov. (Reuter, UPI) — Een procedurekwestie is thans nog het enige, dat een begin van de vredesonderhandelingen over Vietnam in de weg staat. De Amerikanen zijn voor tweezijdige Amerikaans-Noordvietnamese, besprekingen ter voorbereiding van de eerste ontmoeting. Het Nationaal Bevrijdingsfront Zuid-Vietnam, beter bekend als Vietcong, wil echter alle vier de onderhandelaars betrekken bij de voorbereidingen.

In antwoord op de nogal late bereidverklaring van Saigon om alsnog deel te nemen aan het vredesberaad heeft de Vietcong laten weten in ieder geval als onafhankelijke gesprekspartner deel te zullen nemen. De status van de delegaties moet echter ook volgens de Vietcong op de conferentie zelf worden geregeld. Al met al wijst alles er op, dat Saigon bezig is met een verdragstaktiek.

President Nguyen van Thieu van Zuid-Vietnam heeft een beroep gedaan op Noord-Vietnam samen met de ver-

tegenwoordigers van zijn bewind in Parijs besprekingen aan te knopen over beëindiging van de Vietnamese oorlog. In een toespraak voor de televisie zei het staatshoofd voorts „Zelfs als Noord-Vietnam de oorlog nog 20 jaar voortzet kan het niet winnen omdat het Zuidvietnamese vol nooit zal aanvaarden slaaf van de Russische en Chinese communisten te worden.

Thieu heeft vice-president Nguyen Cao Ky aangewezen als adviseur de Zuidvietnamese onderhandelsdelegatie in Parijs. Ky krijgt als taak de president voortdurend op de hoogte te houden van de ontwikkelingen bij de onderhandelingen. Hij zal echter niet de officiële leider der delegatie zijn zoals in diplomatieke kringen was verwacht. Op de vraag wat de rol van de Amerikanen bij de nieuwe onderhandelingen zou zijn, antwoordde Thieu dat de Amerikanen het woord zouden voeren over kwesties die hun aangaan, en dat de Zuidvietnamezen hun eigen problemen zouden bespreken.

Eis: Leidende rol in vredesgesprek

Saigon toch naar Parijs

SAIGON, 26 nov. (Reuter, UPI) — De Zuidvietnamese regering heeft zich tenslotte volledig bereid verklaard deel te nemen aan de vredesonderhandelingen in Parijs. De enige voorwaarde, die Saigon thans stelt is „een leidende rol” te mogen spelen. Omdat Saigon pas gisteravond laat volledig overstag is gegaan, ziet het er echter niet naar uit, dat de reeds drie maal uitgestelde besprekingen in Parijs morgen al kunnen beginnen.

Sinds president Johnson op 1 november de bombardementen op Noord-Vietnam volledig liet stopzetten en aldus gevolg gaf aan de voorwaarde, die Hanoi stelde aan vredesbesprekingen, heeft de regering in Saigon een verdragings-tactiek gevolgd.

De besprekingen zouden oorspronkelijk al woensdag 6 november beginnen, maar Saigon voelde er niets voor zonder meer met de Vietcong of het Nationale Bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam aan één tafel plaats te nemen. Door het stellen van, voor de tegenpartij onaanvaardbare, voorwaarden poogde Saigon sindsdien het „gezichtsverlies” te beperken. Na krachtige Amerikaanse druk, die overigens al dateert van vóór de afkondiging van de bombardements-stop, is Saigon thans volledig overstag gegaan.

Amerikaanse vliegtuigen zijn gisteren boven Noord-Vietnam aangevallen door Mig-straaljagers en luchtdoelgeschut, nadat twee andere toestellen, een ongewapend verkenningsvliegtuig en een gewapend begeleidingstoestel eveneens ten noorden van de gedemilitariseerde zone tijdens twee verschillende incidenten waren verloren gegaan.

Dit heeft een Amerikaanse woordvoerder in de Zuidvietnamese hoofdstad meegedeeld. De Amerikaanse vliegtuigen gaven vuur af ter dekking van de opsporings- en reddingsoperaties, aldus de zegsman. Over het lot

van de bemanningen is nog niets bekend. Drie Amerikaanse vliegtuigen zijn nu volgens de Amerikanen boven Noord-Vietnam verloren gegaan sinds het van kracht worden van de bomstop op 1 november. Zaterdag werd een onbemand verkenningsstoestel boven Noord-Vietnam neergeschoten.

Een Amerikaanse mariniers eenheid van 5000 man en ongeveer 2000 Zuidvietnamese en Zuidkoreaanse militairen hebben een gebied omsingeld bij Dien Ban in Zuid-Vietnam waar zich naar schatting 1000 Noordvietnamese en Vietcong-soldaten ophouden. Sederde geallieerde eenheden vijf dagen geleden begonnen de „Ring” nauwelijks aan te halen zijn 190 tegenstanders gedood. De ingesloten bieden echter hevig verzet met mortieren en raketten en de aanvallers ondervinden veel hinder van landmijnen en granaatvalen. Van bijna 2500 geëvacueerde dorpen wordt aan de hand van een „zwarte lijst” gecontroleerd of zij tot het politieke kader van de Vietcong behoren.

Hanoi protesteert tegen Amerikaanse luchtverkenning

PARIJS, 27 nov. (AFP, UPI) — Noord-Vietnam heeft een krachtig protest laten horen tegen de Amerikaanse luchtbombardementen van maandag, die verband hielden met verkenningsvluchten van Amerika boven Noordvietnamees gebied. Ook deze verkenningsvluchten — volgens de Amerikanen „absoluut noodzakelijk” — vinden de Noordvietnamezen onaanvaardbaar. Volgens de Noordvietnamese delegatie in Parijs kunnen verkenningsvluchten en schendingen van de bomstop van nadelige invloed zijn op het overeengekomen vredesoverleg.

Zuid-Vietnam heeft officieel bevestigd, dat het aan het vredesoverleg zal deelnemen en daar een leidinggevende rol zal spelen wanneer het gaat over kwesties die Vietnam raken. Van Amerikaanse zijde is dit bevestigd en wordt er aan herinnerd, dat het overleg in principe tweezijdig is — en niet vierzijdig — hoewel alle partijen hun delegaties naar goedvinden mogen inrichten. Amerika zal nimmer akkoord gaan met een regering in Zuid-Vietnam, die niet via vrije verkiezingen tot stand is gekomen.

Cyrus Vance, de plaatsvervangend leider van de Amerikaanse delegatie bij de besprekingen in Parijs, heeft bij de Noordvietnamese delegatieleider Ho Van Lau geprotesteerd tegen de aanval op Amerikaanse vliegtuigen, die verkenningsvluchten boven de gedemilitariseerde zone of boven Noord-Vietnam maken. Dit protest volgde op de verdwijning, zaterdag, van een verkenningsvliegtuig.

De Amerikanen merken voorts op

dat het vuren door Amerikaanse vliegtuigen die boven het gebied van de tegenstander uit hun aangeschoten toestellen gesprongen vliegers beschermen, geen schending van de afspraken is. De Amerikanen zien de verkenningsvluchten als een absolute noodzaak, hetgeen de Noordvietnamezen bij herhaling duidelijk is gemaakt.”

Saigon geeft verzet tegen vredesoverleg op

Van onze correspondent

WASHINGTON, 27 nov. —

Een lang verwacht akkoord tussen Saigon en Washington heeft gisteren een eind gemaakt aan de Zuidvietnamese boycot tegen uitbreiding van de Parijse vredesbesprekingen met delegaties van Saigon en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront, waartoe door de VS en Noord Vietnam was besloten toen op 31 oktober de resterende bombardementen werden gestaakt.

Gisteravond werden tegelijk hier en in Saigon de Amerikaanse garanties gepubliceerd die de Zuidvietnamese vrees voor de gang naar Parijs moeten weg nemen. Volgens deze garanties zal de Zuidvietnamese delegatie „de leiding nemen en de hoofdwoordvoerder zijn in alle zaken die hoofdzakelijk Zuid-Vietnam aangaan”.

Dat betekent, zoals de Amerikaanse minister van defensie, Clifford, al eerder suggereerde dat de VS de hoofdrol spelen en wederzijdse terugtrekking zolang het over militaire zaken van troepen gaat, hetgeen voor Washington van het grootste belang is, terwijl Saigons delegatie zal spreken als het om zuiver interne onderwerpen gaat die Zuid-Vietnams politieke toekomst raken.

Hiermee is enigszins, doch bij lange na niet geheel voldaan aan president Thieu's eis op 8 november na zijn breuk met Washington dat Saigon de leiding diende te hebben van de nieuwe besprekingen. Tegelijk is daardoor verzekerd dat het Amerikaanse hoofddoel — militaire onthechting uit Vietnam en overdracht van de oorlog aan de Zuidvietnamezen — door Saigon moeilijker kan worden gesaboteerd. Over de interpretatie van deze belangrijkste garantie zou ongetwijfeld later nog wel eens veel ruzie kunnen komen tussen Saigon en Washington.

Ten tweede wordt verzekerd dat het zuiden wel een aparte delegatie naar Parijs zendt, die echter samen met de Amerikaanse „één kant” van de bijeenkomst vormt. Hierdoor wordt verzekerd dat de VS Hanoi's zienswijze dat er vier delegaties zijn en dat dus het Bevrijdingsfront een ge-

lijke status” heeft, blijven afwijzen. Dit is een garantie dat op geen enkele wijze een erkenning van het Bevrijdingsfront tot stand komt door de Amerikaanse compromisformule „onze kant en hun kant”, die Hanoi kan uitleggen zoals het zelf wil.

Ten derde staat in de verklaring dat de VS geen erkenning overwegen van „enige soort regering die niet vrij gekozen is via democratische en wettige wegen door het Zuidvietnamese volk”. Beide laatste formuleringen moeten natuurlijk een geruststelling vormen voor Saigons vrees dat in de onderhandelingen druk ontstaat in de richting van een coalitieregering met het Bevrijdingsfront.

Ten vierde wordt gesteld dat het noorden „rechtstreeks en serieus” met Saigons vertegenwoordigers moet praten. Dat vormt een Amerikaanse geruststelling aan het zuiden dat Washington Hanoi's zienswijze niet aanvaardt, volgens welke het Bevrijdingsfront de ene vertegenwoordiger is van het Zuidvietnamese volk.

Ten slotte geven de VS op verzoek van president Thieu toe dat de uitgebreide delegaties „met een schone lei beginnen” en dat tot nu toe slechts over staking der bombardementen en het begin van die „nieuwe” onderhandelingen is gesproken.

Onduidelijkheid

Natuurlijk bestaat nu het gevaar dat al deze Amerikaanse garanties aan Saigon tegen iedere vorm van erkenning van het Bevrijdingsfront de sluier kapot scheuren die rondom de opzettelijk onduidelijke oorspronkelijke Amerikaans-Noordvietnamese overeenstemming hing. Dan zou Hanoi gaan steigeren. Men geeft hier toe dat er intussen met de Noordvietnamezen niet gepraat is, teneinde de bepalingen van het vage akkoord van 31 oktober te veranderen ten pleziere van Saigon. Echter meent men dat er nog genoeg vaagheid overgebleven is zodat ieder er van kan denken wat hij wil.

Het feit vooral dat in de eerste garantie slechts staat dat Zuid-Vietnam „de leiding zal nemen” indien het over interne politieke zaken gaat, betekent, zo is hier te horen dat niet over een „leider” van „onze kant” is gesproken, de andere kant de spreker op dat ogenblik als woordvoerder der Amerikanen kan beschouwen. Noord-Vietnam kan dan dus volhouden dat het niet met de Zuidvietnamese delegatie spreekt die immers volgens Hanoi niets vertegenwoordigt. Vandaar ook dat Saigon waarschijnlijk niet vice-president maarschalk Ky, doch de

veel lagere Zuidvietnamese waarnemer in Parijs Lam tot delegatiehoofd zal benoemen.

Zijden draad

Dat ook dit akkoord met Saigon aan een zijden draad hing, bleek toen bekend werd dat president Johnson het Thanksgivingweekend, dat vandaag begint, oorspronkelijk in Washington zou doorbrengen om erop te wachten. Opgelucht is hij nu toch naar zijn ranch in Texas vertrokken. Na crisisachtige besprekingen op het Witte Huis werd ook de met Kerstverlof vertrekkende Russische ambassadeur nog ingelicht over het akkoord.

Zeer interessant is dat juist gisteren Peking, dat zich tegen iedere onderhandeling verzette, aankondigde dat het de besprekingen met de VS in Warschau die na 12 jaar in januari werden afgebroken, op 20 februari a.s. wil hervatten. Men meent dat Peking, nu het groeiende Russisch-Amerikaanse en Russische Noordvietnamese contacten vreesde zelf niet achter wil blijven. Al was het alleen om dan Nixons intenties te toetsen.

Op deze wijze kwam ook een eind aan het conflict tussen minister Clifford en Rusk. De eerste wilde, om de Amerikaanse losmaking te bespoedigen, desnoods zonder Saigon beginnen te praten over wederzijdse militaire terugtrekking. De laatste was vooral bedacht op redding van Thiens regime.

Geheime contacten

Optimisten hier wijzen bovendien op enkele tekenen die erop zouden wijzen dat achter de flinke politieke barricade die Saigon sinds drie weken opwierp, in het geheim al indirect contact bestaat tussen althans een deel der Zuidvietnamese regering en het Bevrijdingsfront. Dat de Zuidvietnamese premier in een interview met de New York Times een gesprek met het Bevrijdingsfront over interne politiek niet uitsloot, dat allerlei verenigingen van „duiven” nu in Saigon vrij kunnen vergaderen, dat 140 Vietcongeden door Saigon werden vrijgelaten en dat de delegatieleider van het Bevrijdingsfront in Parijs steeds veel nadruk legt op de nieuwe niet-communistische „vredesalliantie” (een soort front voor het front), dat alles zou in die richting wijzen.

Hierbij is op te merken dat in het spinneweb van de Zuidvietnamese politiek altijd een bepaald deel der regering — in dit geval premier Tran Van Huong — indirecte contacten onderhield met de vijand.

27 nov 68 JARC

Saigon toch naar Parijs

MET EEN vertraging van 25 dagen zal de regering van Saigon dan toch een delegatie naar Parijs zenden waar Amerikanen, Noordvietnamezen en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront al die tijd geduld hebben geoefend. Er is nu een nieuwe en hoopgevende fase in de besprekingen aanbroken, zo meende president Johnson, die hiermee aangaf weinig gevoel te hebben voor de Zuidvietnamese subtiliteiten waarmee de gang naar Parijs als een Zuidvietnamese overwinning moet worden voorgesteld. Thanh, de Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken, sprak nl. van een geheel nieuwe conferentie met het doel de agressie van Noord-Vietnam te beëindigen en de vrede in Vietnam te waarborgen.

Saigon wil de indruk vermijden, dat het nu mee mag gaan doen aan een conferentie waarvan het de eerste fase niet mee heeft gemaakt. De nummering van de bijeenkomsten doet weinig ter zake, de inhoud van het gesprek is van belang.

Wanneer de opmerking van Thanh de aard van het gesprek zal bepalen,

De Toestand

dan is de kans op vorderingen gering. Thanh beperkt nl. het gesprek tot het beëindigen van de Noordvietnamese agressie, wat maar één facet van het totale probleem is. Thanh blijft weigeren te zien, dat de Zuidvietnamese oorlog ook en vooral een burgeroorlog is en dat interne kwesties niet opgelost worden door ze te negeren.

* * *

PRESIDENT Thieu heeft 25 dagen geleden geweigerd een afvaardiging naar Saigon te sturen, omdat hij deze niet aan tafel wilde laten zitten met een als zodanig te onderscheiden afvaardiging van het bevrijdingsfront. In hun overleg met de Noordvietnamezen hadden de Amerikanen hun goedkeuring gehecht aan de vage formule van „onze kant — jullie kant”, waarbij beide partijen zelf hun afvaardiging maar moesten samenstellen en zelf maar moesten uitmaken hoe zij zelf, zonder de andere partij lastig te vallen, de status van de samenstellende delen zagen.

Amerika zal de conferentie tweezijdig kunnen noemen, Hanoi zal haar

meer toe, nu Saigon na aanvankelijke weigering deze formule toch heeft geslikt. Nu Saigon niet een driezijdige conferentie heeft weten te krijgen met als partijen Amerika, Saigon en Hanoi of een tweezijdige met alleen Saigon en Hanoi aan tafel, heeft het wel zijn best gedaan de eigen kant van de tafel zo homogeen mogelijk te krijgen. Thieu heeft een geallieerde afvaardiging verlangd met een vertegenwoordiger van Saigon aan het hoofd. Dat zou de status van Saigon aanzienlijk vergroten. Maar Washington weigerde. De vergadering komt bijeen op de wijze die tevoren al door Washington en Hanoi geregeld was en de enige pleister op de wonde van Saigon is, dat, zoals Thanh meedeelde, Saigon de voornaamste rol bij de onderhandelingen zal spelen.

* * *

MEN KAN zich moeilijk voorstellen dat Amerika zich de leiding van de gang van zaken uit handen zal laten nemen. Men hoeft maar te herinneren aan de persconferentie van Clifford, de Amerikaanse minister van defensie, die bij voort durende weigerachtigheid van Saigon een gesprek met Hanoi over militaire regelingen had gesuggereerd.

Ondanks alle goede bedoelingen om de oorlog te „de-amerikanizeren” is de oorlog in Vietnam voor een goed deel een Amerikaanse oorlog d.w.z. een oorlog die van de Amerikanen het leeuwedeel eist. Men kan zich heel moeilijk voorstellen, dat Saigon in de militaire regelingen de voornaamste stem zal hebben.

Die kan het pas gegeven worden, wanneer de problemen van de politieke regeling aan de orde komen. Komen deze problemen aan de orde, dan zal men ervaren dat niet langer Hanoi de voornaamste gesprekspartner van de overkant van de tafel zal zijn, maar dat dat het bevrijdingsfront is. Vandaar dat Thanh het gesprek over agressie als het voornaamste ziet, hoewel dat nu vooral een Amerikaans-Noordvietnamese zaak is.

De gesprekken zullen lang duren, omdat de posities van de partijen op het politieke vlak zo ver uiteenliggen, maar ook omdat men de tijd nodig heeft aan langzaam gegroeide en groeiende situaties die niet meer met de propagandistische voorstelling van zaken stroken, te wennen.

De leiding van de afvaardiging van Saigon zal worden toevertrouwd aan vice-president Ky, een van de befaamde havikken. Men kan hier een starre houding van Saigon uit voorstellen, maar ook zal het element niet ontbreken, dat president Thieu zijn belangrijkste rivaal de opdracht geeft om te voorkomen, dat deze achter zij rug kwaad kan, wanneer er concessies gedaan moeten worden.

Luchtgevecht

boven

23.11.68
N.-Vietnam

Noordvietnamese Mig-jagers en Amerikaanse gevechtsvliegtuigen hebben gisteren boven Noord-Vietnam een luchtslag geleverd nadat twee Amerikaanse vliegtuigen ten noorden van de gedemilitariseerde zone verloren waren gegaan.

De Noordvietnamezen hebben bovendien met luchtdoelraketten op Amerikaanse vliegtuigen geschoten. De Amerikaanse toestellen waren op zoek naar vliegers van een ongewapend verkenningsvliegtuig en een gewapend escortevliegtuig die gisteren bij afzonderlijke incidenten boven Noord-Vietnam verloren waren gegaan. Volgens radio-Hanoi zijn de vliegers gevangen genomen.

Sinds het stopzetten van de bombardementen op het noorden op 1 november hebben zich 22 incidenten in de gedemilitariseerde zone voorgedaan.

Bij Dien Ban, op 25 kilometer ten zuiden van Da Nang, in het noordelijk deel van Zuid-Vietnam, hebben 5.000 man Amerikaanse mariniers en 2.000 Zuidvietnamese militairen een eenheid van 1.000 guerrillastrijders omsingeld.

Genoemde incidenten deden zich, evenals gevechten bij de grens met Cambodja gisteren, voor op een ogenblik dat president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam een nieuwe bijeenkomst hield met zijn nationale veiligheidsraad teneinde een akkoord uit te werken over een nieuwe benadering van het probleem van de Parijse vredesbesprekingen die zijn geboycot door Saigon, dat evenwel, naar verluidt, zijn verzet thans gaat opgeven.

Vice-president Nguyen Cao Ky en het hoofd van de Zuidvietnamese waarnemers in Parijs, Pham Dang Lam, worden genoemd als leiders van de Zuidvietnamese delegatie die aan het overleg zal gaan deelnemen zodra Saigon zijn boycot opgeeft. (Reuter)

Begin van vredesoverleg stuit op procedurekwesties

28 nov 68 nrc
28 nov 68 nrc

Politieke kringen in Washington verwachten dat de met het Zuidvietnamees bevrijdingsfront (NLF) en de Zuidvietnamese regering uitgebreide vredesonderhandelingen te Parijs op 7 december zullen beginnen. Ook president Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam zei gisteren tegen journalisten dat de Zuidvietnamese regeringsdelegatie binnen tien dagen gereed zal zijn naar Parijs te vertrekken. Thieu zei dat vice-president Nguyen Cao Ky naar Parijs zal gaan als belangrijkste adviseur van de delegatie. Tot zijn taak behoort de algehele supervisie op de delegatie en het uitstippelen van de tactiek. Bovendien zal Ky optreden als verbindingsman tussen de delegatie en president Thieu in Saigon. Hij maakt evenwel geen deel uit van de delegatie. De samenstelling van Saigons delegatie zal binnen enkele dagen worden bekendgemaakt, aldus Thieu.

Intussen is nog steeds niet duidelijk wat precies de status zal zijn van de vier partijen die in Parijs aan het uitgebreide overleg zullen deelnemen (VS, Noord-Vietnam, NLF en Zuid-Vietnam). Het NLF blijft staan op een procedurele ontmoeting van vier onafhankelijke partijen; Zuid-Vietnam is daarentegen van oordeel dat het in Parijs om onderhandelingen tussen twee partijen

dient te gaan, waarbij de delegaties samengesteld uit enerzijds Hanoi en NLF en anderzijds uit Washington en Saigon beschouwd moeten worden als vertegenwoordigend twee partijen, namelijk Noord- en Zuid-Vietnam.

Tot dinsdag had Saigon het overleg geboycot omdat de Zuidvietnamese regering het NLF het recht ontzegde als afzonderlijke delegatie aan het overleg deel te nemen.

De eis van het NLF voor een procedurele bijeenkomst van vier afzonderlijke partijen, waarbij onder meer het tijdstip voor de opening van de conferentie moet worden vastgesteld, zal, naar politieke kringen verwachten, de kansen op het beginnen van het overleg niet verminderen.

Verwacht wordt dat de procedurele onderhandelingen zeker wel een week, zo niet langer zullen duren.

Vorm van conferentietafel

Zo zal er uitvoerig kunnen worden gesproken over problemen als de plaats van de delegaties, de plaatsing van vlaggen en naamplaatjes en zelfs over de vorm van de conferentietafel. Er waren aanwijzingen dat Saigon bezwaar zou maken tegen een vierkante tafel, die de delegatie van het NLF precies even veel plaats zou geven als de andere drie delegaties waardoor nog eens het accent zou worden gelegd op de gelijke status van de vier delegaties, iets waar Saigon onoverkomelijke bezwaren tegen heeft.

In dit licht bezien zal Saigon vermoedelijk een rechthoekige tafel eisen, waarbij het NLF dan aan een van de korte zijden zou komen te zitten. Zelfs als ook de Zuidvietnamese regeringsdelegatie aan een korte kant van de tafel zou moeten zitten, zou toch het NLF in een dergelijke positie duidelijk onderscheiden worden van de andere twee onderhandlungsdelegaties, de VS en Noord-Vietnam, waardoor aan het beeld van gelijke status voor het NLF afbreuk zou worden gedaan.

Zoals uit het bovenstaande blijkt zijn de procedurele kwesties zeer onbenullig en triviaal, maar zij vormen het kernpunt van de diplomatieke strijd tussen Saigon en het NLF over de vraag wie van beide de Zuidvietnamese bevolking vertegenwoordigt en als woordvoerder van deze bevolking mag optreden.

Ontslag van minister

Inmiddels is gisteren in Saigon bekend geworden dat de Zuidvietnamese minister van voorlichting, To That Thien, zijn ontslag heeft ingediend, hetgeen door president Thieu zou zijn aanvaard. Het is niet bekend of hij zich zou aandienen als lid van het NLF. (Reuter)

Hanoi gaat akkoord met Saigon

PARIS, SAIGON (AP, Reuter, UPI) — Noord-Vietnam heeft gisteren in Parijs bekend gemaakt dat zijn 'delegatie aanwezig zal zijn bij de vredesonderhandelingen, waar nu ook Zuid-Vietnam vertegenwoordigd zal zijn. De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Chanh Thanh maakte gisteren officieel bekend dat Saigon de Parijse besprekingen niet langer zou boycotten.

De woordvoerder Ksoean Thoei, die in Parijs de Noordvietnamese onderhandelaars aanvoert, verklaarde gisteren dat hun delegatie op de eerstvolgende conferentie aanwezig zal zijn. De exacte datum zal nog worden bepraat met de Amerikaanse vertegenwoordigers tijdens een informele ontmoeting. Het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam, de politieke organisatie van de Viet Cong, heeft ook laten weten dat het present zal zijn. Maar dan als onafhankelijke partij met gelijke rechten. Vragen over de kwestie van de delegaties moeten op de conferentie zelf worden geregeld, meende de woordvoerder van het Bevrijdingsfront, Docong Dinh Thau

VERKLARINGEN

In de officiële verklaring van Zuid-Vietnam werd echter gezegd, dat de Verenigde Staten en Zuid-Vietnam waren overeengekomen 'een geheel nieuwe conferentie' te houden waaraan twee partijen zouden deelnemen en niet een ontmoeting van vier partijen. In de verklaring, die door minister Tran Chanh Thanh werd voorgelezen stond hierover, wijzend op de Amerikaanse verklaring, die ongeveer tegelijkertijd werd uitgegeven: 'In die verklaring vinden we dat aan de belangrijkste punten in de boodschap van de president van de republiek, Ngoejen Van Thieu, van 2 november en de

op essentiële punten gevolg is gegeven. De souvereiniteit van de republiek is geëerbiedigd. De regeringen van de andere bondgenoten zijn geraadpleegd, zo stond in de verklaring te lezen.

In de officiële Amerikaanse regeringsverklaring werd gezegd, dat de Amerikaanse onderhandelaars Hanoi hebben duidelijk gemaakt dat Noord-Vietnam aan zijn kant van de tafel elke persoon mag neerzetten die het maar wil. 'De Noordvietnamese vertegenwoordigers in Parijs hebben dit voorstel aanvaard en aangegeven dat ze op de bijeenkomst leden van het zogenaamde Nationale Bevrijdingsfront zullen brengen', aldus de verklaring. 'In het licht van deze feiten voorziet de regeling in Parijs in wezen een tweezijdige ontmoeting', vervolgt de verklaring dan. 'De Republiek Vietnam (Zuid-Vietnam) zal op de Parijse besprekingen een leidende rol spelen', werd daar nog aan toegevoegd. Ter geruststelling van Saigon was nog opgenomen de passage: 'De Verenigde Staten heeft niet goedgekeurd en zal niet goedkeuren dat de ontmoeting wordt of kan worden omschreven als: een vierzijdige of een vier-partijen conferentie'.

REACTIES

De buitenlandse reacties op de opheffing van de boycot van Saigon is in het algemeen met instemming begroet. Vooral de bondgenoten van Amerika in het Vietnam-conflict, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Korea waren blij met het besluit van Zuid-Vietnam. Ook Japan en de Philippijnen gaven blijken van instemming.

In Europa was het de Britse premier Harold Wilson die als eerste zijn vreugde uitsprak. De Amerikaanse president Johnson had al gereageerd door te zeggen, dat er 'harde onderhandelingen en een harde strijd' op komst was.

De Zuidvietnamese minister van voorlichting Ton That Thien heeft gisteren zijn ontslag ingediend. Het is nog niet door premier Tran Van Hocong aanvaard. De reden van Thiens ontslag-aanvraag is niet bekend. Een woordvoerder van het ministerie van voorlichting zei niet te geloven dat er verhand was tussen het gevraagde ontslag en de opheffing van de Zuidvietnamese onderhandelingsboycot!

Ky mee met delegatie naar Parijs

27 Nov 68 Rood

SAIGON — (AP, Reuter, UPI) — De Zuidvietnamese regeringsdelegatie, die 'binnen tien dagen' in Parijs aan 'nieuwe onderhandelingen' in Parijs gaat deelnemen met Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Nationale Bevrijdingsfront, zal onder supervisie staan van vice-maarschalk Ngoejen Cao Ky, de vice-president van Zuid-Vietnam.

In diplomatieke kringen in Saigon wordt vermoed, dat de 38-jarige Ky een leidende rol zal gaan spelen in de vredes-besprekingen. De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker

Supervisor Ky

ker, had gisteren een twintig minuten durend onderhoud met de Zuidvietnamese vice-president.

De aankondiging dat Ky naar Parijs zal gaan, werd gisteren gedaan door president Ngoejen Van Thieu. In een vraaggesprek voor de Zuidvietnamese televisie verklaarde Thieu: 'Ik zou deze man graag de supervisie willen geven en hem het contact laten verzorgen tussen de delegatie in Parijs en Saigon, om mij iedere ontwikkeling en de problemen te rapporteren'.

De komst van Ky naar Parijs wekt wel, enige verwondering. De vice-president staat bekend als leider van de militante haviken in Zuid-Vietnam. Ky komt uit Noord-Vietnam. De laatste tijd heeft hij zich in felle bewoordingen uitgelaten over de Amerikanen. Hij is dit jaar in een felle machtsstrijd gewikkeld geweest met president Thieu. Hun verhouding is nog steeds zeer slecht.

● ZIE OOK PAGINA 7

Parijse overleg wordt een langdurige kwestie

Hoge Amerikaanse en Noord-vietnamese ambtenaren zullen, naar wordt verwacht, dit week-einde in Parijs voorbereidingen treffen voor een spoedig begin van de uitgebreide vredesonderhandelingen waaraan zullen deelnemen de VS, Noord-Vietnam, de Zuidvietnamese regering en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront.

Nu Saigon zijn verzet tegen de conferentie heeft opgegeven, verwacht men dat de plaatsvervangende leiders van de Amerikaanse en Noordvietnamese delegaties, Cyrus Vance en kolonel Ha Van Lau, een serie geheime besprekingen zullen gaan voeren die zullen zijn gewijd aan procedurekwesties.

Politieke waarnemers vrezen dat het overleg laat zal beginnen en lang zal duren. Ofschoon de Amerikanen vasthouden aan 7 december als begindatum voor het overleg geloven politieke kringen niet dat het overleg voor half december begint. En zelfs in dat geval, zo verwacht men, zullen nog maanden worden verknoeid door propagandabeschuldigingen over en weer van Saigon en het NLF. Er bestaat weinig kans dat serieuze besprekingen over een militair bestand of een vredesregeling voor het einde van het jaar op gang komen.

Vele diplomaten geloven dat Saigon en Hanoi het overleg zullen traineren totdat Amerika's nieuwe president, Nixon, op 20 januari in het Witte Huis zal trekken.

Hanoi houdt vast aan tweepartijenoverleg

Bovendien verwachten Amerikaanse politieke kringen dat als eenmaal Saigon en NLF aan de conferentietafel zullen zitten, het overleg zich op dezelfde trage wijze zal voortslepen als dat tot dusverre met het Amerikaans-Noordvietnamese overleg sinds mei is gebeurd. Overigens is ook nog steeds niet de kwestie vier- of tweepartijenoverleg opgelost. Het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken heeft donderdag nog eens verklaard dat er geen sprake kan zijn van vredesonderhandelingen tussen twee partijen (zoals Zuid-Vietnam, gesteund door de VS, wenst). Hanoi blijft erop staan dat het NLF als onafhankelijke en zelfstandige delegatie aan het overleg deelneemt.

„Amerika is de agressor in Viet-

nam. De kwestie van het staken van de aanvalsoorlog moet worden besproken door de Democratische republiek Vietnam (Noord-Vietnam), het Bevrijdingsfront en Amerika. Over problemen die Zuid-Vietnam betreffen, moet Amerika praten met het Bevrijdingsfront, dat de werkelijke vertegenwoordiger van het Zuidvietnamese volk is. De kleik van Thieu is een troep verraders en beulen in dienst van de imperialisten”, aldus de verklaring uit Hanoi.

(Reuter-AFP)

26 NOV 62 RRL

HANOI WIL NIET SPREKEN MET SAIGON

6574

HANOI, 29 nov. (AFP) — Het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken heeft verklaard, dat er geen sprake kan zijn van vredesonderhandelingen tussen twee partijen. Met de regering in Saigon alleen wordt niet onderhandeld. Het Nationale Bevrijdingsfront van de Vietcong zal deelnemen als zelfstandige delegatie.

Het ministerie vindt dat Amerika „maar eens moet ophouden de Parijse conferentie te belemmeren“. Amerika heeft zich volgens deze verklaring

schuldig gemaakt aan de wreedste misdaden jegens het Vietnamese volk.

De regering in Saigon wordt beschouwd als „een marionet van Amerika“. Het toelaten van een vertegenwoordiger van de regering in Saigon zal volgens de Noordvietnamese verklaring niet betekenen dat die regering door het Nationale Bevrijdingsfront wordt erkend. Zij is „een werktuig, waarmee Amerika zijn agressieve politiek bedrijft en zij vertegenwoordigt niemand“,

„Amerika is de agressor in Vietnam. De kwestie van het staken van de aanvalsoorlog moet worden besproken door de Democratische Republiek Vietnam (Noord-Vietnam), het Bevrijdingsfront en Amerika. Over problemen die Zuid-Vietnam betreffen, moet Amerika praten met het Bevrijdingsfront, dat de werkelijke vertegenwoordiger van het Zuidvietnamese volk is. De klik van Thieu is een troep verraders en beulen in dienst van imperialisten,“ aldus de verklaring.

Hulp Vietnamese kinderen *200000* komt op gang *200000*

Blijkens een interimrapport dat de noodfonds van de Verenigde Naties uitvoerend directeur van het Kinder-- (UNICEF) aan de Nederlandse regering heeft overgelegd, was o 30 september jl. de besteding op gang gekomen van de Nederlandse bijdrage van 1 miljoen gulden voor hul van UNICEF aan Vietnam.

Het grootste deel van dit geld, f 622.000, wordt besteed aan hulpgoederen ten bate van 20.000 kinderen en moeders in verschillende delen van Zuid-Vietnam.

Op grond van de Nederlandse wens het geldte besteden voor projecten in geheel Vietnam, is f 378.000 gereserveerd voor hulp aan Noord-Vietnam. De contacten tussen UNICEF en de regering in Hanoi hebben echter nog niet geleid tot een verzoek om hulp van Noordvietnamese kant, aldus het interimrapport.

MINISTER RUSK:

Vredesgesprek over Vietnam begint over tien dagen

WASHINGTON, 2 dec. (Rtr.) — De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Dean Rusk, heeft gezegd te verwachten dat de uitgebreide Vietnam-besprekingen in Parijs binnen tien dagen zullen beginnen. Voor zover het de Verenigde Staten betreft, zal men trachten tot serieuze besprekingen te komen en onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor vermindering van de strijd.

Rusk zei voorts te menen, dat er met Kerstmis „wel weer een bestand in een of andere vorm” zal zijn, maar voegde eraan toe, dat de ervaring met bestanden in het verleden niet erg bemoedigend is geweest. De Amerikaanse minister zei in Parijs moeilijkheden over procedurekwesties te verwachten nu het Bevrijdingsfront en de regering in Saigon aan de besprekingen gaan meedoen. Vooral zaken als de plaatsen aan de onderhandelingstafel en de vertalingen zullen wel voor moeilijkheden zorgen. Ook zal „er een flink aantal polemieken” zijn.

Op een vraag of van de Sovjet-Unie enig initiatief kan worden verwacht dat de Parijse besprekingen zou kunnen bespoedigen, antwoordde Rusk: „Daaromtrent hebben we geen enkele zekerheid. De Sovjet-Unie heeft larftruk op ons geoeffend om de bombadementen op Noord-Vietnam te staken. Wij hebben aan dat verzoek voldaan. Het is nu aan de Sovjet-Unie om een gebaar te maken”.

De Amerikaanse delegatie naar het overleg in Parijs verwacht dat Nixon's ambassadeur, William P. Harrisman als delegatieleider zal worden aangesteld.

Saigon stemt in met een kort kerstbestand

De Zuidvietnamese regering heeft zich bereid verklaard tot een staakt het vuren voor de duur van 24 uur op eerste kerstmenselfenredenen", zo maadag. Het besluit is genomen „om te radio-Saigon maandag bekend. Het bestand gaat in om 18 uur plaatselijke tijd op 24 december en eindigt op eerste kerstdag, zelfde tijd. Hanoi heeft nog niet op de bekendmaking van radio-Saigon gereageerd.

De plaatsvervangende leiders van de delegaties van Noord-Vietnam en van de Verenigde Staten zijn maandag niet-officieel bijgeweest om de regelingen voor de uitgebreide vredesonderhandelingen te bespreken. Daarbij is geen datum voor de eerste officiële bijeenkomst vastgesteld. De voorbereidende besprekingen zullen worden voortgezet, aldus is van Amerikaanse zijde in Parijs meegedeeld.

De twee onderhandelaars behandelden procedurekwesties betreffende de eerste bijeenkomst van de uitgebreide conferentie. Zij uitten wederzijds beschuldigingen. De Noordvietnamees kolonel Lau verweet de Amerikanen dat zij vorige week Noordvietnamees gebied bombardeerden en de Amerikaan Vance protesteerde tegen acties van de Noordvietnamese strijdkrachten.

Sinds de laatste formele Amerikaanse-Noordvietnamese bijeenkomst

in Parijs is er een pauze van een maand geweest. Het begin van de uitgebreide vredesonderhandelingen waaraan vertegenwoordigers van de Zuidvietnamese regering en van het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront zullen deelnemen, wordt volgende week verwacht.

Averell Harriman, de leider van de Amerikaanse delegatie naar het vredesoverleg in Parijs, heeft maandag in Washington verklaard dat tot nu toe uit niets is gebleken dat Hanoi of Saigon opzettelijk pogen het begin van de meer uitgebreide vredesbesprekingen uit te stellen tot de nieuwe regering-Nixon de volgende maand het bewind in Washington overneemt.

Harriman die in Washington is voor overleg met de Amerikaanse regering, voorspelde een reeks bijeenkomsten in Parijs, waarop door beide partijen „gegeven en genomen" zal worden als eenmaal de grondregels voor de besprekingen op bredere basis zijn vastgesteld. (Reuter)

Actueel debat over oorlog en vrede

Minister Luns verdedigt Amerikaanse politiek

Overzicht van communïstische drogredenen

(Van onze parlementaire redacteur)

DEN HAAG, 3 dec. — De commissie voor Buitenlandse Zaken heeft zich in de Tweede Kamer beziggehouden met de bittere oorlog in Vietnam en met de bittere noodzaak tot ontwapening. Minister Luns gaf een scherpe analyse van de volkomen voor eigen verantwoordelijkheid vechtende Amerikanen tegen de opdringende communisten in Vietnam. Zelfs de NATO heeft geen directe invloed op deze uitputtende guerillastrijd.

Het is wel het gesprek in iedere ministerraad en in iedere NAVO-vergadering, maar de Amerikanen volgen hun eigen beleid. Bereid tot doorvechten als het moet, even bereid om onmiddellijk onderhandelingen te openen. Zij staan echter tegenover een vijand die uitlokt en welbewust de dubbelzinnigheid volhoudt. Ook de Nederlandse regering verdiept zich in mogelijkheden om een oplossing te bevorderen.

Het zou goed zijn, aldus de minister, als de Amerikanen hun bombardementen op Noord-Vietnam enige tijd staakten.

Maar minister Luns liet duidelijk uitkomen dat het bijna onbegonnen werk is. Hij zei dat er geen sprake van is dat de Amerikanen een ander doel hebben met hun bombardementen dan militaire objecten. Helaas gebeurt wel eens wat ook in maart 1943 in Den Haag is gebeurd: Bommen vallen op onschuldige bewoners en verwoesten dorpen en steden.

Minister Luns gaf een overzicht van de drogredenen die de communisten aanwenden om de publieke opinie tegen de Amerikanen op te zetten.

een toestand waarbij deelnemende landen een vinger aan de trekker krijgen, zoals Rusland vreest. Zij houden de vinger aan de veiligheidspal.

Het is van enorm belang dat Rusland inziet, dat het tegengaan van spreiding met deze Amerikaanse plannen is gediend. Op een vraag van de heer Schuijt, of ook de Nederlandse regering aanvaardt dat het tegengaan van spreiding dat beide landen bindt, de hoogste prioriteit moet hebben, zelfs boven de multi-laterale kernmacht, gaf de staatssecretaris een duidelijk bevestigend antwoord.

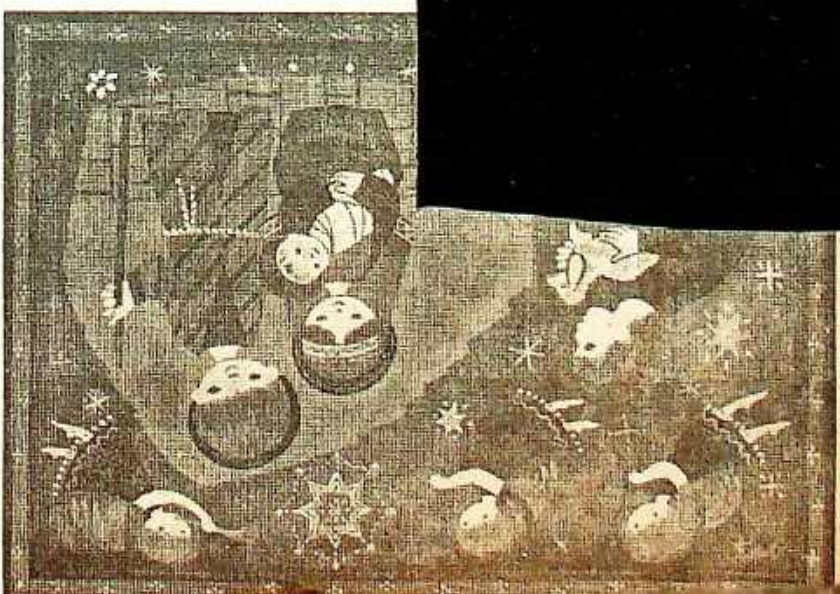
Met begrip voor deze dwangsituatie kwam dr. Patijn (PvdA) toch tot de uitspraak, dat de Amerikanen op de verkeerde weg zijn. Zij zouden bijv. de omliggende landen in Azië duidelijk moeten maken wat hun bedoelingen eigenlijk zijn. Ook moeten zij weten dat deze oorlog onze betrekkingen me-
 hen belast. De oorlog kan best noodzakelijk zijn, toch legt dit gewicht in de schaal, aldus de socialistische woordvoerder. Zijn partijgenoot Goedhart kwam duidelijker op voor meer begrip voor de positie waarin Amerika zich bevindt. Het gevaar dat door de onrust over deze afschuwelijke guerillastrijd is ontstaan, mag ons niet tot een verkeerde uitleg brengen. De dubbelzinnige toestand wordt door Hanoi en niet door Washington in stand gehouden, aldus deze woordvoerder.

In het gesprek over de noodzaak om tot ontwapening te komen heeft staatssecretaris Van der Stoep zich duidelijk geplaatst achter het standpunt dat door dr. Schuijt (K.V.P.) en door de heer Ruygers (P.v.d.A.) werd verdedigd. Er moet met kracht worden aangestuurd op een verdrag om de spreiding van het bezit van kernwapens te voorkomen.

Amerika en Rusland hebben beide ontwerpverdragen ingediend bij de Verenigde Naties, waaruit blijkt hoe men zich moeite geeft het enorme gevaar dat de wereld bedreigt door deze afschuwelijke kernwapens tegen te gaan. Rusland staat op het standpunt, dat deze anti-spreidingsactie niet zou stroken met het tot stand brengen van een multi-laterale kernmacht. Amerika daarentegen ziet daarin juist een middel met de landen die zich willen aansluiten tot ontwapening te komen. Multilaterale kernmachten houden in, dat de leiding wordt toevertrouwd aan een beperkt aantal mogendheden, die hun atoomwetenschap strikt geheim en in eigen hand houden. Het is dus niet

en op be

Het overkomt mij zelden, dat ik een gehele aflevering van een tijdschrift gelees; het te-
 gendeel — het hele nummer maakt een overbodige indruk — komt meer voor. Doorgaans blijft men in een tus-
 sensadatum steken; je pikt wat mees-
 wat maakt, en de rest blijft onverteer-
 baar. De jongste aflevering van „De Gids“ — het oktobernummer — heeft
 mij de senatie van de uitsondering
 bezorgd; ik ben van begin tot eind
 gemintereeserd geweest. In de afleve-
 ring zijn een aantal artikelen en in-
 terwijs bijengbracht die een thema
 ternevens bijenschappelijk hebben; de auteur
 of de gemitreerde is iemand die,
 laat ik het zo maar uitdrukken, van le-
 vensinzicht veranderd is, en die veran-
 deringen kunnen op religieus, sochtaal
 of artistiek terrein liggen. Dat het
 religieuze overheerst, is, gezien om-
 standigheden en tijd, niet verwonder-
 lijk. Toch te a-

Harriman: Hanoi trekt groot aantal troepen terug

Averell Harriman, de leider van de Amerikaans onderhandingsdelegatie in Parijs, heeft woensdag te Washington meegedeeld dat Noord-Vietnam zijn roepenmacht in de gedemilitariseerde zone op het noordelijk deel van Zuid-Vietnam „aanzienlijk verminderd” heeft.

De Noordvietnamese troepen zijn echter nog niet geheel uit de gedemilitariseerde zone verdwenen, zo zei Harriman na afloop van de kabinetsraad in het Witte Huis, waaraan hij ook had deelgenomen.

Hij wees erop dat president Johnson bepaald heeft dat geen „serieus gesprek” kan worden gevoerd met Hanoi zolang zich Noordvietnamese militairen in de gedemilitariseerde zone ophouden. Een andere voorwaarde tot serieuze onderhandelingen is volgens Harriman het staken van

de beschietingen op Zuidvietnamese steden.

De onderhandelaar, die vandaag de toekomstige president, Nixon, en diens belangrijkste adviseurs voor veiligheidsaangelegenheden zou ontmoeten, sprak de hoop uit dat de procedurekwesties die uitbreiding van het gesprek in Parijs nog in de weg staan, binnenkort worden opgelost.

Harriman, die na afloop van het kabinetsberaad nog een privé-onderhoud met Johnson had, gaf opnieuw te verstaan dat als Nixon het bewind eenmaal heeft overgenomen, hij naar zijn mening een nieuwe Amerikaanse onderhandingsdelegatie zal samenstellen. (De Amerikaanse ambassadeur in Bonn, Henry Cabot Lodge, is als toekomstig delegatieleider genoemd).

Hij zei met nadruk dat de Zuidvietnamese delegatie in de uitgebreide onderhandelingen de hoofdrol zal vervullen bij de behandeling van vraagstukken betreffende de toekomst van Vietnam.

Nuttig onderhoud

De procedurekwesties zijn woensdag in Parijs ter sprake gekomen in een drie uur durend onderhoud tussen Harrimans plaatsvervanger Cyrus Vance en de Noordvietnamese plaatsvervangende hoofdonderhandelaar, Ho Van Lau. Noord-Vietnam nam de gelegenheid te baat om te protesteren tegen Amerikaanse bombardementen op het noordelijk deel van de gedemilitariseerde zone en het zuiden van Noord-Vietnam, die op 1, 2 en 3 december zouden hebben plaatsgevonden.

Amerikaanse zegslieden hebben het onderhoud „nuttig” genoemd. Volgens hen hoopt men het uitgebreid overleg met deelneming van vertegenwoordigers van de Zuidvietna-

mese regering en het Nationale bevrijdingsfront in de eerste dagen van volgende week te kunnen laten beginnen. Maandag is als openingsdatum onwaarschijnlijk, omdat de Zuidvietnamese delegatie pas zaterdag in Parijs aankomt, aldus de zegslieden.

Volgens hen kwamen in het onderhoud tussen Vance en Lau alleen minder ingewikkelde kwesties ter sprake. De ingewikkelde kwesties wil men behandelen op de openingszitting van het uitgebreid overleg, die geheel aan procedurekwesties zal worden gewijd.

Zuidvietnamezen naar Parijs

Pham Dang Lam, hoofd van de groep Zuidvietnamese waarnemers bij de voorbereidende vredesbesprekingen in Parijs, is benoemd tot leider van de Zuidvietnamese delegatie die in de Franse hoofdstad deel zal nemen aan het uitgebreide vredesoverleg. Premier Tran Van Huong van Zuid-Vietnam, die dit woensdag in Saigon bekendmaakte, zei dat Pham Dang Lam zaterdag samen met vice-president Nguyen Cao Ky en de andere leden van de delegatie naar Parijs vertrekt. Vice-president Nguyen Cao Ky zal als „coördinator” fungeren tussen de verschillende groepen die de delegatie in Parijs zullen assisteren.

Het Zuidvietnamese Huis van afgevaardigden heeft nog niet zijn goedkeuring gehecht aan het deelnemen aan de vredesbesprekingen in Parijs. Het is van oordeel, dat grondwettelijk alleen een gezamenlijke vergadering van Huis en Senaat daarin kan beslissen, aangezien het een zaak van oorlog of vrede betreft. De Senaat heeft al wel zijn toestemming gegeven. (Reuter, AFP)

Hanoi vermindert troepenmacht in de neutrale zone

WASHINGTON, 5 dec. (AFP, UPI) — Noord-Vietnam heeft zijn troepenmacht in de gedemilitariseerde zone en het noordelijk deel van Zuid-Vietnam aanzienlijk verminderd. De Noordvietnamezen zijn er echter nog niet geheel verdwenen.

Dit deelde de leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie in Parijs, ambassadeur Averell Harriman mee. Hij herinnerde er aan, dat president Johnson bepaald heeft dat een „serieus gesprek” met Noord-Vietnam onmogelijk is, zolang er nog militairen van dat land in de gedemilitariseerde zone zijn. Een andere voorwaarde voor een serieus vredesgesprek is voor de Amerikanen het staken van de beschietingen op Zuidvietnamese steden.

Harriman zei dit na afloop van een kabinetsberaad in het Witte Huis. Vandaag voert de Amerikaanse onderhandelaar nog besprekingen met de toekomstige president Richard Nixon en diens voornaamste adviseurs in veiligheidszaken. Harriman zei te verwachten dat Nixon na zijn ambtsaanvaarding een nieuwe onderhandelingsdelegatie zal samenstellen. Henry Cabot Lodge, de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, wordt genoemd als opvolger van Harriman bij het vredesberaad.

De Zuidvietnamese delegatie zal — zo verklaarde Harriman nadrukkelijk — in ieder geval de hoofdrol spelen bij de uitgebreidere vredesonderhandelingen, voorzover het kwesties betreft die de toekomst van Vietnam raken. Harriman zei verder te hopen, dat de procedurekwesties, die thans nog de uitbreiding van het gesprek in Parijs in de weg staan, binnenkort worden opgelost.

De procedurekwesties zijn gisteren in Parijs ter sprake gekomen in een drie uur durend onderhoud tussen Harrimans plaatsvervanger Cyrus Vance en de Noordvietnamese plaatsvervangende hoofdonderhandelaar Ha Van Lau. Noord-Vietnam nam de gelegenheid te baat om te protesteren tegen Amerikaanse bombardementen op het noordelijk deel van de gedemilitariseerde zone en het zuiden van Noord-Vietnam, die op 1, 2 en 3 december zouden hebben plaatsgevonden. Volgens Amerikaanse zegslieden die het onderhoud „nuttig” noemde, hoopt men het uitgebreid overleg met deelneming van vertegenwoordigers van de Zuidvietnamese regering en nationaal Bevrijdingsfront in de eerste dagen van de volgende week te laten beginnen. Maandag is de openingsdatum onwaarschijnlijk, dat de Zuidvietnamese delegatie zaterdag in Parijs aankomt.

Vietcong wil ook dit jaar Kerstbestand *let up* —Nog hoop op gesprek—

SAIGON, 6 dec. (AFP, UPI) — Ook Vietcong zal met kerstmis het vuur staken. De radio van het Nationaal Bevrijdingsfront (Vietcong) heeft meegedeeld, dat met kerstmis en de jaarwisseling twee bestandsperioden van elk drie dagen in acht zullen worden genomen. De Amerikanen en Zuidvietnamezen hebben al eerder een bestand van een etmaal afgekondigd, dat echter slechts geldt voor eerste kerstdag.

Vice-president Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam is in Parijs gearriveerd, waar hij zal optreden als speciaal adviseur en verbindingsman voor de onderhandelingsdelegatie van zijn land. Hij zal de onderhandelingen zelf niet bijwonen. Westerse diplomatieke kringen in de Franse hoofdstad hopen nog steeds, dat de besprekingen in de loop van de volgende week kunnen beginnen, hoewel men het nog steeds niet eens is over enkele procedurekwesties — met name de vraag of de onderhandelingen twee- of vierzijdig zijn.

Averell Harriman, de leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie, heeft bevestigd, dat hij zijn functie met ingang van 20 januari zal neerleggen. Zoals bekend wordt verwacht, dat de nieuwe Amerikaanse president Nixon tot Harrimans opvolger zal benoemen de tegenwoordige ambassadeur in Saigon, de Republikein Henry Cabot Lodge.

De Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken heeft geprotesteerd tegen Amerikaanse luchtaanvallen op de provincie Quang Binh en een beschieting van de gedemilitariseerde zone door een Amerikaans oorlogsschip. Volgens een woordvoerder van

het ministerie hebben talrijke Amerikaanse vliegtuigen op 3 december de plaatsen Queng Ruc, Bac Chat, en Thanh Gat in de provincie Quang Binh gebombardeerd. Amerikaanse artillerie had met steun van een oorlogsschip de gedemilitariseerde zone beschoten. Deze aanvallen hadden talloze slachtoffers gemaakt en schade aangericht, aldus radio-Hanoi.

Ook Vietcong stelt bestand in

De Vietcong heeft via de klandestiene radio van het Nationale bevrijdingsfront meegedeeld dat met Kerstmis en Nieuwjaar gedurende drie dagen een staakt het vuren in acht zal worden genomen. Dit besluit volgt op dat van de regering te Saigon, die had meegedeeld dat de Zuidvietnamese en geallieerde strijdkrachten in Zuid-Vietnam met de Kerstdagen 24 uur lang geen gevechten zouden beginnen.

Het officiële Noordvietnamese nieuwsagentschap heeft meegedeeld dat de guerrillatroepen alle voorwaarden zouden scheppen die het de Zuidvietnamese regeringstroepen mogelijk zouden maken naar hun bases terug te keren en deel te nemen aan festiviteiten. Amerikaanse soldaten en andere in Zuid-Vietnam gelegerde soldaten zouden naar de kerk kunnen gaan mits zij dit zouden doen in kleine groepen en ongewapend. Alle aanvallen van de Amerikanen en hun bondgenoten zouden beantwoord worden met tegenaanvallen.

Intussen wordt het vertrek van de Zuidvietnamese delegatie die onder leiding van Pham Dang Lam en met als coördinator en adviseur vice-president Nguyen Cao Ky aan het vredesoverleg te Parijs zal deelnemen opgehouden doordat het Zuidvietnamese Huis van afgevaardigden nog steeds zijn goedkeuring niet heeft uitgesproken over de onderhandelingen.

Een gezamenlijke bijeenkomst van de Senaat en het Huis werd vandaag uitgesteld terwijl het Zuidvietnamese constitutionele hof zich bezighield met de vraag of een eerder besluit van de Senaat, waarin het vertrek van de delegatie werd goedgekeurd aan grondwettelijke eisen voldoet. Door deze verwickelingen is nog steeds geen officiële lijst van de leden van de delegatie vrijgegeven. Wel is de woordvoerder van Ky, Dan Duc Khoi, in Parijs aangekomen.

Een woordvoerder van Nixon heeft te New York meegedeeld dat niet tot 20 januari, wanneer Nixon zijn functie zal aanvaarden, een waarnemer naar de besprekingen in Parijs zal worden gezonden. Deze mededeling volgde op een verklaring van de huidige delegatieleider, Harriman, die had gezegd dat de toekomstige president zijn advies om een waarnemer te zenden zou opvolgen. (Harriman zal zijn functie op 20 januari neerleggen. De tweede man, Cyrus Vance, zou hoogstens nog enkele dagen aanblijven wanneer Nixon als president is geïnstalleerd.

• Zuidvietnamese ambassadeur in Washington, Bui Diem (rechts), is in Parijs aangekomen als voorloper van de officiële Zuidvietnamese delegatie naar de vredesbesprekingen. Links Nguyen Van An was reeds als waarnemer aanwezig was.

Procedurekwesties bij Vietnamberaad

PARIJS, 7 dec (AFP) — Naar van gezaghebbende Amerikaanse zijde in Parijs is vernomen, is overeengekomen dat op de conferentie over Vietnam de vertegenwoordigers van Amerika, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront beurtelings het woord zullen voeren. Voorts is afgesproken dat er twee „zijden” zullen zijn: aan de ene kant de Verenigde Staten en Zuid-Vietnam en anderzijds Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront. Elke „zijde” zal tien tot twaalf vertegenwoordigers tellen.

Deze regeling hebben de plaatsvervangend-leiders van de Amerikaanse en de Noordvietnamese delegatie, Cyrus Vance en kolonel Ha Van Lau, getroffen. Op deze wijze zal zowel aan het verlangen van Hanoi en het Bevrijdingsfront, dat het een vierpartijenconferentie wordt, als aan de wens van Washington en Saigon, dat er twee partijen aan de tafel gaan zitten, worden voldaan.

Akkoord procedure vredesoverleg Vietnam

Naar van gezaghebbende Amerikaanse zijde in Parijs is vernomen zijn de Verenigde Staten en Noord-Vietnam overeengekomen dat op de aanstaande bijeenkomst waarop de procedure voor de officiële Vietnamese vredesconferentie moet worden vastgesteld de vertegenwoordigers van Amerika, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront beurtelings het woord zullen voeren.

Voorts is afgesproken dat er twee „zijden” zullen zijn, aan de ene kant de Ver. Staten en Zuid-Vietnam, en aan de andere kant Noord-Vietnam en het bevrijdingsfront. Elke „zijde” zal tien tot twaalf vertegenwoordigers tellen.

Deze regeling hebben in de afgelopen dagen de plaatsvervangende leiders van de Amerikaanse en de Noordvietnamese delegatie, respectievelijk Cyrus Vance en kolonel Ha Van Lau, getroffen. Op deze wijze zal zowel aan het verlangen van Hanoi

vrijdag in de Franse hoofdstad aangekomen. Het zijn Bui Diem, de Zuidvietnamese ambassadeur in Washington, Dan Duc Khoi, vice-president Ky's woordvoerder, en zestien man bedieningspersoneel voor de radio, secretarissen en stenografen.

De grootste groep onder leiding van oud-minister van buitenlandse zaken Pham Dang Lam en vice-president Nguyen Cao Ky, wordt zondag in Parijs verwacht.

Het Zuidvietnamese Huis van afgevaardigden en de Senaat zouden vandaag in voltallige vergadering stemmen over het besluit van president Thieu een onderhandelingsdelegatie naar Parijs te zenden. Donderdag weigerde het Huis te stemmen omdat volgens de grondwet een dergelijk besluit door Huis en Senaat te zamen moet worden goedgekeurd. Het hoogerechtshof stelde vrijdag het Huis in het gelijk. Men verwachtte vrijdag dat Thieu's besluit met grote meerderheid zou worden aanvaard.

Ky: „Strijd gaat door”

Vice-president Ky zei vrijdag in een televisietoespraak in Saigon te geloven dat de Parijse vredesbespre-

Saigon houdt vol: twee partijen

PARIJS, 9 dec. (Reuter, UPI) — Nguyen Cao Ky, vice-president van Zuid-Vietnam en „speciaal adviseur” van de onderhandelingsdelegatie van Saigon bij de vredesbesprekingen, heeft bij zijn aankomst in de Franse hoofdstad verklaard, niet van zijn tegenstanders te eisen, dat ze zich overgeven.

Saigon eist echter wel, dat Noord-Vietnam een eind maakt aan zijn „agressie”. Ky maakt ook duidelijk dat hij in Parijs alleen een tweepartijengesprek aanvaardt en niet een van vier partijen: Amerika, Saigon, Hanoi en de Vietcong, zoals de tegenpartij dat wil. Ook deed hij een beroep op alle Vietnamezen „op te houden met het elkaar doden omwille van volksvreemde ideologieën”.

Ky werd bij zijn aankomst in Parijs verwelkomd door Amerika's reizend ambassadeur en delegatieleider bij het vredesgesprek, W. Averell Harriman, die daartoe de nacht op Orly had doorgebracht, nadat hij bij zijn vliegreis al met pech te kampen had gehad omdat zijn vliegtuig wegens de mist niet in Parijs mocht landen en door moest vliegen naar Rome. Een grote politiemacht was bij de aankomst van Ky op Orly samengetrokken. Kennelijk waren de Fransen beducht voor Vietnam-betogers. Die waren er inderdaad, maar van volkomen ander kaliber dan doorgaans: enkele tientallen zoete Vietnamese schoolkinderen, die met vlaggetjes zwaaiden en een spreekkoor hadden ingestudeerd: „Saigon zal winnen” en „Vietcong - Moordenaars”.

Ky en zijn delegatie vertrokken pas uit Saigon, nadat de Nationale Vergadering na een debat van zeven uur met 80 tegen 21 stemmen daartoe had besloten. De Zuidvietnamese onderhandelingsdelegatie van zes personen zal in Parijs onder leiding staan van Phang Dang Lam, de belangrijkste waarnemer van Saigon tijdens het eerder gevoerde overleg tussen Washington en Hanoi. Evenals bij de afvaardiging van Noord-Vietnam maakt een vrouw deel uit van die van Zuid-Vietnam. Het is de 43-jarige advocate mevrouw Nguyen Thi Vui, die in de jaren veertig lid was van de anti-Franse Viet Minh jeugdbeweging.

Mevrouw Vui, moeder van drie zonen en een dochter, was betrokken bij de hulpverlening aan duizenden kinderen die door de oorlog wees en dakloos zijn geworden. „Ik ga niet naar Parijs omdat ik een vrouw ben en omdat de andere partij ook een vrouw heeft. Ik zou nooit de uitnodiging aanvaarden als ik moest fungeren als een vaas, die de conferentietafel moet sierden. Ik zal

Vice-premier Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam staat in Parijs de journalisten te woord.

De Zuidvietnamese vice-president, Ky, met echtgenote in Parijs

gorecbnrc Zie verder pag.

De vice-premier van Zuid-Vietnam, Nguyen Cao Ky, maakte gisteren met zijn echtgenote en hun driejarig dochttertje Duien een wandeling in het Parijse Bois de Boulogne. Ky is in feite de leider van de Zuidvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs, hoewel hij niet zelf aan de onderhandelingen zal deelnemen. Zijn officiële funktie is „adviseur”.

OOK STRIJD WOEKERT VOORT

Gesprek Vietnam weer uitgesteld

PARIJS, 10 dec. (Reuter, UPI) — Tegen de optimistische verwachtingen van eind vorige week in ziet het er niet naar uit, dat er deze week nog iets zal komen van de opening van de vredesbesprekingen over Vietnam.

Achter de schermen wordt druk overleg gepleegd, waarbij de partijen elkaar weinig of niets toegeven inzake de kwestie of de onderhandelingen twee- dan wel vierzijdig zijn. Vooral de delegatie van Saigon houdt voet bij stuk, dat er slechts twee partijen aan het gesprek deelnemen. Het zoeken is naar de formule, die alle betrokkenen kan bevredigen.

Intussen woekert ook de strijd in Vietnam nog voort. Ten zuiden van Danang zijn volgens een Amerikaanse militaire woordvoerder in negentien dagen tijds bijna 650 Noordvietnamese militairen en Vietcong-strijders gesneuveld. Daarnaast zijn er 440 gevangenen genomen. Ze maakten deel uit van een strijdmacht die oorspronkelijk 2.000 man sterk zou zijn geweest, en omsingeld is door 5.000 Amerikaanse mariniers en 2.000 Zuidvietnamese militairen. Aan Amerikaanse kant zijn 75 doden en 158 gewonden gevallen. Het slagschip *New Jersey* bestookte gisteren een vijandelijk bolwerk in het gebied.

Volgens officiële Amerikaanse kringen varen 's nachts Noordvietnamese boten vermoed als vissersvaartuigen de haven van Danang binnen om onder de ogen van wachtposten wapens en andere voorraden aan land te brengen. De Noordvietnamezen blijven volgens deze kringen aanzienlijke voorraden

Boven Noord-Vietnam is een Amerikaanse supersoon verkenningvliegtuig van het type RF-4c vanaf de grond neergeschoten. Het toestel — het vierde dat in het noorden verloren ging sinds de bombardementsstop van 1 november — stortte twee mijl uit de kust in zee. De twee inzittenden werden gered. Sinds de stopzetting van de bombardementen zijn volgens officiële Amerikaanse kringen in het grootste deel van Noord-Vietnam de spoorlijnen hersteld.

10 DEC '68 NRC

De Zuidvietnamese afgevaardigden naar het vredesoverleg in Parijs na hun ontmoeting met de Amerikanen. Van links naar rechts delegatieleider Pham Dang Lam, Nguyen Van An en Bui Diem, ambassadeur in Washington.

VREDESGESPREK IN PARIJS

11 DEC 1972

boast

Geharrewar rond vorm van tafels

PARIJS, 11 dec. (AFP, UPI) — De vorm van de conferentie-tafel(s) bij het vredesgesprek over Vietnam vormt een van de ernstigste problemen voor de betrokken partijen. Moet er gepraat worden aan een ronde tafel, een vierkante, twee halfronde of vier aparte tafels?

De Franse regering heeft geprobeerd een oplossing voor de impasse te vinden: praten aan twee halfronde tafels, waarvan de middellijnen evenwijdig aan elkaar lopen. Een onderbroken ronde tafel dus, waaraan men twee partijen kan zien. De onderhandelaars van Noord-Vietnam en de Vietcong hebben verklaard daar niets voor te voelen. Ze willen vier aparte tafels waar Amerika en Zuid-Vietnam niets van willen weten, tenzij ze twee aan twee naast elkaar geschoven worden of één grote vierkante tafel. Dit laatste is echter voor Saigon en Washington geen ideale oplossing, omdat hun opvatting van „twee zijden“ er niet zo duidelijk door tot uitdrukking komt.

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, acht het niet uitgesloten dat nog in president Johnsons

ambtsperiode (tot 20 januari) een begin kan worden gemaakt met terugtrekking van Amerikaanse en Noord-vietnamese troepen uit Zuid-Vietnam. Clifford legde er echter de nadruk op dat hij geen voorspelling betreffende dit terugtrekken kon doen. Ook zei hij dat de Verenigde Staten daar zeker niet eenzijdig toe zouden overgaan.

De actie van 5000 Amerikaanse mariniers en 2000 man Zuidvietnamese troepen tegen een grote concentratie Noordvietnamese en Vietcong-soldaten in de omgeving van Danang is inmiddels voltooid. In twintig dagen sneuvelden 850 Noordvietnamezen en Vietcongliden terwijl aan Amerikaanse zijde 107 doden en 523 gewonden vielen. De operatie had de naam „Meade River.“ Het zware geschut van het slagschip New Jersey beschoot op de laatste dag de bunkers en andere versterkingen in het centrum van de omsingeling.

Naar een Amerikaanse woordvoerder voorts meedeelde, werden meer dan 2700 Zuidvietnamezen ondervraagd, die ervan verdacht werden tot de Vietcong te behoren. Van 71 van hen was vastgesteld dat zij behoorden tot een Vietcong-schaduwregering in het gebied. Honderd Noordvietnamezen werden gevangen genomen.

Clifford hoopt op snel Parijs' resultaat

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, heeft te Washington gezegd te hopen dat de Verenigde Staten en Noord-Vietnam zouden kunnen beginnen wederzijdse troepen terug te trekken nog voordat president Johnson op 20 januari zijn functie zal neerleggen. Zijn mening wordt niet ondersteund door de gang van zaken in Parijs waar de Amerikaanse en Noordvietnamese delegaties nog steeds geen eensgezindheid konden bereiken over procedurekwesties.

Minister Clifford suggereerde op zijn persconferentie dat president Johnson het Congres waarschijnlijk zou vragen om extra bedragen uit te trekken voor de oorlog in Vietnam in het lopende financiële jaar. Hij voegde eraan toe dat een beslissing daarover zou afhangen van de ontwikkelingen bij de Parijse besprekingen. Clifford hoopte dat in Parijs spoedig een akkoord zou worden bereikt over procedure-problemen en nog deze week tot werkelijke onderhandelingen zou kunnen worden overgegaan.

Clifford zei voorts te hopen dat men tot overeenstemming zou komen over een definitieve oplossing ter neutralisering van de gedemilitariseerde zone tussen de twee Vietnams, een einde van de communistische bombardementen van deze zone, over de veiligheid van de Amerikaanse vliegtuigen die verkenningsvluchten boven Noord-Vietnam zijn blijven uitvoeren nadat president Johnson op 1 november de bombardementen had doen beëindigen en een vermindering van de gevechten.

De minister voorspelde geen terugtrekking van de geallieerde troepen uit Vietnam in de naaste toekomst en zei dat een eenzijdige terugtrekking van Amerikaanse troepen onmogelijk was, maar wel zou hij het op prijs stellen wanneer in de komende veertig dagen een begin zou kunnen worden gemaakt met de terugkeer van Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Volgens hem was een akkoord over een wederzijdse gedeeltelijke terugtrekking met Hanoi op korte termijn mogelijk.

Gevraagd naar de mogelijkheid van een onderhoud tussen president Johnson en de Russische premier, Kosygin, drong Clifford aan op onmiddellijke onderhandelingen over nucleaire problemen tussen beide landen.

Vredesconferentie

Er zit nog geen schot in het op gang brengen van een uitgebreide vredesconferentie voor Vietnam. Sedert het afgelopen weekeinde de Zuidvietnamese delegatie als vierde en laatste in Parijs arriveerde, hebben de plaatsvervangend delegatieleiders van de Verenigde Staten en Noord-Vietnam, Cyrus Vance en Ha Van Lau, drie vergaderingen over procedure-kwesties gehad, maar zij schijnen niet verder te komen.

Gisteren, na afloop van de derde vergadering, werd in een Noordvietnamese communiqué meegedeeld dat van Noordvietnamese zijde twee voorstellen waren gedaan betreffende de vorm die de conferentietafel moet hebben. Voorts waren protesten uitgewisseld aangaande de militaire activiteiten.

Uit zeer goede bron werd vernomen dat de Amerikanen en Zuidvietnamezen wensen dat de delegaties aan twee parallel aan elkaar geplaatste tafels zullen zitten om uit te laten komen dat er twee en niet vier partijen zijn. Van Noordvietnamese zijde zou aanvankelijk mede namens het bevrijdingsfront zijn voorgesteld in carré te gaan zitten en nu zou sprake zijn van vier tafels.

Behalve het Amerikaans-Noordvietnamese overleg, vond vandaag ook weer een onderhoud plaats tussen Amerikaanse en Zuidvietnamese functionarissen om de voorbereidingen voor de eigenlijke conferentie te coördineren. Men rekent er intussen op dat woensdag nog geen bijeenkomst van alle delegaties zal plaatshebben. (Reuter, A.F.P.).

Delegaties oneens

over tafel

Van onze correspondent

PARIS, donderda

In Parijs is een volledige impasse ontstaan rond de vorm van de conferentietafel waar aan de vier delegaties, die een eind moeten maken aan de oorlog in Vietnam, zullen plaats nemen.

De tweede man van de Noord-vietnamese delegatie, Ha Van Lau, stelde eergisteren voor vier tafels in ruitvorm en op gelijke afstanden van elkaar op te stellen.

Cyrus Vance, tweede man van de Amerikaanse delegatie legde dit plan gisteren voor aan de Zuidvietnamese ambassadeur Pham Dang Lam, maar het werd zonder meer afgewezen, omdat de Zuidvietnamezen in de plaatsing van vier tafels een erkenning zien van het nationale bevrijdingsfront.

De vice-president van Zuid-Vietnam, generaal Nguyen Cao Ky, schept een luchtje.

12 dec 68 MKL

Dienstplicht en Vietnam-protest in Amerika

Het Amerikaanse Opperste gerechtshof heeft maandag een uitspraak van een lager rechtcollege vernietigd, waarbij het recht van militaire selectiebureaus was erkend om van dienst vrijgestelden alsnog opkomstplichtig te maken als zij hadden deelgenomen aan protestmanifestaties tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam.

Het hoogste gerechtshof in Washington richtte zich hiermee tegen een instructie van het hoofd van de militaire recruteringsdienst, generaal Lewis Hershey, die in oktober 1967 had bepaald, dat genoemde bureaus geen uitstel mochten verlenen aan hen die tegen de Vietnamese oorlog ageerden.

In dit proces ging het om James Oestereich, een student in de theologie in Massachusetts die aanvankelijk was ingedeeld in een categorie van vrijgestelden, maar later weer opkomstplichtig werd verklaard. De student had zijn verzet tegen de strijd in Vietnam een „gewetenszaak” genoemd.

Delegatieleider van NLF vervangen

Het Zuidvietnamese bevrijdingsfront heeft woensdag laten weten dat zijn acht man sterke delegatie naar het vredesoverleg in Parijs geleid zal worden door Tran Buu Kiem, lid van het presidium van het centrale comité van het front en hoofd van de commissie voor buitenlandse betrekkingen van het centrale comité.

Mevrouw Nguyen Thi Binh, die tot nu toe als leidster van de afvaardiging van het front in Parijs is opgetreden, zal nu verder als plaatsvervangend hoofd fungeren. Zij is ook lid van het centrale comité van het front. Eveneens tot plaatsvervangend leider van de delegatie is benoemd Tran Hoai Nam, lid van het centrale comité van het front en hoofd van de vertegenwoordiging van het front in Algerije.

Tran Buu Kiem, de leider van de delegatie, heeft al voor 1945 gestreden in de gelederen van de studenten die streefden naar een onafhankelijk Indochina.

Gevangenen van Hanoi uit VS mogen pakketten ontvangen

De leider van de Noordvietnamese delegatie bij de besprekingen in Parijs, Xuan Thuy, heeft donderdag ambassadeur Harriman laten weten dat de Noordvietnamese regering erin heeft toegestemd dat de gevangen Amerikaanst vliegers post- en kerstpakketten uit de VS ontvangen. Dit heeft het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken donderdag meegedeeld. Het aantal Amerikaanse krijgsgevangenen in Zuid-Oost-Azië wordt geschat op 336. Tijdens de gevechten in dit gebied zijn 879 Amerikaanse militairen verdwenen.

De VS en Zuid-Vietnam hebben donderdag besloten nieuwe voorstellen te doen om de impasse over de „tafelschikking“ voor de vredesbesprekingen in breder verband inzake Vietnam te doorbreken. Vice-president Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam en de leider van de Amerikaanse delegatie, Averell Harriman, hebben donderdag twee uur over deze kwestie gesproken en toen tot nieuwe voorstellen besloten. Wat deze inhouden, is nog niet bekend.

Harriman zei dat vice-president Ky een soepel standpunt in deze kwestie inneemt zolang de VS en Zuid-Vietnam maar blijven vasthouden aan het principe van de twee partijen.

Washington en Saigon willen dat de uitgebreide vredesbesprekingen met Hanoi en het Zuidvietnamese bevrijdingsfront beschouwd worden als overleg tussen twee partijen Noord-Vietnam en het bevrijdingsfront stellen daarentegen dat het besprekingen zijn tussen voer onafhankelijke delegaties en willer daarom een „tafelschikking“ die dit weerspiegelt.

Alle troepen van het garnizoen van Saigon zijn tot nader order geconsigneerd, zo is vrijdag van bevoegde zijde in de Zuidvietnamese hoofdstad vernomen. In de afgelopen nacht patrouilleerden politie-eenheden in de straten, terwijl waarnemingsvliegtuigen en helikopters boven de stad vlogen. (Reuter, AFP)

Mevrouw Binh hekelt VS en Zuid-Vietnam

PARIS (AP, Reuter, UPI) — Terwijl de Noordvietnamese en Amerikaanse onderhandelaar, kolonel Ha Van Lau en Cyrus Vance met elkaar spraken over 't nieuwste Amerikaans-Zuidvietnamese procedurevoorstel, deed mevrouw Ngoejen Thi Binh van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam gisteren een felle aanval op Washington en Saigon.

De Amerikanen en de Zuidvietnamezen 'saboteren opzettelijk' de Parijse vredesconferentie, zei de delegatieleider van het Front in Parijs, Mevrouw Thi Binh, die binnenkort de leiding

zal overdragen aan de 47-jarige advocaat Tran Boeoe Kiem, verklaarde op een lunch van de Franse diplomatieke persvereniging, dat Amerika's weigering om toe te staan dat er vier conferentietafels worden gebruikt symbolisch is voor de onwilligheid van dat land om zijn agressie te staken en vrede te sluiten.

Mevrouw Binh beschuldigde Saigon ervan met goedvinden van Amerika het begin van de besprekingen al meer dan een maand te hebben gesaboteerd door geen delegatie naar Parijs te sturen. Toen de delegatie eindelijk aankwam werd het argument van de tafels naar voren gebracht als nieuw voorwendsel, aldus mevrouw Binh.

Mevrouw Binh verklaarde dat er geen bloedige vergeldingsmaatregelen zullen worden genomen door het Front na de oorlog. 'Alle leden van het marionettenregime van Zuid-Vietnam zullen welkom zijn. Ze zullen in staat worden gesteld om hun werk met gelijke status uit te voeren'.

BOMMENTAPIJT

In Zuid-Vietnam worden zeer zware bombardementen rondom Saigon uitgevoerd. B-52 bommenwerpers hebben donderdagnacht een bommentapijt ten noorden van de hoofdstad gelegd in zeven aanvalsvluchten. Er werd 1,2 miljoen kilo explosieve stof naar beneden gegooid om de eventuele tegenstanders tussen Saigon en de Cambodjaanse grens uit te schakelen. Saigon is al enkele dagen in staat van alarm. Alle troepen in de stad zijn tot nader order geconsigneerd en politieeenhe-

den patrouilleren in de straten. Boven de stad vliegen waarnemingsvliegtuigen en helicopters. De militaire commandanten vrezen een nieuw offensief van de Viet Cong ter gelegenheid van de achtste verjaardag van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam.

Het Noordvietnamese persbureau heeft gisteren bekendgemaakt dat de Chinese premier Tsjoen En-lai de leider van de Parijse delegatie van het Bevrijdingsfront in Peking heeft ontvangen.

De afvaardiging, die werd geleid door de nieuwe delegatieleider Tran Boeoe Kiem, werd ontvangen in de Grote Volkshal. De ontvangst vond plaats in 'een atmosfeer van diepe liefde tussen de kameraden-wapenbroeders', aldus het Noordvietnamese persbureau.

Paris talks prove U.S. plan failed

14 DEC 68
GUARDIAN

By Wilfred Burchett

Editors' note: Prevented by a U.S. State Department edict from delivering a speech at the Guardian's 20th anniversary meeting in New York Dec. 5, Wilfred Burchett wrote the following article as his message to Guardian supporters. Burchett arrived in the U.S. Dec. 3 after attending the Hemispheric Conference to End the War in Vietnam, in Montreal, where he wrote the text, uncertain at the time whether he would be allowed into the U.S. at all.

The Hemispheric Conference was important. It defined the tasks ahead for those who support the struggle of the Vietnamese people. A new phase in this struggle has been opened with the halt of the bombing of North Vietnam—the essential precondition for talks to end the war itself on terms that secure the total independence of South Vietnam. In other words if the slogan before was to halt the bombings in the North, now it is to end the war itself, bring home the GIs, and let the South Vietnamese people settle their own affairs.

Certain opinions expressed behind the scenes at the conference here in Montreal, and certain comments on the Paris talks in the new left press, indicate some confusion about their real significance. There have been suggestions that Hanoi was forced to sit down and talk because the destruction was more than the North could bear any longer, or that sitting down to negotiate meant an abandonment of the National Liberation Front (NLF).

Such interpretations are completely wrong. The U.S. is sitting down with the Democratic Republic of Vietnam (DRV), and soon also with the NLF, precisely because the bombing policy was a failure. Despite the tremendous destruction, the economy of the North

and viable enough to continue. Industry was dispersed and continued to turn out everything necessary for the daily life of the people. Agriculture continued to develop; production per acre as well as overall production steadily rose. A fantastic system of alternate roads was created. Supplies continued to move at a planned rhythm even from March 31 to Oct. 31 of this year, when bombs per acre in the southern panhandle were increased 20 times, as compared to before the "limited" bombing pause.

Immediately after the bombing halt was announced on Oct. 31, Ho Chi Minh appealed to the Vietnamese people to unite as one man and continue the struggle till final victory—which means peace with independence and the total departure of U.S. and satellite troops from South Vietnam. This is clear proof that the North has no intention of abandoning the South. The military-political struggle continues in the South, while another front, a diplomatic front, has been opened in Paris.

Here in Montreal some literature was distributed opposing the Hemispheric Conference on grounds that what was necessary was not an end to the war but the end of U.S. imperialism, and saying that the NLF must be helped to fight on until U.S. imperialism is defeated. It is too much to put this entirely on the shoulders of the Vietnamese people. This generation of Vietnamese already dealt a mortal blow to French colonialism; the Algerian people gave it the coup de grace. The Vietnamese people are dealing an extremely heavy blow, at great cost to themselves, to U.S. imperialism. It may be left to the people of Latin America to give the coup de grace. Or perhaps it will come from within the U.S.

The Vietnamese people are fighting what they hope will be the last phase in a 2,000-year struggle to get rid of foreign invaders and occupiers. In so doing they are helping people everywhere who struggle for their own liberation.

It might be useful to review the history of this struggle. From 1954 to 1959 the U.S.-backed regime of Ngo Dinh Diem waged war against the South Vietnamese people. The armed forces and leading cadres of the Vietminh had been withdrawn to the North under the terms of the 1954 Geneva Agreements. Diem turned against all who had taken part in the anti-French resistance war—which meant most of the population. Tens of thousands of people were slaughtered, hundreds of thousands arrested and tortured.

In 1959, isolated groups of peasants started to resist with any arms that came into their hands. During 1960, resistance became more widespread and in December 1960 the NLF was formed to put this spontaneous resistance on an organized basis.

Following the formation of the NLF, the people in the countryside rose up, seized arms from the enemy and by the end of 1961 had a large part of the countryside under their control; 1961 marked an

intervention had started in the form of "special war." The cannon fodder was supplied by Diem, helicopters and crews and air support was provided by the U.S., with U.S. "advisers" gradually taking over the strategic and tactical command of the war. In February 1962, a U.S. command was set up in Saigon under General Paul Harkins. The special war period lasted until early 1965, with U.S. "advisers" building up to around 22,000.

By January 1965, the NLF armed forces had defeated special war. The coup de grace was the battle of Binh Gia at the turn of the 1964-65 year. Three elite Saigon battalions were cut to pieces. The NLF picked up every last weapon from two battalions and from two out of three companies of a third battalion. This, despite lavish U.S. air support. The Pentagon knew that within months the Saigon army would be out of action.

Special war was then escalated to "limited war" in which U.S. combat troops were committed. A ferocious air war was launched against the North in February 1965; the first U.S. Marines landed at Danang a month later.

Never has there been a more unequal combat. The mighty war machine of the U.S., its superbly armed troops supported by unprecedented air and naval firepower, by tanks and artillery, new fast-firing infantry rifles, thousands of helicopters to move swiftly from place to place: all this arrayed against guerrilla bands.

For the first two operational seasons the U.S. forces under the command of General Westmoreland held the strategic initiative. That is to say, Westmoreland decided when and where to launch his offensive operations. They were aimed to "find, fix and destroy" the NLF main force units. The strategy was known as "search and destroy."

But even in the 1965-66 and 1966-67 dry season offensives, it was the NLF that had the tactical initiative. That is to say, they decided within each U.S. operation when to go into battle. This could happen only because the people and the country, the terrain and the trees, belonged to them.

Westmoreland's aims were thwarted. Far from destroying the main NLF units, he rarely even encountered them. The ambushes and counterattacks which wore his force down were made by the NLF guerrilla and regional troops. The main force units were withdrawn to reform into bigger units, to retrain and reequip, to study U.S. tactics and techniques and to prepare for their own counteroffensive.

At the start of the 1967-68 dry season, the NLF went over to the offensive with divisional-sized units at Loc Ninh at the end of October 1967, and at Dak To, a month later, in actions which took Westmoreland completely by surprise. From then on Westmoreland lost control. He had no idea where the NLF was going to strike next. He was lured into tying up a high proportion of his mobile reserves at Khe Sanh, fearing an attack from across the demilitarized zone. He started splitting up his divisions, reinforcing on the frontier areas positions where, had he been the NLF military commander, he would have struck.

When he had his forces split up and scattered all over the country, the NLF struck again—the Tet offensive. In an operation unprecedented in military history, NLF forces struck simultaneously at something like 140 towns and bases throughout the length and breadth of South Vietnam. That preparations and the actual attack were made with such total secrecy showed the extent to which the NLF has the support of the people, in the towns as well as in the countryside.

The Tet offensive ended "pacification" of the countryside. Westmoreland knew that a second wave of attacks would begin, so he concentrated the elite battalions of the South Vietnamese army to protect the cities. It looked better for South Vietnamese troops to destroy the cities instead of the U.S. Marines, as at Hue, Saigon and many other cities during the Tet offensive.

During the second attack in May, Saigon's elite battalions were very badly mauled, and their quality and morale drastically lowered. Despite his "we're just about to win" facade, Westmoreland knew that he could no longer count on South Vietnamese troops to defend the cities.

Westmoreland had to make an agonizing decision: use U.S. troops instead. But he didn't have enough. The only remaining mobile reserves were still tied up in the siege of Khe Sanh.

So Khe Sanh was abandoned along with Westmoreland and his search and destroy strategy. General Abrams took over, with his much more modest "clear and hold" strategy.

U.S. forces, by and large, have been withdrawn to defend their own bases and major cities, garrisoned behind triple and quadruple perimeters of barbed wire and mine fields, hoping that either the Paris talks or the end of their tours of duty will extricate them from their defensive posture and get them safely home.

This situation, plus the fact that North Vietnam was able to stand up to the most massive air assault in history and keep its economy going and its communication lines open, is why the U.S. delegation is in Paris today, talking with the representatives of a small, technically backward nation on equal terms.

A little bit of an extra push by everyone and the job is done. The Vietnamese have shown how to do it in their country and in so doing they have inspired every

U.S., Saigon delay talks

14 DEC 68 GUARDIAN

Nguyen Cao Ky, head of Saigon delegation.

By Richard E. Ward

As the Johnson administration enters its final weeks, it appears increasingly anxious to dump the shambles of its grand design for Vietnam onto the incoming Nixon administration without making any steps toward a settlement of the war.

Not surprising under the circumstances, Nixon is abandoning his earlier posture of relatively close alignment with the administration on Vietnam, although he has not given any clear indication of his own plans.

When Johnson announced the U.S. bombing halt over North Vietnam Oct. 31 his administration had sufficient time to reach a political settlement or at least to sketch the main lines for one in Paris with the representatives of the Democratic Republic of Vietnam (DRV) and the South Vietnam National Liberation Front (NLF). Johnson has been unwilling, however, to make any move that could not be called a U.S. victory or a vindication of his past policies.

A comparison of the U.S. arm-twisting in Saigon before the Oct. 31 decision and Washington's relative indifference toward Saigon's procrastination in getting to Paris, demonstrates that the Johnson administration is not anxious to enter into serious negotiations. Further, Washington has not indicated dissatisfaction that Saigon's delegation is being supervised by Nguyen Cao Ky, who can only delay a settlement, as he demonstrated on his arrival in Paris, by stating his readiness to "liberate" Hanoi.

The present U.S. position is that Saigon will be allowed to take the diplomatic initiative in Paris. This policy was severely criticized by Senator Mike Mansfield in a newly released report, "Vietnam and the Paris Negotiations," written for the Senate Foreign Relations Committee. The report states:

"... For the United States to insist that the present Saigon government is the exclusive spokesman of the people of South Vietnam is to deny the obvious. It is to ignore the domination of that government by a core of military officers which is composed largely of North Vietnamese with few political roots in South Vietnam. It is to overlook the suppression of bona fide southern political opposition by the Saigon government. It is to evade the reality that the NLF, whatever its ideological inclination, is composed largely of southern Vietnamese origin and that the people of the south have given the Front very substantial support for many years. Indeed, in many villages, the NLF or its predecessor is the only indigenous political leadership that the inhabitants have ever known..."

"The depth of the present involvement gives to this nation a responsibility for what transpires in Vietnam and for the achievement of a settlement of the conflict which cannot be shunted to the Saigon government. It should not be necessary to emphasize that while we may be in Vietnam by request, we are also there by our own choice and it is for the responsible officials of this government, not for Saigon, to say for how long, for what purpose and in what manner the lives of Americans will be placed on the line."

The pretense that Saigon is responsible for events in South Vietnam and represents the people of the south is simply a cover for American unwillingness to cease its aggression and withdraw

from Vietnam. During ambassador Averell Harriman's recent visit to the U.S., it was revealed that when the talks resumed in Paris Harriman put forward the U.S. desire for a formal agreement that the demilitarized zone be reestablished and that there be no attacks on cities and towns of South Vietnam. For the future the U.S. still has no other ideas than the discredited Manila conference formula, which merely disguises U.S. intentions of indefinite domination of South Vietnam.

According to Chalmers Roberts, writing in the Dec. 8 Washington Post, the administration is acting on the premise that Hanoi is "badly battered." Washington, he reports, would like to end the fighting, but has no political settlement in mind. Actually, Washington's present political stand completely ignores the military realities of Vietnam. There is no more foundation for the belief that Hanoi is "badly battered" than for Gen. Westmoreland's past reports of victories. Never since the U.S. began sending its expeditionary force to Vietnam has the American military position been weaker. This is revealed by a U.S.-Saigon retreat into enclaves around the chief cities and bases, which was described in a report from Saigon in the Nov. 21 Far Eastern Economic Review, a business journal published in Hong Kong. In an article entitled "The Show is Over," Alessandro Casella wrote:

"According to some well-informed neutral observers, the U.S. have about 100,000 men involved directly or indirectly in the defense of Saigon or, in other words, the U.S. has 50% of its strike capability near the DMZ, 30% in a radius of 18-25 miles around Saigon, and 20% for the rest of the country. The ARVN [Saigon] is reported to have 50% of its strike power around Saigon and 50% around Hue."

What Washington hopes by the present disposition of forces, according to Casella, is to save Saigon from another Tet offensive. "Washington cannot afford another Tet and it would probably prove fatal to the Saigon regime," he writes. And to protect Saigon, he observes, "Washington and Saigon have had to forget about an impossible victory."

Nothing exemplifies the present unreality of the Johnson administration more than the passivity of U.S. forces in Vietnam and the expectation that the U.S. puppets will be confirmed in power by the Paris talks. Under such circumstances there is little chance of any progress in Paris before Jan. 20.

What will happen after Nixon takes office, beyond the replacement of the U.S. negotiating team, cannot be foreseen. The report that Henry Cabot Lodge might be the next chief U.S. negotiator is not sufficient to judge Nixon's inclinations. Lodge was twice the U.S. ambassador to Saigon, and, according to the Washington Post, his appointment would be a disaster because he was personally identified so closely with past U.S. policy. Lodge, however, might be just the right man, for any settlement in Vietnam will entail the removal of the Thieu-Ky group and Lodge's professional supervision of the elimination of Diem and Nhu has been valuable experience.

Until all the chief members of Nixon's administration are known, which is not the case as this is being written, it would be difficult to estimate his intentions. However, the honeymoon with Johnson is about over. As long as Nixon thought Johnson intended to move toward a settlement in Paris he was willing to associate himself with the administration policy. Now that it seems Johnson is bequeathing the complete fiasco to his successor, Nixon no longer has any reason for supporting him. To date the most dramatic act of Nixon has been his refusal to send an observer to Paris.

The nature of Johnson's legacy, rather than Nixon's personal inclinations, will be the main determinant of Nixon's policy. The war is lost and nothing a new administration can do will save it.

Dr. Thach dies

Dr. Pham Ngoc Thach, minister of public health of the Democratic Republic of Vietnam, has died, it was announced officially Dec. 8.

Dr. Thach, who had an international reputation for his research on tuberculosis, was also president of the North Vietnamese War Crimes Commission.

One of Dr. Thach's most outstanding contributions to the struggle for Vietnamese independence was the decentralized, underground hospital system which has enabled the North to withstand U.S. bombing.

Officieuze berichten:

Offensief in Zuid-Vietnam verwacht

Het persbureau Reuter heeft in Washington vernomen dat de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam in verhoogde staat van paraatheid zijn gebracht om het hoofd te kunnen bieden aan een door de Amerikaanse legerleiding verwachte nieuwe serie aanvallen van de Vietcong in de periode tot het afgekondigde staakt het vuren op 24 december.

Verwacht wordt dat Hanoi de huidige onzekere periode rond de onderhandelingen in Parijs, deels gevolg van het feit dat de Amerikaanse politiek zich in een overgangsfase bevindt, wil uitbuiten voor nieuwe militaire druk om zodoende kracht bij te zetten aan de Noordvietnamese politieke standpunten.

Volgens deze zelfde berichten zou bij de grens van Cambodja en Vietnam een grote troepenconcentratie van ongeveer 45.000 Vietcongstrijders zijn waargenomen. Volgens officieuze mededelingen van het Pentagon zou deze eenheid nog versterkt kunnen worden door een groep van 20.000 man die via Laos naar Zuid-Vietnam onderweg is. De Amerikaanse bronnen waaruit deze berichten afkomstig zijn geloven niet dat een eventueel nieuw offensief van de Vietcong tegen de Zuidvietnamese steden gericht zal zijn. Het is hen genoeg aan te tonen dat zij nog steeds militair het initiatief kunnen nemen.

Uit Parijs wordt gemeld dat de plaatsvervangende delegatieleiders van de VS en Noord-Vietnam nog steeds geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over een tafelschikking waarbij de vier betrokken partijen zouden kunnen onderhandelen.

Uit dit meningsverschil over de tafelschikking leidt de delegatie van het Bevrijdingsfront in Parijs af dat de VS en Zuid-Vietnam bewust het voortzetten van de vredesconferentie over Vietnam willen saboteren. Mevrouw Binh, die in afwachting van de nieuwe delegatieleider, Tran Buu Kiem (die momenteel in Peking besprekingen voert met onder andere premier Tsjoe en lai) fungeert als hoofd van de delegatie van het Front, heeft tijdens een perslunch gezegd dat de belangrijkste moeilijkheid op het ogenblik niet de tafelschikking is. Het gaat erom of men werkelijk vrede wil, of men werkelijk met elkaar wil praten." (Reuter)

Zuid-Vietnam communisten

President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft vandaag gezegd dat zijn regering nooit een communistische organisatie op haar gebied zal aanvaarden als prijs voor vrede. In een toespraak tot 86 afgevaardigden uit 31 landen die in Saigon een internationale anti-communistische conferentie bijwonen, zei Thieu dat zijn regering de volgende drie eisen stelt:

1. De communistische imperialisten moeten rechtstreeks met regering en volk van (Zuid-) Vietnam alle kwesties betreffende onze toestand behandelen, daar de republiek een direct slachtoffer van hun invasie is geworden.

2. Regering en volk van Vietnam zullen nooit enige communistische organisatie op hun grondgebied toestaan, omdat het Vietnamese volk democratie als basis voor politieke activiteit heeft aanvaard.

3. Omdat de oorlog een gevolg is van communistische agressie, moeten de communisten alle activiteiten die gericht zijn tegen de republiek Vietnam staken.

De Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky heeft in een interview met het Amerikaanse blad US News and World Report gezegd dat er eerst een principiële overeenstemming moet zijn over de belangrijkste politieke problemen van zijn land voordat zijn regering een wapenstilstand of een staakt het vuren kan accepteren.

Ky, die de belangrijkste adviseur

Gesprek in Parijs levert niets op

PARIJS, 16 dec. (UPI, Reuter) — Vanavond arriveert in de Franse hoofdstad een twintig man sterke delegatie van het Nationaal Bevrijdingsfront om deel te nemen aan het „vredegesprek” over Vietnam. De afvaardiging van de Vietcong is dan op volle sterkte, maar het eindeloze debat tussen de Amerikanen en Noordvietnamezen over de status van de Vietcong aan de conferentietafel heeft nog niets opgeleverd.

Het debat gaat nog steeds over de vraag welke vorm de tafel, waaraan zal worden gepraat, moet hebben: rond, rechthoekig, vierkant of nog anders. De Amerikanen en Zuidvietnamezen willen dat de Vietcong — en dat moet uit de tafelopstelling blijken — niet als zelfstandige partner aan het overleg deelneemt. Hanoi eist dat dit wel het geval is, evenals uiteraard de Vietcong zelf. De fundamentele kwestie is uiteraard, dat zowel Hanoi als de Vietcong willen, dat de Vietcong optreedt als de enige woordvoerder van het volk van Zuid-Vietnam, iets wat de regering in Saigon wil voorkomen.

In het weekeinde is fel gevochten langs de Cambodjaans-Zuidvietnamese grens, in de Mekong-delta en bij de neutrale zone tussen de beide Vietnams. Zes Amerikanen en 22 Vietcongs kwamen om het leven. Bij een bom-aanslag op een brandweerpost in Saigon werden een kind en een brandweerman gewond. Bij twaalf andere aanslagen vonden twee mensen de dood. Voorts werd een ambtenaar van het gemeentebestuur in zijn woning doorgeschooten.

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, zei zondag op een

persconferentie, dat de Verenigde Staten vasthouden aan hun tactiek van „vechten en onderhandelen”. Zelfs een groot offensief van de Vietcong zou de voortgang van de besprekingen in Parijs niet in gevaar brengen, aldus de minister.

De nieuwe leider van de delegatie van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront bij de vredesbesprekingen in Parijs, Tran Buu Kiem, wordt bij aankomst op het vliegveld Le Bourget verwelkomd door landgenoten

De oorlog in Vietnam

AMERIKAANSE militaire deskundigen zijn tot de conclusie gekomen, dat een aantal Zuidvietnamese legereenheden thans volledig in staat zijn op zichzelf te opereren en het kunnen opnemen tegen de Noordvietnamese en Vietcongeenheden. Als gevolg van dit onderzoek zijn de militaire adviseurs bij deze onderdelen teruggetrokken.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft een somber rapport uitgegeven over de gezondheidstoestand van de Zuidvietnamese bevolking. Daarin wordt opgemerkt, dat het aantal gevallen van pest in het Zuiden de laatste jaren op alarmerende wijze is gestegen. Het aantal geslachtsziekten, vooral onder de jongeren, heeft epidemische vormen aangenomen. Voorts heeft het Zuiden een van de hoogste cijfers ter wereld voor het optreden van actieve tuberculose. De zuigelingensterfte bedraagt ruim 35 procent (ter vergelijking: in Nederland is dit getal ongeveer twee procent).

Een „Comité van bezorgde geestelijken” is bezig met een campagne voor een algemene amnestie voor verscheidene honderden Amerikaanse soldaten, die gedeserteerd zijn uit protest tegen de oorlog in Vietnam en zich nu in Zweden en Frankrijk bevinden. De meesten zouden graag naar hun vaderland willen terugkeren, maar durven dat niet, omdat hen daar de krijgsraad en de gevangenis wacht. De geestelijken hopen nu dat de nieuwe president Nixon gevoelig zal zijn voor hun argumenten.

De Amerikaanse autoriteiten in Zuid-Vietnam zijn tot een dollarsanerij overgegaan in de strijd tegen valse munters en handelaars, die op de zwarte markt onwettige winsten maken. Zij namen ongeveer 45 miljoen „militaire dollars” in die de Amerikanen voor hun aankopen in Zuid-Vietnam gebruikten en gaven nieuwe uit. De speciale dollars worden aan Amerikaanse militairen verstrekt in landen waar de vrije circulatie van de dollar de plaatselijke of Amerikaanse economie zou kunnen benadelen.

De Zuidvietnamese regering is er sinds 1 november in geslaagd haar gezag over tweehonderdvijftig dorpen meer uit te breiden. In deze dorpen wonen ruim driehonderdduizend Zuidvietnamezen.

Hanoi ervan beschuldigd Zuidvietnamese kinderen naar het Noorden te ontvoeren om hen een militaire opleiding te geven. De beschuldiging was vervat in een gepubliceerde nota aan de internationale controlecommissie. Volgens de regering in Saigon hebben guerrilla-strijders „met geweld of door beloften” jonge Zuidvietnamezen geworven en naar het Noorden overgebracht met de bedoeling dat zij „voorzien in de behoeften op de slagvelden in het Zuiden”. Dit zou zijn gebleken uit Noordvietnamese documenten, die in het Zuiden zijn gevonden.

Generaal Westmoreland, voormalig Amerikaans bevelhebber in Zuid-Vietnam, is onderscheiden met de gouden ere-medaille van de „Holland Society”, een in 1885 opgericht genootschap van Newyorkers van Nederlandse afkomst. De onderscheiding wordt jaarlijks toegekend aan een Amerikaan van Nederlandse afstamming, die zich op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt. Vorig jaar mocht prins Bernhard de ere-medaille in ontvangst nemen. De rechtstreekse voorouders van Westmorelands vrouw, wier meisjesnaam Katherine Stevens van Düsen is, hebben in het toenmalige Nieuw Amsterdam gewoond en zijn dus van Nederlandse afkomst.

Het Amerikaanse ministerie van defensie maakt zich ernstig bezorgd over het toenemend aantal rassenonlusten onder de Amerikaanse troepen in Vietnam. Vooral in recreatiekampen en ontspanningsoorden achter het front raken blanke en negersoldaten herhaaldelijk handgemeen met elkaar.

Volgens Amerikaanse militaire deskundigen is de Vietcong van militaire op politieke oorlogvoering overgestapt. In minstens éénderde van de Zuidvietnamese dorpen zijn politieke kaders werkzaam, die de basis moeten vormen voor het omverwerpen van het bewind in Saigon als een staakt-het-vuren en een terugtrekking van de Amerikaanse troepen een feit is geworden.

De Zuidvietnamese regering heeft honderdveertig Vietcongstrijders vrijgelaten „als menselijk gebaar van clementie”, maar Noord-Vietnam moet ze niet hebben. Dat is begrijpelijk omdat Hanoi altijd heeft ontkend dat er zich Noordvietnamese troepen in het Zuiden bevinden. Door de krijgsgevangenen te accepteren zou het erkennen gelogen te hebben. Dat gaat niet en daarom „bestaan de honderdveertig Noordvietnamezen niet”. Inmiddels heeft Saigon verklaard, dat het tot nog toe dertigduizend Noordvietnamezen krijgsgevangen heeft gemaakt.

Nguyen Cao Ky valt uit tegen Clifford

17 dec 1968

Vice-president Nguyen Cao Ky, die de supervisie heeft over de Zuidvietnamese afvaardiging bij de voorbereidende vredesbesprekingen in Parijs, heeft de Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, ervan beschuldigd de gave te bezitten om de verkeerde dingen op het verkeerde tijdstip te zeggen. Ky gaf commentaar op een televisie-uitzending waarin Clifford had gezegd dat de Zuidvietnamezen ertoe bijdroegen dat het eigenlijke vredesgesprek nog steeds niet op gang is gekomen. Op het ogenblik zijn de delegaties verwikkeld in discussies over procedurele kwesties.

Ky en andere leden van de Zuidvietnamese delegatie hebben in het afgelopen weekeinde overleg gepleegd met de Amerikaanse delegatieleider Averell Harriman over de manier waarop de impasse in de besprekingen zou kunnen worden doorbroken. Volgens Ky was tijdens dit overleg een grote mate van overeenstemming bereikt tussen de Amerikaanse en Zuidvietnamese afvaardigingen.

Sinds gisteren de delegatie van het Zuidvietnamese nationale bevrijdingsfront (het NLF) onder leiding van Tran Buu Kiem uit Moskou in Parijs is aangekomen en alle delegaties compleet zijn, zijn er geen tekenen die erop wijzen dat het werkelijke overleg spoedig op gang zal

komen. Naar het schijnt liggen aan de vertraging wel degelijk, ondanks de ontkenning van Ky, meningsverschillen tussen Saigon en Washington ten grondslag.

De Noordvietnamese delegatie heeft maandag in een verklaring meegedeeld op 13 december de Verenigde Staten te hebben voorgesteld het vredesoverleg aan een ronde tafel te houden waaraan de delegaties hun eigen plaatsen zouden kunnen bepalen. Maar de Amerikanen en Zuidvietnamezen „blijven bij hun absurde denkbeelden”. „Washington en Saigon moeten de volledige verantwoordelijkheid dragen voor het uitstel van de opening van het overleg, dat oorspronkelijk op 6 november zou beginnen”, aldus de verklaring.

Gevangenen vrij

De Amerikanen hebben maandag zeven Noordvietnamese zeelieden vrijgelaten die meer dan een jaar geleden in de golf van Tonkin gevangen waren genomen, zo heeft een militaire woordvoerder in Saigon bekendgemaakt. Zij zijn met een Amerikaans transportschip 150 mijl ten noorden van de gedemilitariseerde zone gebracht waar zij zijn overgezet op een vissersboot.

Intussen heeft radio-Moskou bevestigd dat Hanoi bekend heeft gemaakt dat een aantal Amerikaanse piloten die in Noord-Vietnam werden krijgsgevangen gemaakt, omstreeks Kerstmis vrijgelaten zullen worden.

(Reuter-AFP-AP)

McGovern

haalt uit tegen Ky

VICE-PRESIDENT KY

...graag-grote dictator...

WASHINGTON, 18 dec (DPA) — De Amerikaanse senator George McGovern heeft gisteren de onverwijde terugtrekking geëist van de helft van de Amerikaanse troepen in Vietnam. Hij leverde voorts felle kritiek op de Zuid-vietnamese vice-president, Nguyen Cao Ky.

„Terwijl Ky in Parijs een lui leventje leidt en erover marchandeert of hij plaats zal nemen aan een ronde of een rechthoekige tafel, sterven Amerikanen voor de instandhouding van het corrupte stelsel in zijn land.“ zo zei McGovern, die kandidaat is geweest voor het Amerikaanse presidentschap. Hij voegde eraan toe: „Hebben wij dan nog steeds niet genoeg van deze kleine, graag-grote dictator, die in Parijs Amerikaanse belastingcenten verspilt en in Vietnam het leven van Amerikanen?“

(Rtr) Volgens McGovern is het duidelijk „dat generaal Ky en onze andere zogenaamde bondgenoten in Zuid-Vietnam de onderhandelingen in Parijs proberen te dwarsbomen. Laat ons toch, in de naam van menselijkheid en gezond verstand, een einde maken aan de moordpartij en generaal Ky vertellen dat hij, als hij voortzetting van de oorlog wenst, alsjeblied zijn pluchen verblijven in Parijs de rug toekeert en teruggaat om het bevel over zijn troepen op zich te nemen, maar zonder de hulp van Amerikaans bloed en geld“, aldus de senator.

Samenwerking Thailand-Maleisië tegen guerrilla's

Thailand en Maleisië hebben besloten vliegtuigen in te zetten bij het bestrijden van communistische guerrillaposities in de oerwouden langs hun gemeenschappelijke grens.

Dit heeft vice-premier Razak van Maleisië zondag bekendgemaakt toen hij terugkeerde van een ministersconferentie van de Economische commissie van de VN voor Azië en het Verre Oosten in Bangkok.

Tot dusver zijn tegen de guerrillastrijders alleen land- en marinestrijdkrachten gebruikt. Volgens Razak heeft Thailand beloofd meer troepen naar zijn zuidelijke grens te zenden.

Ky zegt dat Amerika hem „tegenwerkt”

PARIJS, 19 dec. (AFP) — De Zuidvietnamese vice-president, Ngoeyen Cao Ky, heeft zich, op een receptie in Parijs, bitter beklagd over de „tegenwerking” die hij van de Amerikanen zou ondervinden. Ky, adviseur van de Zuidvietnamese onderhandlingsdelegatie op het Parijse vredesgesprek, zei: „Ik moet niet alleen mijn vijanden maar ook mijn zogenaamde vrienden bestrijden”. Over de Amerikanen zei hij verder: „Als zij denken dat zij mij van mening kunnen doen veranderen door mij te beledigen, dan vergissen zij zich”.

De radio van de Vietcong heeft ongeroepen dat in het gebied van Tay Ninh, bij de Cambodjaanse grens, op eerste Kerstdag drie Amerikaanse krijgsgevangenen zullen worden vrijgelaten als de Amerikanen beloven daar die dag geen aanvallen te ondernemen.

Wilde de Amerikaanse legerleiding de vrijlating van nog meer krijgsgevangenen dan zouden via de radio regelingen bekend moeten worden gemaakt. Als dit radiocontact niet bevredigend was moesten de Amerikanen een afgezant uitsturen voor een ontmoeting met een vertegenwoordiger van het Bevrijdingsfront, zo werd verder ongeroepen. Volgens waarnemers zou zo'n ontmoeting dan vermoedelijk plaatsvinden in Vientiane of Pnompenh. De afgelopen maanden hebben de Amerikanen tweemaal Noordvietnamese zeelieden in vrijheid gesteld.

De Zuidvietnamese regering heeft al een bestand aangekondigd van 24 december 18.00 uur tot 25 december zelfde tijd en de Amerikanen zullen vrijwel zeker dit voorbeeld volgen. De Vietcong betitelde de aangekondigde vrijlating van de drie krijgsgevangenen als een gebaar van goede wil van het Vietnamese jegens het Amerikaanse volk. Het drietal zou naar kilometerpaal 7 aan de rivier de Vam Vc Dong worden gebracht. Er zou een Vietcong-vlag worden gezwaaid en de Amerikanen, die op 900 meter afstand moesten blijven, zouden dan vijf ongewapende mannen moeten uitsturen om de gevangenen op te halen. Het Amerikaanse ministerie van buitenlands zaken in Washington verklaarde dat het aanbod van de Vietcong zorgvuldig wordt bestudeerd.

Ky opnieuw tegen de Amerikanen

PARIS, 20 dec. (Reuter) — Vice-president Ngoejen Cao Ky van Zuid-Vietnam heeft gezegd dat het verblijf van Amerikaanse troepen in zijn land geen zin heeft als ze worden gebruikt om de bevolking te dwingen, communistische slaven te worden.

„Ik vroeg in 1965 om grootscheepse Amerikaanse hulp voor het behoud van de vrijheid en soevereiniteit van Zuid-Vietnam,” zei hij in een interview met het Franse blad „l'Aurore.” „Als ze nu van de aanwezigheid van deze troepen gebruik willen maken om hun wil op te leggen, wat voor verschil maakt dat dan voor ons? Als ze ons willen dwingen in te stemmen met een oplossing die ons tot slaaf van de communisten zou maken, hadden ze eigenlijk niet behoeven te komen,” aldus Ky.

De Zuid-Vietnamese vice-president bepleitte beëindiging van de openlijke polemiek tussen Washington en Saigon. Er bestond ook ernstige onenigheid tussen Moskou, Peking, Hanoi en het Nationale Bevrijdingsfront, maar die was nooit in de openbaarheid gebracht. „Waarom moeten wij op onze verschillende opvattingen zoveel nadruk leggen? Dat is koren op de molen van de communisten,” vond hij.

De Amerikaanse delegatie naar de Vietnambesprekingen in Parijs heeft de Noordvietnamezen gewaarschuwd, dat nieuwe aanvallen van Noordvietnamese troepen of de Vietcong op grote Zuid-Vietnamese steden, als Sai-

gon, „ernstige gevolgen” zouden kunnen hebben. Van Amerikaanse zijde is niet bevestigd, dat gedreigd zou zijn met hervatting van de bombardementen, zoals de Noordvietnamese delegatie beweerd heeft.

Een functionaris van de Amerikaanse delegatie in Parijs heeft gezegd, dat de Noord-Vietnamezen in Parijs zijn herinnerd aan de rede van president Johnson op 31 oktober, toen hij de stopzetting van de Amerikaanse bombardementen bekendgemaakt heeft. Johnson zei toen, dat vruchtbare besprekingen niet voortgezet zouden kunnen worden als de steden in Zuid-Vietnam werden aangevallen.

De berichten uit Zuid-Vietnam, aldus de functionaris, duiden erop, dat de Noord-Vietnamezen een grootscheepse aanval op Saigon voorbereiden.

Ernstige waarschuwing van VS aan Noord-Vietnam

De Amerikaanse plaatsvervangende delegatieleider in Parijs, Cyrus Vance, heeft zijn Noordvietnamese college kolonel Ha Van Lau in een gisteren gehouden bespreking ervoor gewaarschuwd dat nieuwe aanvallen van Noordvietnamese troepen of de Vietcong op de grote steden van Zuid-Vietnam „ernstige consequenties” zouden hebben. Aangenomen wordt dat dit inhoudt dat bij zulke aanvallen — met Hanoi is afgesproken dat deze achterwege zouden blijven zolang de bombardementen op Noord-Vietnam gestaakt worden — het bombarderen van Noord-Vietnam zal worden hervat.

De woordvoerder van het State Departement, Robert J. McCloskey, heeft gezegd dat Vance zijn waarschuwing mondeling had overgebracht na hiertoe instructies uit Washington te hebben ontvangen. (Al sinds enige tijd zijn er geruchten over op handen zijn aanvallen op de Zuidvietnamese steden; in Saigon werden naar aanleiding daarvan speciale militaire maatregelen getroffen.)

Intussen schijnen de Amerikanen een gematigd optimisme te bewaren over het verloop van de besprekingen in Parijs. Er heerst in Washington ongerustheid over wat daar genoemd wordt: de Noordvietnamese onverzoenlijkheid en de propagandistische manier waarop de onderhandelingen worden uitgebuit, maar daartegenover bestaat de mening dat enig uitstel verwacht moest worden.

Volgens de eerste groep zijn de VS „uiterst serieus” bij hun behandelingswijze van de procedurekwesties waarover nog steeds in Parijs wordt gesproken, terwijl ook de opvatting gehoord kan worden dat het Amerikaanse ongeduld, zoals dit o.m. is vertolkt door de minister van defensie, Clark Clifford, onder de gegeven omstandigheden niet veel zin heeft. Clifford heeft zeer onomwonden kritiek geleverd op de Zuidvietnamese aan wie volgens hem de vertraging bij de besprekingen te wijten zou zijn, en hij heeft zelfs gezegd dat de Amerikanen zich

Cyrus Vance

bij de onderhandelingen zouden losmaken van de Zuidvietnamezen.

Door de Noordvietnamese delegatie in Parijs is opgemerkt dat de meningsverschillen tussen de Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky en de Amerikaanse regering — Ky heeft Clifford ervan beschuldigd „de verkeerde dingen op de verkeerde ogenblikken” te zeggen. — slechts een camouflage waren voor Ky's afhankelijkheid van de Amerikanen. „Wanneer zij niet door de Amerikanen worden aangemoedigd”, zo luidt de Noordvietnamese stelling, „kunnen en willen Ky en andere knechten niets”.

Aanbod

In Saigon bestuderen Amerikaanse en Zuidvietnamese autoriteiten een aanbod van de Vietcong om Amerikaanse gevangenen in verschillende delen van Zuid-Vietnam vrij te laten. Het aanbod wordt door diplomaten in Saigon gezien als een poging om de positie van het Nationale bevrijdingsfront bij de Parijse besprekingen te verbeteren.

De klandestiene radio van het front heeft voorgesteld dat ten hoogste vijf ongewapende Amerikanen op een ontmoetingsplaats die gemarkeerd zou zijn met de vlag van de Vietcong op eerste Kerstdag besprekingen zouden moeten aangaan voor het vrijlaten van de eerste drie gevangenen. Volgens waarnemers zou dit betekenen dat de Amerikanen directe onderhandelingen zouden moeten voeren met het front. In totaal 1251 Amerikanen zijn als vermist of gevangen genomen opgegeven in Zuid-Vietnam.

Ook de Noordvietnamese president, Ho Tsjih Minh, heeft nog eens aangedrongen op directe onderhandelingen tussen de VS en het bevrijdingsfront over alle vraagstukken betreffende Zuid-Vietnam. Het Noordvietnamese persbureau meldt dat Ho Tsjih Minh heeft gezegd dat het front de enige vertegenwoordiger is van het Zuidvietnamese volk en dat de regering in Saigon niemand vertegenwoordigt.

Amerikaanse legerkringen in Zuid-Vietnam hebben geen commentaar willen leveren op het aanbod van het bevrijdingsfront, maar zij gaven

wel te kennen dat de Amerikaanse publieke opinie waarschijnlijk dergelijke besprekingen zou toejuichen. Aan de andere kant zou men er weinig voor voelen om de verhouding tussen Washington en Saigon in de huidige delicate fase van het Parijse overleg te verslechteren.

Beschuldiging

De plaatsvervangende leider van de delegatie van het Zuidvietnamese bevrijdingsfront in Parijs, Tran Hoi Nam, heeft de VS en de regering in Saigon ervan beschuldigd opzettelijk obstakels te scheppen met de bedoeling de opening van de vredesconferentie te vertragen. Hij verwierp „het absurde idee van een twee-partijen-bijeenkomst” in Parijs en eiste dat de onderhandelingen door vier partijen (Noord-Vietnam, bevrijdingsfront, Zuid-Vietnam, VS) gevoerd worden.

De vorming van een „vredeskabinet” wordt volgens Tran Hoi Nam geëist door het „comité voor de bevrijding”, dat onlangs in het gebied Saigon-Cholon is opgericht, en door de bevolking van de „bevrijde gebieden”.

De NLF-afgevaardigde noemde als programmapunten voor de „vredesregering” het aanknopen van onderhandelingen met het nationale bevrijdingsfront, het opheffen van de algemene mobilisatie, verbetering van de levensomstandigheden, verlaging van de kosten van levensonderhoud, garantie voor de veiligheid en het bezit van de bevolking, en verwijdering van politiefunctarissen die zich aan folteringen schuldig hebben gemaakt.

Wat de mogelijkheid betreft van deelneming van leden van de huidige Zuidvietnamese regering aan het „vredeskabinet” zei Nam, dat daartegen geen bezwaar bestaat mits zij zich keren tegen de „Amerikaanse agressie” en een vredespolitiek voorstaan die de onafhankelijkheid van het Zuidvietnamese volk garandeert.

Voor aparte onderhandelingen tussen Noord-Vietnam en de VS over militaire en tussen het bevrijdingsfront en Saigon over politieke zaken voelde de NLF-vertegenwoordiger niets. Dit idee was geopperd door de Amerikaanse minister van defensie Clifford en de adviseur van Nixon, Kissinger. (AFP, Reuter)

Waarschuwing

aan Hanoi

VANCE, een van de voornaamste Amerikaanse onderhandelaren bij het overleg met Hanoi in Parijs, heeft op instructie van Washington zijn Noordvietnamese collega gewaarschuwd, dat een aanval op Saigon het gesprek in Parijs in gevaar zou brengen. Van Noordvietnamese zijde is de waarschuwing opgeblazen tot een dreigement, dat de bombardementen op Noord-Vietnam hetvat zouden worden, wanneer Saigon aangevallen zou worden.

Wat er ook gezegd of te verstaan is gegeven en hoe de tegenpartij dit om propagandistische redenen gretig tot een Amerikaans dreigement heeft verwerkt, de kern van de zaak is, dat Washington door communistische troepenconcentraties om Saigon heen

bang is geworden, dat de communistische zijde ernst gaat maken met de tactiek van praten

De Toestand

en vechten tegelijk.

Deze tactiek heeft indertijd tot de voortdurende voortdrijving van verlies aan mensenslevens geleid, terwijl de langgerekte onderhandelingen in Panmoenjon maar geen einde brachten aan de oorlog in Korea. Dit wil Washington vermijden. Het wil bij de onderhandelingen over de politieke kwesties geduld oefenen, maar het wil ook zo snel mogelijk een staken van het vuren zien te bereiken, al dan niet officieel. Het wil vermijden, dat militaire acties een element van de politieke besprekingen worden.

* * *

ENKELE dagen geleden heeft Clark Clifford, die al eerder zijn ongeduld met de Zuidvietnamese tegenstribbelingen niet heeft kunnen verbergen, het verlangen naar een staken van het vuren en naar het begin van een terugtrekking van de Amerikaanse troepen duidelijk uitgesproken. Clifford merkte toen op, dat een offensief van de Vietcong niet zou leiden tot een opschorting van de onderhandelingen in Parijs. Of Clifford is nu door de opmerking van Vance geheel gedesavoueed of de waarschuwing van Vance heeft een heel wat voorzichtiger karakter gedragen dan de Noordvietnamezen loen voorkomen.

De waarheid zal wel weer ergens in het midden liggen. De Noordviet-

namezen hebben de kwestie opgehoorden. Maar ook kan men enig verschil van accent veronderstellen tussen de instructies van het ministerie van buitenlandse zaken aan Vance en de inzichten van Clifford.

Er is een school in de betrokken ministeries in Washington, waar men meent, dat Clifford te graag is en daarmee de Amerikaanse onderhandelingspositie verzwakt. Deze school ziet in de aanwezigheid van de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam nog een politiek ruilobject. Vermoedelijk ten onrechte.

In elk geval heeft de controverse Vance-Hanoi de aandacht even afgeleid van de controverse tussen de bondgenoten Clifford en Ky. De Vietcong heeft vermoedelijk wel voor een deel gelijk, wanneer zij betoogt, dat Ky's optreden in Parijs ingegeven is door het verlangen onafhankelijk van de Amerikanen te schijnen, maar Ky kan tegelijk het gevoel hebben aan te sluiten bij een zekere denkrichting in de Amerikaanse leiding, die ervoor terugdeinst besluiten te nemen die Ky als verraad aan de gemeenschappelijke zaak aan de kaak zou kunnen stellen.

* * *

TEGEN deze achtergrond van geruchten, meningen en tegenstrijdige verklaringen tekent zich in Vietnam zelf de steeds duidelijker ontwikkeling af, dat de Vietcong bezig is met het uitbreiden van zijn politieke infiltraties en de organisatie van revolutionaire comités e.d. met talrijke vertakkingen in steeds meer dorpen en gehuchten juist ook in de zo essentiële delta van de Mekong.

Het is onmiskenbaar, dat de ontwikkeling van de Amerikaanse politiek, de stopzetting van de bombardementen en het gesprek in Parijs de onzekerheid in Zuid-Vietnam hebben vergroot en het moreel van regeringstroepen stek hebben ondermijnd. Hierdoor aanvaard zij gereeder het gezag van de doelbewuste functionarissen van de Vietcong.

Terwijl men zich in Parijs aan het doodstaren is op allerlei symbolische tafelvormen, is wat zich in Vietcong zelf aan het ontwikkelen is veel belangrijker. Hier worden feiten geschapen, terwijl de resultaten van het Parijse overleg ten slotte niets anders zullen zijn dan een registratie van die geschapen feiten. Daarom is het kortzichtig van de Zuidvietnamese regering de onderhandelingen al te lang te rekken. Hoe langer het duurt, hoe steviger de Vietcong in steeds groter delen van het land al in het zadel zit. Rekt het erg lang, dan kan zij meteen in ballingschap in Parijs blijven.

Indiase minister: China heeft 120 kernbommen

De Indiase minister van defensie, Swaran Singh, heeft woensdag in het Indiase parlement gezegd dat China een voorraad van 120 kernbommen heeft. De minister zei in een schriftelijk antwoord op vragen dat hij tot dit aantal was gekomen op grond van het feit dat China jaarlijks 40 kernbommen van 20 kiloton kan produceren.

Volgens Swaran ontwikkelt China ook geleide projectielen tot een bereik van 3200 kilometer. Het was evenwel niet bekend of deze geleide projectielen reeds in gebruik zijn.

Langs de grenzen met India onderhoudt China 13 à 16 divisies, aldus de minister, die hieraan toevoegde dat berichten over de vestiging van een Chinese raketbasis in Tibet niet konden worden bevestigd.

(Reuter)

Joris Ivens over Laos: EEN VOLK DAT EEN VOLKSOORLOG VOERT

2105268 NL

DE onlangs 70 jaar geworden Nederlandse cineast Joris Ivens is na zijn tweedaagse huldiging door de Amsterdamse Filmacademie weer snel teruggegaan naar Parijs om zijn film over Laos af te monteren. Over die 80 minuten durende documentaire die eind januari in Parijs in première gaat, hebben we het maar zijdelings gehad. Wel spraken we over de toestand in Noord-Laos dat Ivens gedurende 10 weken met zijn groep van 7 Laotiaanse camera-assistenten, helemaal heeft doorkruist.

Vraag: Kunt u een algemene beschrijving geven van de toestand in het door de Pathet Lao gecontroleerde gebied (door Ivens aangeduid als „de bevrijde gebieden“).

IVENS: „Je moet die gebieden onderscheiden in vier groepen. Er is daar een bewegingsoorlog aan de gang. Bevrijd gebied wordt ook wel eens teruggenomen. De gebieden die al langere tijd bevrijd zijn die liggen in het noorden en in het centrum. Dan heb je de gebieden die juist kort geleden bevrijd werden. Ten derde de gebieden waar nu om gevochten wordt. En tenslotte de bezette gebieden (die door de regeringstroepen worden gecontroleerd). En daartussen beweegt zich dan een guerrilla-oorlog met commando's, maar nog geen grote militaire eenheden. Je zou kunnen zeggen dat de toestand op het ogenblik van

militair-strategisch standpunt bezien te vergelijken is met Zuid-Vietnam vijf jaar geleden. Maar dan nog meer in de guerrilla-warfare. De bamboe als pijl en als piek is in Laos nog een werkelijk wapen. Maar ze hebben ook kanonnen en moderne wapenrusting, maar toch nog niet op die schaal als in Vietnam. Intussen hebben de Amerikanen hun bombardementen op Laos opgevoerd. In de New York Times las ik dat de bombardementen driemaal zo intensief zijn geworden. Dat merkten we toen al. Toen Johnson zijn zogenaamde beperkte bombardementsstop afkondigde op Noord-Vietnam, betekende dat een opvoering van de bombardementen op Zuid-Vietnam en Laos. Daar is ook wel een reden voor. Ten westen en zuidwesten van Laos ligt Thailand. Dat is één grote militaire basis van de Verenigde Staten. Johnson kan de eskaders die daar gestationeerd zijn niet werkeloos aan de grond houden. Ze worden nu met verdriedubbelde kracht op Laos ingezet. Het eeuwige excuus is dat daar in het zuiden de Ho Tsji-minh route ligt (via welke weg Noordvietnamese infiltranten en materieel naar het zuiden zouden trekken). Maar de Amerikanen bombarderen tot ver naar het noorden toe. Zuiver ook weer met het idee van terreur. Ze gebruiken alle soorten bommen. De misdaad is met dezelfde criminaliteit en met dezelfde middelen aanwezig als indertijd in Noord-Viet-

nam. Napalm, fragmentatiebommen. Alles.”

— De centrale stad van het noorden, Sam Neua, is die zwaar beschadigd?

„Sam Neua is een kleinere stad. Het was het centrum. Het is nu helemaal verlaten. Het is zwaar gebombardeerd en de dorpen er omheen ook. Anderen, die minder te lijden hebben gehad van bombardementen, hebben ook allemaal hun dorpen verlaten. Ze hebben zich teruggetrokken in grotten, zoals in Vietnam.”

— In de westerse pers verschijnen regelmatig berichten over tienduizenden Noordvietnamezen die aan de zijde van de Pathet Lao meevrachten en in feite de strijd in handen zouden hebben. Heeft u daar iets van gemerkt?

„Ik heb ze niet gezien. Er is natuurlijk een hele grote sympathie. En er is in bepaalde gebieden samenwerking tussen twee broedervolken die door eenzelfde vijand aangevallen worden. Dus dan kan je niet zeggen dat die elkaar volkomen negeren. Dat Hanoi een militaire macht in Laos zou hebben of een positie die daar op één of andere manier zich in de interne Laos-zaken mengt, is absoluut niet waar. Dat kan ik getuigen. Want ik ben werkelijk in hele kleine gebieden geweest. Waar dat toch tot uiting moest komen. Ik heb niet alleen in het centrum gezeten.”

— Sommigen zeggen dat Laotianen minder goede vechters zijn dan bijvoorbeeld Vietnamezen.

„Dat is een verhaal dat stamt uit de koloniale tijd van Frankrijk. Toen heeft Frankrijk geprobeerd de Laotianen op te zetten tegen de Vietnamezen. Het is waar dat een Laotiaan een zekere leisure over zich heeft, terwijl de Vietnamees een beetje directer, een beetje hardnekkiger is. Kwaliteiten overigens die ook de Nederlander wel bezit. In Laos tref je een zekere losheid aan... het is een heel ander volk. De Fransen hebben tijdens hun koloniale periode Vietnamese arbeiders en boeren naar Laos gebracht. De

Laotianen hebben dat maar zo gelaten en hielden zich met de opium bezig. Toech vormen de Laotianen die ik heb gezien een volk dat zich in de strijd heeft samengevoegd en een volksoorlog voert. Het zijn ontzettende vechtersbazen en bovendien hebben ze een heel hoog politiek niveau.”

— Maar hoe zit het dan met eventuele onderlinge stammetegenstellingen?

„De tijdens het koloniale bewind kunstmatige gevormde tegenstellingen (verdeelt en heerst) zijn door de Neo Lao Hak Xat (de politie-organisatie van de Pathet Lao) zoveel mogelijk geneutraliseerd. Maar het is toch nog een heel groot probleem. Als men bedenkt dat in Laos drie grote stammen zijn en 60 nationaliteiten met een andere taal. Dat is heel moeilijk.”

— Kunt u een beschrijving geven van de leider van de Pathet Lao, prins Souphanouvong?

„Hij is een man die werkelijk helemaal met z'n volk meegaat, van een grote eenvoud en een directheid. Hij werkt bijvoorbeeld samen met alle mensen die daar in grotten wonen. Daar omheen liggen groentetuinen en maïsvelden, waar de prins dikwijls met de mensen op het land werkt. In onze film komt ook een gesprek met Souphanouvong voor.”

— Kan men de populariteit van de prins vergelijken met die van Ho Tsji-minh?

„Ja... maar het is toch een beetje op een andere basis. Ho Tsji-minh is over een periode van vele jaren van onderop gekomen, terwijl de prins pas later is gekomen. Hij heeft een lange opleiding gehad in Frankrijk als waterbouwkundig ingenieur. Hij heeft indertijd ook vele jaren in Vietnam gewerkt. Ondanks het feit dat hij dus wat later in de onafhankelijkheidsstrijd van zijn land is gekomen, heeft hij een ontzettend hoog prestige en waardering bij de mensen.”

— Op wiens initiatief is de Laos-film tot stand gekomen?

„Op voorstel van de filmmensen in Laos. Over het algemeen jonge film-

mensen, zoals in Noord-Vietnam. Zij stelden mij voor de film te maken toen ik in Hanoi was in verband met de Vietnamese versie van mijn film De 17de Parallel. Ik dacht, het is een land dat onder dezelfde misdadige aanvallen van de Amerikanen ligt. Dus het zou erg goed zijn, juist omdat er zo weinig over gedaan is. Er zijn heel weinig films over Laos. Het is goed eens een film te maken dat het probleem verdiept. Niet alleen zeggen: de mensen wonen in grotten, en zo. Maar: wat doen ze in die grotten en wat zijn hun aspiraties?”

— Is het waar dat u eigenlijk geen geld genoeg heeft om de Laos-film af te monteren?

„Ja. Dit is een hele moeilijke film. Die wordt gefinancierd met onze en met hun (de Laotianen) eigen middelen. Het was daar ook zo, je eet wat er is. Je woont bij de mensen. Je hebt je apparatuur en je filmmateriaal. En dan kom je terug in Europa en moet je financiers zien te vinden. Ik ben absoluut geen zakenman of producent. Ik maak films als regisseur, als militant regisseur. Ik moest proberen een producer te vinden. Dat was bij de 17de Parallel veel gemakkelijker. Want iedere dag was er in de kranten wel wat te vinden over die 17de breedtegraad. Maar nu in Laos is het heel wat moeilijker dat geld aan te trekken. Ik heb inderdaad enige financiële zorgen. Maar dat is bij elke militante film zo. Dat is een teken dat-ie gezond is. Als je het geld te gemakkelijk aantrekt, ben je ook getrouwd met het geld.”

— Vindt u het van belang dat de Laos-film juist nu in Parijs in première gaat?

„Ja. Want we weten zeker dat Laos tijdens het Parijse vredesoverleg als politiek issue ter sprake zal komen. Harrimann heeft Laos tot nog toe al zeker tweemaal ter tafel gebracht. Zoals ik al eens eerder heb gezegd, het wordt hoog tijd dat die muur van straten rond Laos wordt weggenomen.”

P. SCHOEN

De stad Sam Neua (halverwege tussen de hoofdsteden van Noord-Vietnam) is door Amerikaanse vliegtuigen gebombardeerd en geheel verlaten. De mensen leven in grotten.

Naar vrede in Vietnam

door H. BRONKHORST

IEDERE DAG krijgen meer dan dertig Amerikaanse vrouwen bericht dat hun zoon, of man, of verloofde gesneuveld is in Vietnam. Iedere dag is er ook droefheid in honderden Vietnamese gezinnen om een familielid dat in de oorlog gevallen is.

Zeven weken na het staken van de bombardementen op Noord-Vietnam woedt nog steeds een felle oorlog in Zuid-Vietnam. Nog steeds worden enige duizenden mensen per week gedood in de gevechten in het zuiden. Vooral in de veldslagen bij Saigon en Da Nang vallen veel slachtoffers.

CAO KY

De Vietnamese oorlog trekt niet meer zo de aandacht van de wereldpers als vóór 31 oktober, toen de Amerikanen nog dagelijks luchtaanvallen deden op Noord-Vietnam.

Het staken van die bombardementen betekende een aanzienlijke beperking van de vijandelijkheden, maar in Zuid-Vietnam is de strijd met onverminderde heftigheid doorgegaan. Hoe bloedig hier nog gevochten wordt, spreekt uit de cijfers voor de week van 8 tot 15 december.

Aan Amerikaanse zijde waren er: 222 gesneuvelden en 1199 gewonden. Dat waren 30 gesneuvelden meer dan in de voorafgaande week en 89 gewonden meer.

De Zuidvietnamese regering rapporteert uit het eigen kamp: 189 gesneuvelden en 815 gewonden; respectievelijk 48 en 4 meer dan in de voorafgaande week.

In het kamp der Vietcongs en Noordvietnamezen werden, volgens een Amerikaans rapport, 2059 „guerilla's" gedood; 344 meer dan in de voorafgaande week.

Dat zijn verschrikkelijke cijfers, die ons duidelijk maken hoe dringend een staakt-het-vuren noodzakelijk is. De Vietnamese oorlog, die nu al een jaar of acht duurt, heeft reeds meer dan 450.000 doden gekost en een veelvoud aan gewonden.

Het totaal aantal Amerikaanse soldaten dat in Vietnam gedood werd sinds 1 januari 1961 bedraagt ruim 30.000. Bijna de helft van dit aantal sneuvelde in 1968, waaruit de omvang blijkt van de „escalatie", of trapsgewijze opklimming van de strijd. Het totaal aantal doden van de Vietnamese oorlog, komt steeds dichterbij het cijfer voor de Koreaanse oorlog: 34.000. Het aantal Amerikaanse gewonden in Vietnam in de laatste acht jaar is ruim 190.000.

In die zelfde periode waren de verliezen van de Vietcong en Noord-Vietnam: 425.000 gesneuvelden.

OP 6 NOVEMBER, dus ruim anderhalve maand geleden, hadden in Parijs vierpartijen-besprekingen moeten beginnen over Vietnam. Maar over de procedure van deze onderhandelingen zijn ernstige moeilijkheden ontstaan. Het bewind in Saigon wilde niets te maken hebben met het Nationale Bevrijdingsfront, dat door Hanoi als de werkelijke vertegenwoordiging van het Zuidvietnamese volk wordt beschouwd. Aanvankelijk wilde Saigon geen vertegenwoordiging naar Parijs sturen. Maar op 26 november verklaarde het bewind van Thieu zich tenslotte toch bereid aan de Parijse onderhandelingen mee te doen. De Zuidvietnamese vice-president, Ky, kreeg de leiding van de delegatie uit Saigon. Op dat ogenblik had Saigon de opening van de onderhandelingen al drie weken opgehouden. Maar intussen zijn er al weer ruim drie weken verstreken van Zuidvietnamese politieke sabotage.

Plotseling heeft de onberekenbare Ky afgelopen zondag verklaard dat zijn regering toch bereid zou zijn tot rechtstreekse onderhandelingen met „alle oppositie-groepen“, inclusief het Nationale Bevrijdingsfront. Ky zei nu, dat het front „een realiteit“ is.

De Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, wil een snel einde maken aan „het voortdurend sneuvelen van Amerikaanse jongens in Vietnam.“ Amerika zoekt naar mogelijkheden voor het terugtrekken van troepen uit Vietnam. Johnson zou streven naar „disengagement“: het geleidelijk losmaken van de Amerikaanse gebondenheid aan Vietnam. Clifford betoogt, dat Amerika en Noord-Vietnam op korte termijn een regeling zouden kunnen treffen voor wederzijdse vermindering van de vijandelijkheden en wederzijdse terugtrekking van de troepen uit Zuid-Vietnam. Hij zei, dat Amerika „niet verplicht was 540.000 man in Zuid-Vietnam te handhaven en te laten doorvechten, wachtend op de een of andere politieke regeling tussen Saigon en Hanoi“.

MET KERSTMIS zal er ook dit jaar nog geen vrede zijn in Vietnam. Maar vóór volgend jaar Kerstmis zou men die oorlog moeten stoppen. Minister Clifford heeft gezegd, dat de oorlog geruime tijd vóór het einde van 1969 afgelopen zou kunnen zijn. Ook Cliffords opvolger, Melvin R. Laird, die president Nixons minister van defensie zal zijn, heeft de verwachting uitgesproken dat in 1969 het vuren in Vietnam gestaakt zal worden.

Waarschijnlijk hebben Thieu en Ky ten onrechte verwacht dat de komende Amerikaanse regering van Nixon meer sympathiek zou staan tegenover de eisen van Saigon dan de regering-Johnson.

Ky is boos op de Amerikaanse senator George McGovern. Door deze invloedrijke Amerikaanse Democratische senator werd Ky betiteld als „een operette-dictator“. Ky reageerde woeden met de woorden:

„Zij kunnen mij niet van gedachten laten veranderen door mij te beledigen. Maar ik moet nu niet alleen vechten tegen mijn vijanden, maar ook tegen mijn zogenaamde vrienden.“

Op haar beurt kan de Amerikaanse regering zeggen, dat zij op het ogenblik evenveel moeite heeft met haar bondgenoten als met haar vijanden.

Lang is de weg naar Vietnam.

Perspectief

Bommen van VS op stelling in Noord-Vietnam

Twee Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben vrijdag vier bommen van 450 kg laten vallen op een batterij luchtdoelgeschut in Noord-Vietnam. Zij begeleidden een onbewapend verkenningsvliegtuig toen de batterij het vuur opende. Het bombardement wordt door de Amerikanen als een vergeldingsactie beschouwd en niet als een schending van de afspraak de bombardementen te staken.

Intussen heeft de Zuidvietnamese regering Noord-Vietnam ervan beschuldigd de neutraliteit van Cambodja te schenden door twee militaire bases in dat land op te richten.

De klacht was vervat in een formele protestnota, gericht tot de internationale controlecommissie voor Indochina, die toezicht moet uitoefenen op naleving van het Geneefse akkoord van 1954.

Volgens Zuid-Vietnam kan een der in aanbouw zijnde bases 1.200 man herbergen en 3.000 militairen een jaar lang voedsel verschaffen. (Reuter)

Ky ziet kans op direct gesprek met de Vietcong

WASHINGTON, 23 december AFP) — De Zuidvietnamese vice-president Ngoeyen Cao Ky heeft voor de Amerikaanse televisie verklaard, dat hij met president Thieu de mogelijkheid zal bespreken van een rechtstreeks contact tussen de Zuidvietnamese regering en het Nationaal Bevrijdingsfront, met het doel het proces tot herstel van de vrede in Vietnam te bespoedigen.

Ky, die inmiddels uit Parijs naar Saigon is vertrokken om als adviseur van de Zuidvietnamese onderhandelsdelegatie verslag uit te brengen aan het staatshoofd, zei: „Wij zullen het Nationaal Bevrijdingsfront nooit als eenheid aanvaarden, maar de tijd is aangebroken om toe te geven dat het een realiteit is. Wij moeten deze realiteit onder ogen durven zien.”

Ky, die in Parijs zeer bittere opmerkingen over Saigon's „zogenaamde vrienden”, de Amerikanen heeft gemaakt, ontkende met klem dat zich over deze onderhandelingen in Parijs ooit verschil van mening of wrijving tussen de Zuidvietnamese en de Amerikaanse delegatie had voorgedaan.

De vice-president ontkende alle berichten, dat de Zuidvietnamese delegatie de onderhandelingen tracht te vertragen door het stellen van procedure-kwesties, met name over de vorm van de onderhandelingstafel. Het enige wat volgens hem van belang is, is dat de communisten erkenning van het Bevrijdingsfront trachten af te dwingen.

Mocht het tot contacten tussen Saigon en het Front komen, dan nog zal zijn regering nooit het idee van vor-

ming van een coalitie-regering met de communisten aanvaarden, zo zei hij. Wel zouden hij en president Thieu bereid zijn hun functies neer te leggen als hiermee de uitvoering van een bereikt akkoord zou kunnen worden vergemakkelijkt.

Terugtrekking van Amerikaanse troepenonderdelen uit Vietnam mag volgens Ky alleen plaatsvinden bij gelijkwaardige terugtrekking van Noordvietnamese troepen. Zonder dat zou Zuid-Vietnam niet in staat zijn het hoofd te bieden aan communistische agressie, of die uit Noord-Vietnam of uit China komt, zo zei hij.

„Wij willen slechts dat de Noordvietnamese eenheden naar huis gaan en dat de grens op de zeventiende breedtegraad door een internationale overeenkomst erkend wordt. Daarna kunnen de Amerikaanse troepen ons land verlaten”, aldus Ky.

Ky bitter over „zogenaamde vrienden”

230266704

Vervolg van pag. 1

De vice-president ontkende alle berichten dat de Zuidvietnamese delegatie de onderhandelingen tracht te vertragen door het stellen van procedurekwesties, met name over de vorm van de onderhandelingenstafel. Het enige wat volgens hem van belang is, is dat de communisten erkenning van het bevrijdingsfront trachten af te dwingen.

Mocht het tot contacten tussen Saigon en het front komen, dan nog zou zijn regering nooit het idee van vorming van een coalitieregering met de communisten aanvaarden, zo zei hij. Wel zouden hij en president Thieu bereid zijn hun functies neer te leggen als hiermee de uitvoering van

een bereikt akkoord zou kunnen worden vergemakkelijkt.

Terugtrekking van Amerikaanse troepenonderdelen uit Vietnam mag volgens Ky alleen plaatsvinden bij gelijkwaardige terugtrekking van Noordvietnamese troepen. Zonder dat zou Zuid-Vietnam niet in staat zijn het hoofd te bieden aan communistische agressie, of die uit Noord-Vietnam of uit China komt, zo zei hij.

„Wij willen slechts dat de Noordvietnamese eenheden naar huis gaan en dat de grens op de 17de breedtegraad door een internationale overeenkomst erkend wordt. Daarna kunnen de Amerikaanse troepen ons land verlaten”.

Ky wilde niet zeggen of hij van plan is na zijn overleg met president Thieu naar Parijs terug te komen.

Overeenkomst

Hoewel Ky de afgelopen week bittere kritiek had geleverd op de Amerikaanse minister van defensie, Clark Clifford, vertoonden zijn uitlatingen een treffende overeenkomst met opmerkingen die Clifford eerder had gemaakt. Ook naderen de uitspraken van Ky die van Henry Kissinger, de adviseur van Nixon voor defensie-aangelegenheden en buitenlandse zaken.

Zowel Clifford als Kissinger hebben aparte onderhandelingen tussen Hanoi en Washington enerzijds, en het bevrijdingsfront en Saigon anderzijds voorgesteld waarvan de politieke resultaten dan volgens Kissinger gecoördineerd en geconsolideerd zouden moeten worden in een internationale conferentie met andere belanghebbende partijen. Kissinger had zijn zienswijze al voor zijn benoeming tot Nixons adviseur vastgelegd in een artikel in het tijdschrift Foreign Affairs.

Ky blijft halsstarrig

23066/9 Tevond

PARIJS, SAIGON (AP, Reuter, UPI) — Tran Boco Kiem, de leider van de delegatie van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam in Parijs, heeft gisteravond de waarschuwing laten horen dat de Amerikaanse en Zuidvietnamese regering niets zullen bereiken, als ze niet bereid zijn 'ernstig te onderhandelen met het Bevrijdingsfront'. Ksocoan Thoey, de leider van de Noordvietnamese delegatie in Parijs, deed tegelijk een beroep op de Amerikaanse regering om het huidige regime in Saigon te laten vallen en te vervangen door 'een regering die werkelijk wenst te onderhandelen met het Nationale Bevrijdingsfront'. De Zuidvietnamese vice-president Ngoejen Cao Ky heeft in een gisteren uitgezonden interview met een Amerikaans televisiestation verklaard, dat de Zuidvietnamese regeringsdelegatie in Parijs onder geen beding wil onderhandelen met het Bevrijdingsfront, de politieke organisatie van de Viet Cong. Hij zei dat de communisten alles op alles zetten om de erkenning van het Bevrijdingsfront af te dwingen. Hij vertrok. Hij zal besprekingen voeren met president Thieu. Hij legde over zijn terugkeer naar Parijs twee

noemde het Bevrijdingsfront 'een realiteit', maar voegde er meteen aan toe dat de Zuidvietnamese regering 'het front nooit zal aanvaarden als een zelfstandige politieke organisatie'. Ky is, evenals trouwens nog de Amerikanen, van mening dat het Bevrijdingsfront een door Hanoi opgezette en geleide beweging is om agressie tegen Zuid-Vietnam te plegen. Er zal in Parijs allereerst onderhandeld moeten worden, aldus Ky, over de terugtrekking van alle Noordvietnamese troepen boven de zeventiende breedtegraad, de scheidslijn tussen Noord- en Zuidvietnam. De Amerikaanse troepen en de andere buitenlandse soldaten, die in Zuid-Vietnam vechten, zouden dan uit Zuid-Vietnam kunnen worden teruggetrokken. Daarna moet de tweede fase beginnen. 'Ik bedoel het oplossen van de binnenlandse problemen van Zuid-Vietnam', zei Ky. De regering in Saigon zou dan ook kunnen spreken met het Bevrijdingsfront 'om te proberen deze realiteit op te lossen'. Het Front zou met de regering in Saigon kunnen praten 'over zijn problemen'. Nooit of te nimmer, aldus Ky, zou de Zuidvietnamese regering bereid zijn leden van het Bevrijdingsfront in de regering op te nemen. Ky is gisteren van Parijs naar Saigon

tegenstrijdige verklaringen af. Tegen het Amerikaanse televisiestation zei hij dat hij niet wist wanneer hij terug zou keren. Tegen de journalisten, die bij zijn vertrek aanwezig waren, zei hij te hopen binnen een week terug te zijn in de Franse hoofdstad. Ky zei tegen het Amerikaanse televisiestation dat hij het gevoel had dat hij zijn tijd zat te verspillen in het koude Parijs. President Thieu van Zuid-Vietnam heeft zaterdag gewaarschuwd dat een Viet Cong-aanval op Saigon zijn be- wind het recht zou geven zich terug te trekken van het vredesoverleg in Parijs. Hij deed een felle aanval op de Amerikaanse minister van defensie Clark Clifford, die de Zuidvietnamese verweten heeft de besprekingen in Parijs zoveel mogelijk te belemmeren. Volgens Thieu speelt Clifford de communisten in de kaart.

Ky bepleit directe contacten met het Front

De Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky heeft zondag in een vraaggesprek voor de Amerikaanse televisie verklaard dat hij met president Thieu de mogelijkheid zal bespreken van een rechtstreeks contact tussen de Zuidvietnamese regering en het Nationale bevrijdingsfront, met het doel het proces tot herstel van de vrede in Vietnam te bespoedigen.

Ky, die inmiddels uit Parijs naar Saigon is vertrokken om als adviseur van de Zuidvietnamese onderhandelingsdelegatie verslag uit te brengen aan het

staatshoofd, zei in een vraaggesprek met een verslaggever van CBS: „Wij zullen het Nationale bevrijdingsfront nooit als eenheid aanvaarden, maar de tijd is aangebroken om toe te geven dat het een realiteit is. Wij moeten deze realiteit onder ogen durven zien”.

Ky, die in Parijs zeer bittere opmerkingen over Saigon's „zogenaamde vrienden” de Amerikanen, heeft gemaakt, ontkende in het vraaggesprek met klem dat zich over de onderhandelingen in Parijs ooit verschil van mening of wrijving tussen de Zuidvietnamese en de Amerikaanse delegatie had voorgedaan.

Zie verder pag. 4

Bevrijdingsfront

verwerpt voorstel Ky

Het Nationale bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam (NLF) heeft de suggestie van de Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky om tot directe onderhandelingen te komen tussen Saigon en het NLF als een „manoeuvre” verworpen. De leider van de NLF-delegatie bij de besprekingen te Parijs over Vietnam, Tran Buu Kiem, heeft hierover gezegd: „Wij hechten geen waarde aan wat Ky ook zegt. De avondmeditatie van Ky, een marionet van de Amerikanen, vormen een deel van de list van de Amerikaanse en Zuidvietnamese regering die ten doel hebben het begin van een conferentie van vier partijen over een politieke oplossing van de kwestie-Vietnam tegen te houden.”

Intussen heeft Ky van zijn kant laten weten geen tijd aangegeven te hebben waarop eventuele besprekingen met het NLF zouden kunnen beginnen. Toen hij gisteren in Saigon was aangekomen, waar hij voor overleg vertoeft, merkte hij op dat dit overleg zou kunnen plaatsvinden wanneer Noord-Vietnam zijn strijdkrachten uit het zuiden terugtrekt.

Ook heeft hij herhaald dat Saigon het NLF nooit als een politieke eenheid zou aanvaarden, maar wel als een realiteit. De Zuid-Vietnamese regering was bereid met alle oppositiegroepen te onderhandelen, zo zei Ky, waaronder begrepen het front.

In Parijse diplomatieke kringen — zowel communistische als niet-communistische — wordt aangenomen dat de werkelijke onderhandelingen in Parijs niet zullen beginnen vóór 20 januari, de dag waarop Johnson wordt vervangen door Nixon.

Het is waarschijnlijk dat de tijd waarop Ky zijn verklaringen over een eventueel direct contact tussen Saigon en het NLF aflegde samenhangt met de omstandigheid dat de Zuid-Vietnamese leiders gaan inzien dat dan een groot deel van het Amerikaanse publiek geneigd is hun de schuld te geven voor het uitstel van de besprekingen te Parijs.

„Geen moeilijkheden”

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft meegedeeld dat er geen moeilijkheden zullen rijzen naar aanleiding van Ky's opmerking dat Saigon met alle „oppositiegroepen”, het NLF inbegrepen, besprekingen zou willen voeren.

De woordvoerder van het departement McCloskey scheen echter een onderscheid te maken tussen contacten met leden van het front individueel en die welke het front als een groep vertegenwoordigen. Ky heeft zich over dit punt slechts vaag uitgelaten.

Zuid-Vietnamese troepen en politie in Saigon waren maandag nog steeds in staat van alarm in verband met de mogelijkheid van een aanval op de stad. In het grensgebied met Cambodja, op nog geen honderd kilometer van Saigon, zijn naar schatting 38.000 Noordvietnamese militairen en Vietcongstrijders geconcentreerd. Hun posities zijn maandag opnieuw door Amerikaanse vliegtuigen bestookt.

Strijd hervat in Vietnam

HONGKONG, 27 dec. (AFP, Reuter) — De Vietcong heeft de Amerikaanse en Zuidvietnamese strijdkrachten beschuldigd van het schenden van het kerstbestand. Amerikaanse en Zuidvietnamese vliegtuigen zouden talrijke bevolkte gebieden tijdens Kerstmis hebben aangevallen, waardoor een groot aantal burgers zou zijn gedood en aanzienlijke schade zou zijn aangericht. Het kerstbestand van 24 uur, dat de geallieerden in acht zouden nemen, is om zes uur 's avonds op Eerste Kerstdag geëindigd. De Vietcong nam een bestand van drie dagen in acht, dat vanochtend om een uur eindigde.

In Saigon werd meegedeeld, dat strijdkrachten uit Noord-Vietnam en van de Vietcong van het 24-uursbestand gebruik hebben gemaakt om de Amerikaanse linies in de richting van Saigon te passeren. Eén kwartier nadat het bestand was afgelopen namen Amerikaanse vliegtuigen groepen van honderd tot honderdvijftig Noordvietnamezen waar, die uit de richting van de Cambodjaanse grens kwamen en zich in de richting van Saigon bewogen. Deze werden aangevallen, twaalf Noordvietnamezen werden gedood. Een Noordvietnamese woordvoerder zei dat de vijand honderdveertien maal het bestand had geschonden.

Een Amerikaanse woordvoerder zei, dat tijdens het bestand vierendertig Noordvietnamezen en Vietcongstrijdkrachten zijn gedood. Het bestand is volgens hem 133 maal geschonden. Tijdens deze periode sneuvelden twee Amerikanen. Nadat het vuren officieel was hervat laaiden de gevechten bij de Cambodjaanse grens weer op. Amerikaanse militairen doodden daarbij 53 tegenstanders.

Het handhaven van „de kliek Thieu-Ky-Hoang” zal de opening van de conferentie over Vietnam in Parijs

moelijk maken en zelfs als de conferentie plaats vindt zal het niet eenvoudig zijn tot resultaten te komen als gevolg van de obstakels, die deze marionettenklike opwerpt. Dit staat in een in Parijs gepubliceerd gemeenschappelijk communiqué van de delegaties van Noord-Vietnam en van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront bij de besprekingen in Parijs.

Aartsbisschop: God is met de Amerikanen in Vietnam

SAIGON (Reuter, AP, UPI) — Aartsbisschop Terence Cooke van New York, die wijlen kardinaal Spellman is opgevolgd als hoofdaalmoezenier van de Amerikaanse strijdkrachten, heeft gisteren in Danang gezegd, dat God met de Amerikaanse 'vredestichters' in Vietnam is en dat hun 'toewijding' de beste hoop is voor de toekomst van Amerika. Hij zei dit, nadat hij op de militaire basis van Danang de mis had gecelebreerd voor enkele honderden Amerikaanse mariniers. 'Het beste van de Amerikaanse principes bevindt zich in deze militairen', aldus de aartsbisschop, die wees op hun 'teamgeest, opofferingsgezindheid, toewijding en bereidheid om anderen te vrijheid te helpen vinden'.

Cook hield de Amerikaanse mariniers verder voor, dat 'de Amerikanen thuis uw pogingen waarderen om vrede te stichten in de wereld van vandaag; zij bidden voor u, omdat het een ware vredesmissie is, waar u zich mee bezig houdt'. Tot slot stak de aartsbisschop de militairen nog een extra hart onder de riem: 'U bent in staat om te werken op een bovennatuurlijke wijze, omdat Gods genade met u is'. De Viet Cong heeft gisteren de Amerikaanse en Zuidvietnamese strijdkrachten beschuldigd van het schenden van het kerstbestand, zo heeft radio Hanoi meegedeeld. Amerikaanse en Zuidvietnamese vliegtuigen hebben talrijke bevolkte gebieden tijdens kerstmis aangevallen waardoor een groot aantal burgers is gedood en aanzienlijke schade is aangericht', aldus de voor radio Hanoi voorgelezen Viet Cong-verklaring. Het kerstbestand van 24 uur, dat de geallieerden in acht hebben genomen is eerste kerstdagavond om zes uur geëindigd. De Viet Cong neemt een bestand van drie dagen in

acht, dat vanmorgen om één uur zal eindigen.

In Saigon is gisteren meegedeeld, dat strijdkrachten uit N-Vietnam en van de Viet Cong van het geallieerde 24-uursbestand gebruik hebben gemaakt om de Amerikaanse linies in de richting van Saigon te passeren. Een kwartier nadat het bestand was afgelopen namen Amerikaanse vliegtuigen groepen van 100 tot 150 Noordvietnamezen waar, die uit de richting van de Cambodjaanse grens kwamen en die zich in de richting van Saigon bewogen. Na een reeks Amerikaanse luchtaanvallen bleken 53 Noordvietnamezen om het leven te zijn gekomen.

SCHENDINGEN

Een Noordvietnamese woordvoerder deelde gisteren mee, dat de Amerikanen en Zuidvietnamezen 114 keer het kerstbestand hebben geschonden. Maar

volgens een Amerikaanse militair woordvoerder in Saigon hebben de Noordvietnamezen en de Viet Constricters hetzelfde bestand 133 keer geschonden. Volgens deze woordvoerder werden tijdens het bestand 2 Amerikanen gedood en raakten 36 gewond. De Amerikaanse luchtmacht is begonnen met het gebruik van 10.000-pondbommen voor het vrijmaken van landingszones in de Vietnamese oerwouden. Dit zijn de grootste conventionele bommen ooit door de Amerikanen op grote schaal gebruikt.

Eerste kerstdag hebben vijf ongewapende Amerikaanse militairen in de omgeving van Saigon onderhandeld met afgevaardigden van de Viet Cong over de vrijlating van drie gevangenen genomen Amerikaanse militairen. Het Amerikaanse opperbevel heeft meegedeeld, dat de conferentie drie uur heeft geduurd. De vijf Amerikanen zijn onverrichter zake per heliopter teruggekeerd naar Saigon.

Woordvoerders van de Viet Cong en van Noord-Vietnam in Parijs hebben gisteren gezegd, dat het moeilijk zal zijn om met de Parijse vredesbesprekingen te beginnen, zolang de huidige regering in Saigon aan de macht blijft. Zij beschuldigden 'de Thieu-Ky Huong-kliek in Saigon' er van het Parijse overleg 'met alle middelen' te saboteren.

Vice-president Ngoejen Kao Ky van Zuid-Vietnam, die de Zuidvietnamese delegatie in Parijs begeleidt als 'speciaal adviseur' heeft tijdens zijn kerstbezoek aan Saigon griep opgelopen, zo heeft zijn perschef gisteren meegedeeld. Ky zou in Saigon besprekingen voeren met president Thieu, maar de perschef kon niet bevestigen of dit overleg inmiddels al heeft plaats gevonden.

De politie van Saigon heeft gisteren meer dan honderd studenten gearresteerd, die op kerstavond hadden deel genomen aan een demonstratie tegen de oorlog. Later werd de helft van hen vrijgelaten. Men verwacht dat de demonstranten binnenkort voor de rechtbank zullen worden gebracht.

Bestand in Vietnam menigmaal geschonden

De Vietcong heeft donderdag de Amerikaanse en Zuidvietnamese strijdkrachten beschuldigd van het schenden van het kerstbestand, zo heeft radio-Hanoi gemeld. Amerikaanse en Zuidvietnamese vliegtuigen hebben talrijke bevolkte gebieden tijdens Kerstmis aangevallen, waardoor een groot aantal burgers is gedood en aanzienlijke schade is aangericht. Het kerstbestand van 24 uur, dat de geallieerden in acht zouden nemen, is om zes uur 's avonds op Eerste Kerstdag geëindigd. De Vietcong nam een bestand van drie dagen in acht, dat vanmorgen eindigde.

In Saigon werd donderdag meegedeeld dat strijdkrachten uit Noord-Vietnam en van de Vietcong van het 24-urig bestand gebruik hadden gemaakt om de Amerikaanse linies in de richting van Saigon te passeren. Een kwartier nadat het bestand was afgelopen namen Amerikaanse vliegtuigen groepen van 100 tot 150 Noordvietnamezen waar, die uit de richting van de Cambodjaanse grens kwamen en zich in de richting van Saigon bewogen. Deze werden aangevallen.

Een Amerikaanse militaire woordvoerder heeft gezegd dat in de week tot 21 december 151 Amerikaanse militairen in Vietnam waren gesneuveld, 71 minder dan de week daar-

voor. Sinds 1 januari 1961 is het totaal daarmee op 30.430 man gekomen. Er zijn in die tijd 1.243 Amerikaanse militairen gevangen genomen of vermist gemeld.

Geen overdracht

Het radiostation van het Nationale Bevrijdingsfront heeft meegedeeld dat alle maatregelen zijn getroffen om in de buurt van de stad Tay Ninh drie Amerikaanse krijgsgevangenen over te dragen aan vertegenwoordigers van het Amerikaans opperbevel, maar de overdracht van de Amerikaanse krijgsgevangenen heeft niet plaatsgevonden. Na een bespreking van bijna drie uur tussen Amerikaanse en Vietcongvertegenwoordigers moesten de Amerikanen onverrichter zake naar Saigon terugkeren.

Volgens een Amerikaanse woordvoerder heeft de leider van de vijf man sterke Vietcongdelegatie de vijf Amerikaanse vertegenwoordigers laten weten, dat zij niet bevoegd waren een datum, tijdstip en plaats voor de vrijlating vast te stellen, zo was de Amerikanen meegedeeld. De bijeenkomst, die gehouden werd op 50 km ten noordwesten van Saigon, was voornamelijk gewijd aan protocollaire kwesties, aldus de woordvoerder, die niet wilde antwoorden op de vraag of er plannen zijn voor verdere bijeenkomsten. (AFP, Reuter)

Johnson hoopvol over Vietnam

WASHINGTON, 28 dec. (AFP) — President Johnson heeft gezegd reden te hebben om te hopen dat de Parijs onderhandelingen in de naaste toekomst zullen leiden tot serieuze besprekingen over de kwestie Vietnam. De president zei dit tegen de journalisten die hij op het Witte Huis had uitgenodigd om samen met hem de berging van de Apollo-8 op de televisie te volgen.

Zuid-Vietnam wil geen nieuwjaarsbestand

28 dec 1967

De Zuidvietnamese regering heeft besloten geen nieuwjaarsbestand in acht te nemen, zo heeft premier Tran Van Huong vandaag meegedeeld. „De communisten hebben het kerstbestand meer dan honderd maal geschonden en veel burgers werden gedood of gewond”, aldus de premier.

Het besluit zou zijn genomen op een vergadering van de Zuidvietnamese nationale veiligheidsraad die vrijdag onder leiding van president Thieu bijeenkwam. Daar zou ook zijn gesproken over de ontwikkelingen bij de Parijse besprekingen en over de uitlatingen van vice-president Nguyen Cao Ky over rechtstreekse besprekingen met het Bevrijdingsfront.

Het Bevrijdingsfront heeft een nieuwjaarsbestand van drie dagen aangekondigd dat 30 december (18.00 uur Ned. tijd op 29 dec.) begint. De Amerikanen hebben nog geen mededelingen over een bestand gedaan, maar zij sluiten zich doorgaans aan bij Saigon. De Noordvietnamezen kondigen nooit een bestand aan omdat zij zeggen geen troepen in Zuid-Vietnam te hebben. Vorig jaar en in 1967 nam Zuid-Vietnam wel een bestand met de jaarwisseling in acht.

Het Bevrijdingsfront beschuldigt de Amerikanen ervan de oorzaak te zijn van het mislukken van een gesprek over de vrijlating van drie Amerikaanse krijgsgevangenen. „De ontmoeting had geen resultaat omdat de Amerikaanse vertegenwoordigers weigerden de procedures betreffende de ontvangst van de krijgsgevangenen te bespreken”, aldus het persbureau van het Front.

Op 19 december had de Vietcong de vrijlating van drie Amerikanen aangekondigd en het Amerikaanse opperbevel verzocht een afvaardig-

ing naar een veld in de provincie Tay Ninh te zenden om de overdracht te bespreken.

Johnson optimistisch

President Johnson heeft vrijdag op een geïmproviseerde persconferentie gezegd reden te hebben om te hopen dat de Parijse onderhandelingen in de naaste toekomst zullen leiden tot serieuze besprekingen over de kwestie-Vietnam. De president sprak tot de journalisten die hij op het Witte Huis had uitgenodigd om samen met hem de berging van de Apollo-8 op de televisie te volgen.

Inmiddels heeft een vertegenwoordiger van de regering in Saigon vrijdag op een persconferentie in Parijs opnieuw verklaard dat het Nationale bevrijdingsfront door Saigon niet wordt aanvaard als gelijkgerichte onderhandelingspartner. „Een conferentie van vier is voor ons onaanvaardbaar”, zei hij. „Wij zijn de wettige regering van Zuid-Vietnam, het bevrijdingsfront is een groep rebellen.”

In Saigon is door regeringskringen meegedeeld, dat Zuid-Vietnam ondanks het vredesoverleg in Parijs zijn defensie-uitgaven volgend jaar met 32 miljard piaster (ongeveer 350 miljoen gulden) wil verhogen. Op de begroting is voor defensie 85 miljard piaster (2,4 miljard gulden) uitgetrokken tegen 53 miljard dit jaar.

Een eerste reden vormen de kosten van Zuidvietnams volledige mobilisatie die het afgelopen halfjaar op gang is gekomen. De Kamer van afgevaardigden heeft de begroting, die in totaal 130 miljard piaster beslaat, al goedgekeurd maar de Senaat besnoeide haar met een miljard en het ontwerp gaat nu terug naar de Kamer. (AFP, Reuter)

Honderd brandweerlieden hebben vrijdagavond een brand bij de autofabrieken van Citroën in Parijs bestreden. In minder dan een uur waren zij het vuur meester, dat woedde in een bekledingsafdeling van twee verdiepingen. Het gebeure heeft geen invloed op de productie.

2000 60 PR

STRIJD VERPLAATST ZICH NAAR ONDERHANDELINGSTAFEL

Wat de kwestie-Vietnam betreft wordt het jaar 1968 gemarkeerd door een aantal gebeurtenissen die als een soort kettingreactie gezien kunnen worden. Eind januari zette de Vietcong het Tet-offensief in, waarbij zij een groot aantal steden aanvielen en hun gezag soms wekenlang wisten te handhaven. Hoewel de Amerikanen en Zuidvietnamezen om het hardst verklaarden dat het offensief mislukt was, bleek de psychologische uitwerking groot.

Aarzelend en onder grote druk besloot president Johnson in maart de luchtaanvallen op Noord-Vietnam voor een groot gedeelte stop te zetten waarna Hanoi verrassend snel met de mededeling kwam dat het bereid was tot overleg over een algehele bomstop. Na weken van touwtrekken over de plaats van onderhandeling begon op 13 mei te Parijs de eerste van een reeks besprekingen tussen Amerika en Noord-Vietnam. Op 1 november werden de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam geheel gestaakt.

In de afgelopen maanden is overeenstemming bereikt over het deelnemen van afvaardigingen van Saigon en het Natio-

nale Zuidvietnamese bevrijdingsfront, die daarop hun delegaties naar de Franse hoofdstad stuurden.

Een essentiële voorwaarde waaraan voldaan zal moeten worden, wil een verdere doorbraak volgen, is dat een aantal schijnbaar onverzoenlijke tegenstellingen tot een oplossing gebracht moeten worden. Zo kan een definitieve regeling niet worden bereikt zolang, om enkele van de problemen te noemen, Saigon blijft weigeren in een of andere vorm samen te werken met het bevrijdingsfront, iets waar het begrijpelijkerwijs slechts onder grote presie toe gebracht zal kunnen worden, omdat het tegelijk met een eventuele erkenning van het front zijn eigen bestaan op het spel zet.

Tevens moet de garantie worden bereikt dat China, mocht een compromis worden gevonden, geen roet in het eten zal gooien (Peking schijnt de ontwikkelingen in Parijs met lede ogen aan te zien). En zelfs wanneer China, gedwongen door zijn binnenlandse problemen, geen neiging zou vertonen om een bereikt akkoord te doorbreken, dan nog moet de zekerheid bestaan dat een herenigd Vietnam onder energieke noordelijke leiding niet zelf het centrum van nieuwe expansie wordt.